„Bůh nešije uniformy.“

Čestmír Oraný

MALÝ JAN

ŽVEJKA ZELENEC

Věnování

Věnuji všem čistého srdce
a každému zvlášť
s láskou
pro jejich lásku.

Upozornění:
Slangové výrazy a nespisovné tvary jsou nedílnou součástí příběhu.

Oraný Čestmír, 2008
Illustrations Oraný Čestmír

Kopírování, také částí, a rozšiřování prostřednictvím filmu, rozhlasu a televize, fotomechanickou reprodukcí, zvukovými médii a systémy na zpracování dat všeho druhu jen s písemným souhlasem autora.

Jakákoliv podobnost prostředí nebo osob se skutečností je pouze náhodná. Děj příběhu je smyšlený nebo pozměněný.

ISBN 978-80-7399-502-7

A nebyla by tma, nebylo by světlo, kdyby nebylo světlo, nebyl by život nosti a nostra k věcí nejvyššího šéfa vidmo.

Světlo baterky šmátralo po stěnách a olizovalo vnitřek srubu. Bylo vidět, že ten člověk je tu poprvé. Moje ruka nahmatala nějakou násadu nebo klacek a hodila to do opačného směru, než jsem byl já. Světlo baterky následovalo hluk.

„Jene, jsi tady?“ Podle na smrt ustrašeného slaboulinkého hlasu jsem poznal Irinu. Dostal jsem se jí za záda, pravou rukou jsem ji zezadu vzal pod krkem a levou kolem pasu a zašeptal:

„Zhasni.“ Vylekal jsem ji tak, že se třásla po celém těle, sedl jsem si na lavici a ona si mi sedla na klín a povídá:

„Já jsem snad strachy umřela, než jsem sem došla potmě do lesa, a ještě tohle.“ Držela se mě jako klíště.

„Netušil jsem, kdo to je,“ vědomě jsem lhal, protože jsem si uvědomil, že jsem to trochu přehnal, ale byli jsme domluvení, že mne ti dva zapřou.

„Nechtěl mi to říct, moc dlouho, tak dlouho jsem ho prosila a prosila, až mi to řekl,“ četla mé myšlenky a já si uvědomil, jak to pro jejího otce bylo těžké. Pochopil bych to až za dalších téměř dvacet let. Nezlobil jsem se, byl jsem rád, jako když k nemocnému přece jen občas někdo zavítá. „On dneska nepřijde, není mu dobře, má nějaký zánět v noze, nemůže na ni stoupnout, já půjdu místo něj,“ pronesla co nejvíc věrohodně a já v tom okamžiku bezpečně věděl, že totálně lže.

„Ty … ty to tam znáš?“

„Trochu, hlavně že budu odsud pryč, chci jít s tebou,“ zašeptala mi.

„Myslím, že mi lžeš,“ a ledabyle jsem z kapsy vytáhl stříbrný kříž, co mi zůstal v ruce po prvním chvatu na kněze.

„Já ti nelžu, chci jít s tebou, táta je opravdu marod, tak přijde Ivan,“ tentokrát mluvila pravdu.

„Otec o tom ví, že jsi tady, a poslal tě se mnou pryč? Vždyť tě už možná neuvidí,“ otázka byla tak přímá, že se jí nedalo vyhnout, a zároveň si nemohla nevšimnout krucifixu.

„Ne, neví,“ zašeptala.

„Tak vidíš a sama víš, že to nejde, je to moc velký risk, já sám jsem vycvičen a mám sílu a obratnost, ale ty, ty se bojíš tady v lese,

v pitomém lese a nemáš představu, co se může stát. Nevezmu si to na svědomí, opravdu to nejde.“

Nic na to neříkala, jen seděla a odpočívala, tichá, a já se cítil jako ochránce celé její duše.

„Co bude s tebou?“ zašeptala.

„Abych ti řekl pravdu, tak nevím, ale teď na to nemyslím, nějak se mi to všechno posralo, opravdu jsem to tak nechtěl,“ hladil jsem ji po vlasech, „já se o sebe postarám, Hanemarie.“

Přeslechla poslední oslovení. „Já vím, já tě mám ráda,“ vyhrkla.

„Já taky, spíš co bude s tebou?“ Rozhostilo se ticho, jen dvě duše v tom tichu si povídaly někde v jiném prostoru, někde v jiné dimenzi a v tu chvíli bych jí nejraději řekl, ať jde se mnou. „Řekni mi raději, co je nového, a máš plánek?“ Venku začalo poprchávat, déšť nejprve jemně česal plechovou střechu, ale potom stále houstl, až se velké kapky, které padaly z vysokých přilehlých smrků, zatloukaly do střechy jako hřebíky.

„V kostele byla ještě jednou bezpečnost, povídá se, že stále nevědí, jestli je to nešťastná náhoda nebo mu někdo pomohl, byli u nás a vyptávali se, se mnou nemluvili, ptali se i na tebe a naši mu řekli, že jsi jel na Moravu pro víno na svatbu, nejsi podezřelý, Jene, vrať se, prosím, nějak bude.“

„Myslím, že do toho budou tak dlouho vrtat, až něco vyšťourají, je to v pohraničním pásmu, moc citlivý místo a kněží tady neumírají každý den jako na běžícím pásu. Přemýšlel jsem o tom, měl jsem na to celý den. Uvidím, s čím přijde Ivan, je možné, že to přes hranici půjde velice ztuha. Každopádně na hranici půjdem, zkusím projít na druhou stranu,“ odmlčel jsem se na chvíli, „a potom se možná vrátím. Kdyby šlo všechno dobře, zanechám tam tenhle řetěz s křížkem, aby ho našli, a vrátím se. Pokud se nepůjde vrátit, tak tam budu muset zůstat. Vše hraje pro mě, prší, nebudou stopy, když někdo v hospodě pustí fámu, že někoho viděl, musí to napadnout i blbýho, aby si to nedal do souvislostí, mám obrovskou výhodu, Ivan to tam důvěrně zná, pouštěli ho za dráty stahovat dříví s koněm,“ přemýšlel jsem nahlas a ona mě stále držela kolem krku.

„Ty se mi vrátíš, viď,“ tiskla mne stále víc jako malé dítě, které nechce jít do školky.

„Nevím, neslibuju ti to,“ ve tmě jsem zavrtěl hlavou.

„Slib mi to,“ žadonila.

Uvědomil jsem si, že je rozumná, že netrvala hystericky na tom, že půjde se mnou, a proto jsem věděl, že to pochopí.

„Nemohu ti slíbit něco, co sám nevím, ale slíbím ti, že pokud to bude jen trochu možné, vrátím se, rozhodne to muškátový Bůh," dodal jsem.

„Já vím, že se vrátíš, vždyť se mám vdávat a chtěla bych si vzít toho, koho mám ráda," její slzy mi kapaly na maskáčovou blůzu stejně jako zmiňované hřebíky na plech.

Začalo se blýskat. Mimoděk mi to připomnělo tu noc v horách s Terezkou a rázem se mi v mysli odvinula spleť dramatických událostí, které následovaly. Teď, narozdíl od tehdy, mi opravdu šlo o život a nejen mně, ale měnily se křižovatky mnoha osudů. Uviděl jsem najednou čarodějnou Terezku, jak stojí v setině světla blesku a vztahuje ke mně ruce a objímá mě. Slyšel jsem ji, jak mi šeptá:

„Divnej, divnej, divnej spektákl je jeden ten ze světů, hra stínů ať zamíchá měňavky osudů."

Byl to sotva postřehnutelný okamžik, tak pravdivý, že mi bylo ouzko z toho, jestli ji Irina neviděla. Zamluvil jsem to:

„Ty však udělej jednu věc, prosím, vem moje hadry a boty a dneska v noci je vyper a ráno s nima přijď sem, dejme tomu kolem deváté, já tady budu, převlíknu se a půjdem, jako by se nic nestalo, na procházku. Pokud tady nebudu, tak nebudu moci přijít a ty šaty zlikviduj, to je jedno jak, třeba je hoď do hnoje." Nechtěl jsem říct „nepřijdu nikdy", ale chvěla se, byla ještě dívka a dostala tolik zabrat, že nevěděla, čí je. „Ty už víš proč," zašeptal jsem, ale ne tak, aby to vyznělo nějak pateticky nebo hrdinsky, ale jen tak obyčejně, jak to ve skutečnosti bylo.

„Hlavně ať se ti nic nestane, já vím, že jsi to stejně udělal kvůli mně, kdybych nebyla já, nic by se nestalo, kdybych zalhala, bylo by to lepší," a znovu usedavě plakala jak malé dítě.

„Hele, co jsem udělal, to je na mně, já s tím budu žít, nevím, jestli bych to udělal znovu, ale zabít jsem úmyslně nechtěl, to snad víš. To, že jsi nelhala, je lepší," nechal jsem ji utřít slzy o moje rameno a dodal jemně, „je to možná lepší."

„Já vím, já vím, ty se mi vrátíš, Jene, slib mi, že se vrátíš." Kývl jsem hlavou, že jo. Měl jsem dost dělat sám se sebou, nikdy jsem neměl loučení rád a potom, už se blížil čas, kdy se tu měl objevit Ivan.

„Bylo by dobrý, kdyby tě Ivan neviděl," snažil jsem se ji lehce od sebe odstrčit. Nechtěla se pustit. „Dám ti svoje věci na vyprání a musíš hned jít, abych to měl zítra ráno suchý."

Na to už slyšela, podal jsem jí uzlíček hadrů a pomyslel jsem si, že když tak je to možná to jediné, co jí ze mne zbude, když to nevyjde. Co zbyde z člověka, paklíček a možná staré hodinky. Neměl bych jí něco dát? Nevím, jestli to taky tak cítila, když jsem jí podával věci, plakala a plakala, připadalo mi, jako by to bylo to jediné, co jí ze mě zbylo, jako bych zemřel.

„Bude to dobrý, musím se připravit," letmo jsem ji políbil.

Sama věděla, že loučení, čím bude delší, tím bude horší. Vyprovodil jsem ji skoro na cestu, naposled ji silně zmáčkl a čekal, až zmizí v přítmí. Bylo mi jí líto, co musela vytrpět s tím farářem jako malá holka a jak to muselo být zoufalé, najednou jako bych toho nelitoval, že jsem ho zabil, prostě jsem si to odůvodňoval a potom jsem si kladl otázku, zda se jí mám na to zeptat, nebo ne, a tolik jsem po ní toužil a nakonec jsem si uvědomil, že se od toho teď musím odpoutat a soustředit se.

Byl jsem opravdu odhodlán se vrátit, pokud to bude jen trochu možné. Stále pršelo, bouřka už nebyla tak při síle, pořád se motala a vracela, byla již hodně vzdálená. Počítal jsem ve vteřinách ozvěnu hromu. Vlhkost však byla vysoká, bylo poměrně teplo, trochu dusno, malé muňky začaly opět štípat. Schoval jsem se do srubu a utěsnil okna a možné škvíry, aby se dala rozsvítit petrolejka. Netrvalo půl hodiny a Ivan byl tady.

„Nazdar Ivane, co ty tady," dělal jsem, že o ničem nevím.

„Nekecej, nedělej ze mě troubuvola, potkal jsem Irinu, jdu s tebou já, bratr nemůže," prohlásil Ivan s tím, že se tvářil naštvaně, že mu nevěřím.

„Jo, důvěřuj, ale prověřuj," dodal jsem lakonicky. „Ivane, co koluje ve vesnici?" zeptal jsem se na mezinárodní situaci v děrevně v naději, že odpoví, že smrt faráře byla nešťastná náhoda.

„No, Jendo, moc tě nepotěším, spíš se přiklánějí k verzi, že mu někdo pomohl, pořád tam vyšetřují, naštěstí tebe, Irinu ani bratra nikdo neviděl, nikdo na tebe nemá podezření, ale buď se musíš zejtra vrátit, nebo musíš být pryč."

„Říkala ti, co mám v úmyslu?" nemusel jsem dodávat kdo.

„Říkala, že se vrátíš, tak proč to neuděláš hned?"

Z toho jsem usoudil, že mu víc neřekla. Začal jsem mu vysvětlovat svůj plán dopodrobna a začali jsme probírat jednotlivé detaily náčrtku. Neměl brejle, moc na to neviděl.

„Tři kilometry po polní cestě, Ivane, což je půlhodina, kilometr lesem mě povedeš na opasku, až se dostanem na okraj lesa, potom to bude moje záležitost, tady dvacet metrů nad brankou prostřihnu plot, pokud to půjde, zkusím to přesvorkovat, prolezu na druhou stranu, u plotu pohodím farářův křížek, dám dvacet metrů plazení po oranici a pohodím polní láhev. Zpětně se doplazím a dám pozor na stopy k lesu, je to kolik, třicet metrů, tam na mě počkáš, prší a párkrát potokem zpátky, psi nebudou mít šanci, otisky žádné, trochu pepře do stop, nevím, jestli to pomůže, a hotovo. Kdyby tam, jak povídáš, byly pod brankou vyjeté koleje od stahování dříví, bylo by to nejjednodušší, ale … stejně budou předpokládat, že jsem už na druhý straně, koho by napadlo jít zpátky, že jo, Ivane, jak jednoduchý.“ Ivan nic neříkal, jen mne sledoval jakoby mrtvýma očima.

„Jednoduchý, kdyby tam nikdo nebyl, a signálka, nevíš, jestli je zapnutá, nebo ne, elektrický dráty, tady a tady chodí strážný, tady se střídají a zpravidla chodí ve dvojici, nikdy jsme tam psy neviděli, právě proto jsme vybrali tenhle úsek,“ ozval se v něm hlas pašeráka na československo-ukrajinské hranici a já věděl, že má pravdu, tak jednoduchý to nebude, i když Ivan zná terén jak svý boty a s touhle eventualitou málokdo počítá. Náhoda je blbec. Všechno jsem na sobě utáhl a chtěl jsem říct, že půjdem, ale Ivan mne předešel.

„Jeníku, ještě než vyrazíme, řeknu ti jak na to!“ Ivan mě poučil a já překvapeně s otevřenou hubou sledoval jeho profesionální převaděčský výklad. „A může to být všechno úplně jinak.“ Připadal jsem si v tu chvíli, že jsem jen namyšlenej blbec.

„Zabezpečení signálky se skládá ze dvou stěn,“ kreslil třesoucí se rukou imaginární čáry na lavici, „jedna o výšce cca jeden metr zabraňující zvěři v přístupu k prostřední signální stěně, kterou tvoří kůly do tvaru zpravidla T o výšce dva metry, a úseky jsou zhruba osmdesát metrů. Úseky jsou tvořeny dvojicí ostnatých drátů pod napětím dvanáct voltů, v natažených párech střídavě nad sebou tvoří velký spínač. Na dřevěné, karbolem impregnované, sloupy jsou dráty uchyceny pomocí speciálních plastových příchytek. Tyto jsou konstruovány tak, kdybys chtěl přes signální stěnu přelézt jako přes plot, ulomil bys je a došlo by tak ke zkratu a vyvolání poplachu.“

Odpočinul si. „Rovněž tak pokus o přemostění určitého úseku pomocí drátu s *krokosvorkami* na koncích a následné přeštípnutí drátů je problematické, ne-li nemožné. Celý systém je totiž nastaven na jistou délku ostnatých drátů-vodičů a takovýto pokus je signalizován. Navíc při přeštípnutí napjatého ostnatého drátu dojde k jeho vymrštění. V plotu je pak jeden až dva dráty pod napětím patnáct až padesát tisíc voltů. V místech, kde byla do zátarasů vsazena vrata pro průjezd lesnické techniky, jsou tyto kůly opatřeny nástrahovými kontakty, které zabraňují přelézt po konstrukci brány. Eh, chlapče, není to jednoduché, kdyby to bylo jednoduché, proudily by tudy davy lidí. Mám však zjištěno, že vzhledem k počasí to mají vypnutý, protože by pořád museli vyjíždět, kontrolovat to ale musí, tvoje poslední šance je však takhleta branka a brána, možná její podlezení ve stopách těžkých lakatošů.

Signální stěna je doplněna u branek pyrotechnickými nástrahami tvořenými upravenými náboji do signálek, to znáš. Kromě mechanického roznětu jsou vybaveny ještě elektrickým palníkem, takže po doplnění monočlánkem a jednoduchým spínačem z nich bylo možno vytvořit nástrahu. Jsme už v hraničním pásmu a ty jsi voják a jezdíš sem dlouho a nakonec budeš i příbuzný, já tomu věřím. Jinak bys byl sledován.“

Dále mi Ivan popsal, jak v této stěně vedou signální dráty, detaily o sloupoví a nakonec dodal a znovu zdůraznil: „Poslední záchrana je branka, nezapomeň, šel jsem tam minulý týden, nástrahy tam nemají nebo jsem si jich nevšiml, je to tvoje poslední šance. Nesmíš ji přelézt, musíš ji prostříhat nebo přestřihnout zámek. Ještě jedna věc, mají zakázáno střílet směrem do Německa, aby nezranili Němce, a dodržujou to.“

Ivan koukal, co se mnou ty informace udělají. Já jsem zaklapl čelist a zmohl se jen na: „Díky, Ivane, odkud to víš, všechny ty údaje a znalosti?“

„Jo, jo, chlapče,“ konstatoval tajemně Ivan, „bez kocoura mají myši maslenicu.“

A já v jeho pohledu cítil otázku, jestli tomu jeho dalšímu přísloví rozumím, ale po pravdě jsem v ten okamžik tomu nerozuměl, jen jsem přemýšlel, proč už on není dávno v Německu, a měl jsem silný dojem, že to není poprvé, že informace jsou i pro něj velmi drahé. Na otázky však nezbyl čas.

„Ivane, jdem, je čas.“ Zavřeli jsme můj dočasný domov a klouzali jsme deštěm.

„Bůh nás opatruj, chlapče, a pamatuj, vyplatí se následovat starého vola, měli bysme se pomodlit,“ pokřižoval se. Bohužel neměl takovou kondičku a mně se zdálo, že jdeme strašně pomalu, na cestě jsme byli kdykoliv schopni uskočit a zmizet v lese. Vyplatilo se nám to, už zdáli jsme slyšeli UAZ, jak žmoulá nenasytný motor. Bylo to dobré znamení, protože jsme nepředpokládali, že by někdo z pohraniční roty šel pěšky, když se může svézt v dešti s Uazem.

Ivan odbočil do lesa. Dal jsem mu jeden konec opasku, jak jsme se domluvili, a nechal se vést. Ten poslední kilometr a půl se mi zdál nekonečně dlouhý. Byla to vlhká bahnitomechová džungle. Chudák Ivan byl rozedrán od trní a ostružiní, já jsem se přece jenom za ním trochu kryl, terén byl poměrně těžký a namáhavý. Celou cestu nepadlo ani slovo. Nakonec jsme zalehli na okraj lesa do nějaký mokřiny a já Ivana obdivoval, choval se jako velmi dobře vycvičený ranger, v těch letech, co měl, byl úžasný.

Zapracoval jsem na sobě. Vypadal jsem hrozně, když se na mě podíval, úplně se lekl. Tvář pomazaná bahnem a pár větviček ze mne udělalo strašáka. Hranice byla sem tam spoře osvětlena, ale při dobré pozornosti pohyb na ní nešlo přehlédnout.

Klepl jsem na hodinky a vzal Ivanovi ruku a zatahal za pět prstů. Ano, pět minut, pět minut počkám, co se bude dít, jestli bude klid, tak jdu, v přítmí se tyčily betonové nebo nakarbonované sloupky. Zkontroloval jsem a utáhl si výstroj, rukavice, kleště, křížek, láhev, utáhl opasek, skartovací svorky, zamazal jsem si obličej ještě jednou hlínou a v tichosti naslouchal. Pořád nic, jemně, mlhovitě pršelo a pršelo. Šeptl jsem:

„Dej mi patnáct minut, jinak zmiz.“ Stiskl jsem mu ruku, držel mne pevně. Lehl jsem si na záda a vyválel se v bahně oraniště, studená voda se mi dostala na kůži. Splynul jsem s bahnem a plazením jsem se dostával směrem k plotu. V uších mi zněla poslední slova průvodce: „Bůh s tebou, synku.“

První zátaras a plůtek, svorky, ostnatej drát, šlo to těžko, na záda a střih, konečně. Následoval ostnatý drát mezi signální stěnou, přesně podle popisu. Nešlo to, sundal jsem rukavice a konečně se mi podařilo ho přestřihnout na více místech. Byly to nekonečné dvě tři minuty. Všiml jsem si, že za mnu je vyrytá brázda jako od kance**.** Vrátil jsem

se zpátky a zahlazoval stopy a znovu k plotu, musel jsem si připravit únikovou cestu dostatečně širokou. Na chvíli jsem znehybněl.

Chválabohu že prší, pomyslel jsem si, ale teď zpátky k signálce, signálka, co je signálka? Nervy pracovaly, druhé kolo drátů, zase ty nůžky, šlo to špatně, znovu a znovu, ruce od krve, podrápanej, ale byl jsem u plotu a teď hlavní plot.

Znehybněl jsem, někdo šel. Závodčí zaváděl na stanoviště. Chvátali, slyšel jsem, jak se baví, pokud na mě nezasvítí, bude to v pořádku. Zaplať pánbůh ty vojenský baterky nesvítily vůbec. Rejha, proboha rejha, snad si toho nevšimnou, to bych byl v koncích, sem ani tam, snadná kořist mezi dvěma drátěnejma stěnama. Šli naprosto potichu, slyšel jsem jen cinkot výstroje, telefonní sluchátko se klimbalo na opasku. Kritický okamžik, někdo zasvítil na plot o kousek dál, než jsem ležel.

Dobrý, dobrý, slyšel jsem, jak se vzdalují, do toho mě začal tlačit čas. Chtěl jsem vystřihnout obrácené elko, proud tam nebyl, ale nešlo to, nebyl to drát, spíš armatura, byl strašně pevný a napnutý k prasknutí, kdybych jej přestřihl, vymrštil by se a zabil mě nebo zranil, kloubovky byly pro něj sračka, mysli, mysli, tady to nepůjde, dvacet metrů dolů branka, branka poslední … kde je branka?

Branka byla na místě. Vyjetý koleje po lesní technice byly zasypány kamením a bahnem. Mohutný řetěz, ale zámek, heuréka, to byl jen malý zámeček, určitě zarezl nebo někdo ztratil klíč a vojáci ho museli koupit z vlastního žoldu, byl to prostě zámeček za lacino, aby zbylo na pivo, snad by povolil i rukou.

Kramle a zámek byly pryč, řetěz, ten propletený dlouhý řetěz, branka se s vrzotem otevřela, zavřel jsem za sebou, tak, teď musí být vidět, že tu někdo šel, nebo si toho ti blbouni nevšimnou, dobře dvacet metrů a jsem na svobodě. Ivánku, můj zlatej Ivánku. Co teď, mám se vrátit, nebo ne? Připadal jsem si jak pes, když ho pán volá zpátky a on má před sebou kýbl teplejch buřtů, ohlídl jsem se zpátky a zaváhal, za-vá-hal, v hlavě zmatek a nejvyšší frekvence, váhal jsem.

Nevím, rozum a nohy chtěly samy utíkat dál, a srdce zase zpátky, bože, to srdce, to blbý hnusný srdce, věděl jsem, že jsem měl štěstí, jedno jediné štěstí v životě, s těma nůžkama bych se nedostal přes ten armaturovanej plot, to byla chyba, jedině přes vrch, bože, přes vrch, tam přece vede signálka a elektrika, jestli je zapojena až nahoře, tak jak jsem otevřel vrata, tak mají přerušený obvod.

Ještě že jsem je zavřel, stejně je porušena, ale buď musím dál, nebo zpátky. Čas osudu se zastavil, čas stál, nit života snášela to největší napětí. Srdce, to mizerné srdce zvítězilo, to mizerné muškátové, branka … Hodil jsem stříbrný kříž bez otisků zabalený v hadru nedaleko od branky a snažil se tentokrát už ve stoje jako by jít obráceně aspoň tou brankou, zpátky plazením, oddělal jsem jeden zátaras a, bože, druhý mne chytil, cejtil jsem, jak mně drát rozřezává kůži na noze, jak mne drží a teplá krev mi stéká do kanady, a cítil jsem její vůni, vůni země a krve. Bože, já jsem ale vůl. Bože můj muškátový, jak je to všechno naopak, teď utíkám z Německa, já blbec.

Proč tu nejseš se mnou, moje Hanemarie, malá zlodějko, čarovná cikánko, potřeboval bych vaše rozhodnutí, váš instinkt.

Opět jsem ztuhl. Bože, strážný, svítil si takovou bludičkou, ale svítil, byl sám, šel zkontrolovat branku, evidentně mířil k brance.

Náhoda nebo signálka a přerušený obvod … nezapletené řetězy. Chybí zámek, řetězy, vole!!!!!!!!!

Pět metrů ode mne neměl potuchy jaká příšera, jaký predátor se zvedne z bahna, dva metry a skok. Neuvažoval jsem, byl to instinkt. Maličký klučina, moje ruka jak had mu proklouzla pod krkem, druhá mu vyrvala závěr ze samopalu se sklopkou, tolikrát skládaný v potmě na čas na rotě.

Jak se mi to teď hodilo, to skládání samopalu ve tmě, zlatá buzerace, rozborka a sborka, taktika muže proti muži. Byl ihned na zemi odzbrojen a nekladl žádný odpor, moment překvapení zafungoval na tisíc procent. Pustil jsem kravatu, aby se nadechl. Byl jsem za ním, slyšel můj dech, nemohl mne vidět a já hystericky tiše, ale skoro mateřsky povídám:

„Ušetřím ti život, chlapče, chceš žít?“ Místo odpovědi jen souhlasně přikývl a zalapal po dechu. Jedním hmatem jsem mu odepnul opasek a povalil ho na břicho. Klekl jsem mu na záda a opět familiárně tiše řekl: „Ruce, chlapče.“

Zatočil jsem mu ruce opaskem a popotáhl ho do větší prohlubně s bahnem, skoro příkopu, ze které nemohl viděl.

„Chlapče, já zmizím za čáru, za tvůj život chci patnáct minut, chceš žít, nebo ne?“

„Ano,“ ozvalo se spisovně.

„Složíš si samopal a potom po mně začneš střílet, půjdu brankou, je ti to jasný, chlapče? Vyber si, jak mě podrazíš, jsi mrtvej, máš holku, ne?“

Zase jenom souhlas přikývnutím.

„Klidně střílej na branku, budeš z obliga, nebo chceš se mnou do Němec? Máš šanci, kámo!“

Zavrtění hlavou.

„Počítej, počítej pomalu do čtyř set, potichu, začni!“

Začal počítat, napočítal do dvaceti a pohnul se, prostě to zkusil. Schválně jsem chvilku čekal.

„Ještě jednou a seš mrtvej, chlapče, nezkoušej to, ty hajzle!“ zabořil jsem mu ksicht do bahna a vytáhl ho, aby mohl dejchat. Počítal znova, tentokrát poctivě. Risknu to, odcouvával jsem na okraj lesa a byl jsem v lese. Ivan nikde. Asi to bylo moc času nebo ho někdo dostal. Zpozorněl jsem, půjdu tedy sám kousek po okraji, teď už musím zpátky.

„Jendo, ty ses vrátil!“ znělo překvapeně a já o něj málem zakopl. Nic bych za to nedal, že z něj byla cejtit lavorovice. A dodal vesele příslovím: „Žiješ, tak se nezapomeň smát, až budeš umírat, leda si škytneš a prdneš.“

Neměl jsem náladu na tyhle ožralecký fórky. „Jdou po mně, za deset minut se tady začne střílet, musíme okamžitě pryč, zpátky do srubu, a ne po cestě, není čas na nějaký bláboly,“ drapl jsem ho a už jsme utíkali, jestli se to tak dá říct, on přece jen s pár křížky navíc, já ze zraněnou nohou, pádili jsme intuitivně zpátky třicet metrů potokem, na břehu jsem za sebou sypal pepř v domnění, že by nás někdo stopoval, ale chválabohu pořád ještě poprchávalo, musel jsem se zastavit. Noha mi nabíhala a strašně bolela, krev mokvala a tekla, ostružiní a trní cíleně bodalo, v potoce se noha trochu ochladila. Kilometr a půl jsme měli za sebou, a tak jsme zastavili.

Ozvala se rána a potom dávka, výměna zásobníku a další dávka. Ivan nechápal, jak jsem to mohl vědět. Nevím proč, ale vzpomněl jsem si na útržek novin, kde můj nejvyšší vojenský velicí prohlašuje:

„Hranice niesú korzo, aby sa tu volakdo prechádzal.“ Dal jsem mu za pravdu a trochu jsem se pousmál.

„Musíme dál, Ivane, trochu se o tebe opřu.“ V mokrém terénu s mnoha kořeny, rašeliništi a křovím to šlo velmi těžko. Ivan nebyl nikterak silný, a proto jsem toho opírání nechal a znovu odpočíval. Bylo slyšet, jak se začínají prohánět Uazy po polních cestách. Na hranicích byla pohotovost, hranice ožila.

„Kolik ještě?“ začal jsem pochybovat, zdali to zvládnu.

„Dva," odpověděl udejchaný Ivan, který už taky skoro nemohl. „Jendo, tys tam někoho zabil?" zněla otázka při vydejchávání, která se mu evidentně honila v mysli.

„Ne, nikoho, ale vysvětlím ti to potom, teď půjdem," a opravdu jsme už jenom šli a on se neptal, po hodině jsme byli doma. Padl jsem na pytle a začal sténat, noha otekla a crčela z ní krev, i pravou dlaň jsem měl rozbitou. Zmohl jsem se na: „Kurva, to bolí!"

Ivan vytáhl flašku, myslel jsem, že mi dá napít. Začalo se pomalinku rozednívat. „Ukaž to," a vzal mi nateklou nohu a sundal botu, roztrhl mokré kalhoty s nánosem bahna a polil rozšklebenou kůži lavorovicí. Vykřikl jsem a vší silou ho odstrčil. Věděl jsem, že udělal dobře, nohu jako bych strčil do kovářské výhně a zároveň mi ji někdo zaživa řezal. Roztřásla mě zima, byl jsem úplně promočený, kouřilo se ze mě. Sundal jsem ze sebe všechny hadry, nebylo co na sebe, bylo to ještě horší.

„Ivane, vysypu trochu krmení a lehnu si pod pytle."

Přenesli jsme pár dřevěnejch žlabů a vysypali první pytel nějakýho šrotu. Sáhl jsem na krmivo, bylo suché a pěkně hřálo, bylo však cítit plesnivou zatuchlinou. Zlikvidoval jsem ještě tři další.

„Ivane, lehnu si do toho, je mi zima, ztratil jsem nějakou tu krev." Nečekal jsem odpověď, jen tak v trenkách jsem lehl na záda a Ivan mě zasypával, dal mi pod hlavu pytel a ostatními mě přikryl. Byl jsem jako v peřince.

„Půjdu domů, převleču se a přinesu oblečení, dezinfekci a prádlo, obvaz, ty otruby se ti přilepí na rány a zastaví krvácení, když tak si chvilkama povol hadr," řekl stroze s jistotou Ivan.

„Ne, Ivane, musíš si odpočinout, počkej hodinku, uprav se, hadry mi přinese Irina v devět, zdržuj se doma, běž pást ty svoje kozy," řekl jsem namáhavě. V duchu jsem přemýšlel, co keců musí vystát od svojí drahé polovičky po takovém nočním návratu. Souhlasil a já mu zatím vyprávěl, co se vlastně na hranicích stalo. Evidentně byl rád, že nemám na svědomí žádnou další vraždu. Po hodině odcházel, já jsem však bolestí nemohl usnout, potichounku jsem bolestí řval.

„Tak se měj, chlapče," pohladil mne po vykukující hlavě.

„Ivane, ať tě nikdo nevidí a, prosím tě, aspoň dneska nechlastej, slib mi to, prosím tě!" snažil jsem se, aby byla moje prosba dostatečně vidět v mých očích.

„Neboj se, Jeníku, dneska už stačilo," usmál se, „nebo si to zopakujem?"

Nechtě jsem se musel smát, ale místo smíchu jsem měl na tváři škleb smíchaný s bolestí, já ve votrubách a on pomalu starej dědek. Divnej, divnej je tento spektákl, divnej je tento svět, smutnej, šedej, žití v nebarevném. Taky se trochu smál a odcházel. Obdivoval jsem ho, jak plně umí žít, tady na konci světa před a za železnou oponou.

„Ivane, zamkni mě.“ Přikývl hlavou. „Ivane, děkuju, děkuju moc, bez tebe … neříkej nikomu nic!!!“

„Stačí, chlapče, vrátil ses, jsi bajéc,“ zapálil mi papyrosku a v boudě se rozhostilo ticho a znovu moje bolest. Nestačil jsem mu dopovědět, že bych byl bez něj namydlenej. Vzpomněl jsem si na vojáčka a v duchu mu děkoval, tím, že střílel, potvrdil dohodu, byly čtyři hodiny ráno.

V myšlenkách se mi stále promítal ten okamžik na čáře. Okamžik, kdy křižovatka osudů dospěla opravdu k fyzickým krokům, fyzickým rozměrům. Ale ten nejdůležitější, to byly ty nůžky, příště potřebuju pořádný pákový kleště a začala ve mně hloubat myšlenka, takový malý červíček, že snad museli vědět, že s takovejma nůžkama nemůžu projít. Řešením bylo přestřihnout ostnaté dráty nahoře, ale koho by to napadlo v tu chvíli, a zda nebyly pod proudem, co by probil kleště i s rukavicemi. Zaplať pánbůh za zámeček, pomohla mi náhoda, *náhoda* nebo jeden z těch strážných, myslím muškátových andělů ať už padlých nebo nepadlých, kterých vlastně, komu jsem posloužil, kdo se mnou kochal nebo mne má snad někdo i rád? Nebo snad natažené Terezčiny ruce směrem ke mně?

Podíval jsem se na nohu, krev se vsákávala do krmení, už jsem nekrvácel a v krmení mi začínalo být příjemné teplo. Byl jsem na pokraji mezi spaním a bolestí, les se probouzel do dalšího pozdního letního dne. Ptáci vyloženě řvali a stromy mě přikryly neviditelností. No vidíš, stromy a jejich voda, dobrá voda, určitě je tu dobrá voda a já jsem s dobrou vodou kámoš jak Šimpův brácha, osude.

Najednou, a nevím jak, jsem získal stoprocentní přesvědčení, že se mi nemůže nic stát, dokud jsem tady a les mne chrání, utká kolem mne spoustu neproniknutelných pavoučích sítí, jakousi cikánskou síťovku na vánočního kapra a já zmizím a celý srub bude neviditelný a já nebudu potřebovat ani jíst, ani spát, jen budu sledovat barvy přírody, její život na věky jako stará a něžná, mechokloboukem pokrytá železnatá skála, blyštící se duší slíd popraskaných kamení. Ten okamžik jsem chtěl zastavit na věčnost, ten okamžik, kdy jsem netoužil po ničem, ani po životě, ten okamžik, kdybych mrtvý mohl

sledovat proměny lesa a kolkol jeho dobré vody a její vůně. Chtěl jsem všechno hodit za hlavu, nějakou svatbu, umělé bavení se, vše mi bylo náhle tuze cizí a vzdálené od života ve srubu. Raději bych se nechal sežrat jako krmení nějakým zvířetem než znovu vstoupit do klišé mezilidských vztahů. Příliš jsem si zvykl za tu chvíli chovat se jako zvíře, samotář, než žít ve smečce a měl jsem pocit, že si se svou filosofií vystačím, nevěřil jsem, ale věděl a to vědění se mne dotýkalo a dávalo mi sílu, sílu žít pouze z reflexu.

Vím, to bylo to poslední, než se mi myšlenky rozplynuly a roztekly se po celém mozku, který i přes chtění pracovat vypnul tak, že vypnul i snění, a v tom okamžiku mazal a mazal bolest, mazal přání, mazal touhy, mazal tento svět, zdání jen pavučinkou bytí opředený srub a já spící jak na obláčcích z otrub jsem byl konejšen pohádkou v peřinkách dětského snění a v krmení tepajícím teplým lidským srdcem, jako by v nazaretských jesličkách rodil se nově muškátový Bůh.

Nevím, jak dlouho jsem spal, byl-li to sen bez snů, takový těžký, a já, zvyklý se v noci otáčet, držel jsem v ruce jen chomáče otrub. Nade mnou se skláněla dívčí tvář a na konečcích dlouhých černých vlasů se elektrostatickou silou držely otruby jako hvězdičky na přímkách spojeného souhvězdí. Hladila mne po tváři a líbala mne a šeptala:

„Ty ses mi přece jenom vrátil.“ A znovu a znovu to opakovala jako mantru.

Nevěděl jsem, jesti je to už skutečnost, nebo ne.

Cítil jsem vůni čibuku, vůni jejích vlasů a otrub, cítil jsem i bolest v noze, bylo mi dobře, nechal jsem se líbat a v duchu jsem si škodolibě říkal, však si to zasloužím a že si to zasloužím, a trvalo to hodně dlouhou chvíli, prostě jsem si to vychutnal. Vyhrabal jsem levou ruku a podíval se na hodinky. Měly prasklé sklo, ale ukazovaly, bylo skoro deset hodin a bylo načase vstávat.

„Tak co nového, jak se máš, ženino?“ Vyškrábal jsem se před překvapenou jenom v trenkách jak obalený řízek před smažením. Už si začala pomalu zvykat, že o překvapení se mnou není nouze.

„V noci se střílelo, byla to nejhorší noc v mým životě, modlila jsem se za tebe a prosila bohorodici. Ve vesnici nic bližšího nevědí,“ snažila se ze mne smést otruby trochou slámy, trenky jsem měl taky od bahna a otrub, ale styděl jsem se před ní svlíknout.

„Donesla jsi mi věci?“ ptal jsem se a prohlížel si nateklou zaschlou nohu, která se mi ozvala hned po probuzení. Vlhké krmivo se nalepilo na patnácticentimetrovou ránu a zaschlo, takže to vypadalo příšerně, ale nestrhl jsem to, obvaz jsem tady žádný neměl, zkrátka jsem to obvázal útržky ze staré košile. Pomohla mi to zavázat.

Moje věci byly už podruhé vzorně vyprané a vyžehlené, bílá košile s krátkými rukávy, s modrými proužky a silnější tmavomodrou mřížkou, a světle modré kalhoty s velkými zvony, které mně teď vzhledem k zranění nohy velmi dobře vyhovovaly.

Sice jsem celkově ještě smrděl jako cap, ale po oblíknutí byl ze mne jiný člověk. Bylo načase schovat hadry, vše jsem dal do prázdného pytle a zasypal krmením, zametl jsem stopy, nůž jsem dal za trám stejně jako buzolu a opasek, co kdyby se to někomu hodilo, a vzhůru do světa. Něco mi říkalo, že se sem vrátím, jako bych se loučil znovu a znovu se svým lesním domovem.

Byl krásný den a my se vydali jak zamilovaní a skutečně zamilovaní lesem na příjezdovou komunikaci. Na obecní silnici ze mne spadly veškeré obavy. Vzal jsem ženušku kolem pasu a jako dvě osoby, které nic nezajímá, jen ten druhý, jsme se šinuli pomalounku a polehounku v tomto prosvětleném čistému dni. Irina se kolem mne točila, poskakovala jak pejsek, byl jsem však utahaný.

„Možná že by bylo dobrý ukázat se v hospodě, jen na chvilku, dám si jedno pivo a jdem.“ Souhlasila.

Otevřel jsem dveře do hospody, která byla poloprázdná, a koho nevidím, chtělo se mi zvolat: „Ejhle, Ivan!“ Ve mně to hned asociovalo tu pohádku o Mrazíkovi a povídám, jak když baba Jaga otevřela dvířka u chaloupky na kuří nožce:

„Ejhle, Ivánek,“ dodal jsem, „a chlastá, on zas chlastá, to snad není možný, to se mi jenom zdá, ej, Ivane!“ Skutečně, dvě mřížky dvanáctek a jedna borovičky se skvěly na úzkém papíru na našem stole. Ivan, zprvu překvapenej mojí návštěvou, zahalekal:

„Tak, mladej, už jsi přivezl to víno z Moravy? Koukej dát ochutnat, doval to sem.“ Odsunoval dvě židle, abych si mohl sednout. Sedl jsem si a šeptal mu:

„Ty vole, já jsem ti říkal, já jsem tě prosil, ať to alespoň jednou vynecháš.“ A ukazoval jsem na lístek a na borovičku, ale Ivan mávl rukou.

„Jeníku, ty kluku jedna zlatá, vojenská, zvládli jsme spolu už horší věci, nebo ne? I kozu jsme našli!“

Přišla hospodská a já objednal džus a pivo a dvě borovičky, protože Irina nechtěla. Hned jsem zaplatil. Hospodská prvně nechápavě zírala, když jsem chtěl hned platit, proto jsem ji předešel.

„To víte, jsem už pod pantoflem," usmál jsem se šibalsky na svoje děvče.

„On to potřebuje jak koza drbání, trochu mu uber kyslík," následovalo a patřilo to jako dobře míněná rada Irině.

„Jenda, to je můj zlatej kluk boubelatej," Ivan mě plácal po ramenou, až mě z toho noha bolela a měl jsem strach, aby se z ní nesypaly otruby na zem. Chvilku jsem poseděl, bylo mi v hospodě dobře.

„Tak čáguruš," zvedl jsem půldeci a hospodská jen mávla rukou nad beznadějnými případy.

„Počkej, až ta tvoje zjistí, že máš kozy přivázaný za hospodou, to potom uvidíš to čoro, horomoro, stejně tam je jedna už přidušená, koukej ji odvázat!" řeč hospodské se nesla k našemu stolu bez odezvy, šla raději natočit další pivo.

„Ivane, doufám, že víš, co mluvíš, respektive budeš vědět i ty za chvíli," tahal jsem Ivana za rukáv a ukazoval mu zahrádky na účtu.

„Spolehni se, Jendo, co tě bere, vždyť víš, na mě je spoleh, no řekni, zklamal jsem tě někdy?" V tu chvíli jsem si nebyl zrovna tak jistej.

„Jo, jo, nezklamal," dodal jsem a chtěl jsem se zeptat, co je nového. Ivan mě předešel.

„Představ si, že tomu našemu velebníčkovi někdo pomohl do ráje a včera pláchl přes hranice, říkal mi to hajnej Rolanskej, představ si to, nikdo neví, kdo to je, už je stejně za horama, prej ho postřelili, ale podařilo se mu utýct."

„To snad není možný! To já se nemůžu oženit, když tady není farář," zareagoval jsem pohotově a smál jsem se vítězoslavně. „Vítězství je naše, svatba nebude!"

„Stejně platí jen to na ouřadě," dodal Ivan.

„Tatínek říkal, že zavolá nějakému metropolitovi," řekla tiše Irina a brala mi ruku, že už půjdeme. Kývl jsem na souhlas a těžce se zvedal.

„Ivane, bacha, bacha, ty vole, Ivánku, bacha!" zvednutým prstem jsem kýval ze strany na stranu, aby držel hubu. „Když se ti bude chtít něco říct, vykdákej to prvně svým kozám!"

Prošli jsme celou náves kolem kostela až ke stavení. Otevřel jsem železná vrátka a uviděl na zápraží na stoličce naši babku, jak opět přebírá fazole v bílé, spíš okrové, plechové míse a opět kouří fajfku s oblíbeným tabákem značky Taras Bulba. Těch fazolí snad musely být v baráku tuny. Čas se vrátil zpátky.

„Rád vás vidím," podal jsem jí ruku. Kouzelně se usmála se zavěšeným nástrojem mezi jedním nebo dvěma zuby a já věděl, že jsem opravdu doma. Byla tak sympatická, že bych ji v tu chvíli vyměnil snad i za nevěstu.

Doma nikdo nebyl. Sedli jsem si na pohovku u stolu osudu. Na stole jsem viděl snad stejnou láhev a nevím, jestli to bylo z toho zranění, ale najednou se mi udělalo strašně špatně, viděl jsem před sebou pořád Sašu a slyšel, jak povídá o božím vojsku a praskání chrusty mouchy v jeho zubech. Asi jsem evidentně zbledl a Irča, která si uvařila pro sebe bílý kafe a pro mne čaj, dobrý, ze sušeného ovoce a šípku, možná i ze sušených hrušek, a mazala mi domácí chleba s máslem, to ihned zpozorovala.

„Je ti něco? Jsi bledý jako stěna, trochu se najez nebo chceš něco jinýho?"

Nechtěl jsem nic a nevěděl jsem, co jí mám říct. Obával jsem se tématu tohoto hovoru, abych se neustále vracel ke smrti kněze, nechtěl jsem to už jitřit, chtěl jsem zapomenout. Začal jsem tušit, že tato otázka jednou bude na stole, přijde brzy, sám jsem se nemohl vypořádat s tím, že jsem ho zabil, snad pouze ze žárlivosti a snad to nebyla ani žárlivost.

Nyní jsem si to omlouval tím, že se mi potvrdilo, že zneužíval malé děti. Ale co kdyby tomu tak nebylo, kdyby to nebyla pravda, co potom, co potom? Nemohl jsem to vědět. Ne, rozhodl jsem se, snad všechno přebolí, i když se nezapomene, nejvíc mne mrzelo, že po něm zůstaly ty tři děti. S nimi bych se nechtěl ani setkat, strašně bych se toho bál. Ona jistě z něho teď církev udělá mučedníka, když se prokázalo, že ho někdo zabil, snad na nějaký motiv přijdou, třeba že ho chtěl někdo okrást nebo vybrat kostel.

Spoléhal jsem na to, že ti blbouni najdou ten křížek a z ničeho nic mne zase napadlo, že v těch drátech nahoře mohl být taky elektrický proud, o tom jsem předem uvažoval jen strašně málo. Zachránily mne tedy znalosti místních lesáků, kteří tam pracovali a dobře věděli, jak to tam chodí.

„Ne, nechci, ta noha, zavolám si bráchovi, řekne mi, co si na to mám dát, a potom bysme zajeli do města pro nějaký prášky nebo mazání," pomalu jsem se vrátil do hovoru.

Její neustálá přítomnost mne tak nějak znervózňovala. Nevím, jestli unesu takovou změnu, pomyslel jsem si, prohlížel jsem si ji, její tvář a vůbec tak celou, byla krásná a žádoucí, tak mladá jak její kůže, její ruce. Brzy to zpozorovala a uvedlo ji to do rozpaků. Jako bych si ji nyní pamatoval spíš bez úsměvu, bez bezstarostného napětí rtů, smějící se tvář vystřídal obraz spíš hlubokých očí.

„Kuk," povídá, „co si mě tak prohlížíš?"

„Prohlížím si svůj soukromej majetek," schválně jsem rejpnul a usmál se, protože jsem očekával její reakci.

„Tak soukromej majetek, jo?" sedla si na mě. „Soukromej majetek, to teda, a představ si, že ho máš zadarmo, ale má jednu vadu." Konečně se po tom všem smála, konečně se upřímně smála.

„Myslím, že nemá žádnou vadu, je to originál se vším všudy," a vzal jsem ji kolem krku, cítil jsem její přítomnost a doteky, dělalo mi to dobře.

„Ale ano, nemůžeš se ho zbavit, třeba bude někdy starý a nepotřebný a bude ti lézt na nervy, nebudou jen neděle, ale taky pondělí a pátek," podívala se bojácně na mě a čekala, co jí odpovím.

Díval jsem se na ni a byl jsem překvapen, vždyť tohle jsem jí chtěl říct i já. Není jí takhle líp než se vázat nějakým úředním nebo církevním sňatkem? Jaké jsou misky vah a která jedna strana převáží, no která? A má smysl vůbec něco vážit?

„Záleží, jestli tím soukromým majetkem chce někdo vůbec být?" trochu jsem znejistěl otázkou, měl jsem ji položit prvně sám sobě.

„Chci," její podbělmo očí se zalesklo.

„Chceš po tom všem, chceš odsud odejít? Když já se spíš v tom našem vztahu obávám sám sebe. A nemyslíš, že mluvíme o něčem, co jsme ještě nezkusili? Třeba si budeme lízt na nervy a budeš toho litovat, se mnou to moc lehký není, varuji tě, ale slibuju, že se opravdu budu snažit, opravdu nebudu dělat nějaké schválnosti, opravdu se budu snažit, protože tě mám rád," odmlčel jsem se, protože slova „mám rád" ze mne vždy vypadávala docela těžce a nebyla nikterak frekventovaná, vzpomněl jsem si na Terezku a Hanemarie.

„Chci tě takového, jaký jsi, alespoň v tuhle chvíli," položila mi hlavu na rameno. Cítil jsem z ní chleba a bílý kafe a uvědomil si, co

ten stůl v této zóně musel všechno vyslechnout, snad toto je to lepší z toho všeho lidského povídání, z těch lidských žvejků.

Seděli jsme takhle dlouhou chvíli a mlčeli, byli jsme rádi, že máme jeden druhého, začalo mne bolet rameno. Ihned to vycítila.

„Jdu zatopit pod brutarem a vykoupej se, nohu zabalíme do igelitu.“ Slyšel jsem, jak trhá novinový papír a skládá do poměrně malého topeniště vyschlé štěpinky dříví, speciálně krátké a drobněji nasekané. Přenesla na železné lopatce pár žhavých uhlíků ze sporáku z kuchyně a téměř okamžitě pod oroseným brutarem začalo praskat.

Za půl hodiny byla voda přepuštěna kohoutkem, který přesahoval vnitřní okraj hluboké litinové vany, po stěnách a ve spodní části zrezlé nebo pokryté usazeninami železité vody. Krásný teploučko a soukromí, praskání dřeva, pára, předzvěsti římské lázně. Byl cítit odpad bez sifonu.

„Tak, máš to připravené a teď zavážem nohu,“ přinesla ze špajzky velkej igelitovej pytlík, nějaké gumičky a provázek. Svlíkl jsem se do trenek a nechal si zavázat nohu. Dobelhal jsem se do koupelny, ale zjistil jsem, že koupání s jednou nohou nahoře v tak hluboké vaně nebude snadnou záležitostí. Chtěl jsem se zamknout, ale nebyl tam klíč. Irča za mnou přišla, a když jsem otálel svlíknout se, tak klidně řekla:

„Tak co bude?“ A sundávala mi trenky.

„Není tu klíč,“ dodal jsem na obranu, a spíš jsem se styděl, že je na mně viděl přítomnost dívky. Evidentně si toho všimla a povídá:

„To nevadí, vykoupu tě.“ Těšila se z mých rozpaků. „Však si můžu vykoupat svůj soukromý majeteček i se zvonečkem,“ a zazvonila. Vlezl jsem do vany do teplé vody a ponořil i hlavu. Z vany koukala jen moje noha převislá přes okraj a parník s komínem, na kterém probíhalo gruntování. Vynořil jsem se k nadechnutí a zalapal po dechu.

„Co když sem někdo přijde,“ snažil jsem se trochu dostat z vyjetých kolejí. Irča mne začala drhnout, její tričko bylo mokré, sepjala si vlasy, aby jí nepadaly do vody. Bylo to klasické žluté mýdlo značky Soap, stejné jako jsme fasovali v armádě, žádný šampon, žádná voňavka, jen obyčejné mýdlo. Na rohu vany bylo i k dispozici typické hranaté mýdlo na praní prádla i klasický rejžák s umělými fousy.

„Neboj se, nikdo sem nepřijde, a kdyby, tak co, jsme přece manželé, skoro,“ rozpálená se usmála. Vylezl jsem z vody, nechal jsem si

ještě umýt opatrně nohu, připadal jsem si jako hrabě. Byla zarudlá, Ivanova samohonka jí evidentně svědčila, nohu mi převázala bílým fáčem. Dostal jsem čisté oblečení, jakousi noční flanelovou košili, ve které mi bylo vedro, a vedla mne do podkroví, kde jsem do té doby byl jen velmi málo.

Prkenná podlaha vrzala a houpala se a v jedné z místností byla obrovská dřevěná postel s velkým čelem a nočními stolky s matným bílým sklem, po stranách s kýčovitými lampičkami na trojnožce, vedle zrcadlový komplet, z druhé strany obrovské skříně složené do jedné řady. Nad manželskou postelí byla jakási plastika ze sádry, madona držící děťátko. Lehl jsem si nalevo k otevřenému oknu a snažil se Irinu stáhnout s sebou na lůžko.

„Až večer, teď si odpočiň, pořádně se vyspi, donesu ti mlíko!“ a chystala se odejít.

„Mlíko, máte teplý mlíko?“ zeptal jsem se.

„Ano, donesu ti ho,“ a myslela, že mi udělá radost.

„Jen ne proboha žádný mlíko, jsem na něj alergickej,“ protestoval jsem.

„Vidíš, to všechno ještě o tobě nevím, donesu ti čaj,“ dodala klidně. Ulevilo se mi. A než donesla čaj, tak jsem usínal. Bylo by mi milejší pivo.

Bylo to pro mě takové divné, divný pocit, poprvé v manželské posteli vonící pravými peřinami, připadal jsem si najednou jak v jiném světě, světě sedláků a dětí, světě plném smysluplné práce a víry, užitečné víry v Boha. Začal bych věřit úplně jiným hodnotám, byl bych více spjatý s přírodou, s počasím a bylo by otázkou, v čem by byl život jednodušší nebo lehčí, co bych vlastně chtěl, kdybych takový život žil. Podařilo by se mně vůbec změnit styl a kořeny? To je otázka snad k hodnocení za dvacet či čtyřicet let. Sám jsem se na sebe začal zlobit, proč nevypnu chvilku mozek a nechám ho prostě nepřemejšlet než ho stále obtěžovat takovými žvásty starýho Žvejkala. Zkusil jsem to. Nešlo to však, neměl jsem nebo jsem nenašel spínací skříňku s klíčkem, vlastně spínací skříňku ano, ale klíček vlastnil někdo úplně jiný s dálkovým ovládáním. Začala mne otravovat moucha, taková ta typická ovesnička, stájní, hnusná a odporná, odporná jak smrt, která prošla mýma rukama a knězovým hrdlem. Na rozdíl od něj se nenechala zabít a vždy unikala o setiny vteřiny, až mne donutila celého se přikrýt. Pod těžkou duchnou ve flanelové košili bylo za chvilku pořádné vedro a při vystrčení jakékoliv části

těla na mě činila nálety jako obávaný *mesršmit*. Irča přinesla čaj a divila se, že se potím pod dekou.

„Nemáš horečku, bobečku?“ a natáhla ruku. Já jsem spíš zaslechl místo bobečku blbečku.

„Prosím tě, zabij tu mouchu.“ Začala se smát, hrábla za zrcadlo, nahmatala plácačku a vytáhla ji. Smrt byla opět dílem okamžiku, slyšel jsem jen, jak muší chrusta opět zapraskala. Nechal jsem si natřást polštář a opět jsem měl odvahu se odkrejt.

Otevřeným oknem vletěl netopejr a se šelestěním skončil za skříní. Nevšimla si toho.

„Musíš tu být se mnou a odhánět mouchy,“ řekl jsem to, jako bych to myslel vážně.

„Jen se neboj, oni tě nesežerou,“ zavřela otevřené okno. „Já jdu něco dělat a za chvilku přijdu,“ zvedla se jako vítr a byla pryč. K mé smůle jsem opět uslyšel další sirénu, tentokrát alespoň dvou *mesršmitů*, a jeden mi dokonce drze přistál na tváři a strašně lechtal. Po půlhodinovém boji jsem je sestřelil a spokojeně usnul rozvalený s vědomým uspokojením, že mne žádná moucha dneska odpoledne už nekousne a nepolechtá. Usnul jsem a ve snu se mi spojilo slunce s muškátovým měsícem. Probudil jsem se až večer, ani jsem se nešel podívat po schodech dolů. To zase bude probdělá noc, noha mne trochu bolela, zdálo se, že to bude dobrý.

Slyšel jsem venku ze stáje bučení kamarádky krávy, která měla dost dobrou žízeň, koukl jsem na zapůjčené staré ruské hodinky, bylo kolem půl desáté, na nočním stolku byl kousek klobásy s chlebem. Vstal jsem a trochu se protáhl a obešel jsem pokoj a rozsvítil. Podlaha úděsně vrzala a těm dole muselo být jasné, že jsem vzhůru.

Nechtěl jsem jít dolů a hned rozebírat, co se stalo a jak se to stalo, pomalu jsem začal vnímat reálnost situace. Váleček na stěnách v proužcích asocioval různé obličeje a v šufleti pod zrcadlem bylo jen tak bez ladu a skladu mnoho černobílých fotografií.

To mne docela zaujalo, klasické rodinné fotografie, když rodina vyrazí k foťákovi; fotografie v uniformách, fotografie při prvním přijímání, fotografie sedláků s vousy a knírky, obrazy z převážné části již určitě mrtvých lidí, zase svatební fotografie. Uvědomil jsem si, že mezi nima budu za chvilku ležet a zažloutávat i já, a pokud tento barák nevyhoří nebo fotky někdo nevyhodí, bude si je opět možná někdo prohlížet, někdo, komu budou úplně cizí, cizí tváře, a bude špekulovat nad tím, jaké byly osudy těchto lidí, jestli se jim

žilo hůře nebo lépe, a bude se utěšovat tím, že teď se žije určitě lépe, možná. Na fotkách jsem nikoho nepoznal, kdoví jestli měly nějakou souvislost s rodinou nebo byly jakýmsi náhrobním kamenem, ze kterého byly vybroušeny iniciály a tím byly připraveny k dalšímu použití. Ty fotografie na tom byly lépe než ten kámen, dají se rychleji a trvaleji zničit, takže osud člověka se vypaří nebo roztrhá nebo rozmočí nebo ho prostě sežerou myši, někde na půdě v krabici si i na mně někdo pochutná.

Našel jsem i fotografie z nějakého pohřbu, jakýsi smuteční průvod, a teprve teď mne napadlo, že přece ten farář bude mít pohřeb a já zároveň na tom samým místě svatbu. Začal jsem klást na váhy, zda nemám trvat na tom, že nechci mít svatbu v kostele, na druhou stranu zase nemůžu myslet jen sám na sebe a nakonec by to bylo i podezřelý, zcela jistě to bude velmi dramatický.

Vražda faráře, to z něj udělají mučedníka, to bude určitě taky na fotografování, stejně ta fotka potom skončí v lepším případě jako tato někde dole v šufleti u zrcadla a v tom horším případě coby suché myšince.

No to nechám bejt, zastrčil jsem šufle a šmíroval dál po pokoji. Kromě trochu zažloutlých deček jsem pomalu nic neobjevil. Po chvíli bloumání od ničeho nikam jsem už slyšel, jak vrzají schody, a očekával jsem příchozí. Byla to Irča, pěkná, upravená, umytá. Musel jsem vypadat docela dost směšně jen v košili. Místo pozdravu jsem ji k sobě přimáčkl. Nechala se.

„Já dolů nepůjdu, nechci nic rozebírat.“ Ona přikývla na souhlas. „Vždyť si nás ještě užijou.“

„Nemusíš, když nechceš, nechceš něco donést k jídlu?“ Já si znovu uvědomil, že je krásná a svěží, vlasy jí voněly stájí a soapem.

„Možná něco k pití, spíš minerálku nebo nějakou vodu se šťávou nebo pivo?“ Sukně nakreslila kruh, Irča byl ihned zpátky se sklenicí a pivem.

„Došel bych si pro to sám,“ dal jsem jí najevo, že neočekávám, že bych měl mít službu. Byl to zvláštní pocit, očekávání ženy poprvé v tak velké standardní manželské posteli, nevím, nemohl jsem to ze sebe setřást, ať jsem říkal cokoliv, pořád půl mysli žilo a bylo v jakémsi očekávání, přece jenom jsme nebyli na sebe tak zvyklí, bylo to i pro ni poprvé doma v manželské posteli.

Myslel jsem na to, jak si děvče představuje, že právě v této posteli bude trávit spoustu hodin života s nějakým, s nějakým vometákem,

a opět jsem si pro sebe vyhodnocoval, nakolik je to důležité pro ni a nakonec i pro mne. Je to pro mne tak důležité nebo se jen snažím následovat konvence nebo je to tak dáno, je to tak od přírody nebo to tak někdo chce a teď bude potutelně pozorovat, jak se páří laboratorní zvířata?

Snad je hranice svobody, snad domýšlivá vůle je opravdu svobodná. Zahodím zbytečné přemejšlení a nechám se okouzlit a okouzlím její duši i svoji nezměrnou láskou, která spojí měsíc se sluncem.

„Nevím, jestli tahle košile je zrovna to pravý ořechový," chtěl jsem naznačit, že je to snad poprvé, co spím v takovéhle široké košili.

„Za chvilku si ji půjčím a vlezu ti do rukávu," zhasla a já se šel v očekávání zase uvelebit na postel, od které mě pomalu začala bolet záda. Viděl jsem siluetu mladého ženského těla, jak se vlní při svlékání, až už nebylo vůbec nic k dispozici kromě zablýsknutí stříbrného řetízku. Skutečně jsme se vešli do té košile oba, držel jsem ji v štíhlém pase a ona měla ruce v rukávech.

Byla to horká žehlička a já byl u ní tak blízko, blizoučko, ještě blíž a ještě a nebylo úniku, nikdo nechtěl unikat, a tak v jedné košili splynuly i naše duše. Košile se čtyřma nohama, čtyřma rukama, dvěma hlavami a jedním spojeným tělem by mohla klidně nahradit bystu a dělat erb začátku našeho bytí, divnou pavoučici. Zcela určitě byl náš zápas v košili slyšet dolů, protože podlaha vrzala i s postelí.

Košile dvou duší.

„Je to slyšet dolů," šeptal jsem.

„To nevadí," a zabořila mi nos do krku a kousla.

Záhy jsem však zřetelně slyšel vrzání schodů. Někdo šel nahoru. Zaklepal na dveře, ve kterých chyběla skleněná výplň a byla místo ní jen záclonka, a někdo povídá:

„Je tady Veřejná bezpečnost, chtějí s váma mluvit …, s oběma." Košile ztuhla i duše v ní. První jsem se vzpamatoval já.

„Jen klid, zkusím se vysápat z košile, když se budou ptát, řeknem jim všechny detaily do chvíle, než jsem na něj šáhl, potom jsme se rozešli, jo?" Kývla hlavou a soukala se z jitrnice pryč. Nebyl jsem přesvědčen, že to zvládne, byla vyplašená, pokud by ji trochu zmáčkli, tak jsem jasnej.

Najednou jsem měl v košili spoustu místa, neměl jsem čas si ho užít. Hlavně kalhoty a košili, vše bylo vyžehlené a šel jsem za Irčou dolů. Dřevěné schody tvořily rozdíl mezi nebem a zemí. U stolu

seděli dva příslušníci Vébé a před sebou měli nalitou pálenku. Jeden z nich byl tentýž, co mne kontroloval v hospodě.

„No jo, novomanželé, užíváte si, co?“ narážel na vrzání, které bylo určitě slyšet. Irča se začervenala. Dobré alibi.

„Hele, mladej, už si se z opice předpokládám dostal, potřebujeme se zeptat, kdy jsi viděl Sašu naposledy, pochybuji, že si to budeš pamatovat. Musíš ho držet trochu zkrátka, viděl jsem ho v hospodě s Ivanem, jak se lóčil se svobodou.“ Irča donesla ještě dvě půldeci, protože předpokládala, že nám připijou na zdraví.

„Náhodou si to pamatuji, tady s Irčou jsme měli nácvik, jak se říká na sucho, a já jsem běhal kolem oltáře nebo kolem nějakýho stolku,“ dodal jsem a schválně jsem se podíval kolem sebe, abych zjistil na oko, jestli jsem někoho neurazil.

„No a neviděli jste někoho známého kolem nebo spíš někoho neznámého?“ policajt, který ochutnával klobásky, mluvil s plnou pusou rozžvejkanejch klobás.

„Já nevím, moc ty lidi tady neznám, já jsem potom vzal severní vítr do hospody a Irča šla domů, tak jsme se domluvili, že za chvilku přijdu no a … no potkal jsem Ivana, no potom mě trochu zklamala paměť a trochu se to protáhlo, protože Ivan, Ivan, to je zvíře,“ snažil jsem se vinu svalit na Ivana. „Jedině Irča jestli někoho nepotkala.“

Místo odpovědi zavrtěla hlavou a dala na kafe.

„Co on dělal, když jste odcházeli?“ zeptal se druhej.

„Já myslím, že nic, vlastně říkal něco o oltáři, ale to se opravdu už nepamatuji,“ namítl jsem a byl jsem hodně přesvědčivý.

„Představte si, že někdo musel faráři pomoct, škoda že zavolali hned sanitku a nenechali ho tak, jak byl,“ pokračoval policajt, „z kriminálky nám hlásili, že péesáci našli nějaký drahý věci z kostela na hranicích, když tam utíkal nějakej chlap, kterého jen postřelili, ale nechytli, kradl v kostele a farář ho načapal.“

„Povídalo se, že spadl že žebříku,“ ozvala se Irča.

„Jo, to dneska nikdo neví, možná ano, možná ne a ani se to nikdy nedozvíme, jak to vlastně bylo, divný je, že toho chlapa, co pláchnul, nikdo ve vesnici neviděl, nebyl v hospodě, nebyl v kšeftu, podle mě to musel být nějakej basista nebo profík, stejně to nedovedu pochopit, skoro každej je tady pomocníkem pohraniční stráže a nikdo si ničeho nevšiml. Tady soused ví, co má ten druhý k večeři nebo kdy si pšoukne.“

„Tak to tady máte nějakýho novýho krále Šumavy, kterej vám však definitivně pláchnul a třeba nepočítal, že někdo v kostele je, když tam kradl," snažil jsem se ze sebe dělat detektiva, což místní policajti snášeli špatně.

„No tak co, novomanželé, obraťme list, kdy to vypukne?" obrátil hovor zaplať pánbůh jiným směrem a já věděl, že jsme za vodou.

„V sobotu ve městě v deset a v kostele v jedenáct," odpověděl jsem automaticky.

„V kostele se teprve uvidí, když tady není farář, tak jestli ho zastoupí a potom, bude tady pohřeb, tak je to taková smůla, zrovna když se mám vdávat," dodala smutně Irča.

„To se určitě vyřeší, Irenko, však otecko někoho sežene, vždyť je v té radě starších nebo jak se tomu říká, jen si nenechte svoji svatbu zkazit nějakým darebákem," chytal se příslušník půldeci. „Tedy na zdraví a štěstí vás mladejch!"

Po cinknutí jsme to hodili do sebe. Nevadilo jim, že je to vypálený načerno. Po prvním zdraví přišlo druhé a třetí a při čtvrtém zdraví jsme se pomalu loučili. Myslím, že kněz byl pro ně definitivně pohřben, třebaže říkali, že jdou vyšetřovat dál. Rád bych věděl, kolik výslechů ještě dneska večer zvládli, ještě jeden nebo dva a museli být totálně namol.

Pro mne to však byla téměř jistota, že to vyšlo. Měl jsem prostě radost, vyšlo to. Zapomenu na kněze, vydeletuju vše, veškerou spojitost, vezmu Irenku a frr. Jak je všechno jednoduchý. Zakousl jsem trochu slaniny a po vrzavých schodech jsme opět zalezli do jedné košile. Bylo těsno, dobře a bylo teplo, akorát ze stáje opět zatroubila kamarádka kráva, zase měla dost dobrou žížeň a nesnášela policajty. Já jsem nebyl dost ospalý. Pozoroval jsem Irinu, jak usíná, jak krásnou a hebkou má pleť a jemné ruce, nemohl jsem se vynadívat, bylo to pravdu umělecké dílo s pevnými, tyčícími se prsy, které netvořily žádný sebemenší záhyb v jakékoliv poloze. Žena, o které jsem snil, teď usnula v mém náručí, a jestli ji ďábel nebo pravoslavný Bůh chtěl takhle stvořit, tak jsem musel uznat, že se mu opravdu povedla, já bych to neuděl líp.

Blížila se však sobota a já měl největší obavy ze svatby v kostele. Bohužel deletování mysli se pořádně neprovádělo. Před sebou jsem pořád viděl popův potměšilý úsměv, který se snad ani nedal popsat, a tajně jsem doufal, že mne někdy taky opustí, ten úsměv farářské Mony Lisy. Měl jsem strach z toho, že bude stát při mně při obřadu

nebo při Irině jako černý duch, který ji bude držet za ruku a druhou rukou mi bude podávat stříbrný kříž od bahna z hranice, a podlaha pode mnou opět praskne a já se propadnu.

Otřásl jsem se z toho, až se děvče zavrtělo jako malé dítě. Když uslyšelo tlukot druhého srdce, spalo spokojeně dál. Snad ten pohřeb bude déle než naše svatba, vůbec nejlepší by bylo, kdyby se konala jen na úřadě. „Nechám tomu volný průběh," řekl jsem nechtěně polohlasem.

Oči se otevřely a zazněla ustrašená otázka: „Co je, povídal jsi něco?" Polospánková, půlnoční černá princezna čekala na odpověď.

„Jsi můj sen, muškátový sen," pohladil jsem ji.

„To je dobře," šeptla a ze stáje opět zabučela kráva. Nedal jí nikdo napít. *Mesršmity* tady nejsou, tak jo, budu spát, a usínal jsem podle rozkazu.

Tentokrát mi žádnej fráter do myšlenek nelezl, a kdyby jo, stačilo otevřít jen oči a měl jsem vedle sebe ďábla i Boha zároveň, kteří se v těchto okamžicích spojili v jedno stejně jako měsíc se sluncem.

Ostatní dny ubíhaly zcela normálně. Na svatbu mi přijeli tři kamarádi ze školy, kteří si to pořádně užívali. Dýmící Cip, Čubr a Jožin. Přesto přeze všechno na mně poznali, že nejsem zcela v pořádku, připisovali to spíše nervozitě z následných akcí. Nic mi nerozmlouvali, chodili jsme spolu do hospody, na procházky kolem do lesů a účastnili se různých návštěv, drobného shánění nádobí a potravin na dorty a podobně. Přešly tři dni a jednou, jako obvykle, jsem sešel z podkrovní místnosti a za stolem úplně stejně u lavorovice v černé sutaně seděl kněz, jenž přijal pozvání rodiny i s ubytováním.

Krve by se ve mně nedořezal, jak jsem se lekl, šedivé vlasy zezadu mne však po chviličce přesvědčily, že nikdo nevstal z mrtvých, a hned mne napadlo, že by mi dalo menší práci dostat ho na oltář. Tentokrát vyšší hodnostář, starší, obdařený notnou dávkou charizmatu jeho povolání. Přijel na svatbu a zároveň na pohřeb, který se měl konat následující den po svatbě. Alespoň to, pomyslel jsem si, že to není obráceně, nikdo ani náznakem nepřišel s tím, že by se svatba neměla konat i v kostele, a tak jsem byl jaksi i donucen neodporovat.

To, co se dělo, myslím tím vraždu kněze a moji anabázi, zůstávalo tabu, viselo to pořád ve vzduchu. Měl jsem dojem a oprávněné obavy, zda někdo z rodiny nesvěří toto tajemství duchovnímu, a neuměl jsem odhadnout, nakolik je autorita jejich víry konfliktní s jejich pozemským životem.

Nicméně jsem se zeptal Irči, jestli se mu bude zpovídat, nebo ne, dostalo se mi odpovědi a poučení, že v pravoslavné církvi to neprobíhá tak jako v té, ve které jsem byl pokřtěn, tedy římskokatolické, tedy že zpověď se může dít i částečně hromadně při mši a jednotlivec se nezpovídá, pokud nechce vést s knězem nějaký důvěrný rozhovor. Tak jsem si to nějak dál neověřoval. Dohodli jsme se na tom, že události posledního týdne svěřovat nebude. Měl jsem však obavy ze strany rodiny a pořád jsem váhal, zda zpovědní tajemství v dnešní době je pro mne a toho neznámého duchovního prioritní. Hovoru týkajícího se vraždy jsem se však nevyhnul a nakonec jsem byl rád, že tento hovor probíhal beze svědků, když se mne kněz ptal, jaké mám pohnutky k církevní svatbě. Vše se opět odehrávalo u kuchyňského stolu. Byl to divný, divný spektákl plný žvejků starého Žvejkala, alespoň z mé strany.

„No, já, abych pravdu řekl, ctím tradici rodiny a mojí budoucí ženy, pravda, nejsem ta správná a oddaná ovečka vaší církve," odpovídal jsem na dotaz.

Starý pán se jemně pousmál a povídá: „Jsem rád, že to říkáš upřímně, třeba tě životní cesta přivede k naší pravdě trochu blíž, synku."

Nechtěl jsem zase filosofovat a v duchu jsem si řekl, že se přidržím jen všedního hovoru. Svými rádoby chytrými otázkami jsem se jen chtěl otřít o to, zda on ví, co se stalo. Nedařilo se mi to, když jsem se zeptal na zemřelého, odpověděl mi jakousi citací, pochopil jsem, že mučedníka z něho na pohřbu dělat nebude, to mně bylo trochu divný. Nakonec jsem se do toho zamotal úplně sám.

„Víte, zajímalo by mě, co byste řekl vrahovi zdejšího faráře, kdyby se vám vyzpovídal. Předpokládám, že na to máte připravenou nějakou odpověď z kněžského semináře, to bych byl zvědav, co byste mu řekl, jak to vidí ten váš Bůh." Tentokrát jsem se dotkl přímo jádra, ze kterého nebylo úniku.

„Předně, synku, náš Bůh a ne váš Bůh," chytl se hned úvodu věty.

„Promiňte, otče," sám jsem věděl, že mne musí napomenout.

„Na žádném semináři vás to nenaučí, je to jedno přikázání ´nezabiješ´, není tam psáno koho, kde a kdy, zda úmyslně nebo neúmyslně, je tam prostě jedno slovo, nezabiješ, je to zákon Boží, ne lidský, ty nezabíjíš před tváří zdejší spravedlnosti, ty zabíjíš před tváří Boží, neboť je to tvá svobodná vůle, kterou ti dal Bůh, a je

to jeho dílo, které ty zabíjíš, nemyslím toho zabitého, ale sebe jako vraha, ty zabíjíš sám sebe.“

„No a já jako voják, když někoho zastřelím, jsem vrah? Co potom?“ snažil jsem se ho chytit.

„Porušil jsi Boží zákon a spravedlivý soud tě čeká jen u našeho Pána nejvyššího.“

Napadlo mne, že bych se tak mohl dostat z armády s tím, že to není na pořadu dne. Jeho odpověď mne však vcelku neuspokojila, nevím, jestli jsem čekal od něj nějaké povzbuzení nebo omluvu pro spáchaný zločin, on popíral hodnotit vinu a trest měřítky konvenčními, tedy lidskými. Chtěl jsem mu namítnout, kolik životů ve jménu církve či náboženství bylo v dějinách utraceno, ale zároveň jsem si uvědomil, že je to zase jen lidské měřítko a vyznělo by to tak frázovitě a lacině. Raději jsem se ho na nic neptal a nechal ho, jestli tu svoji myšlenku dále rozvede, nebo ne. On však seděl a mlčel a to ve mně zaselo sémě podezřívavosti, že přece jen něco ví o událostech posledního týdne.

Vedl jsem s ním rozhovor, respektive slyšel jsem, že ze mě hovoří můj hlas, poučoval mě a já jen tak přitakával jeho nezajímavému monologu o věcech duchovních. Po půl hodině jsem mu oponoval. Další hovor z mé strany se nesl v duchu těžkých témat žvejk o životě a smrti. Pomohla mi i vodka, nadhazoval jsem mu pár myšlenek a očekával konečně i jeho reakci.

„Co když smrt je moje nejlepší přítelkyně. Musím si jí vážit víc. Zrodila se stejně s nahozením mých biologických motorů, je věrná a nikdy mě neopustí. Zrození smrti je ve stejném imaginárním okamžiku jako zrození života.“ Povídal jsem si s ním o myšlenkách, které mne napadaly při dlouhých nočních hodinách ve službách, a byl jsem opět zvědav na jeho reakci.

„Nemusím říkat - zrodil se život a smrt. Smrt je mi věrná, stojí nade mnou a je východiskem. Miluje život tak, že ho nakonec vstřebá, ona mu povoluje, co smí a nesmí. Ten okamžik zrození je stejný a protíná zaoblenou časovou osu možná dvakrát, možná nekonečněkrát.

Druhé moje setkání s časem je podobné tomu prvnímu, jen v obrácené poloze a mělo by se říkat: zrodila se smrt a život a tentokrát život absolutní, který říká, co smí a nesmí dělat smrt. Který úsek je lepší a co je absolutní život? Ve stejném bodu přerůstají a pulzují, spojují budoucnost s minulostí a tvoří jediný vzácný

hologram myšlenkových sítí. Vše ostatní je pouze rozvinutím do jakýchsi kmenových struktur prostorů, třeba i snových, neviditelných, nepochopitelných.

Smrt není tím hologramem, je jeho nepatrnou částečkou, jenom jakési seskupení písmen. Je stejně krásná jako hologram duše a stejně mladá. Nelze ji asociovat s bolestí, naopak. Kdyby neexistovala, všichni by po ní toužili, byla by větší než láska, větší než muškátový Bůh, větší než myšlenka na nositeli snů. Možná že absolutní život, možná.

Antiživot, bude-li mít východisko podobné smrti, pak třeba budu raději chtít zůstat ve smrti, antiživotě, jak tomu teď říkám, a budu se hrozit toho, že život bude mít větší absolutní moc. Tehdy život pro mne bude tou nejlepší přítelkyní, stejně věrnou, bude na mne čekat a bude stále se mnou, aby ve stejném okamžiku, v jiném světle byl víc hudbou a vůní mé duše než viděním mých očí. Je mi smutno mým chabým chápáním, že vědomí historie nemusí existovat jako projev vzájemných souvislostí či přitažlivostí či vize souvislostí. Smrt je moje nejlepší přítelkyně stejně jako život. Měl jsem si jí vážit dřív víc.

Je v antiživotě něco jako láska, může mít třeba tvořivý charakter? Může v něm být něco většího než láska, může existovat ještě větší přitažlivost než láska. Je to paradigma chaosu, kde nepochopitelné se stává sebechápajícím, kde chaos je úžasnou rovnováhou, kde chaos je místem náhody, kde v bodu náhody je a bylo a bude světlo a odraz hologramu, není víc než láska.

Smrt je mojí přítelkyní, s ní se budu procházet po zelených březových hájích a pít dobrou vodu z pramene, zbaví mne bolesti. Věčnost nechť mne obejme i v chaosu ničeho. I žíně houslí uslyší její touhy o životě živých i mrtvých, mrtvotě mrtvých i živých živorodých.

I pikoperle času v krystalcích soli uvíznou a vše rozplyne se jako dým v mlhovině, největším štěstím bude sloužit člověku marnostnému. Chtěl bych, aby moje smrt měla podobu krásné mladé ženy věrné jako pes, aby se na mě vždy dívala, když usínám i když spím. Každou noc ať mne hlídá a opatruje moje sny, ať mne konejší a kolébá na svých rukou jako pírko a jednou ať mne vezme s sebou, to když roztaje jinovatka. Rozvineme se spolu jako květ a necháme se obdivovat zástupy. Bude mi vším, bude zářit touhou, teplem a světlem a vzneseme se spolu co mlžný opar nad zoraným polem.

Smrt je moje přítelkyně, Pane z muškátů, ta, která mne nikdy neopustí, ta, která mne miluje nezištně, ta, která uchová naději na zvědavost nepoznaného. Smrt je moje láska a já jsem její vášeň, je vysoká, štíhlá, bez vrásek, bez menstruace. Těším se na ni. Zbaví mne bolestí, zbaví mne závisti, zbaví mne všech proseb, tak jak se narodím, v tom okamžiku jsem i umřel. Snad zůstane trochu mého tepla, snad rozestřu pláštěnku na zem pro ty, kteří tu na vteřinu zůstanou. Stačí jen chvilka, aby zabránila tomu, aby je nestudilo od země, to úplně stačí, neboť jen za pár okamžiků jen moje smrt bude vědět, že vize snu hologramu zanechala stín.

Zkouším každou noc rozprostřít ve snu pláštěnku, je tak lehounká, tak jemná, že ji nemůžu uchopit, ruka mi prochází hmotou, jen cítím její odpor jako vánek.

Taková je moje smrt, něžná, lehká, průhledná a krásná, pokryje mne svými vlasy co medúza, budeme se spolu koupat v myšlenkách, fosforeskovat přitažlivostí a touhou, je čarodějkou Hanemarie.

Smrt je moje přítelkyně. Měl jsem si jí vážit dřív, roztaje jak jinovatka a vykvete láskou ke mně. Nikdy mne neopustí a celou noc, když sním, mne obdivuje, konejší a uklidňuje. Vlastně když jsem někoho zabil, tak jsem …

Smrt je moje přítelkyně a stále víc mne přitahuje. Je jednoduchá, ač pouze pár stovek či kniha slov na jedné ruce ji převáží. Žárlí na mne a nepustí mne do beria na návštěvu, abych poskytl heterogenní paprsek. Věda, co mohla by přinést svědectví o rovinách protnutých hologramů.

Má čarovnou moc. Překlopený svět je větším motivačním přáním k nenávratům. To mi přikouzlil Čáryfuk. Jen pár slov na jedné stojí před životem, pár slov stojí za ním. Je velký návrat nad slovy, kterými nelze vyjádřit myšlenky. Lze směřovat k ní a spojit sítě pavučinek, spojit sítnice či duhovky k sobě, srostly by a dívají se do duše a přes duši směrem dovnitř i ven. Smrt mi pomůže vrátit se přinejlepším od neexistence k neexistenci. *Slova namíchaná na vařečce po detergentu ojíněná originálními vločkami.* Obraz existence je v čase před a po a obraz času je v podo-bě neexistence, není mladý a starý, je to pouze duše, *spojené vidmo vjemu ze spojených sítí*. Tká pláštěnku či šaty, co zůstanou.

Smrt je moje přítelkyně, v její duhovce uvidím, že splynu na vařečce jako vločka v dobrovolné jinovatce …

Slova namíchaná na vařečce po detergentu ojíněná originálními vločkami.“

„No, víš, bratře,“ kněz se na mne zkoumavě a zděšeně podíval, od vojáka by takovouhle dlouhou, předlouhou přednášku o filosofii určitě nečekal, přípustnost čarování, takové monology myšlenek zdánlivě nesouvisejících, a zeptal se mne zděšeně, co vyčetl z podtextu nebo to snad věděl, kdoví:

„Zabil jsi někoho, bratře?“

Najednou tady byla vyřčená pravda, tak holá a strohá, tak skutečná, žádné ž v á s t y a žvejky starého Žvejkala v monologu, až mnou projela a sevřela celý hrudní koš, taková … možnost se přiznat a říct a n o.

Po mém dlouhém monologu vstřebávajícím tuto jednoduchou budoucí otázku bylo najednou ticho, jen v kamnech bylo slyšet praskání dřeva a na chodbě se zapnul kompresor od ledničky, ve stáji zabučela jedna z krav a za skříní v patře se pohnul netopejr.

Byla to příležitost, šance, příležitost mi daná snad ne knězem, ale snad jeho Bohem. Příležitost, abych svalil svoje výčitky i vinu snad na něco či někoho jiného než na mě. Uvědomil jsem si, že z těch miliard lidí a lidiček bude jen málo těch, kteří zabijí služebníka Božího, kterému dávají důvěru i umírající i ti, kteří nikdy v nic nevěřili.

Já jsem jim část toho vzal, vzácné vitátum, části celku jsem upřel alespoň naději zejména pro ty, pro něž je moje přítelkyně smrt vykreslená do démonické krutosti. To vše probíhalo v mých myšlenkách, jejich vlákna vibrovala, kmitala, ani jedno se nepřetrhlo. Byly to setiny okamžiku, byla to věčnost, co čekala na odpověď. Do toho přišla znovu jadrně vyslovená otázka, která jako by mne opět srážela na kolena, když už jsem se pomalu začal zvedat, jako by mne opařila. Byla tu možnost svěřit se. Byla slyšitelná a hřmící.

„Zabil jsi někoho, bratře?“

V ten okamžik pud záchovy nebo jakási sebereflexe mi radila: „Řekni nezabil, řekni nezabil, nezabil, nezabil!“ A to slovo začalo opět kmitat jako nekonečná smyčka, sílilo a oscilovalo a druhý hlas jej podporoval a říkal mi:„Neříkej nic, proboha, neříkej nic, proboha, neříkej nic.“

Kněz již začal tušit, spíš si myslel, že mi na okamžik ulítly včely. Nevím proč, proč jsem na rozdíl od mého vědomí s notným klidem prohlásil:

„Zabil jsem, zabil, pane velebný.“

Ticho!

Kupodivu se mi nijak neulevilo, spíš jsem čekal na jeho reakci. Věděl jsem, že má dostatek zkušeností, že ví, že mluvím pravdu. Podíval se na mne a povídá:

„Já to vím, chlapče, zabil jsi zdejšího kněze, akorát jsem čekal, jestli mi to řekneš."

Jeho ruka se posunula po ubrusu z umělé hmoty s takovými divnými motivy, že jsem skoro začal přemýšlet, jaký je ten nebo ta, kdo je vymýšlí, a jak málo lidí, kteří na něm denně snídají a obědvají a večeří, jak málo je těch, kteří si uvědomují odvedenou lidskou práci či nápad. Jeho dlaň se posunula a přikryla hřbet mojí ruky.

Typická ruka starého člověka, přehnaně čistá, měkká a vodnatá, studená a flekatá s vystouplými modrými žílami, jistě trochu méně průchodnými, kam se valila stará krev. Trochu mi připomínala průsvitnou ruku novorozence zachyceného kamerou ještě v břiše matky, jako by tato ruka byla magneticky přitahována k jeho ústům. Zdála se mi chladná až moc.

Naše povrchové buňky se spojily a předávaly si genetické informace. V tu setinu sekundy jich statisíce zemřelo a stejný počet zřejmě vznikl. Cítil jsem tu ruku a místo toho, aby mi přinesla očekávanou solidaritu, začala mne najednou tížit jako kámen, přišpendlila mne ke stolu nějakými hřeby, hřeby, co pronikají do dlaní ukřižovaného člověka, přibité sochy v kostele.

Stále jsem čekal, co bude dál, jestli se mám nějak omlouvat nebo zdůvodňovat, splétat řeč, udolávat fakty s jediným cílem, totiž s útěchou, že Bůh, třeba jeho Bůh mne pochopí, třeba jeho Bůh mi odpustí. Možná jsem něco takového očekával, starý kněz pouze se sklopeným zrakem, který se také díval na spojené ruce, tiše pravoslavně hovořil a modlil se:

„A tehdy řekl Hospodin Bůh: ´Aj, člověk učiněn jest jako jeden z nás, věda dobré i zlé, pročež nyní, aby nevztáhl ruky své a nevzal také ze stromu života a jedl by i byl by živ navěky, vyžeňme jej.´

I ukázal mi potok čistý vody živé, světlý jako křišťál, tekoucí z trůnu Božího i Beránkova a z obou stran potoka bylo dřevo života, přinášející dvanáctero ovoce, na každý měsíc vydávající ovoce své a listí své k zdraví národů.

´Já jsem alfa a omega, počátek i konec, první i poslední. Blahoslavení, kteří zachovávají přikázání jeho, aby měli právo k dřevu života a aby branami vešli do města.

Vně pak budou psi a čarodějníci a smilníci a vražedníci a modláři i každý, kdož miluje a činí lež.´

A duch i nevěsta řkou: ´Pojď.´ A kdo slyší, rciž: ´Přijď, a kdož žízní přijdiž, a kdo chce, nabeř vody života darmo.´“

Něco jsem rozuměl a něco ne, nějak nadějné mi to nepřipadalo, že by jako třeba prohlásil, že mi ten jejich Bůh odpustí alespoň kousek, to se nestalo.

Naznačil jsem, že mi je nepříjemná jeho ruka spočívající na mé, a on to ihned pochopil. V mém pohledu se jistě nesl výraz výčitek, možná nenávist, výraz očekávání, podpory či pochopení, odtáhnutá ruka znamenala vzdor, vzdor jeho Bohu, dočasné a lehké a snadné lehoučké vítězství člověka nad Boží vůlí.

V tu chvíli mi to dělalo i dobře. Hle, já Člověk jsem zvítězil, jsem mocnější než on. Díval se na mne, jako by mě chápal, že se tak chovám, díval se, v jeho očích jsem žádné odpuštění nečetl. V podstatě jsem v nich nečetl vůbec nic, pražádnou bolest nad tímto slzavým údolím, to byl ten spektákl, ani nějakou radost nad tím, že je jistě svému Bohu blíž než já. Chyběla mi pokora, za uplynulé dny byl stále pud sebezáchovy tím největším. Skoro mne těšilo, že to nemůže nikomu říct, protože by porušil zpovědní tajemství a tím by jistě zradil hodně z toho, čemu věřil. Nicméně jsem nasadil vstřícný tón.

„Nechci a nebudu se nějakým způsobem omlouvat, pokud chcete, klidně to oznamte!“ Sám jsem obdivoval vyváženost svého hlasu.

„Bratře, budu se modlit, abys hledal a našel cestičku k Bohu a našel pokoru ve svém srdci, já nejsem tvým soudcem, on je tvým soudcem a on tě miluje i ty sám se budeš soudit. Já ti žádné pokání nedám, ty s tím budeš žít a ty máš zde svobodnou vůli, ty máš zodpovědnost, jak s ní naložíš. Prosím, nezapomeň na něj, neboť jeho bolí tvoje hříchy víc než tebe sama. V tom je tvá *naděje*, a když ta naděje přejde touhu, tak to bude tvůj první krůček, za to já se budu modlit, bratře, budu se modlit, to jediné mohu, já jsem jen jeho služebník, veliká je jeho láska. Neboť on řekl: ´Miluj bližního svého jako sebe sama.´“ Uslyšel jsem Zachara kotelníka.

Sepjal ruce a opřel se lokty o stůl a ponořil svoji tvář do spojených dlaní. Bylo ticho, jen občas prasklo něco v kamnech.

„Když, pane bratře,“ oslovil jsem starého kněze, „spíše bych od vás očekával vámi pootevřenou cestu ke smíření se s Bohem, ať s vaším, tak s jiným nebo se svým, muškátovým, nebo s tím, co představuje nějaké duchovní kvality, to zřejmě není ve vaší moci

nebo se nechcete dotknout podstaty lidského života, který konec konců není tak složitý.

Složitá je ta nadstavba, bratře, nadstavba nad těmi třemi sty zakódovanými instrukcemi. Ta, chtíc nechtíc, jak to chápu, odráží fraktáty základu a v četnosti množství se opět snaží znázornit podstatu a přiblížit se k ní. Představuje obrovský oblouk návratu, ve kterém tkví život, a vzájemnými interakcemi tvoří poznané i nepoznané. Vždyť pokud jsem ještě živý v břiše matky, nepotřebuji kyslík v podobě vzduchu, nepotřebuji jíst ani spát a jsem ***celek v celku*.**

Věřím, že i ten váš Bůh se pohybuje v těchto periodách, jak jste říkal, já jsem počátek i konec, ano, ano, zcela určitě ten obraz musí být a taky je stejný, daný pouze rozměrem četností, co se dotýká ve zvlášť výhodných podmínkách, které pomáhají náhodě.

Tedy nic nového v Bohu, pod Bohem i nad Bohem, tam je to, o čem je lidský život, tedy o smíření a sjednocení úhlů pohledů. Tam i vy vidíte svého Boha. Já jsem porušil jeho zákon, a proto se ptám, jaký zákon? Zákonů je a který je spravedlivý? Ten váš, ten egyptský, ten muslimský, ten další a další?

I vy jste řekl: ´Aj, člověk učiněn jako jeden z nás.´ I já jsem tedy váš Bůh a proč se mi neklaníte, když i já jsem světlo lidí? Kde je vaše milost a pravda? Pokládejte se i za mne, protože já i vy tvoříme jedno. Víte, co je pro mne důležité? Věřit, věřit, že právě můj hologram dá život vytouženému světlu, obohatí myšlenkové pásmo a tam hledá východisko otázek „proč“. Abstraktní obraz, který by hřměl láskou, komunikace bez vzdálenosti, informace, co se šíří rychleji než světlo, odraz paprsku, který kdy se zkříží s druhým, vzájemné touhy či přitažlivosti, celek v každé části. Celek v každé části, vole, pane faráři, celek v každé části. Oddělenost, to je pouze iluze, já vnímám Boha a člověka nikoliv odděleně, protože nejde o vnímání vzdáleností nebo časů.

Pane, pane faráři, citovaná bible je jen překládací zařízení, nástroj, který je schopný přeměnit zjevně rozdílnou změť řetězců slov do vnitřního celku, do tvrdé reality. To je holografické paradigma, to je zákon bohů. Vše další je jen rozsáhlá pavučina a jen člověk se snaží přihrádkovat a necítí se jako celek v každé části, pane faráři, co vy víte o dobré vodě nebo živé, jak tomu vy říkáte. Bible je hologram slov, které spojuje láska k Bohu. A spojitost s vraždou? Ano, porušil jsem zákon, svůj zákon, protože jsem vědomě zlikvidoval celek, tedy část celku.

Proč se zabývat slovy, co jdou pěšky jen proto, že jdou a nikam nedojdou? Znal jsem jednoho a mohl bych vám vyprávět, pane faráři, co věděl o dobré vodě a možná i živé vodě, co se nehodil do naší společnosti. Vím, že jsem ten, který bude čekat na svůj vláček v čekárně a u bufetu s názvem ´Na Konci´ budu ještě chtít stihnout načepovat poslední dvě piva. Nevzdám se jich, vláček už začne houkat hú a hú a pomalu se rozjíždět. Zkusím na něj skočit, ale v ruce pořád budu držet ty dvě piva a uklouznu a spadnu pod vlak. V tu chvíli mne zachytí a vezme do náručí moje přítelkyně smrt. Sní mne a půjde pomalu za vláčkem, bude ještě svěží a dlouho spolu půjdeme. Kolem nás budou jezdit další a další vláčky a na mém místě bude sedět vždy někdo jiný, podobný, ale jiný.

A vyvrhne mne moje přítelkyně, protože se jí budu zdát hořký jak pelyněk, a je mi souzeno, že potkám Šášu Pášu. Ten mi řekne:

´Vidíš, vojáčku, jsme na tom teď stejně, já mám půlku těla jiné barvy než druhou a ty zase máš půlku duše jinou. Uděláme spolu obchod. Vyměň se mnou půl své duše, abych já měl stejnou barvu těla a duše, a ty budeš mít taky stejnou barvu těla a duše. Já budu napůl živý a napůl mrtvý, splní se mi touha být živý, abych mohl vzít a cítit tvou ruku, pohladit a promluvit a milovat, já tě za to budu uctívat.´

´Kterou půlku duše budeš chtít, můj šašku,´ otázal jsem se ho zdvořile, ´obě jsou částí celku, ale jedna má takovou drobnou vadu, takový malý šrám, možná šrámek, šrámeček. Ona, možná že to nevidíš, zabíjela, zabila rádoby jednoho ze správců.´“

Podíval jsem se na kněze, pozorně poslouchal moje vypravování, poslouchal, jak v kamnech praská oheň a jak znovu naskočil kompresor u té staré známé ruské ledničky, poslouchal, jako by Šášu Pášu znal. Z výrazu obličeje nebylo poznat, zda se podle něj mám nebo nemám vyšetřit na psychině.

„Zajímá vás to, pane?“ zkoušel jsem jej zaskočit otázkou, ale nepodařilo se.

„Mluv dál, bratře, máš-li co dál říct,“ ponořil hlavu do sepjatých rukou, „poslouchám tě pozorně a snad naslouchá i ten, ve kterého já věřím.“

Bylo ticho. Seděli jsme a mlčeli.

„Jsou to jenom žvásty, otče, žvásty starýho Žvejkala …“ neboť odpověď mne jako by trochu zaskočila, jako bych ztratil nit, chtěl jsem, aby mne poslouchal, aby porozuměl mým úhlům pohledů, přál

jsem si, aby mne někdo poslouchal. Místo toho, abych pátral v paměti nad nedokončeným souvětím, mne kněz předešel otázkou:

„Kterou část jsi mu dal? Který celek měl větší podíl smrtelného hříchu, i když, jak jsi mi vysvětlil, v každé polovině zůstal stejný podíl viny bez ohledu na to, jestli byla fialová nebo bílá."

„Děkuji, jste pozorný posluchač, pane faráři, máte jistě pravdu, ale ten šašek to ještě nevěděl, neměl ponětí, tak jsem mu dal tu, která byla zdánlivě světlejší, ale byl na ní vidět ten šrámeček. Vyměnil jsem si s ním půl duše za půl těla. Šáša Páša se protáhl a promluvil jako člověk …

… a na rotě svým kadetům pokračoval ve vyprávění … tentokrát však bez cenzury … farář mlčky naslouchal.

´Tak, teď bych si dal to jedno pivo, co držíš v ruce, podělíš se se mnou i o to?´

´Klidně,´ odpověděl jsem a podal mu žejdlík. Napil se a pousmál. Jenže v jeho úsměvu bylo něco zvláštního, smál se jen polovinou tváře, druhá byla jakoby po mrtvici, tedy místo úsměvu to byl spíš škleb.

´Směje se ti jen polovina tváře, pokud chceš, tak mi ji můžeš vrátit, tu půlku, myslím, že ti nepomůže, když si ty poloviny duše prohodíme.´

´Mně stačí to, co mám,´ a podíval se do zrcadla, snaže se pousmát, nešlo to.

´Nebo víš co, dej mi obě půlky duše a já ti dám obě půlky těla,´ začal se před zrcadlem nakrucovat.

´Víš, když ti ale dám obě části duše, potom se v zrcadle neuvidíš, ona totiž duše je údajně pro nás neviditelná,´ odpověděl jsem, protože se mi nechtělo žít dál bez duše. ´A potom, ten obchod byl o tom, abychom měli oba stejnou barvu, to ti pokřivená tvář tak vadí?´

Tentokrát se šašek opravdu vážně zamyslel:

´Hm, máš pravdu, stojí život za jednu barvu a konečně, když ani duše žádnou nemá. Chtěl bych to zkusit.´

Díval jsem se do jeho očí bez víček a dal mu obě půlky duše. Poděkoval a konečně se usmál. Já jsem zůstal v hadrovém těle bez kloubů sedět v čekárně. Slyšel jsem jen hú a hú.

Až jednou, jednou přišla malá holčička, která se pro mne, pro panáka vrátila, schovala mne pod svetřík a já mohl tajně a nepozorovaně nasednout do vláčku. Když jsme míjeli bufet, vytáhla jehličku a kouskem nitě mi duši zase přišila.

Je mi smutno, Hanemarie.

Kde je můj muškátový Bůh, aby se napil se mnou a oranžovým měsícem?“

U kuchyňského stolu zavládlo ticho. Dost bylo řečeno slov, bylo načase vrátit se do reality. Vzal jsem ze stolu láhev vodky a nalil farářovi i sobě.

„Pane bratře, jaký je váš život, je průsvitný jako tahle pálenka?“ položil jsem mu smutnou otázku.

„Je, příteli, pálí stejně jako ta tvá a v břiše zůstává hořká,“ tiše prohlásil kněz a tentokrát jsem to byl já, který této poslední větě nerozuměl.

Svatba v kostele však byla nad mé očekávání krásná.

Pouze jsem se díval na opravená barová dvířka a za zástěnou opřený žebřík. Nevím proč, na mysl mi pořád lezly kleště, nikoliv Saša ležící a spící na oltáři. Přece s těmi kleštěmi jsem se nemohl dostat za hranice, nebýt té branky, tak opravdu nevím, co by se dělo. Proč zrovna teď, v takovou slavnostní chvíli, respektive ve chvíli, kdy si každý ženich může vychutnat být středem pozornosti, mně v ten okamžik nic nechutnalo, podíval jsem se na Irinu. Do tohoto prostředí jsem se vrátil jakoby o několik století zpět, jako bych už tu s touhle dívkou někdy v minulosti stál. Pozoroval jsem ji a marně, marně se snažil vplížit do její hlavy, do její mysli s otázkou, zda se ona dovede odpoutat od událostí minulých dní.

Byla krásná a nepotřebovala se malovat jak nevěsta, její výrazné rysy a tvář bez sebemenších vrásek, tak mladistvá, že opravdu nepotřebovala žádné krášlení. Na hlavě měla stříbrnou korunku plnou perliček a mně se zdálo, jako bych ji někdy sám už jednou kupoval v nějaké bižuterii na neznámém náměstí, a černé a tlusté dlouhé vlasy stočené do drdolu se mi zdály najednou zlaté.

Splnil se jí její sen jako té panence v bílých svatebních šatičkách na ustlaném přehozu manželské postele.

Díval jsem se na ni a cítil jsem, jak je šťastná, a nasával jsem a chtěl jsem ukradnout štěstí. Taky že vypadne z této komunity, z rodinných pout neznámo kam, prostě jinam, vymaněná z ponorkových vztahů s tím, že můžeme spolu psát nové stránky, otvíralo se nové bytí či etapa. Nakolik je nebo bude náš vztah poznamenán a ovlivněn touto skutečností, jsem si ani sám pro sebe neodhadl říct, ale určitě šílenou váhu to mělo.

Překvapilo mne naopak, jak Irina vystupuje celkem suverénně ve funkci nevěsty, jistě, ve svém prostředí to bylo pro ni snazší než pro mne. Prostě si mne vedla, kam chtěla, a já se nechal vést, byl to její den, kdy jí patřila středovost světa. Všude bylo napsáno:

Irina se vdává.

Myslím, že se jí podařilo alespoň v tento den smazat vše, čím nepředstavitelným procházela ve vztahu s mrtvým, a zapomněla. Byla šťastná a myslím i silnější v myšlenkách než já. Já jsem pořád přemýšlel, odvozoval, vážil a nedovedl ani v této chvíli vypnout závity, a snad právě proto jsem ani neuměl být dokonale, odvázaně šťastný.

Musel by mne někdo naklonovat a změnit mi pohlaví, abych nemusel s nikým komunikovat, a je otázkou, zda by se mi podařilo s klonem projít cestu údolí a které z nich by bylo to pravé ořechové. Řekl jsem si, že ji alespoň dnes nebudu otravovat svými chorými výmysly a depresemi, a trocha alkoholu a svěžest mojí ženy mi pomohly ochutnat klasické svatební veselí. Jak velké rozhodnutí to bylo, nikdo v ten okamžik nedovedl posoudit, kudy povedou cesty a cestičky, jak daleko jsme si blízcí, to v ten den nebylo důležité.

V tancích, v mohutném hlaholu jsme setrvali až do dvou do rána. Potom jsme šli pěšky domů, abychom zalezli do čerstvě ustlané a povlečené novomanželské postele s vyžehlenou košilí, do které jsme se vešli oba i s mou zahojenou nohou.

Na mě se nepřestala dívat madona s děťátkem, zažloutlé fotografie v šuplíku pod zrcadlem byly stejně zažloutlé a ve stáji opět zabučela má kamarádka kráva. *Mesršmity* tady nebyly, a i kdyby, už pravděpodobnost štípnutí by byla dvě ku jedné. Přece jen to manželství má své výhody, pomyslel jsem si a zabořil nos do černých havraních vlasů, nasáklých hospodskou vůní z cigaret.

Přesto jsem byl rád, že ji mám, svůj soukromej majeteček. Jaké budou naše děti? Je přece přirozené mít děti, vychovat je a zemřít. Kdybych si měl vybrat, kdybych měl umřít, tak teď, v této košili se svou ženuškou. O co bohatší nebo chudší bude další život směrovaný k časové přímce než nyní, o co jiný, kdy je lépe zemřít mladý než plodit, aby zase další čekali na smrt a báli se, že za ní už nic neexistuje stejně tak jako před ní?

Možná jen tenká linie světla, jakési záření bez otázek, záření nekonečného ticha, kde smysl je otázkou „proč“. Snad nezapomenu přísloví „co do světa celého, kde není milého“, které jsem tady někde u stolu slyšel, tak jednoduché, tak prosté, až v dnešní době neskuteč-

né, divný spektákl. Jako bych slyšel troubit starého Polívku někde hluboko v lese. Za skříní chcípl netopejr. Samotinkého uprostřed lesa, jak trubkou říká:

„To všechno je jinak, jako život, takový malý omyl.“

DÍL ŠESTÝ – LOUTKOVÝ MĚSÍC

Nástup k pluku - jsem slavný a bohatý nebo jsem chudý a neznámý nebo neznámý slavný a chudý bohatý

„Tak co, soudruzi poručíci, jestlipak víte, kolik přechodů má žena?“ chechtal se odborný náčelník zvaný Kuzma při našem nástupu na divizi a pokračoval, „tři, přátelé náčelníci, tři. První, když se mění z žáby na kočku, druhý z kočky na slepici a třetí, třetí, přátelé, když se mění ze slepice na starou krávu.“

Chechtal se tomu jak na zmáčknutí chechtacího pytlíku, takže náš smích byl jen těžce slabounkým odvarem, prostě tomu věřil.

„Ve vašem případě, bažanti, vaše přímá nadřízená u pluku měla přechody čtyři, ze staré krávy na vstřícnou pochvu,“ opět se tlemil ještě víc, až se skutečně za břicho popadal, a tloukl se jednou rukou do kolen stejně jako kdysi můj učitel na housle Josefínek tloukl do taktu omláceným klackem do konstrukce železné židle, než klacek povolil.

„No vážně, anebo všechny ty přechody přeskočila. Teď už ale vážněji. Vážení, je to kráva, kluci, dejte si pozor, všichni vás tady litujeme, protože se s ní nedá jednat a vašeho předchůdce dala k soudu, prostě bručí v Sabinově. Je to snad jediná ženská v divizi na této funkci, o to je to horší. Poslechněte starýho vychechtanýho podplukovníka a nenechte se vyprovokovat, pořád píše stížnosti, stížnosti a stížnosti a já je řeším a řeším a řeším a nevyřeším. Koukejte!“ ze šuplíku vytáhl objemný svazek převážně její korespondence, „to je prostě na léčení.“

Šíma se otočil ke mně a povídá: „Hanzi, to jako budeme mít nadřízenou ženskou? No to je teda síla.“ Jeho divení mi spíš připadalo jako nahrané, protože jsem ho moc dobře znal, s ženskejma to uměl až moc dobře.

„Jo, přátelé,“ pokračoval Kuzma, „jestli je to ženská, to nevím, ale že vás předběhne na kilometru o sto metrů, tím jsem si jist. Nejhorší na tom je, že údajně nemá žádnýho chlapa, potřebovala by pořádnýho macáka, nabíječe, kundodrbáka a potom by snad přestaly ty její výplody klimakteria. Pořád si stěžuje na podřízený, na cvičení a VVP nejezdí, je prostě vypatlaná, dutá, proto jí začali říkat Pochva. Já ji

prostě nesnáším, i když bych to neměl říkat. Je to snad jedinej voják v týhle plechový divizi, kterýho totálně nesnáším.“

„Kolik je jí let?“ zeptal jsem se nenápadně.

„Myslím, že čtyřicet šest, ale nejsem si jist.“

Kuzma se protáhl a vyndal hromadu evidenčních listů a pomalu jsme začali probírat odborné otázky, včetně personálního obsazení. Měli jsme toho už ten první den dost, samé vítání, prohlížení materiálu v neosobním cizím studeném kasárenském prostředí, nástupy, přivítání velitele divize a podobné akce, kdy se všichni, hlavně politruci, dušovali, jak nám budou ve všem pomáhat.

Kuzma byl starý mazák a dával cenné rady, které jsme ocenili bohužel až později. Útvar pro nás poslal štábák, nasedli jsme a kodrcavým tempem se valili do posádky. Každé řazení bylo slyšet, plechová krabice nad Vétřieskou se mohla každou vteřinu rozskočit.

„Šímo, musíme držet spolu, ve dvou se to lépe táhne, notabene když se známe, co říkáš, ty lumpile nezbedníku?“

„To víš, že jo, nějaká vylítaná stíhačka nás nemůže překvapit a nakonec, je tam přece velitel pluku, ten si snad nenechá od ní srát na hlavu,“ oprášil své vědomosti Šíma.

„No, já mám pořád špatnej dojem, takovej divnej pocit, přece jenom by byl lepší chlap, koho potkáš, ten nás varuje, něco přece jenom na tom bude,“ namítl jsem a on kývl hlavou na znamení souhlasu.

„Myslím, že bychom ji neměli hned od prvopočátku provokovat.“

Sjížděli jsme dolů do údolí, kde budeme trávit miminálně tři až čtyři roky, se zvláštními negativními pocity. Řidič z kopce oproti všem pravidlům a předpisům vyřadil a za hučení převodovky jako v tryskáči jsme sjížděli do osady kolem řeky.

„Jo, v prdeli a v Tejně, všude stejně,“ poznamenal Šíma, koukaje oknem štábáku, klasicky postříkaným rozmatlanou khaki barvou, ven. Další roky ztracenýho života, pomyslel jsem si, a to ještě jak to bude snášet moje žena, na kterou jsem si celý den ani nevzpomněl.

„Ty, Jendo, dali ti vybrat při nástupu k pluku?“

„Jo, dali, prej vyberte si Týn nebo Týn.“

„No mně taky stejně, prý horší posádka jsou jen Janovice,“ pokusil se zažertovat, nevyšlo to. „Takže vo co gou? Prostě nemají v ruce nic, čím by nám mohli hrozit, jedině prokurátorem.“ Šíma vytáhl lahvičku placatice a podal mi ji. „Tak jo!“

Štábák dodejchal na buzerák. Uřícený voják s červenejma šňůrama, zřejmě dozorčí vchodu, hlásil:

„Soudruzi poručíci, mám vás doprovodit k dozorčímu útvaru, následujte mě!“

Sebrali jsme si pár civilních osobních věcí. Na dévéťárně to vypadalo jako v kosmickém středisku, všude samý kontrolky, v přísálí dva upocení radisti v napětí neustále sledovali radiový provoz, dálnopis téměř stále vyťukával nařízení a rozkazy či mimořádky. Dozorčí pluku, kapitán, který měl službu, nařizoval, co se má všechno udělat v jeho nepřítomnosti.

„Ahoj kluci.“ Já jsem si teprve nyní všiml, že je na hodnost kapitána trochu starý. „Dovedu vás k zastupujícímu velitele. Nelekněte se, je to ženská, to my tu máme samý rarity. Jistě vás už informovali na divizi.“

Na štábu pluku už nikdo nebyl kromě starého evidenčáka. Prošli jsme kolem zástavy a čekali před kanceláří velitele pluku, kde svítilo červeně Nevstupovat. Světlo zhaslo a záhy na to už se kapitánskej hlásil přesně podle předpisu.

Za dlouhým nalakovaným stolem seděla ta žena po čtyřech přechodech, s tělem gymnasticky vypracovaným, tváří v ostrém kontrastu k věku. Zezadu na dvacet osm, zepředu na čtyřicet osm. Na sekretáři samý kraviny, tančíky všeho druhu na důkaz, že patříme do tankového pluku.

„Soudruzi poručíci, dle kádrového rozkazu číslo 755 vydaného velitelem tankové divize … jste zařazeni na štáb pluku do funkce odborných náčelníků s kázeňskou pravomocí majora,“ vyhrkla na nás údaje, které jsme už věděli z divize. „Já jsem vaše přímá nadřízená a v současnosti zastupuji velitele útvaru, který je s úvarem na VVP neboli vojenském výcvikovém prostoru. Příště mi sem nelezte se špinavými botami, to vás neučili na škole čistit si boty, když máte jít k veliteli?“ končila svoje vystoupení nepodařeným oslím můstkem.

„Čistit a ještě boty jsme se neučili,“ dekadentně ji odpálkoval Šíma. Vytřeštila oči a zrudla.

„Vy, výstrojní náčelník, vy máte být příkladem ustrojenosti, soudruhu poručíku.“

„To je pravda, s tím nemám problém, otázka zněla, zda jsme se učili nebo neučili čistit boty,“ s bohorovným klidem jemu vlastním odpověděl stoik.

„Dobře, o tom si promluvíme později," couvla nepatrně. „Zítra ráno odjíždíte na VVP," dodala se sebeuspokojením a skoro vítězoslavně. Když viděla, že nám je to jedno, obrátila se na mne a dodala: „Máte nějaký dotaz?"

„Mám dotaz k vystrojení na VVP, tedy polní výstroj, kdo nás vystrojí, nemáme výstroj do pole," zeptal jsem se téměř zdvořile.

„Poraďte si, tady vám už nikdo prdýlky utírat nebude, tady už nejste na škole, je ráno, proberte se, soudruzi, tady jste u bojového prvosledového útvaru, ten je ozbrojenou pěstí dělnické třídy!" sekla drápy.

„Prdýlku si utírám zpravidla sám, maximálně požádám kolegu, když přitom kouřím," řekl jsem v klidu.

„Jak to se mnou mluvíte, soudruhu poručíku? To ještě rozebereme na týlu a u velitele pluku, až se vrátí, to jste se dobře zapsal."

Kapitán netečně poslouchal a nehnul ani brvou.

„Soudruhu kapitáne, vysvětlete soudruhům poručíkům, kde a kdy budou ráno čekat," a zahloubala se do předstírané práce.

„Provedu, soudruhu kapitáne," předpisově zapanáčkoval.

„Když vám nevelí, proč před ní tak panáčkujete?" obrátil jsem se na kapitána přímo cestou po chodbě.

„No, já chci jít po službě domů a ne tady řešit nějaký ptákoviny, ona má totiž dlouhé prsty jako třeba s přidělováním bytů a tak dál. S tím vystrojením si nedělejte problémy, zavolám Pekose, ten vás vystrojí, stejně se ptal, kdy přijedete, a ráno v pět nula nula na dévéťárně, jo? Počkejte tamhle," ukázal na lavičku před ošetřovnou.

„Ty, Šímo, jak to vidíš, líp to začít nemohlo, viď?"

„Hm," konstatoval on tak, jak jsem ho znal, „to, co jsme říkali o provokování, nám zrovna nevyšlo."

Sedli jsme si a koukali na cvrkot u pluku, bylo poměrně pěkně a ve zpěťáku neboli zpětném odřadu, který zůstával v posádce při vyvedení útvaru do pole, nikdo nikam nechvátal.

Znovu jsem kladl stejnou otázku v umělém domnění, že ji přeslechl: „Ty, Šímo, jak to vidíš, líp to začít nemohlo, viď? Nevím proč, mám zdání, že ta ženská si chce něco dokázat," čekal jsem, že podpoří slovně můj názor.

„Hm," filosofoval Šíma, „jsou lidi, které bezdůvodně nenávidíš, a to je právě tenhle případ suchý Pochvy. Každý její pohyb, každé gesto, způsob oblečení, no prostě všechno v tobě vzbudí šílenou ne-

návist. Stačí jen její přítomnost, to, že existuje, že udýchává kyslík, nedovedu to zargumentovat, ale je to tak, chápu teď Kuzmu.“

„Třeba je to naopak, ale zajímalo by mě, jak to cítí ona. Co myslíš, má na to, že je tak namyšlená?“

„To je otázka, tyhle suverénní skřehotavý typy úmyslně zakopají svoje city na celý život, jsou studený a myslí si, že to bez ní nejde, že ji musí každej chlap dobývat, ty ti nikdy neřeknou, mám tě rád nebo ráda, natož miluji tě, jsou to megery, který užírají nejen kyslík, ale každýmu chlapovi i nervy a život. Taková dovede jen brát a brát a brát, dokud tě nevysaje jako pavouk muchu, bude tě ničit nepředstavitelnými žvásty. Jsou to vlastně šílení sobci, nenávidí principiálně celý svět. Pokud nikdy v životě neřekne, mám tě ráda nebo miluji tě, tak je to chladná stvůra, která se má zabít, je to svým způsobem chudák, který nestojí ani za lítost. Potom mají deprese.

Jak já takový svině nenávidím, chraň mě pánbůh, aby mě taková stvůra dostala, vždycky se bez ní obejdu. Nestačí přece jenom myslet si, že ten druhý to ví nebo si to myslí, ale pokud je to pravda, tak to má říct!“

Byl jsem překvapen, jak je mi svým názorem velmi blízko a že se nestyděl přede mnou říct, mám rád nebo mám ráda. To se v naší konverzaci většinou obcházelo.

„Šímo, už ti někdy řekla, že tě má ráda?“

„Ne. A tobě?“

„Taky ne, vlastně možná …“ vzpomněl jsem si na srub.

„Vždyť seš už měsíc ženatej!“

„To máš pravdu, já když se jí zeptám, jestli mě má ráda, tak řekne, to víš, že ano, nikdy bohužel, až na výjimky, nepřišla sama, aby řekla z ničeho nic, mám tě ráda, myslím, že to bylo pouze jednou jedinkrát, v situaci, kdy to bylo hodně důležité “

„Takovou bych si nevzal,“ konstatoval upřímně. Vážil jsem si ho za to. A znovu mi zároveň prokmitly vzpomínky na heroický běh událostí, tak najednou, tak neskutečně živě, až jsem se z toho otřásl.

„A ty, Jendo, jsi jí to řekl?“

„Víš, já mám v sobě nějakej šprajc nebo co, těžko se mi o tom mluví, jako bych se bál, že se ponížím nebo co, těžko se mi to vyslovuje - miluji tě. Nevím, jestli by mně to takhle i věřila, přesto vím, že máš stoprocentní pravdu, pravdu, určitě jsem jí to už řekl, neplýtvám s tím.“ Zasnil jsem se vzpomínkou na poprvé, když jsem to ze sebe vysoukal.

„Hm, to bys musel mít dvojnici, kterou bys měl rád, která by uvažovala stejně, pak by to opravdu cítila sama. Stejně si myslím, že je nepřirozené žít s jednou ženskou celej život, copak když je mladá, potom však, když se z ní udělá taková škeble a naroste jí cejcha, to musí bejt fakt těžký trauma.

Taky si všimni, že starší chlapi mají k sobě mnohem blíž než k těm svejm fuchtlím a vykopávkám nebo se stanou raději bezdomovci než žít a poslouchat v hysterické nenávisti starýho Žvejkala. To víš, z mladé, krásné, půvabné, obletované, štíhlé a božské bum na starou, hysterickou, depresivní cuchtu buchtu, to je velký skok. Začne se třást, hysterie, deprese, nenávist k celému světu, to je přece jenom super velký skok do dálky i výšky zároveň, ale především do hloubky, do hloubky, kámo, do prdele…“ snažil se dostat k podstatě věci.

„Ty, Šímo, moc jsi mě nepotěšil, měl bys být taky trochu optimista.“ Doslovně jsem to tak necítil.

„Jo, chlapče, ono to tak funguje, u chlapa je to jiný, ten může bejt jen o něco hezčí než čert a s věkem zraje jak víno … Jo, všimni si na těch buchtách třeba mléčný žlázy. Prvně se pnou a bují a potom najednou bác a je z nich převislý kožený lojovatý vak. Trochu to zprdelatí, pokud to nemá cukrovku, cpe se to laskonkama a rakvičkama, hysterčí, krafe to nesmysly o vnoučatech a čte to akorát rubriky „Vzpomínáme“, „Kremace“ a „Pohřby“ a dělá jí šílenou radost, když někdo chcípne dřív než ona. Co s ní? Do domova důchodců, aby tam vydržela dlouho kvůli důchodu, a pak ať chcípne!“ rozvíjel důkazně svou teorii. „Všimni si, že chlapy utrápí mnohem dřív, ti radši chcípnu, než by se měli každej den na ně dívat a poslouchat ty ž v á s t y, ty naprosto nesmyslný žvásty, který by nevyplodil náš hloupej starej Ž v e j k a l ani v kadibudce.“

„Jo, domov, důchodcovskej domov,“ souhlasil jsem, „to je kasino se jménem „Čekárna“, já bych tam černě napsal: *Čekárna na smrt*. Možná i *továrna*. Stoupneš si do fronty, a když je otevřeno, odvezou tě na kotouči do plynu a zbude z tebe jen kouř jako z týhle Véesky, akorát budeš smrdět spáleným masem!“

Kolem nás míjela hotovostní vejtřaska na kontrolu muničního skladu, vejfuk dýmil nespálenou naftou ze studeného motoru.

„To máš těžký, Šímo, je otázkou, co ještě v životě chceš, kolik let ti ještě zbývá, kolik chceš, aby ti jich zbylo.

Jsou to dni nebo okamžiky, roky nebo desetiletí, tisíciletí? Rozhodně to není jedno století a najednou, najednou z ničeho nic tu bude šlus, najednou tu bude jen mrtvola a nastane rozklad, nastane problém, kam rychle s ní, aby nesmrděla, a pro pár lidí kolem, co to budou muset řešit, to bude problém, deset vteřin a seš o patro níž ve hlíně a problém, kdo to vůbec zaplatí.

Lidí, co v běhu věků za zlomeček okamžiku vzpomenou, že kdysi toto tělo neslo duši, co třeba sálala teplem, duši, co cítila, dokonce i mluvila a vážila skutky svoje, možná i jiných, možná ze svého pohledu spravedlivě, možná ne. Kolik těch lidí bude mít vzpomínku jako neurčitý obraz, bez výrazného ohraničení kumulující se a smažící se dostat do rozměru představ po svých zkušenostech s žitím … Tak málo, věř mi, tak neskutečně málo … a taky zapomenou jako ty zapomeneš … možná …

Jakou cenu či jakou váhu mají tyto představy, váha vzpomínek, váha celičkého života. Třeba si budeš chtít koupit někoho, aby na tebe vzpomínal, třeba tak, že mu věnuješ nějaký majetek, našetřené peníze nebo … nebo třeba lásku. Je to omyl, život je jen omyl, divnej omyl.

Snad i ten, kdo se nechá rozprášit v parku, spoléhá na to, že si někdo na něj vzpomene, a nebude rád, když na ten trávník budou chodit chcát jen psi. Ta samota bez vzpomínek, to je, Šímo, to je pravé peklo, peklo, šéfíčku Šimíčku, peklo, pravé peklo, peklo, to je zapomnění a samota. Tak to je!“

Nabídl mi posunkem cigaretu a povídá: „Mimochodem, slyšel jsem, že ti lidi v peci normálně cvičí, prej si tam sednou, roztahujou ruce a tak … kdoví jestli je to pálí, třeba když mají prstýnek.“

„Hele, Šímo, to by stačilo, teď se ti to mluví, je ti čtyřiadvacet, ale taky zestárneš a postavíš se do fronty, ty vole, taky si jednou zacvičíš spartakiádu!“ Šíma to nechtěl slyšet, už neslyšel a vpadl mi do řeči.

„Hm, budeš se divit, já už jsem o tom přemejšlel, někdy je lepší frontu předběhnout, pokud ona nepředběhne tebe.“ Zvážněl a odklepl popel.

„Ty myslíš, že frontu stát nebudeš? To myslíš na nějakou smyčku nebo co?“

„Smyčku ne, to ti ještě srdce dvacet minut tluče a taky se posereš, to chce něco radikálního, rychlýho a bezbolestnýho, smyčky bych se bál. Já mám tušení, že to přijde dřív, než to budu realizovat.“

„Ty bys chtěl vědět, kdy to přijde?“ tázal jsem se omšele už určitě někdy položenou otázkou.

„Jene, ty mě nechápeš, máš právě výhodu, že můžeš předběhnout tu frontu, můžeš se rozhodnout, třeba si řekneš za rok a dva dni a hotovo. A máš tři sta šedesát pět dnů a žiješ naplno, můžeš přece klidně podle toho žít, prostě to svobodný rozhodnutí, to je to, co mě fascinuje.“

„Já mám dojem, že nikdo, kdo si takhle určí termín, to, co si představuje, nestihne, a přece jenom mu zůstane zase ta fronta, jen sklopí uši a stáhne ocas a šlape a šlape, šlape život dál a šlape.“

„To záleží, jak jsi měkkém. Vem si významný umělce, spisovatele, ti to chápou!“

„No a co třeba tvoji rodiče, to by ti jich nebylo líto? Srali se s tebou, utírali ti prdelku, a když bys jim to měl vrátit, tak zahneš kramle?“

„Hm, to je fakt otázka. Jak dlouho si myslíš, že vydržíš ve vzpomínkách, vzpomeneš si na bábu svý báby? No vidíš, a přece žila a stála ve frontě a už neexistuje ve vzpomínkách, prostě nula bodů, n u l a. Přece však existovala, už jenom proto, aby jí někdo oplodnil vajíčko.

Nezbyl po ní ani Ž V Á S T.

Vždycky je tady „proč“? A starý rabín ti odpoví: ***´Proto, aby bylo všechno jinak.´***

Proč třeba já a ty tady smrdíme na lavičce v kasínu a máme jet na nějaký posraný VVP, proč nám má velet nějaká vylízaná kundodrbka, proč se prostě nesebereme a nejdeme do prdele?!“

„Já ti řeknu proč, protože jsme totiž posraný a zodpovědný nebo obojí dohromady.“

„Zodpovědný za co? Za svůj život? Za tenhle zkurvenej krátkej život?“

To byla pro mne těžká otázka a tušil jsem, že jestli Šíma vyndá flašku, tak se fakt zvednu a řeknu „jdem“ a on taky půjde se mnou hledat odpověď na tu otázku někam do hospody.

„Máš pravdu, je to pro prachy nebo nevím proč, rozhodně ne pro nějaké debilní přesvědčení, vždyť jsme si to sami dobrovolně nevybrali.“

Šíma se odmlčel a nakonec ze sebe vysoukal:

„Vykašleme se na to, stejně s tím nic neuděláme, pojďme se podívat po něčem k žrádlu. Určitě je tady nějaká arma, řeknem kapitánovi, kde jsme."

Dali jsme si vlašák s kofolou a to snad byl ten nejlepší okamžik toho dne.

Po armě se nám přihlásil starší praporčík, řečný Pekos, správce výstrojního skladu, Šímův budoucí podřízený. V jeho kutlochu bylo příjemně teplo od infrazářiče podobnýho tomu na PZH, když jsme topili mladýho Šimpa, ten tu byl samozřejmě umístěn načerno, ale hromady materiálu činily tento sklad a prostředí útulným, byla cítit impregnace maskáčů a vůně vypraného vojenského prádla.

„Tak ještě jednou, ahoj náčelníci!" My jsme si připadali po těch dnešních šocích trochu lidsky. „Už jsem slyšel, jak vás přivítala naše vyšeptaná, nic si z toho nedělejte, ale dejte si na ni pozor, je zákeřná jako jedle."

Moc dobře jsem to s tou jedlí nepochopil, nechtěl jsem se však ptát a dělat ze sebe blbce. Dobrák Pekos měl široké srdce a vytáhl litrovku slivovice. Zasvěcoval nás do tajů Šumavy radami, které jsme později mnohokrát ocenili, které vycházely z těžce nabytých zkušeností a dlouhých roků strávených v tomto prostředí. Poměrně brzy jsme se nalili a mně z toho bylo trochu špatně.

Nabídl nám, že s námi zajde na ubytovnu, a slíbil, že ráno budeme mít polní výstroj připravenou, a když něco řekne, tak to platí. Nebyl prostor o tom pochybovat. Vydali jsme se nejistými kroky k posádkové ubytovně a já už se těšil, že srovnám kosti do horizontální polohy. Když jsme však procházeli kolem hospodovinárny U Přívozu, Pekose a Šímu jako by přitáhl ventilátor, vypouštějící vůni hospodského prostředí, obzvlášť silným magnetem. Padl okamžitě a střelhbitě návrh na vizitu jednoho z mála kulturních zařízení. Nechtěl jsem, bylo mi už tak dost blbě.

„No tak pojďte přece, náčelníku, na minutku, jak znám vyšeptanou, ta vás nechá vysmažit na VVP skoro tři měsíce a tam panuje suchej zákon, alkohol tam má cenu protislužby."

Nakonec jsem souhlasil, stejně by mně někdo musel ukázat, kde vlastně ta posádková ubytovna je.

Přítmí pajzlu mě začalo pálit do očí. Pekos se s každým zdravil a hned jsme poznali, že máme napsáno na čele něco o zobácích, co jim ještě hoří vajgl na nádru. Místo nikde nebylo, až vzadu u stolu před těžkým nakouřeným červeným závěsem dělícím místnost seděly

jen dvě ženy. Hned na první pohled se mi jevily jako těžké neohrabané kapustňačky, mořské krávy. Malilinininké hlavičky, úzká ramínka, ale zbytek byl obrovský, nohy jako z předních kol spojovacích zilů pokrytých celulitidou. Pekos šel přímo k nim, džentlmensky pozdravil a ptal se s okouzlujícím úsměvem, jestli mají volno, jako by to byly kočky z přehlídkového mola. Volno bylo, sehnaly se dřevěné židle a my se na nich konečně uvelebili.

„Mají tady i jedenáctku platánka," olizoval se Pekos.

„Já bych něco pojedl, co ty, Šímo?" obrátil jsem se na soukmenovce.

Šíma bánící ostošest mlčky kývl souhlasně hlavou. „Jdu s pískem, nevíš, kde to tady je?"

Pekos ukázal, že za závěsem, bylo tam trochu přítmí, zdálky jsem viděl pootevřené dveře a pochopil jsem. Šel jsem taky, pobyl jsem chvíli na hajzlu, umyl jsem si tvář a ruce, protože slivka mi dodávala hodně tepla.

Když jsem se vrátil, na stole bylo už šest piv a košík s chlebem.

„Jendo, objednali jsme ti!"

„Ty vole, co blbneš, vždyť nás to položí," kroutil jsem nenápadně hlavou.

Místo odpovědi zvedl Pekos platana a povídá:

„Tak vzhůru do bezvědomí, náčelníci!"

„Co se dá dělat, ukecali jste mě," prohodil Šíma, třebaže ho k pití nikdo nenutil. Přišel gulášek a já jsem nabídl kapustnicím gulášek od sebe a kupodivu jedna ochutnala. A teprve teď jsem si všiml, že je to máma s dcerou, protože podoba se nadala zapřít, těžko říct, kolik bylo dceři let, řekl bych třicet tři, nedalo se to odhadnout. Bylo vidět podle zahrádek na lístku, že mají taky dost upito.

„Dáte si něco, dámy, s námi?" nabídl Pekos opět džentlmensky.

„My spíš něco, co teče, ale ne asfalt a necky," prohlásila starší ve snaze zažertovat.

Z oblaku dýmu se probral druhý náčelník, schválně zrovna když šla vedle servírka.

„Tady dámy by si daly něco k pití na můj účet tedy …"

„Magické oko, velké, dvojitou," přerušila jeho objednávku starší kapustňačka a kolébavým krokem jak sádelnaté husy se odkolébaly za závěs, kde klapaly zobákem. Pekos už toho měl dost, poklimbával u stolu a nám bylo jasný, že cesta na posádkovou ubytovnu se konat hned tak nebude. Dámy se vrátily z hajzlu.

„Jak se jmenuješ, synečku?“ ptala se Šímy starší z nich.

„Panna orleánská!“ zareagoval Šíma s lehkým náznakem přiblblého ironického úsměvu.

„Ale na panenku nemáš nádobíčko,“ nedala se zaskočit. Šíma nestačil zareagovat. „Ale, ale, nemáš,“ její ruka šmátrala pod stolem až k jeho nádobí. „Máš ale jiný dobrý nádobí, takovéééj váleček na nudle.“ Viděl jsem na Šímovi, že se nebrání, ani se neodtáhl. „Chceš si zašukat?“ Nabídka ležela na stole.

Já jsem začal pomalu, pomalu, ale jistě střízlivět.

„Šímo, zaplatíme a půjdeme,“ chtěl jsem mu dát čas na rozmyšlenou.

„Neboj se, panáčku, já ho neukousnu, ani mu ho neukousnu, tak co, jdem na to?“ poodhrnula plentu.

Byl to okamžik, že jsem nestačil reagovat, jen jsem ucítil proud větru, jak na závěs znovu začala působit gravitace. A to už táhla svoji dceru, židli a Šímu za těžkou plentu.

„Ty dávej pozor, panáčku, vojáčku!“ vyhrkla na mne, jako bych byl nějaká bordelmamá či její podřízený.

Nebyl jsem schopen žádné reakce a Pekos už jakbysmet. Měl jsem co dělat sám se sebou, abych se udržel na nohou nebo na židli, bylo mi blbě. Zmizeli za plentou a já jen slyšel: „Dělej, masti!“, a vzdychání a klapání zobákem. Zdálo se mi, že chce někdo jít směrem sem, a chtěl jsem Šímu upozornit. Vrávoravě jsem vstal, ale než jsem něco ze sebe vysoukal, Šíma zařval za závěsem:

„Hoří!!!! Jendo, honem pivo, hořím, já hořím!“

Já skutečně myslel v ten okamžik, že ten blbec zapálil něco cigaretou, možná i závěs. Vzal jsem jedno z mnohých nevypitých vyvětralých piv a vklouzl za závěs. Šíma stál za dvěma postavenými válci, starší mořská kráva seděla na židli a držela hlavu svojí dcery. Povzbuzovala Šímu, taktéž červeného, s naběhnutými žílami na krku.

„Tak přidej, bejčku, to je ono, to je ono, lešti, lešti!“

„Tak u tohodle nemusím bejt,“ a chystal jsem se vyvrávorat zpátky za závěs.

„Jendo, pojď sem, je to paráda,“ kmital jak cívka v elektrickém zvonku Šíma. „Je to paráda, lehnout si na záda …,“ notoval, „jen se mi vaří pneu, dej sem to pivo, vole, dělej!!!“

Podal jsem mu to pivo a on ho slastně lil mezi válce a po poodhrnutých zádech mladší z mořských krav. Mladá chtěla něco namítnout, cosi chroptěla, ale stará ji uječela.

„Drž, máš to zadarmo, tak si to užij, je to mladej bejček, dobrej!“ řvala na ni mamina. Za plentou se ozval Pekos, kterému se líbil nápěvek a začal zpívat: „Je to paráda, lehnout si …“

Už jsem odcházel a domluvil se posunky se Šímou, že za deset minut jdu. Souhlasil a nepřestával podávat dobrý výkon, věděl, že to opravdu myslím vážně. K mému překvapení se záhy poodhrnul závěs a já v další *mocnině* poznal naši známou velicí kapitánku v pestrém sportovním trikotu, s čelenkou na hlavě, s vysportovanou postavou od džesgymnastiky či aerobiku. Šla se k baru posilnit džusem a chtěla jít na WC. Uviděla těžce pracujícího náčelníka. Šímovi to nic nedělalo, byl napranej jak bomba a zahlásil:

„Jedeme na Šumavu, jedeme do VVP a znovu jedeme na Šumavu, jedeme na VVP, jede, jede mašinka, kouří se jí z komínka, jede, jede do dáli, šóstaj tady užralý … jedem do Afriky …“

A za plentou navázal probuzený Pekos notací: „Všichni jsme dnes v Mexiku, žádná Afrika, volové náčelníci.“

Zůstala stát jako opařená, červená a nemohla se pohnout. Dostala ji až stará mořská sedící:

„Co tu stojíš a čumíš, ty stará píčo rajská, jestli chceš taky, tak si stoupni do fronty.“ Pořád láskyplně hladila po mastných vlasech mladou a mentálně retardovanou kapustnici. „Stojíš tady jak kazišučka.“

Naší budoucí šéfové se po těch slovech přestalo chtít vyprázdnit močák, z červené barvy přešla na zelenou a okamžitě vypadla.

Šíma byl hotovej.

„Dobrý, mladej.“ Znělo to spíš jako otázka.

„Jo, dobrý, fakt dobrý,“ vzdychl dodělávající Šíma.

„Tak ještě něco nám objednáš, když sis užil!“

„Jo, co to bude?“

„Co takhle gulige?“

„Jo!“ Objednal dvakrát guláš.

„Za ten výkon to máš zadarmo,“ prohlásila starší kapustňačka, zatímco mladší seděla v mokru na chladivu.

Už jsme všichni seděli zase u stolu s Pekosem jako jedna parta.

„Jdem domů,“ poznamenal jsem suše.

Pekos, který zase chrápal na stole, se nechtěl vzbudit.

„Šímo, zaplať to, já zatím Pekose opřu o vozduch a počkám na tebe!“ Nečekal jsem na souhlas.

„Jo," zaznělo unaveně a tak se taky stalo. Studený čerstvý vzduch, to bylo to pravé zeleně ořechové.

„Náčelníci, náčelníci, kluci moji zlatí, boubelatí, na skle malovaní …" Vzali jsme ho mezi sebe.

„Peky, kam teď?"

„Kluci, ubytovna je zavřená, vyspíte se u mě!"

„Hele, k tobě nepolezem, co by tomu řekla žena!" namítli jsme v domnění, že nás zve k sobě domů.

„Hele, u mě doma znamená za krabicema ve výstrojáku, tam se v pohodě vyspíme," zatesknil.

„Tak jo," a belhali jsme se přes bránu do výstrojního skladu. Tam opravdu za plentou měl čtyři bidla.

„Hoši, klidně spinkejte, já vás ráno vzbudím!"

Pro mne to neznělo příliš věrohodně, ale kašlal jsem na to, v ten moment jsem kašlal na celý svět. Byli jsme tak unaveni alkoholem, že to víc nešlo, odmítl jsem vylízt na hořejší bidlo, a jak jsem byl, tak jsem usnul jak dřevo. V ten okamžik jako kdyby se mnou třásl. Byl to skutečně Pekos, voňavý, oholený, v dobré náladě. Prostě jsem ho nepoznal. Ucítil jsem tu známou tovární krabicovou vůni bunkru a rázem jako by tu byla Hanemarie se mnou.

„Tak, poupátka, polní výstroj máte v bednách naloženou na autě a za půl hodiny směr jih - Mexikóóó." Na rozdíl od nás zářil optimismem. Bylo mi hůř než včera. Prostě jsme jen zírali, na stole byla snídaně jak u Džejára.

„Peky, jak jsi to dokázal?"

Pekos, starej mazák, se lišácky usmál a bylo vidět, že mu dělá radost, když se někdo na něj spoléhá.

„Díky, ještě jednou díky," děkovali jsme oba najednou.

„To je dobrý, kluci, a přijeďte co nejdřív, budu se těšit, poprvé na Šumavě to není tak hrozný, je to pro vás nový, uvidíte, že vám to uteče."

Podal jsem mu ruku a povídám: „Ještě jednou díky, že jsi nás v tom nenechal." Odebral jsem se s kouřícím Šímou k dévé-ťákovi.

Na život v Africe či v Mexiku či na Šumavě si člověk hodně rychle zvykne. Pokud má to štěstí, a to my jsme měli, dostali jsme ubytování na bývalém statku.

Afrika měla tu zvláštnost, že tu byla pouze živá zelená hmota a mrtvá zelená železná hmota podobně jako v pohádce o mrtvé a živé vodě. Neplatili zde světské zákony, největším třídním nepřítelem zde

byl věčný pocit hladu, neutíkající, vlekoucí se čas a zima. Mně osobně vadila ta zima ze všeho nejvíc. Ožralý péhamák, střílející z nudy do plechové roury od kamen, čekal na náš příjezd jako na smilování. Vypařil se co nejdříve, zbylo na nás zabezpečovat chod útvaru po logistické stránce, Šíma ve směru výstrojním a já ve směru proviantním a PHM.

Než jsme se v tom trochu naučili chodit, tak se stížnosti na nás hrnuly ze všech stran a párkrát jsme si takzvaně naběhli a narazili si držky. Vyloučit z armády nás nikdo nemohl, ve straně jsme nebyli, a tak jsme dostávali „šampón“ pouze po velitelské stránce za mohutného přispění nicnedělajícího politruka.

Záhy ale klasik Šíma navázal ty potřebné týlové konexe a já ho podporoval se zbylým proviantem, takže za dva měsíce jsme se sžili s prostředím tak, jako bychom tu žili dvacet a více let.

Hodnosti jsme zatím tak vysoké neměli, ale měli jsme dobré kontakty se správou i spojením do posádky. Stravu a ubytování jsme měli pod palcem. Stali se z nás týlové krysy. Výcvik se nás v této fázi netýkal, maximálně jsme si šli zastřílet z tanku dvacky a tím to skončilo.

Měli jsme spoustu času, bohužel jsme museli být ve srubovém táboře přítomni a dozočí o nás musel vědět. Nebylo úniku. Dali jsme se do party s plukovním doktorem, který taky nastoupil s námi. Podřízený velitel RTZ byl taky dobrej kolík, a tak jsme vegetovali bez schválností, bohužel při tom všem to utíkalo strašně a strašně pomalu. Pochopili jsme to, proč všichni ostatní nenáviděli zdejší pobyt, a to ještě proto, že na závěr vyvedení bylo teprve divizní anebo plukovní cvičení. Bylo devastující se od některých dozvědět, že tady tráví až půl roku, prostě festival ztraceného, vojensky řečeno, projebaného času.

„Ty, Šímo, něco s tím musíme udělat, něco vymyslet, přece se z toho neokopem, to za chvilku budu uvažovat jako ty o předběhnutí fronty,“ prohlásil jsem jednou při večerní kontrole počtů, když už toho bylo dost. Bylo zajímavé, že jsme si kupodivu nelezli na nervy.

Srubový tábor měl večer zvláštní atmosféru. Z komínů se kouřilo a vyzařovalo předtuchu teplých spokojených nocí. Proto jsme tyto kontroly moc nepřeháněli, nebyl důvod zbytečně se povalovat po venku.

„Honzo, já myslím, že není úniku, i kdybys měl kratší nohu, tak tě nechaj tady našlapávat motorku, myslím, že měl pravdu, to, co poví-

dal Pekos, prostě není úniku, určitě to už někdo zkoušel před náma …, to bys musel mít nějaký zdravotní omezení," špekuloval a dodal cestou na statek. Ten vtip byl hodně starej. „Víš, já myslím, že je chyba, že tady jsme oba, já myslím, že bysme to zvládli každej sám a ten druhej by mohl být v posádce a ne pořád oscilovat v týdle gumárně, prostě bysme se vystřídali, tak jako tady byl péhamák." Znělo to docela logicky.

Doktor se přidal: „To neprojde, já mám tady taky absolventy medicíny, kteří by to lehce stíhali, ale to je ta závist, prostě když vyjede velení, tak musí vyjet všichni, aby měli koho buzerovat, je to pro ně pohodlnější. Logika v armádě, na to zapomeňte. A mimo jiné, měla by tady být ta vaše náčelnice, jak říkají, *Vyšeptaná vagína* nebo co."

Doktor vyšetřil trochu lihu, naředil ho destilkou a podával ve stejných šampuskách, do kterých vojáci odevzdávali ranní moč na vyšetření. Odmítl jsem.

„Jendo, neblbni, to jsou jiný, nový, ničeho se neboj, přece bych nechlastal z použitejch, ten líh by to stejně vydenzifikoval," četl mi nahlas myšlenky.

„Tak jo, i když v tomhle systému nikdy nevíš," vyklopil jsem do sebe obsah a polilo mě horko.

„Dobrých sedmdesát, od toho mi zreziví i péro při chcaní," dodal znalecky Šíma, celý červený jak rak ještě před vyprázdněním.

„Jo, jo, naše dobrá velicí, tu sem nikdo nedostane, to je právě ta světlá výjimka, jak v tom chodit."

„Po tom Mexiku ve vinárně má ze mě strach, když viděla ten skvělý výkon, mimochodem kdybych věděl, co mě čeká, rozdal bych si to i s tou starou mořskou dámou, i s ní, najednou."

Musel jsem se pousmát nad termínem Mexiko, udiven, že ho vůbec Šíma vnímal a zapamatoval si ho. Vrátil jsem se k původnímu tématu.

„Prostě se mi nechce tady v Mexiku nebo v Africe chcípnout, budu jen makat, makat a najednou šlus a budeš prdět v lepším případě do hlíny. A vůbec, mě pohřběte obráceně, abych se tady na to nemusel dívat," snažil jsem se udržet hovor.

„Prosím tě, ty než začneš prdět do hlíny, tak si rakve u píchaček odstojí pěkně dlouhou frontu," dodal doktor. „Jak se oženíš a budeš mít děti, tak nejen že budeš makat a makat, ale ještě se budeš starat o parchanty, ženskou a všichni tě budou vysávat a vysávat, myslím finančně, jako pijavice a natahovat ruce, že ty nebudeš jenom makat

a makat, ale nenechají tě spát pro tvoji hnusnou odpovědnost za ně. Bude jim zatěžko zavolat o vojenský pohřeb zdarma.“

„Vidíte, volové, teď naříkáte, doktor má dvě děti a Jenda se teď oženil, sami si za to můžete, že jste se nechali uvázat k boudě.“

Místo odpovědi doktor znovu nalil. „Jo, Šímo, užívej si, máš pravdu, je to fakt proti přírodě. Co my z těch bab máme, když mládí strávíme tady v Mexiku. Co ty na to, Jendo?“

„Ty seš doktor, ty to máš jednoduchý, vymysli si nějakou chorobu a seš z toho venku, horší je to s náma, my můžem odejít jenom přes kriminál, protože máme za školu ty blbý závazky. Ale já jsem celkem optimista, myslím, že jsme na stejné vlně, a to si myslím, že je základ, ve třech se to lepčí táhne a dá se na tom stavět, představ si, že bys někde vegetoval sám, to by teprve byla síla. Já navrhuju zmapovat situaci a věřím, že něco vymyslíme, tak abychom tady nemuseli smrdět všichni, vždyť sem musíme přijet první a převzít tábor a potom nejmíň čtrnáct dní likvidovat bordel, to máš další měsíc navíc.“

„Pláštěnka má pravdu,“ podpořil mne Šíma.

„Jaká pláštěnka?“ podivoval se doktor.

„Na škole mu říkali Pláštěnka,“ vysvětloval.

„Divná přezdívka,“ poznamenal, neptal se proč, „je to pořád lepší, než kdyby ti říkali Vyšeptaná pochva.“

„A proč ona sportuje v posádce a my tady zahníváme jako imperialismus coby poslední stádium kapitalismu? Ptám se vás, vážení sudruhovia soukmenovci, proč?“

Zachmuřenému Šímovi se rázem rozjasnila tvář:

„Co takhle si vyzkoušet naši akceschopnost a dát si cíl dostat ji sem do Mexika, nic za to nedáme a byl by to úspěch, na který bychom navázali.“

„Dobrej nápad, těžko realizovatelnej, ale myslím, že to zvládnem,“ přidal jsem se po další šampusce. „Myslím ale, že tím nic nezískáme, bude nás tady jen buzerovat.“

Doktor se obrátil na nás a povídá: „Tak jo, půjdem na to systematicky, každý z nás vymyslí plán, jak ji dostat na VVP, a zejtra dopijem zbytek, zatím myslete, myslete, gumáci, soudruzi, koumáci, myslete, myslete, jde o princip, pouze a jedině o princip!“

„Máš pravdu, je zbytečný to vychlastat dneska, díky, že sis to nenechal jen pro sebe.“

Doktor pookřál: „Jo, sám pije jenom vůl!“

Celý druhý den jsme přemejšleli, jak dostat týlařku do Mexika. Večer na ošetřovně zasedal štáb akce „Mexická Pochva“, ale, po pravdě řečeno, nevymysleli jsme nic moc. Řízení zasedání se ujal hostitel:

„Tak co?“

„Je to těžký, vole!“ odpověděl Šíma.

„To vím taky, vole, já myslím, že my to musíme udělat tak, že to vyplyne z podstaty věci a že jí to musí nařídit velitel,“ řekl jsem a Šíma přitakal.

„Jde o to, že už jsme tady přes dva měsíce a nemáme převzatý funkce, ani jeden z nás, na tom by se dalo stavět, vždyť jde taky o naše prachy,“ řekl Šíma.

Doktor pokračoval: „To je fakt pravda, už měsíc jsme měli mít převzaté funkce, vždyť ona to musela hlásit na divizi, nemám žádnej materiál podepsanej, na tom by se to dalo postavit, určitě to zahlásila bez nás.“

„Na tom by se fakt dalo stavět, dobrej nápad, dáme nějak na vědomí, že se tady rozkrádá materiál a zdravotní zabezpečení, a ji musí trknout, že to má při vyšetřování na hrbu, a buď nás pošlou do posádky, nebo ona přileze sem, abychom to podepsali,“ konstatoval jeden z nich.

„To má teda smůlu, já jí nic nepodepíšu,“ pokračoval doktor.

„No a o to přece gou, soudruzi!“ pronesl Šíma.

„Hele, domluvíme se, že to nikdo z nás nepodepíše, v tom to je, to bude naše síla,“ koukl jsem na Šímu, který opět přikývl hlavou. „Jak to ale nadnést veliteli pluku, nejlíp, aby na to přišel sám.“

„To si vezmu na starost sám, při plný ráži při stovkách tam musím být přítomen jako zdravotní zabezpečení a zpravidla celou noc se placatím a zmrzám na věži, když pořád melou s politrukem nesmysly. Nic se mě neptají, občas jim však můžu vnutit svůj názor. Nenápadně jim podsunu, že všichni noví nemají převzatý funkce, a pokud se to odrazí na platu, že si chcou mladý stěžovat, a dodám, včetně mě, to by mohlo zabrat. Jak uslyší politruk něco o stížnosti, určitě to zabere, je celej posranej, možná že upadneš v nemilost,“ řekl doktor.

„To je dobrý, nemyslím, že by to bral osobně, ale jak sem přijede, musíme navodit dojem, že je nepostradatelná, ona bude chtít dokázat, že logistické zabezpečení se s její přítomností totálně zlepšilo, my ji samozřejmě necháme při tom, na druhou stranu jí bude jasný, odkud

vítr fouká, a my si budem zatáčky vysypávat pískem," dodal jsem a pokračoval.

„Já si vezmu na starost spojaře, dám jim nějakej bufet a ten roťák je bezva kluk, už je tady půl roku, tak po zasvěcení do problémů máme na linkách odposlech," řekl jsem tehdy, aniž bych tušil, že někdy v budoucnu se tím budu i živit.

„Kluci, my jí nabouráme zejména její psycho, v podstatě bychom ji měli směrovat, zcela určitě nás bude chtít zviklat nebo poštvat proti sobě a to by byl náš konec, vážení, přemýšlel jsem o tom, ona si nechává říkat ´soudruhu kapitáne´, tak jí to dopřejeme, bude pro nás chlap, takže, vážení, žádné třeba ´dovolila byste´, ale ´dovolil byste´, paňátno?" při těch slovech naředil doktor další líh.

„Já myslím, že je to výborný, necháme to vykrystalizovat, prostě volný průběh, co Šímo?"

„To víš, že jo, souhlas, pokud bude stále taková brut, tak namyšlená a nagelovaná frajárka, tak to budem vracet." Všichni to odsouhlasili.

„Ty, doktore, měl bys ji prohlídnout, jestli je vůbec ženská," začal se zajímat o pohlaví své nadřízené Šíma.

„Což o to, postavu má na svůj věk pěknou, je to prostě takovej typ. Já když se podívám na ženskou, hned mám chorobnou představu, jak jsem s ní v posteli, třeba i s ní," svěřil se doktor.

„Teda jak ty můžeš dělat doktora, to teda nevím, což jsi neviděl už tolik bab jak nahoře tak dole?" divil se Šíma a i já jsem se k tomu názoru přikláněl.

„Jo, viděl, když je pěkná, tak se fakt musím držet, a dokonce si myslím, že na to dojedu, že ji někdy vojedu. No přátelé, co byste dělali vy, když se vám rozvalí a máte před sebou ten pekáč a zčervená a opět se rozvalí?"

„Jo, každý povolání má svý úskalí, hochu," poznamenal Šíma a pokračoval, „a tak tuším, že největší krizový bod seš v akci „Mexický Pochvy" ty. Vyvalí na tebe tu svou přezdívku a ty po dvou měsících bez manželky neodoláš její pucce, hrdino."

„No, člověče, nevím, já jsem chtěl říct jen to, jestli by mě kapitán vzrušila," váhal doktor.

„Vzrušil, doktore, vzrušil," opravil jsem ho, „s ničením v této oblasti má zkušenosti Šíma, ten nerozlišuje druh, stačí mu pohlaví." Připomněl jsem mu hospodovinárnu U Přívozu a kapustňačky.

„Soudruzi, na mě je spoleh, až uteču na Západ, mám jedno povolání k dobru, myslím si, že bych se uživil jako pornoherec nebo džigolo," řekl sebejistě Šíma.

„To bych se dost divil," namítl jsem, „víš, kolik bys na chlazení spotřeboval piva?"

Doktor, netušící souvislosti, nalil další šampusku. Seděli jsme kolem polních kamínek ve srubu na ošetřovně a snažili se udržovat oheň špalky mokrého dříví. Celá ošetřovna byla naplněna štiplavým kouřem. Bylo nám spolu dobře, dobře lidem, které spojovalo jen živočišné lidství a jemné přátelství. Věděl jsem, že tito dva a Pekos následující roky budou tou oporou, obrovskou berlí v tomto systému, systému, který byl naprosto zbytečný, neboť i vážený politický aparát to dělal všechno jen a jen pro peníze. Jenže systém byl velmi dobře propracovaný, spoléhal na měnící se hodnoty, pracoval s časem velmi systematicky. Taky čas strávený v Mexiku byl ztraceným časem, časem, kdy jsme čekali na další lepší čas nebo časy. Naší snahou bylo tedy hledat východisko a ten samotný fakt jsem podvědomě bral jako dobrý fakt, fakt dobrý fakt.

„Hele, kluci, až přijedem do posádky, tak to pořádně oslavíme, doktor vezme ženu a všichni čtyři vyrazíme do šantánu, vlastně pět, vezmem s sebou Pekose, jestli se utrhne," pousmál jsem se nad jeho podáním písničky Všichni jsme už v Mexiku, že to jeho jméno do ní zapadá poměrně přesně, a dát mu sombrero, je z něj Mexikán jako fík.

Doktor přikývl. „Tak jak tak, za měsíc je divizní cvičení a tím končíme, aspoň na čas," jako by chtěl podtrhnout, že vše jednou skončí a dočkáme se taky trochu okurkové sezony.

Provedli jsme večerní kontroly na třetím tankovém praporu podle plánu vyvedení a druhý den jsme opět snovali akci „Mexická Pochva". Nezbývalo než čekat. Za dva dny jsem kamarády svolal do proviantního skladu na pořádnej bufet, abych oznámil novinu:

„Doktore, zabralo to, seš suprák, dostal jsem echo, zejtra je tady, začne akce na Mexiko. Spojaři mi řekli, že pojede ráno ve čtyři na kontrolu, jak odebíráme proviant z pekáren, samozřejmě abychom o tom nevěděli, a že výsledky doloží veliteli. Zejtra ráno jedu já a mám takovej nápad." A začal jsem vykládat promyšlenou akci.

„Všiml jsem si, že když jedu pro rohlíky a chleba, tak se mi nabízí spousta vojáků, že nám pomůžou, a já pořád nevěděl proč. Nemohl jsem na to přijít a pořád mi nešlo do hlavy, že se jim chce vstávat

ve tři nebo ve čtyři, když chleba a rohlíků je tu dost, a dával jsem si pořádně pozor, jestli tam nejezděj za babama. Jenže na pásu byly většinou takový mamimy a já jsem se přesvědčil, že nemají ani odvahu se jich na něco zeptat, ony k nim spíš měly mateřský vztah. Až jednou, když jsem dal káděčko nějakýmu údržbáři a ptal jsem se ho, že si to nedovedu vysvětlit, jestli neví, co v tom je, obešel se mnou skleněnou výplň a já jsem uviděl nějakýho mladýho chlapa, takovýho, řekl bych, mentálně postiženýho, jak tam vojáci obírají jeho kozy.

Vážení přátelé, ten má prsa, to byste čuměli, nejmíň čtyřky, bez nejmenšího záhybu, prostě trčící jak nárazníky, kam se sere, vážení, nějaká ženská. On totiž odebírá v noční směně chleba z pásu za pecí, to víte, je tam pořádný vedro, tak je tam jenom v takovým průsvitným tričku, a když ho někdo na tom pásu zastoupí a řekneš mu, ukaž to, tak se klidně svleče a dává nadrženejm vojákům šáhnout, lidi, museli byste to vidět, já myslím, že těm základňákům vylíza péro z kapsy.

A tak mě napadlo … Já tam pojedu zejtra jen sám nebo tady se Šímou. Připadá mi to přímo geniální, když se tam vysvlečeme do půl těla a pár minut budeme vykládat z pece horkej chleba a druhej bude ošahávat a pochvalovat ty stojáky, a ona si toho nemůže nevšimnout, nakonec my nevíme oficiálně, že tam je někdo na kontrole, a není to nic trestnýho. Co vy na to? Uděláme ze sebe úchyly a třeba nás propustí z armády.“

„Dobrý, líbí se mi to, Jendo, máš to vymyšlený, pojedu taky,“ doktor obdivoval lehkost humoru.

„Doktore, víš, že nemůžeš, protože nesmíš opustit Mexiko,“ namítl jsem, „a jsi závislej, jestli ti ta kráva dá byt, nebo ne!“ Vzpomněl jsem si na starýho kapitána v posádce.

„Hele, Honzo, mně to za to stojí, ona to nemůže vyslepičit, protože, jak ji znám, by se k tomu nesnížila, aby přišla dovnitř, na to prostě nemá a já to když tak zdůvodním kontrolou hygieny dodavatelů, a pokud se mě bude ptát velká kobylí hlava, tak mu řeknu, že opuštěním výcvikovýho prostoru jsem ho nechtěl otravovat, zejména když jsem do budíčku zpátky.“

„No jak chceš, co ty na to, Šímo!?“

„Jo,“ zapálil si, „už se těším na chlapoženu, vychutnám si ji, to tady ještě nebylo.“ Odfoukl chuchvalec kouře.

„Hele, nesmíme to přehánět, zvlášť ty, Šímo, ty seš na tohle strašnej vůl, ne že mu dáš vykouřit péro nebo tak nějak, na to zapomeň, musí to být decentní," varoval jsem předem, neboť jsem jeho humor pár let znal.

„Neboj se, nepokazím to, musí to mít úroveň, já vím," a odfoukl od sebe další chuchvalec kouře.

„Tak tedy ráno u dozorčího tábora. *E viva Mechiko*, bratři!!!" Sežrali jsme zbytek klobásy a šli na statek vyspat se.

„Jendo, já vezmu zdravotnickou *kačenu*, tam se nám ty chleby a rohlíky rozhodně vejdou a nebudeme muset po ránu mrznout na korbě hávéčka," zahalekal doktor zdálky z ošetřovny.

„Dobrý, jen řekni řidiči, ať naloží přepravky ze skladu, a to radši ještě dneska."

„Jo, spolehni se."

Akce „Mexická Pochva" mohla začít. V ránu, mlhavém a rozespalém, postávali jsme celí zmrzlí před srubem dozorčího tábora. Za chvíli přijela chrchlající a ječící *kačena*, jejíž vejfuk tvořil dýmící clonu jako na taktice, ve vzduchu byl cítit přesycený benzin. Čekala nás půlhodinová cesta do pekáren, které stály osamocené v poli za městem. To bylo dobré, protože při jedné příjezdové cestě jsme měli dobrý přehled o tom, zda jede někdo na kontrolu nebo ne.

Do pekáren jsem jezdil rád, musel jsem ráno brzy vstávat, vůně čerstvého chleba a teplých rohlíků a vypadnutí z prostředí Mexika bylo něco svátečního, bylo tam teplo a příjemní lidé, kteří pekli chleba, a to se mi zdálo jako ta nejužitečnější a nejkrásnější práce, vždyť to je charakteristikou lidské práce a lidského snažení a nenásilného sepětí s přírodou. Vojáky tam měli taky rádi, takže nebyly sebemenší problémy. V pekárnách bylo krásně teplo, linka na chleby zaujímala téměř celou halu a na konci, na pásu, z obrovského zvířete vypadávaly bochníky, které se musely naskládat do pojízdných regálů, aby pohodlně vychladly.

Ukázal jsem jim na chlapoženu a moje včerejší informace o jeho předstihu se jim zdála nedostatečná. Slyšel jsem, jak doktorovi nevědomě uklouzlo: „To je teda něco!", což několikráte za sebou zopakoval a Šíma pochvalně notoval s ním. Šel jsem do kanceláře a vysvětlil vedoucí, o co nám jde, že to je žert. Pochopila to a řekla:

„Mně to nevadí, stejně tady nikdo není, a když to potrvá tak půl hodiny, tak jo."

Poprosil jsem ji, že když se bude naše šéfová ptát, tak aby jí řekla, že to provádíme dnes a denně, a když se nebude ptát, tak ať jí to neříká, protože by to bylo nápadný.

„Tak co?“ ozval se Šíma, když jsme se dohodli, jak se budeme za pecí střídat, a s trošku retardovaným chlapem jsme domluvili ošahávání jeho poprsí a zastoupení u pásu za krabičku cigaret. Nic se však nedělo. Po pěti minutách jsme začali nakládat a naložili jsme kvanta chleba a rohlíků do přistavené *kačeny*.

„Člověče, možná nás převezla a nepřijede,“ konstatoval doktor.

„To nevadí, alespoň jsem se dostal ven a chleba je vynikající, bude se po něm dobře prdět,“ zahalekal Šíma, „berte to jako brigádu socprc.“

Řidič sanity žral jako zjednanej, až ho doktor upozornil, že s ním pojede na střelby, tak ať se krotí, neboť se poprávu obával, že se mu tam z teplýho chleba bude kroutit jak had, protože ho sežral už půlku a chystal se na rohlíky jako Baloun.

„Tak teda nic,“ konstatoval jsem a zalízal mezi spoustu chlebů a rohlíků, které ohřály štábák. Doktor nás zabouchl, ale vzápětí otevřel a zařval:

„Je to tady!!!!!“

Skutečně, po příjezdové cestě, půl kilometru od nás jel GAZ nebo UAZ, nedalo se to poznat, a pádil směrem k pekárnám.

„Tak, hoši, do půl těla, tedy maskáče a kšandy, u pece je teplo,“ tentokrát režíroval Šíma.

Mistrová, která do toho byla zasvěcená, se nemohla udržet smíchy. Ukázal jsem jí prstem „pšt“ a uvědomil jsem si, že je momentálně nejslabším článkem akce. Fungoval však zatím dobře, neboť podle domluvy pustila do rozhlasu hudbu. Koukli jsme z okna.

„Jo, jo, jo, je to tady!“ zahlásil jsem, když jsem viděl kapitánovou, jak směřuje k expedici. U pece jsem začal já a musím říct, že jsem si fakt připadal jak Chaplinově filmu u pásu, pec produkovala monotónním způsobem řady a řady chlebů a děda, který byl vedle mne, si snad ani nevšiml, že někdo tu sexy chlapoženu vystřídal. Ještě že jsme se vysvlíkli do půl těla, a stejně jsem se potil jak vůl. Akce začala, doktor zapálil cigaretu a pekař se rád protahoval ze shrbení od pece. Šíma ani tentokrát nezaváhal.

„Tak to na nás rozsviť, ty svoje lajdáky, šéfe!!!!“

Hermafrodit nezaváhal, shodil ze sebe propocené tílko a pyšně vypnul svoje kladiva, já jsem jen koutkem oka pozoroval cvrkot, zdálo

se mi, že je na ně pyšný. Velikost a úžasná pevnost a tvar rozhodily i doktora, za sklem kanceláře jsem zahlídl polní uniformu.

„Tak jedem, jsme na dohled," Šíma nezaváhal a uplatnil svůj komediantský talent. Začal prsa potěžkávat, prohlížet je ze strany, z profilu, ze spodu do nich píchal malíčkem a hodnotil a chválil a vybídl doktorskýho, aby se taky s hodnocením přidal. Já jsem se mohl počůrat, když si doktor klekl a zespodu prohlížel pahorky a hlavou do nich dával hlavičky jako při fotbale, a nakonec se ozvalo: „Tak je rozhoupej a roztancuj!"

Následoval jakýsi břišní tanec a potom párový, zároveň mu prsa lítala do všech světových stran včetně vertikální roviny, v rozhlasu hráli nějaký hit od Vondráčkový, něco jako o holubích křídlech, že nejsou nebo co …

„Tak střídačka," doktorskej mě jako by neochotně vystřídal.

„To by chtělo něco originálního," otočil se na Šímu. „Hele, pekařskej, makáme za tebe, tak to koukej pořádně rozhejbat, znáš, jak tancují cikánky? Šímo, ukaž mu to, ale dělej, dokud se kouká."

Šíma začal kroutit ramenama a kmitat se svým nekonečně vykouřeným, propadlým rachitickým hrudníkem ze strany na stranu a pekařskej to začal po něm opakovat, rozehrál svoje varhany a začal se usmívat, zřejmě mu to dělalo potěšení, že nemusel makat a byl středem zájmu.

Bylo to VIP představení, zabořil jsem i já svůj orlí nos mezi dvě blimbající se kladiva a při pohybu pekaře se mi málem otloukly obě uši. Šíma začal tleskat do španělských rytmů a doktorskej zpocenej u pece kroutil zadkem a nestačil odebírat z tlamy pecny.

„Hele, soukromníku, nech mě, ať se taky podívám do dvanáctníku," zahalekal opět na mě Šíma a odstrčil mě a jeho hlava zmizela někde v žaludku pekaře. Převzal takt a tanečním krokem jsem se přiblížil k oknu. Viděl jsem spěchající naši velitelku, jak kmitala ke gazu.

„Kluci, představení skončilo, finíto, komedianti," teprve teď jsme se mohli od srdce zasmát. Poděkoval jsem pekařskýmu a dal mu zbytek cigaret. Doktorskej se začal ozývat, protože se pecny valily a valily a on už nestíhal. „Tak pojď, mladej." Ten si natáhl triko a s námahou pronesl jak Quasimodo:

„Moc teplo!"

To byla jediná slova, co za tu dobu vůbec pronesl, a já si uvědomil, jak smutný je jeho osud spojený a snad přikovaný k tomuto stroji.

„Jo," potvrdil kdosi, „je tu moc teplo." Šel jsem za mistrovou.

„Kluci, měli jste pravdu, pomalu na mě tady řvala, jak to tu můžu připustit, tak jsem odpověděla, co jsme si domluvili. Já jsem se musela tak smát, až jsem se pomalu počůrala, ale ona ne, zrudla, vzala faktury a vypadla a nevydala ze sebe ani hlásku."

„Dobrý, díky, jsme domluveni, že tady nikdy nic takovýho nebylo, jo, paní mistrová? Když to náhodou použije, tak všechno zapřete, jo? Hlavně že se vám to líbilo."

„Spolehněte se, chlapci!"

Spokojeně jsme nasedli k chlebům a rohlíkům a v teple a polospánku jeli do Mexika. Zastavili jsme před proviantním skladem a zavolal jsem skladníka, aby si převzal chleba a pečivo. Šíma spokojeně vylezl a zapálil si cigáro, doktor běžel s pytlem rohlíků na ošetřovnu. Skladník vyběhl ze skladu a nenápadně povídá, že máme návštěvu na kontrole materiálu a chystá se na chleba a rohlíky.

„Neboj se, máme jich dost, ať si je klidně spočítá," a pokračoval jsem, „určitě jo, to víš, nikdy to moc nezkontroluju, pokud vím, tak nám pekárny vždycky pro vojáky dávají něco navíc, jsme pro ně dobrej kšeft."

„Tak, soudruhu poručíku," vstoupila do řeči kapitánská, které jsem si zprvu nevšiml, že tam vůbec je, „kde máte fakturu?" Podal jsem jí fakturu a ona pokračovala:

„Soudruhu poručíku, vy budete druhým členem komise, provedeme kontrolu." Šíma přikývl a jal se s cigaretou v puse počítat rohlíky, kterých byly tisíce. Po několikerém přepočítávání se zjistilo, že skutečně rohlíky a chleby spíš přebývají, než chybí, konkrétně bylo navíc dvanáct rohlíků.

„Jak je to možné, vy neumíte počítat nebo co, proč jste je neupozornil na to, že máte dvanáct rohlíků navíc," jala se šikanovat kapitánka.

„Soudruhu kapitáne, tím, že jim pomáháme v pekárnách nakládat, dostáváme pár kousků pečiva jako bonus, můžete se tam klidně podívat, na úplné přesné počítání do kusu tam není čas, viď, beruško," otočil jsem se na Šímu, který okamžitě pochopil, jak se má chovat.

„Jistě, broučku," odpověděl zasněně a rozhoupal se v bocích stejně tak jako při instrukcích chlapoženy na cikánský sólo.

„Žádám vás, abyste se oslovovali podle vojenských základních řádů, soudruzi poručíci, je vám to j a s n é ?“

„Je mi to jasné, soudruhu kapitáne!“

Její nenávistný pohled se nasměroval na kolegu: „A vám?“

„Je mi to jasné, soudruhu kapitáne!“ stavěl se do pozoru Šíma a pokračoval šplháním, „nechcete, soudruhu kapitáne, j e d e n t e p l ý rohlík?“ A ona až po chvilce pochopila, co tím mínil, a zrudla.

„Soudruhu poručíku, jste neskonale drzý, vás humor přejde!“

„Soudruhu kapitáne, chtěl jsem vám upřímně nabídnout čerstvý teplý rohlík a nic víc jsem tím nemyslel, jen ten dobrý křupavý rohlík.“

„Těch dvanáct rohlíků vydáte strážní službě navíc!“ zavelela.

„Provedu!“ hlásil skladník.

„My se sejdeme v 10.00 na poradě na statku a řekněte to i náčelníkovi zdravotní služby!“ odkráčela nebo spíše odplula na statek.

Dívali jsme se na ni, na ženu v řemení. Prostě se sem nehodila, polní uniforma se všema oteplovacíma vložkama z ní zezadu dělala spíš pekaře chlapoženu.

„To s tím rohlíkem bylo výborný, určitě to pochopila, slyšel jsi, jak nesnáší naše oslovování, vzpomínáš na mladého Šimpa, budem se chovat podle něho, řeknem to i doktorovi a bude sranda, jenže nevím, jestli ti to skousne, když tě viděla s tím hermafroditem v pekárnách a s mořskými vílami v hospodovinárně v posádce.“

„Bezvadný, moje orientace se od týhle chvíle s hranicí Mexika mění, řeknem si doktorovi, on má takový dlouhý noční košile na operace, tak se v nich projdem večer po statku a půjdem si něco koupit do klubu, když tam bude sedět. Hele, ty myslíš toho bráchu Šimpa, co chodil s náma na vejšku o dva roky níž?“

„Jo, přesně toho, snažili jsme se ho převychovat.“

„Tak ten je ale mrtvej.“

Díval jsem se na něj vyjeveně a drahnou chvíli jsem se nezmohl na slovo.

„Nekecej!“

„Jo, ten je mrtvej, vím to, potkal jsem Saifa v opravárenským závodě na praxi a zašli jsme na pivo a tam jsme kecali a tak mi to řekl.“

„Jak se to stalo, nehoda či co?“ trochu jsem nemohl skousnout pravdu, cítil jsem potřebu se mu za šikanování omluvit.

„Představ si, že si kupoval denně spoustu sladkostí a zákusků a pořád se jimi cpal, prostě sladkým pořád dokola a strašně ztloustl, prej denně až dvě stě zákusků. Potom měl zdravotní problémy, a když měl splnit nějaký ty tělocvikářský normy, šel do nemocnice a dostal domácí léčení a tam, představ si, si hodil špagát, pověsil se doma nad studní na stromě.

Pro rodiče to musel být strašný šok, údajně ho našla jeho máma, když šla pro vodu, oni tam měli prej dobrou vodu, snad i pro kojence, kterou dávali i zadarmo, teď tam nikdo nechodí," matně vzpomínal.

„To je hrozný." Vzpomínky mi proběhly před očima, hlavně jak se na mne díval, když tenkrát plaval na PZH a snažil se zopakovat moji pohádku.

„Chudák brácha!"

„Je mi to líto," pronesl jsem nevědomě nahlas. Šíma to nezaregistroval. Myslel jsem na ten zbytečně ztracenej život, na duši pověšenou na stromě a snažil jsem se vybavit si, co na ní bylo napsáno, nemohl jsem si vzpomenout. Vzpomínky na mně seděly jako olověná vesta.

„Jendo," slyšel jsem jako z povzdálí, „Jendo, je ti něco?" Mával rukou přede mnou Šíma.

„To je dobrý, jen mě to vzalo, znal jsem ho dobře, hele, dojdu k doktorovi a uvedu ho do situace." Potřeboval jsem být sám. Šel jsem po okraji srubového tábora k ošetřovně, abych to všechno rozchodil. Doktor někoho ošetřoval.

„Jendo, pojď klidně dál, já jsem už skončil, seš nějakej zelenej, je ti něco?" zeptal se mě lékař.

„To je dobrý, akorát jsem se před chvilkou dozvěděl, že mi umřel snad bývalý přítel, kterého jsem velmi dobře znal," hlavou mi však problesklo, zda bych neměl dát na váhy pravdu a lež. Vzpomněl jsem si na starýho rabína a jeho okřídlené - všechno je jinak, pravda není. Doktor mě měl dobře odhadnutýho, vytáhl šampusku a nalil. Tentokrát jsem nedělal žádné koloušky a hrkl jsem to do sebe, aniž bych na něj počkal. Nebylo mi do řeči.

„Co kapitánská?"

Vykládal jsem mu story o teplém rohlíku a o tom, proč jsem vlastně přišel, že se pořádá porada, její, jako zástupce velitele, které se má on taky účastnit, ale … tak nějak jako by ty všechny události šly mimo mne.

„Myslí si, že jsme úchylný, a my se Šímou ji v tom utvrdíme a máme pro tebe nabídku, jestli se k nám přidáš, myslím, že se nám to v pekárnách povedlo, protože nedala brvou najevo, že tam byla a viděla nás," pokračoval jsem, „Šímův teplej slanej rohlík ji úplně rozhodil."

„Jasný, půjdem do toho, bude aspoň trochu sranda." Šel se podívat na nějakýho vojáka, který měl vysoký horečky.

Já jsem se šel projít, šel jsem do lesa, který začínal deset metrů za táborem, a dával jsem pozor, abych nešlápl do nějakýho hovna.

Dál už se rozhostilo lesní ticho, lehce přerušované kvílením vzdálených tankových motorů a občasnou dávkou z kulometu ze vzdálených střelnic. Nic nenasvědčovalo tomu, že je něco nenormálního, připadal jsem si jako kluk, když jsem v létě chodil na houby nebo na borůvky.

Po půl hodině cesty, kdy jsem si byl jist, že jsem určitě sám, jsem se zastavil, dech se mi srážel v mlžný opar a já měl konečně odvahu zvednout hlavu a podívat se nahoru, nahoru a nahoru, výš do korun vysokých stromů. Hledal jsem tam ten nápis, co jsem si na něj nemohl vzpomenout, hledal jsem tam toho vycpaného slaměného panáka, hledal jsem a čekal, že na mne promluví duše člověka. Cítil jsem, že je někde tady, cítil jsem, že promlouvala v korunách stromů, nevěřil jsem, ale věděl, věděl jsem, že tam je, ale nerozuměl jsem. To mne hrozně trápilo, posmutněl jsem, protože jsem nerozuměl, jen jsem sledoval. Najednou, bez mého vědomí, jsem položil dlaně na strom a cítil, jak živá voda putuje a vzlíná nahoru k oblakům, a v podvědomí jsem slyšel hlas mladýho Šimpa, jak z dálky říká:

„To je dobrá voda, Jendo, a tohle je ten tvůj strom, našel jsi ho."

Já jsem v krátkém tom okamžiku vnímal šumění lesa, vlhkost a vůni jeho jehličí a mechu a zmrzlých hub a … po chvíli … po chvíli jsem se v duchu vše snažil dešifrovat a vnímat.

Vyvstala mi na mysli otázka, jak já ten strom najdu, když sem půjdu podruhý, vždyť bych si ho měl nějak označit, něco mi říkalo, že kdyby to byl opravdu můj strom, tak si mne vždy zavolá nějakou magickou mocí, přesto jsem do něj jen lehce vydlabal písmeno alfa. Jo, pomyslel jsem si, když bych chtěl někdy umřít, ať moje duše zůstane ve větvoví tohohle lesa a tělo, tělo ať je pochováno u jeho kořenů. Ale co když ten můj strom někdo skácí, co potom, c o p o t o m? Nebo jsem už jednou našel ten pravější strom tam blízko železné opony?

Snad moje zchátralá duše nastoupí do kýženého vláčku, ale než nastoupí, chtěl bych, aby se mohla potulovat ve větvích a korunách zdejšího nebo hraničního lesa.

Já potom vezmu do vojenské torny i dušičky těchto pokácených stromů. Napadlo mě však, zda není duše stromu větší než duše člověka, jestli se tam vůbec vejde, ale potom jsem přišel na to, že duše tolik neváží a že to nějak zvládnu. Koruny stromů, balonky jejich duší, se začaly kývat na souhlas ze strany na stranu. Jaký je to okamžik, když odejde přítel, byl-li to přítel? Zvláštní tichý pocit. Není to jen vyplavání jakýchsi fragmentů holografického filmu, mimovolně zdálo by se občas nepotřebných, ale jakási energie, jakési napětí, možná pocit, kdy ve stopě času jímá duši člověka souznění, smutek nebo dotyk nejintenzivnější v okamžiku dané informace. Hned se nabízí otázka, co to byl za život, a každý jej chce vložit na váhy dobra a zla. Nikdo neví, jestli mu je hůř nebo líp nebo vůbec nic nebo jestli mu je.

Šílenost obavy je z toho, že zůstanou jen vzpomínky v živých, a uplynou jen dvě generace a nikdo neví, že někdo existoval, jen jeho hmota možná zůstane, pokud není pouze projevem světla nebo hologramu. Pokud překročí hranici reality do vícesystému entých nepředstavitelných irealit, irealit mrtvých.

Pocit, když chcípne tělo, někdo, koho pokládáš za součást, za část matice celku. Loučíš se a v tu chvíli, čas začne kulhat, obrátí se ve astigmatických vzpomínkách a odchází. Jako bych viděl Zachara. Zaslechl jsem i Švejkala:

Vidíš, jak záda pláčou. Závist i nenávist se poděla do malichernosti žijících lidských osudů, vše mizí do neutrality, do vynulování, do vyrovnání. A přece je hnijícímu co závidět. Ano, překonal hranici, která není těžká, jen jakési překročení stružky či potoka a přitom, přitom se nemá čeho bát. Zdání nejistoty či neznáma pomůže moje i jeho věká a krásná přítelkyně smrt, ne v černých, ale v mladých zářících květovaných šatech a i on uvidí, že i ona má srdce, uvidí, neb tep jí pulzuje vzrušením tohoto okamžiku na krčních tepnách. A lombardský kruh točící se na obloze tě obejme a ty v očekávání návratu do matrice seku stát budeš za poloprůhlednými dveřmi aj v bezmezné jistotě, že milost tě pustí dál.

Neboť nebude kulhajícího času a zásluhy či protiváha života, nebudou k hodnocení, neboť i pohled nebude lidský, nebude to však ani něžný, bezproblémový barbínkovský svět či barbínkovská barva nebe,

barbínkovský ráj s ovečkami. Bude to jen a jen pocit, takový, když odejde přítel, pocit naplněný radostí, ale i dějem, nikoliv jen vyplněný fragmenty útržků vzpomínek.

Snad i tam bude možno tvořit a snít a sounáležet s blízkými dušičkami bez hrozby rozloučení a samoty. Vždyť přece miluji život a zkouším milovat i smrt A představa dobra je veliká a duše nekonečná a forma vtělení nepředstavitelná, však individuální i součástí nadějí a přání, součástí splněných očekávání.

Žvejkale, už stačilo …

„Tak tedy, pokud jsem ti ublížil, tak mi prosím odpusť, to ti vzkazuju po živé vodě, až doputuje až k tobě, ať donese moje pozdravení," mluvil jsem polohlasem.

Nadechl jsem se krásného vzduchu a nabral kurz směrem do centra Mexika. Byl čas, akorát abych stihl shromáždění, i když ještě s mokrýma botama. S mnohem lepší náladou překonaného splínu jsem se stavil pro doktora. Vyzvedli jsme Šímu z provizorního skladu výstroje na statku a nasměrovali se do jídelny, kde se měla konat porada.

Kapitán nás čekala, doktor, hodnostně o jednu hvězdu výš než my, se jí zahlásil i za nás.

„Posaďte se, soudruzi důstojníci!" Sedali jsme si na železné stoličky a doktor mi odsunul židličku a povídá:

„Posaď se pohodlně, broučku, aby ti nenachladla prcinka." To naši kapitánskou podnítilo skoro k nepříčetnosti.

„Co to je tady za společnost, soudruzi důstojníci, a jak se to chováte, už jednou jsem vám nařídila, že se budete oslovovat podle základních řádů včetně vykání, je vám to jasný, soudruhu nadporučíku?"

„Jste nějaký pomýlený, soudruhu kapitáne, my spolu jednáme poprvé," nenechal se zviklat doktor.

„To jste nařizovala nám, soudruhu kapitáne, mně a zde soudruhovi poručíkovi, my se tak familiárně oslovujeme v soukromí, protože se všichni tři navzájem milujeme, družně, reálně, socialisticky, kamarádsky, soudruhu kapitáne."

„Jste v armádě, tak platí základní řády a já zde nebudu trpět žádný familiárnosti! Je vám to jasné?!"

„Já to opravdu myslel jako prevenci proti hemeroidům, protože když jsou ty židle železné, je tady možnost nachladnutí konečníku a vzniku vážných onemocnění jako právě hemeroidy apod."

„Tak dost, nejsem tady, abych řešila vaše prdelky a vložky, doufám, že vás zahřejí úkoly, které pro vás mám!“ nabrala obrátky.

„Budeme se těšit,“ vsunul větu Šíma, než se stačila nadechnout, a zavrtěl se na židli.

„*Poslochéte*, soudruhu poručíku, vy si se mnou stále zahráváte, pokud to nepřestane, dám vás na hlášení,“ zřejmě už byla dost vytočená.

„Můžete být konkrétní, soudruhu kapitáne, nejsem si vědom porušení základních řádů,“ ohradil se Šíma.

„Nevím, kde vás vyhrabali všechny tři, ale je to neskutečné, skutečně neskutečné, vždyť vy děláte hanbu důstojnickému sboru a socialistické lidové armádě. Viděla jsem vás před jídelnou, jak jste šli a drželi se za ruce, vždyť to není normální, co si pomyslí vojáci o nás, kteří je máme vychovávat!“

„Držení za ruce není proti základním řádům, soudruhu kapitáne, my jsme tak zvyklí, když můžeme spolu spát, tak proč bychom se nemohli držet za ruce?“ Kluci přitakávali a já ocenil nápad doktora, protože on zahlídl, jak před naším příchodem civí z okna.

„Vy jste nikdy nebyl zamilovaný, soudruhu kapitáne?“ zeptal jsem se.

„Do toho vám nic není, a když jsme u toho, tak co na to říkají vaše manželky?“

„Moje je hluboce tolerantní,“ dodal jsem a doktor pokračoval, „moje též.“

„Já jsem rozhodnutá přednést tuto skutečnost na poradě velitele a zástupce pro věci politické a případně ji řešit na stranické půdě, především vaši socialistickou morálku,“ čímž u nás vzbudila trochu úsměvu, protože ani jeden z nás nebyl straník. Následoval výčet jejích poznámek, co by se mělo dělat a co se nedělá, jaké jsou sankce, kolik je peněz a další plány výjezdu, materiály, které si připravila v posádce. Na závěr se dotazovala, jestli máme nějaký dotaz. Jako první se ozval doktor:

„Soudruhu kapitáne, mám dotaz sám za sebe, ale myslím, že můj dotaz je všeobecný i tady za soudruhy poručíky. Dostali jsme žold o třetinu menší, než nám náleží.“

„Neříká se žold, ale služné a je to proto, že jste nepřevzali funkce,“ odpověděla, jako by se jí to netýkalo.

„Pokud je nám znám rozkaz z divize a ze základních řádů, funkci jsme měli převzít do jednoho měsíce!“ nedal se doktor.

„Nic vám nebrání podepsat protokol a já ho vezmu do posádky.“ A začala se hrabat ve svých papírech.

„To myslíte prázdný protokol, soudruhu kapitáne? Tak to bez komise a inventurního seznamu nepodepíšu!“ dodal zase se stoickým klidem doktor.

„Ale podepíšete, stejně je to formalita a na převzetí funkce budete mít dost času v posádce,“ zachovala naprostý klid i ona.

„Soudruhu kapitáne, myslím, že to nikdo z nás nepodepíše, já tedy alespoň ne, to vy se tady oháníte základními řády.“ My dva jsme to důrazně odsouhlasili.

„Dobře, půjdem za velitelem na hlášení, ať rozhodne!“ odsekla.

„Provedu!“ zaznělo dohromady.

Odcházeli jsme z jídelny a ještě před odchodem se ozval doktor, aby to slyšela i ona:

„Přijďte večer na taneček, holátka.“ Zavřeli jsme dveře. Otočil jsem se na Šímu a povídám:

„Myslím, že ji máme, pojedeme za mořskejma divoženkama, přátelé, buď půjde za Kobylí hlavou a ten si určitě nelajzne nás nutit podepisovat nějaký čistý protokol, nebo nás musí pustit nejmíň na deset dní.“

Doktor však překvapivě podotkl:

„Nevím, jestli jsme to nepřehnali.“

Věta však zůstala viset bez komentáře ve vzduchu. Za hodinu jsme se hlásili u velitele. Velká kobylí hlava společně s nezbytným politrukem si nás prohlíželi, co by na naší výstroji mohli zkritizovat, ale nenašli nic. Politruk ještě zsinalý upřímnou zpovědí náčelnice neměl však v ruce nic, čím by nás mohl dostat a jak se před ní ukázat, jak s námi zatočí.

„Soudruzi náčelníci, já mám dost jiných starostí, než abych řešil vaše problémy,“ ujal se slova velitel a pokračoval, „místo toho, abyste se připojili k úsilí o dosažení co nejlepších výsledků, tak vy naopak podrýváte důstojnost důstojníků.“ Odmlčel se a nevěděl, jak pokračovat. Vzal to za něj politruk:

„Místo toho, abyste podpořili autoritu vaší velicí, tak ji devastujete, že mi tady brečí, to myslím obrazně, a narušujete politicko-morální stav.“ Rozzuřený politruk bouchal pěstí do stolu. „A vy, vy, náčelníku zdravotní služby, je v tom ještě podporujete.“ Doktora nezaskočil a my jsme na podobné tyátry byli ze školy dobře připraveni.

„Sódruhu majore, já ani kolegové nemáme převzatou funkci, takže nejsem žádný náčelník a taky za to neberu peníze, nehledě na to, že jste nevytvořili podmínky pro předání a my jsme dva a půl měsíce na VVP.“ Já jsem vypozoroval, že původně chtěl říct v Mexiku, ale včas se zarazil. Bylo to od něj poměrně hrdinské, takhle vzdorovat se málokdy v armádě vyplatilo.

Velitel však pokynul politrukovi, který vařil a supěl jak natlakovaný hrnec, a povídá: „Co vám v tom brání, soudruzi, převzít funkci?“

„Brání nám v tom podepsat čistý papír za zodpovědnost za příslušnou materiálovou třídu, aniž máme možnost nahlídnout do inventurních seznamů a tabulek počtů,“ odborně jsem zahlásil, aby v tom doktor nebyl sám.

Šrotovalo mu to v hlavě, protože celkovou odpovědnost nesl přece jenom on, a rozhodl:

„Dám vám čtrnáct dní na převzetí funkce v posádce a vrátíte se na týden na divizní cvičení. Nějaké otázky?“

Politruk se chtěl do toho míchat, protože jasně věděl, o co nám šlo, a povídá:

„Fando, vždyť by …“ ale on ho zarazil. „Za logistiku zde zůstane zástupce velitele, alespoň zde budeme mít nablízku ženu,“ usmál se na pekaře pozorovatele.

Vypadli jsme ze statku a neskrývali svou radost.

„Civilizace, soudruzi, civilizace!“

Šíma se ohlídl a tiše povídá: „Politruk se dívá, co uděláme, je to zmrd.“

„Co takhle Labutí jezero, hoši, chytnem se kolem ramen a jdeme na Labutí jezero.“ V kanadách a v maskáčích jsem řídil scénu, čtyři kroky doprava, čtyři doleva, úklon a deset drobných krůčků dopředu, potom krok, sun, krok a tak jsme se vzdalovali od statku.

Druhý den ráno jsme odjížděli po dlouhých dvou a půl měsících do posádky a připadalo nám, ačkoliv jsme se za deset dní museli vrátit, že vítězství je naše.

Věděli jsme, že pokud budeme stát při sobě, bude to v pohodě. Byli jsme dost uvážliví, že nás budou chtít zpracovat jednoho po druhém. V posádce nás čekal Pekos i spousta práce. Přebírali jsme materiál a užívali si pohody, možnosti se pořádně umýt, být v teple. Kromě toho, že nějakej roťák od průzkumáků zapálil ubytovnu a nás přestěhovali do kasína, se nic nedělo, byla to Havaj místo Mexika. Pomohli jsme doktorovi, který dostal přidělený služební byt,

kde se muselo topit uhlím, vymalovat a navozit uhlí do sklepa, těch pár dní uteklo jako voda a my už opět seděli ve štábáku se stejným oknem zastříkaným od khaki barvy a podpoření značnou dávkou zbytkového alkoholu jsme jeli vstříc diviznímu cvičení. Zdálo se mi, že cesta na VVP je pořád jen do kopce.

Tentokrát jsme se vraceli již jako příslušníci štábu pluku ve funkcích odborných náčelníků. Cvičení již začalo a bylo v plném proudu. Vzal jsem si s sebou všechny potřeby pro kreslení map, protože jsem cítil svoji parketu, kde bych se mohl dobře zapsat u velitele, neboť na škole jsem byl v taktice a strategii nejlepší, a dělal jsem dokonce na katedře jakéhosi asistenta pro nižší ročníky, neboť taktika a strategie byla jednou z logičtějších věcí, něco jako šachy. Jeden čas jsem dokonce studoval a kreslil na mapách historické bitvy, za které jsem dostal i něco málo peněz jako posluchač v rámci nástěnné agitace. Mělo to své výhody, protože jsem zkoušky z taktiky a strategie nemusel vůbec dělat. Automaticky mi byly zapisovány do indexu. Grafika a kreslení byly mým koníčkem ještě na průmce.

Hlásili jsme se u velitele a ten nás poslal spolu s doktorem na týlové velitelské stanoviště. Doktor tam měl zřídit plukovní obvaziště, Šíma měl dělat styčného a já jsem se staral o logistické zabezpečení pluku a pomoc četezetkám praporů.

Našli jsme se Šímou šílenou dozorpekařku kapitána Blaženku, jak se kroutí nad obrovským soulepem map na týlovém velitelském stanovišti, všude kolem zamaskována celá logistika, spousta cisteren s PHM muničních vozidel a vozidel kontrolenků.

„To bude pěkná pakárna," a doktor souhlasil, když jsme se vysoukali do štábáku.

„Tak, soudruzi," vítal nás kapitán, „tady máte mapy, udělejte si soulep a zakreslete si situaci, čeká nás náročný úkol a my ho splníme."

Ve štábáku bylo těsno, téměř celý prostor zaujímala sklápěcí deska na zdi na mapy, pouze v přední části byl regál na spaní v podobě tří lavic nad sebou, do kterých se větší člověk sotva nasoukal, bylo tam místa jen jako v márničním šufleti. Sbalil jsem mapy, že je jdem někam slepit, zastavila nás Blaženka.

„Vaše místo je zde, náčelníci, náčelník zdravslužby přistaví a zamaskuje plukovní obvaziště vedle tohoto štábáku a natáhne interkom a rozvine přístřešek."

Doktor byl z map dost vyděšenej.

„Doktore, já ti pomůžu, to zvládnem.“ Doktor mi s úlevou očima děkoval a koutky úst tiše poznamenal:

„Ty, Jendo, nemám o tom páru.“

Bylo to trochu divné, jen představa, že v tomhle štábáku strávíme týden s blaženou Blážou, to teda bude. Lepil jsem mapy a Šíma mě spokojeně pozoroval a zapálil si. Hned to dostal zpátky.

„Soudruhu poručíku, nebudu tady jak v udírně.“ Šíma se omluvil a odporoučel se ven. Než slezl, ozvalo se za ním: „Už máte mapu?“

„Tady není místo, soudruhu kapitáne, jsem domluven s kolegou Pláštěnkou, že mi ji připraví.“

Nic na to neříkala, nezachytila slovo *Pláštěnka*. Sedla si na lavici potaženou koženkou metr ode mne, unavená, nevyspalá po první noci cvičení, a úspěšně bojovala se svou únavou bez makeupu a černých očních linek jako za éry Beatles. Pozorovala mne, jak briskně zacházím s mapou a píšu nadpisy bez šablony s naprosto dokonalou grafikou. Zakresloval jsem situaci jednotlivých praporů a nařízení velitele útvaru a zámysl velitele divize včetně podbarvení k jednotlivým situacím až do reálného času.

Nechal jsem nápisy zaschnout a začal kreslit Šímovu mapu. Šlo to dobře. Najednou jsem si však všiml, že její podkladová mapa v porovnání s mou je pouze hadrem na podlahu. Cítil jsem přes naši totální averzi k ní, že je to přece jenom žena, která není až tak ošlehaná pobytem v poli, snad dá najevo, že je zahnaná do úzkých.

Věděl jsem, že taktické situace se vždycky kloní k tomu, že bude fiktivně zničené velitelské stanoviště a velení pluku přejde automaticky na záložní týlové velitelské stanoviště. Věděla to i ona a tušila, že pořádné rozhodnutí neudělá bez dobře připravených podkladů. Čekal jsem, že mi nařídí nakreslit mapu i pro ni, ale neudělala to, byla to její hrdost, možná ješitnost.

„Soudruhu kapitáne,“ chtěl jsem ji alespoň maličko povzbudit, sám nevím proč, „pro další činnost je nutné vyčlenit jednoho důstojníka jako styčného na velitelské stanoviště a k němu jednoho spojaře, jinak nebudeme v obraze.“ Naťukl jsem ji.

„Tady snad velím já, soudruhu poručíku!“ štěkla na mě a já byl naštvanej sám na sebe, že jsem vůbec něco řekl, připadal jsem si jako měkkota, co si tím naběhl na smeč. „Soudruhu poručíku, počítejte s tím, že v noci pojedete zkontrolovat ČTZ praporů a doplníte jim munici, PHM a vodu,“ dočkal jsem se obratem.

„Provedu, soudruhu kapitáne," odpověděl jsem s důrazem na „soudruhovi" a šel dokreslit doktorovu mapu. Vlezl jsem do štábáku plukovního obvaziště a při práci povídám doktorovi:

„Je to kráva, člověk jí chtěl trochu pomoct, a ona je tak namyšlená, tak se na ni příště vyseru."

Doktor mojí poznámce nevěnoval pozornost.

„Ty, Jendo, kde ses to naučil?" ptal se doktor, když jsem mu navrhoval, do jaké vzdálenosti podle norem má umístit praporní obvaziště a navrhnout přísunové a odsunové cesty.

„Dělal jsem asáka na škole na katedře taktiky, tak zvládnu i na mapách velení divize, byl to můj koníček." Nechtěl jsem, aby to vyznělo tak blbě, namyšleně.

„Fuj," konstatoval doktor, „to bych do tebe neřekl." Zdálo se mi, že se i otřásl.

„Hele, že znám taktiku a historii, ještě neznamená, že jsem zelenej jak brčálník, mám stejnej pasivně rezistentní odpor k armádě jako ty a možná ještě větší," konstatoval jsem.

„Já vím, ale je to dobrý, že to znáš alespoň ty, budeme mít od těch kokotů pokoj, vůbec jsem to nemyslel pejorativně."

„To víš, to je zásada i taktiky, poznej zámysl nepřítele a potom jsi král. A vůbec, máš tady nějakej zbyteček? Práce mě vyčerpala." Věděl, kam tím mířím.

„Honzo, pro tebe vždycky." Vyndal láhev se zabroušeným uzávěrem a nabídl mi. Trochu jsem zaváhal. „Pouze sedmdesát procent, to už znáš."

Když jsem lahvičku naklonil, otevřely se u štábáku dveře.

„Kurva, to jsem se lek!" vypadlo ze mě, když jsem viděl Šímu soukajícího se do štábáku.

„Tak vy si tady chlastáte a já obíhám TVS a kontroluju vojákům výstroj, zbraně a jestli nemají posraný trenky." Pochopil jsem, co mu Blaženka nařídila, aby mu pobyt trochu znechutila. Mimo jiné sdělil, že se budeme k večeru přesouvat. Za chvíli dorazil i velitel RTZ.

„Hoši, mám pro vás dobrej bufet, doktore, pojď zkontrolovat nezávadnost." Skutečně výbornej gulášek a doktor vyhrabal ještě pivo pro každého. Velitel roty si stěžoval, jak ho šikanuje politruk za nástěnky, který tady mají viset po lese, a různý organizování socialistických soutěží o krávoviny. Projevili jsme mu pochopení aspoň formou vrby.

„Nebojte se, kluci, já se mu pomstím, už to mám vymyšlený, pozvu vás k tomu, mám na něj připravenou pastičku," ujistil nás velitel roty.

Chtěl jsem ho varovat, že to je dost nebezpečný, nezbyl však na to čas. Přišla spojka, oznamovala, že za deset minut je nástup a opuštění zamořeného prostoru. Nasadili jsme si masky a odebrali se ke štábáku naší Blaženky. Bláža kupodivu masku nasazenou neměla.

„Sundejte si masku, súdruhu poručíku," obrátila se k Šímovi, „sestavte s velitelem roty kolonu a přesuňte nás do tohohle prostoru." Ukázala na mapu. „Doktor a vy pojedete v Uazu se mnou."

Dobře vycvičené stanoviště se automaticky začalo řadit do kolony a za pět minut už za mohutného řevu všech možných i nemožných vozidel, cisteren, ávéosmiček, přívěsů, návěsů a protiletadlových třicítek, kolona o šedesáti až osmdesáti vozidlech funěla a kroutil se jako had po polní cestě tankodromu.

Zaujali jsme a rozvinuli stanoviště, tankové prapory se zakopávaly a u nás byl relativní klid. Doplňování se v rámci úsporných opatření nekonalo tak, jak jsem předpokládal, noc bude strávena v těžkých bojích na mapách na velitelském stanovišti.

Přijely kontrolní orgány a postavily štábák vedle nás. Chtěly dokladovat situaci a mně bylo jasné, že to naše kapitánka nemůže zvládnout. Seděli jsme se Šímou a doktorem ve velitelském stanu, dali jsme si černý kafe z ešusu a zaujali vyčkávací pozice.

Za půl hodiny přišla z dokladu celá zelená, bylo vidět, že jí tam dali dost zabrat. Obrátila se na doktora a povídá:

„Hodnotili vaši mapu jako nejlepší ze zdravotních náčelníků v divizi, soudruhu nadporučíku, i vaše zdravotní zabezpečení je na úrovni, jen tak dál, blahopřeji." Konstatovala to suše a nepřejícně.

Myslel jsem, že jí je spíš do breku, a představoval jsem si, když jsem viděl ty blbce, jak si ji vychutnali. Byly skoro tři hodiny ráno. Jak na ní bylo vidět, nevěděla, co má dělat, v prostředí, ve kterém byla, neměla jednu berli, jedinou oporu.

Já se koukl na doktora a bylo nám jasný, že se musí sesypat. Přitom stačilo jen naznačit, jen projevit kousek toho, že je žena, že není jen soudruh kapitán, a určitě bychom jí v momentě pomohli. V duchu jsem jí fandil.

Mlčení přerušilo buchání na dveře, spojka nesla nařízení.Vzal to Šíma a podepsal.

„Přečtěte to, soudruhu poručíku!"

Šíma četl depeši o tom, že velitelské stanoviště bylo zničeno atd., „… a přejímáte velení pluku a vydejte rozkaz k zahájení útoku dle nařízení velitele divize číslo …“

Doktor jen koulel očima a žena, která seděla v kongu, jen tiše a odevzdaně prohlásila:

„To prostě nezvládnu.“ A stáhla kolena k sobě.

Doktor reagoval jako první, otevřel svoji polní láhev a nalil jí do porcelánového hrníčku čaj, který smrděl na dálku známým čajovým, hliníkovým a naftovým pižmem.

Jako by chvíli váhala, jestli v tom není zas nějakej fígl, vzala porcelánový hrnek oběma rukama, jako by jej chtěla ohřát, vypila ho do dna a dívala se na doktora s otázkou, jestli je to ta berle. Doktor neříkal nic, akorát se na mne podíval. Koukl jsem se na Šímu a i ten jemně pohnul hlavou.

„Doktore, vy znáte rozhodovací proces, měl jste ho zakreslen na mapě, jste ochoten mi pomoct … a …“ Najednou jsem v ní viděl takovou copatou školačku v pátý třídě, žádného pekaře, jak se chytá všeho, když má být zkoušena. Doktor ji přerušil.

„Bohužel vám nemohu pomoci,“ chvíli se odmlčel, „není to moje práce, to tady Pláštěnka mi zakreslil rozhodnutí, já na to jenom čuměl a podával fixy.“

Zarazila se při prvních slovech, že jí nemůže pomoci, ale pak byla s odůvodněním jaksi spokojena i s tím, že doktor přiznal, že vojenský věci a taktika obzvlášť jsou mu totálně ukradený. V jiné situaci by to jistě okomentovala připravenou frází z marx-leninského školení důstojníků.

Byla najednou na nás tak závislá, a přesto váhala, jestli mě má požádat. Věděla dobře, že bez požádání je v koncích. Doktor se na mne znovu podíval. I mně jí bylo moc líto, snažila se zadržet slzy, ale moc jí to nešlo, ale neplakala, jen jaksi vzdychala a polykala. Bylo z ní děvčátko, které čeká, že ji někdo vezme do náruče a pochová, ten, kdo ji má moc rád. Já jsem ji moc rád neměl, nemohl jsem překousnout tu před chvílí zasmečovanou, zahozenou rukavici.

Nevěděl jsem, jak ji mám v této situaci oslovit. Přesto byla řada na mně, doktor i Šíma to ode mne jistě čekali.

„Kapitánko, pokud máte zájem a pomůžete mi, tak to jistě zvládnete.“

Doktor dodal: „Je na to vážně moc dobrej, oni nám dají potom pokoj.“ Slůvko „nám“ bylo ve větě hodně vidět. „Nechte Honzu, ať to zmákne, a on to zmákne.“

Bylo dlouho ticho, jen kvílení elektrocentrály zaznamenávalo poblikávání světel osvětlovací soupravy.

Dívala se na mě a pořád si mne prohlížela.

„Poručíku.“

„Zvládneme to, když mi pomůžete, nejsme přece žádný ořezávátka,“ šeptal jsem tiše.

„Ráda.“

Začal jsem, ač nerad, přece jen velet.

„Ty, Šímo, navážeš spojení s veliteli praporů a chcem tady R3AT jako plukovní spojovací prostředek se šifrantem a ať se velitelé praporů připraví na vydání předběžného nařízení, ať ti dají tipy na svoje čáry zasazení a rozvinutí, že jim vyjdem vstříc. Ty, doktore, zešikanuj stráže, protože to bude to první, aby se sem divizní nadřízení nedostali a prvně narazili na kruhovou obranu, samozřejmě že budeme první vědět, kdo tady je, a přivedete je do stanu s hygienickou vložkou, který postaví ještě teď RTZ.“ Vydechl jsem.

„Neboj, všechno zařídím,“ a doktor vyrazil šikanovat vojáky.

Zůstali jsme v slabě osvětleném štábáku sami, slepili jsme mapy, byla u mne tak blízko, že jsem cítil její teplo, a dělalo mi to dobře, nepoužívala žádný parfém.

Zpracovával jsem mapu rozhodnutí a další a další dokumenty, zůstali jsme však pouze u oficiálního hovoru, i když v podtextu tak blízkého. Ukazoval jsem na mapě tady, tady, tady, tady čáry všeho druhu, sousedy, podporu, spojení, protiletadlovou ochranu, průzkum, zdravotní a technické zabezpečení, logistické zabezpečení, doplnění municí a denními dávkami potravin. Vykládal jsem, ale ona se dívala na mne pouze z boku, kdykoliv jsem se na ni podíval, ona se na mne dívala.

Ve čtyři ráno bylo vše hotovo, nechal jsem přenést mapy a dokumenty do velitelského stanu. Doktor přišel ještě s návrhem, že tam dáme nějaký čaj a chleba se sejrem. Sešli jsme se ve stanu pod elektrickým osvětlením. Naklonila se ke mně a pošeptala:

„Jendo, já to nezvládnu.“ Nevěděl jsem, jak mám reagovat, zda si toho všimli i mí soukmenovci. Domníval jsem se správně, že to doktor slyšel.

„Kapitánko, zvládnete to," chtěl ji podpořit doktor, ale mně to teď bylo jasné, když se na mě celou dobu dívala, byla už rozhodnutá. Zakroutil jsem jemně hlavou. Doktor se nedal.

„Hele, co kdybyste onemocněla?"

„To nejde, bylo by to moc okatý," jinak by nabídku ráda přijala, „je tady ten kontrolenko vedle."

„Co kdyby po chvilce ztratila hlas, doktore, nebo náhlá nevolnost, přechod, to by snad šlo, nebo ne? Prostě než začne, tak se omluví, že ztrácí hlas, a já ji vystřídám a zůstane u map a bude ukazovat situaci. Ovšem nezaručuju nějakej úspěch, ale ze mě si hovno vezmou, maximálně trochu šikany, no bóže, jsem splachovací."

„Jo, dobrý, dobrej nápad, dám vám takový sprej, že po dvou minutách nebudete mluvit, i kdybyste chtěla." Ona mu přikývla.

Začalo se sjíždět velení pluku i divize a já začínal mít nedobrý pocit hlavně z toho, že jsem si tohle všechno mohl klidně odpustit a mohl jsem zůstat za bukem. Atmosféra houstla. Všechno šlo podle plánu, kapitánka je přivítala a všichni byli zvědavi, jak se s tím ženská vyrovná. Začala číst úvod předběžného nařízení a zapracoval sprej. Když sotva oznámila a omluvila se, že nemůže mluvit, byl z toho velitel divize roztrpčen - nakonec zahlásila sípavě:

„Rozhodnutí přednese za mě odborný náčelník soudruh poručík Pojer." A stoupla si k mapám. Teď to bylo na mně. Přednesl jsem podle mne perfektní rozhodnutí do všech detailů, ona stála u mapy a ukazovala ukazovátkem všechny skutečnosti, linie, čáry zasazení.

Velitel divize šel nevěřícně k mapě a studoval ji, ptal se na detaily a možné způsoby řešení, byl spokojen a viděl jsem, že se velitel pluku naparoval jak kohout. Když jsem zahlásil - skončil jsem - zeptal se velitel divize, jako by chtěl pořád objevit nějakej podvod:

„Kdo kreslil tuhle mapu?"

„Já, soudruhu plukovníku."

„Blahopřeji vám, že máte tak skvělé podřízené, soudružko kapitánko!" potřásl jí rukou a dodal, „nepostrádala byste ho? Co kdybych vám ho odvelel na štáb divize?" Než stačila ze sebe něco vysoukat, zastoupil ji velitel pluku.

„Ani náhodou, soudruhu plukovníku," bránil se velitel, „vždyť je to tři měsíce, co teprve nastoupil!"

„Dobře tedy, na příští cvičení si jej odvelím na divizi, protože má talent, a kdyby nebyl tak mladý, tak bych řekl, že je v tomto směru, v rozhodovacích procesech, už velmi zkušeným velitelem. Pobočník,

zapište si jeho jméno. Dostanete odměnu, soudruhu poručíku. Jak se jmenujete? Dobrá práce!“

„Poručík Pojer, soudruhu plukovníku.“

„Dobře, Pojere.“

„Děkuji, soudruhu plukovníku!“

Všichni se odporoučeli a já si unaveně sedl na židli. Měl jsem toho dost. Kapitánka se posadila naproti mně a chtěla něco říct, jen nemohla, dívala se na mne, až jsem uhnul pohledem. Potom jsem cítil, jak mi položila ruku na mou a pohladila ji. Neucukl jsem, nebyla to ruka, jakou měl ten starý kněz. Přesto jsem se styděl projevit nějakou důvěrnost.

Zvedl jsem oči a povídám: „Jdu se někam zašít a chvilku si odpočinout.“ Přikývla, odtáhla a schovala ruku. Bylo krásné vlhké ráno a stromů se žádná vojna netýkala. Potkal jsem líně se klátícího doktora.

„Hele, lehni si do popky,“ což byl štábák, malý plukovní operační sál na kolech, „tam je operační stůl, já na něm chrápu pořád, akorát si vem spacák, je tam zima.“ Doporučoval mi svoji zašívárnu.

„Díky, když tak se podívej na šéfovou,“ ukázal jsem směrem ke stanu. Otevřel jsem dveře popky a uviděl jsem operační stůl, byl tak ouzký, ale všiml jsem si, že je tam v rohu ještě jedna maskovačka. Mám vyhráno, pomyslel jsem si, protože jsme spali zabalení v maskovačkách na cvičení i v Tatrách a je v nich bezvadný teplo.

Hodil jsem maskovačku na podlahu, zalezl do spacáku, a než jsem stačil spacák zapnout, tak už jsem spal pěkně v teple jak pod peřinou, ani mne jako obyčejně nekousaly oteplovačky. Nevím, jak dlouho jsem spal, cítil jsem, jak štábák startuje a zanedlouho pomalu popojíždí. Zase přesun, a aniž bych otevřel oči, vychutnával jsem si teplo nicnedělání ve spacáku a maskovačce. Zdálo se mi po chvilce, že je mi teplo až moc, pomalu otvírám oči a vedle mne zachumlaná a ke mně přilepená kapitánka, taky ve spacáku, tak těsně vedle mne, že jsem cítil její tělo jako siamské dvojče. Byla vzhůru, zírala na mne a na moje překvapení, že si snad myslím, že jako žena by mohla snad i mít někoho ráda. Čekala, jak zareaguji, a zašeptala:

„Přesun.“

Nasměroval jsem oči na zamatlané okno. Po chvilce jsem ze sebe vysoukal ospalé: „Jo.“

Kodrcání štábáku nejen nepřestávalo, bylo cítit, jak véeska pomalu zrychluje. Leželi jsme na zádech, nad námi se rozvíjel operační stůl a nad ním kombinace reflektorů, aby operatér dobře viděl.

Natáhla mi levou ruku, obrátila se na bok a schoulila se beze slova ke mně, dala mi ruku kolem krku a ještě víc se ke mně přitiskla. Beze slova jsem ji přikryl skoro celou maskovačkou, aby jí bylo teplo. Ta nás chránila od okolního světa.

Ani jsem si nevzpomněl, co tomu budou říkat kluci, spíš jsem přemejšlel, jestli mi ji sem neposlal doktor. Tušil jsem, že v mém náručí je momentálně šťastná, věděla, že jsem se nedávno stal ženatcem, v tomhle světě to neplatilo, byla v bezpečí.

Čas se zase zastavil a hřejivé lidství v maskovacích sítích na konci pojízdného světa slavilo úspěch. Věděl jsem, že bude pro mne od těchto chvil velmi těžké bavit se o vyšeptané Pochvě. Možná to už nikdy neřeknu, snad se v ní nemýlím, to ukáže až čas.

Tiskla se ke mně jako klíště, až jsem skoro nemohl dýchat, pohladil jsem ji po tváři a ona zjihle přivírala oči a jako by dávala na vědomí:

… tady … tady … jsem …

Myslím si, že to dál nechtěla, kdoví, jestli ano, nebo ne. Dívala se na mne a přemejšlela o tom samém.

„Jendo, už vím, proč ti říkají Pláštěnka," opět se ke mně přitiskla a mně nedalo, abych nepojal podezření na výjimečně neukecanýho Šímu.

Maskáčová síť příjemně hřála. Dlouho jsme mlčeli. Dívali jsme se, jak kolem putuje větvoví stromů. Držela se mě stále víc. Přes tu svoji snahu a zarputilost dokázat víc než chlap mi najednou v náručí odpočívala opravdová žena, žena, která potřebovala pohladit alespoň jednou, jedinkrát. Udělal jsem to, rozpustil jsem jí vlasy a najednou jsem postřehl, že je ve svém věku velmi krásná. Při pohlazení opět přivírala oči a vychutnávala si tenhle okamžik.

„Jendo, pohlaď mě, ještě," čekala jak provokující malé dítě. „Jendo, řekni mi, proč mě tak nenávidíte, řekni, co dělám špatně?" a já si byl jist, že tentokrát to myslí docela upřímně, i tak jsem malinko zaváhal nad vypočítavostí, aj tak byla otázka spíš součástí klišé.

„No, chceš to skutečně vědět nebo špiónuješ? Nevím však, jestli jsem ten pravý, co by ti mohl radit, řeknu ti jen svůj názor, jo?" A pokračoval jsem: „Děláš ze sebe to, co nejsi, my tady - myslím

Šímu a doktora - nejsme ti, co mají rádi zelenou barvu, jsme si dobře vědomi, že nás to živí.

I když spíš jsme tady omylem, a tak tíhnem spíš k zdravému selskému rozumu a člověčenství než ke kariéře a strohým vojenským rozkazům. Jsme přesvědčeni, že se dá s námi jednat úplně normálně, ti kluci jsou chytří a pracovití, není třeba je buzerovat na maličkostech. Jsi žena, tak proč nedat najevo, že jsi žena? Může to být i tvoje přednost, dobrá zbraň."

„Víš, jak mi říkají?" Bylo slyšet v intonaci hlasu, jak jí to vadí.

Mlčel jsem.

„Jo."

„Tak to řekni nahlas."

„Nějak jako *vyšeptaná pochva*?" Snažil jsem se, aby to nevyznělo tak naturalisticky, nějak mi ta slova vázla na rtech.

„Řekni to ještě jednou, pořádně nahlas, zařvi to!"

„Vyšeptaná Pochva!" zařval jsem. Byla spokojena.

„Tak nějak, já to vím, přitom ti, kteří to o mně říkají, s nikým z nich jsem nic neměla, věříš mi to, Jendo? Samozřejmě že nejsem svatá, tak mi křivdí, jsem z toho nešťastná," začala natahovat.

„To je dobrý, to hned nepředěláš, třeba já ti tak říkat nebudu, zkus najít pár přátel a opři se o ně. Znal jsem chlapa v masně, kterému říkali Kundodrb či Vykuřbuřta."

Popka kodrcala po silnici a jen občas se ozvalo počítání zubů v převodovce, jak nezkušený řidič neuměl pořádně řadit.

„Jendo, jsi můj přítel?" a čekala, že řeknu, že jo.

„Ne, já nejsem tvůj přítel, ale … ani nepřítel." Při mé odpovědi na naivní otázku jako by její tělo ustrnulo, ale pak napětí povolilo.

„Třeba někdy budeš," zavrněla.

„Myslím, že bych si to moc přál, záleží na nás obou, to je snad jasné," znovu jsem ji pohladil, „pro mě je moc těžké mít za přítele ženu, já k ní buď něco cítím nebo mě něčím přitahuje, přátelství je pro mě spíš mužská záležitost. Já věřím spíš na lásku ve vztahu k ženě, která je buď malinká, trochu větší, ještě větší, velká, obrovská, šílená, boží, muškátová, obyčejná hřejivá, blbá, lidská láska, prostě … bez lásky není nic, i kdybys uměla hory přenášet."

„Jakou lásku cítíš ke mně?" zahořela ženskou zvědavostí a dokazováním. Myslím, že se ta otázka rekrutovala někdy z doby její adolescence, jako bych slyšel Hanemarie.

„Stejně tak bych se mohl zeptat já tebe, co bys mi odpověděla?“ snažil jsem se mazaně odpovědět otázkou.

„Odpověz ty první.“

„Tak tedy možná malinkou.“ Čekal jsem, že mi odpoví, místo odpovědi mne políbila a schoulila se ke mně.

„To mi zatím stačí, stačí …“

„Zatím je má láska tak malinká, že od ní nemůžeš nic očekávat,“ obrnil jsem se proti jejímu neodpovězení.

„Mně to stačí, vím, že jsi ženatý s Hanemarie,“ dodala jakoby s přehledem, že se to stává. Kde to vzala, to nevím, nebylo na pořadu dne se po tom pídit. „Já jsem ráda, že nebudeš můj přítel ani nepřítel.“

Trochu jsem zaváhal s pochopením, jak to teď vlastně myslela. Všiml jsem si, že jsme z polní cesty odbočili do terénu, a došlo nám, že naše společná cesta a hrbolaté dialogy vedené v maskovačce končí. Zanedlouho už štábák začal popojíždět dopředu a dozadu.

„Myslím, že jsme na místě, a ještě mi řekni, prosím, věděla jsi, že tady spím?“

„Jo, věděla, doktor mě sem poslal, ale ptal se, jestli mi to nevadí, šla jsem sem ráda, měla jsem důvod.“

„Dost jsi riskovala, kdybych nespal, tak bych tě normálně sežral.“ Už jsem z tepla viděl, jak si hází masku přes rameno a upíná opasek, zapíná kanady a vlasy schovává pod maskáčovou čepici.

„Tak, Pláštěnko, ať seš za pět minut ve stanu a zakreslíš situaci, soudruhu poručíku,“ dodala uniforma a zasalutovala.

„Jo, jo, kapitánská, provedu.“ Zůstal jsem ležet a ještě chvíli si hověl. Když jsem se začal sbírat, vlezl do štábáku doktor:

„Ty vole, tak tos neurejdoval.“ Líčil jsem mu story s kapitánkou.

„A bylo něco?“

„Nebylo nic, jen bych prošukal i gumy od štábáku, ty vole!“

„Tak vo co gou? To, že jste spali v jedné maskáčové síti, to přece nic neznamená, vyzkoušel sis, jaké to je spát s třídním nepřítelem,“ chechtal se na plné kolo.

„To je právě ono, doktore, nevím, jak se k ní mám teď chovat, byla ke mně hodně důvěrná a já k ní taky, tak co mám dělat?“

„Hele, Jendo, nech to koňovi, ten má větší hlavu, cvakni si, ono se to nějak vykrystalizuje.“ Vytáhl z masky onu zabroušenou litrovku. „Ono se to nějak vykrystalizuje,“ dubloval, „buď k horšímu, nebo

k lepšímu, každopádně, jak tě znám, jsi neudělal nic špatně, nějak bylo a nějak bude.“

„Mohl jsi mě toho ušetřit, kdybys neřekl, kde jsem,“ vyčítal jsem mu.

„Vzal jsem to jako její duševní terapii, Jendo, a tvoji taky.“

„Moji, proč moji? Já nejsem žádný pako, tak jo, to ti pěkně děkuju, ale pamatuj, příště ji pošlu k tobě, ty zmetku, pro změnu na sexuální výchovu,“ kamarádsky jsem ho bouchl do ramene. Samozřejmě Šíma se na mě culil, protože dávno věděl, o co jde.

„Tady to snad hlásili v rozhlase nebo co?“ Věděl jsem, že se tím v mé nepřítomnosti náramně bavili.

„Tak jaká byla mašinka, přece jenom je ženská a ještě velitelka, ta ti ho musela stavět do pozoru jenom rozkazem, beruško!“

„Jen aby ti nepostavila do pozoru ten tvůj měkkej teplej rohlík, myslím, že by nemusela, protože ty ho máš pořád tvrdej, alespoň tejden starej, proto spíš pořád jen na zádech a strašně chrápeš. Těším se, až ti nějaká fuchtle z něj udělá strouhanku nebo ti ho bude muset nastříkat lybarem.“

Sunuli jsem se do postaveného stanu, kde již bylo instalováno elektrické osvětlení a rozvinutá mapa.

„Soudruhu poručíku, zakreslíte naši současnou situaci a vydáte nařízení k materiálnímu zabezpečení jednotlivým praporům a jébézetkám.“ Já jsem si rázem uvědomil, že ten tón odněkud znám, a rázem smazal náš poslední rozhovor v popce. Mrkl jsem na doktora, který to taky pochopil, i Šíma nenápadně protáhl koutky úst a oba pokrčili rameny.

„Vy, soudruhu nadporučíku, plukovní doktore, zplánujete praporní obvaziště, aby tady soudruh poručík, odborný náčelník, mohl dát vše do nařízení, zejména zítra se bude u deváté tankové roty třetího praporu organizovat odsun raněných. Soudruh poručík pojede do posádky, naloží čistý výstrojní materiál pro celý pluk.

Zítra rozvine rota chemické ochrany speciální očistu a při té příležitosti vykoupeme vojsko a vyměníme jim výstroj. Velitel RTZ připraví nástěnky s tabulkou A1 o počtech komunistů atd., protože zítra přijede ZVP pluku na kontrolu morálně-politického stavu mužstva.“

Začal jsem brát jedno nařízení za druhým a zhodnocovat situaci, abych mohl vydat předběžné nařízení. Když jsem zakresloval situaci, uslyšel jsem ji znovu.

„Soudruhu poručíku, zorganizujete přísun materiálu ke třetímu praporu, k jeho hospodářské výdejně, výdejně PHM, zajistěte vodu, denní dávku potravin a munici, myslím stovkovou munici 0.1 palebného průměru," nařizovala. Zarazil jsem ji:

„Soudruhu kapitáne, třetí prapor má být v noci zasazen do útoku na palebné čáře kóty … přesně tak, jak jsme to navrhli, když jsme zastupovali velení, a je na veliteli praporu, kdy se tam bude přesouvat, nehledě na to, že prostor střelnice je pravděpodobně z bezpečnostních důvodů uzavřen hlídkou třetího praporu. Myslím, že přes ty muldy se těžko s cisternami PHM v tomto počasí dostaneme, je tam spousta bahna a vím z bývalého radiového spojení, že tam techniku tahají jako zapadlé galoše. Do půlnoci mají radiový klid, takže se tam nedovoláme."

Chvilku jsem pokračoval mlčky v zákresu. „Co se týká materiálu, jsou zabezpečeni bohatě až do skončení cvičení a ještě na cestu do posádky, vždyť je to pouze šedesát nebo sedmdesát kilometrů," odhadoval jsem z podrobné mapy a skončil jsem argumentaci.

„Soudruhu poručíku, nediskutujte se mnou, může tam být nějaký kontrolní orgán a já si dobrý dojem týlu nedám zkazit nějakou vaší leností," vykopala sekeru a zahájila opět válku.

„To není lenost, soudruhu kapitáne, vím, jak to tam vypadá, je tam opravdu spousta bahna a nejsou tam položeny žádný hatě, nechtěl bych se srazit s milahorkovými tanky, co pojedou na infra. Klidně by se mohlo stát, že narazí do cisteren, žádný kontrolenko se tam nevydá." S tou leností mne trochu nadzvedla.

„Splňte rozkaz, soudruhu poručíku, za dvě hodiny mi budete hlásit přípravu k odjezdu," končila diskusi.

„Soudruhu kapitáne," vmísil se doktor, „zvažte to, prosím, já znám taky ten terén, jezdím tam jako zdravotnické zabezpečení na plnou ráži, je tam spousta bahna a on by musel po vrstevnici přetnout milahorkovu dráhu zhruba půl kilometru, těžko předpokládat, kdy se pohnou, je to i proti předpisu." Doktor mne podporoval, opřený o vlastní zkušenosti, a ukazoval situaci na mapě. „Po uzavření nikdo do prostoru nesmí."

Mlčela, nic neodpovídala, zaseklá jak sekera do špalku.

„Co vy víte o předpisech, když je ani v základě nedovedete aplikovat!" štěkla na medicinmana.

Chtěl jsem ještě něco říct o krávě, nenápadně to utrousit tak, aby to slyšela, doktor mne však vytlačil ze stanu, jako by odečítal z mého výrazu budoucí úmysl, a povídá:

„Jendo, vyser se na to, jestli chceš, tak pojedu s tebou, já jsem si myslel, že necouvne."

„O to nejde, klidně si běž lehnout, ještě jsi nespal, neboj se, zvládnu to lehce." V duchu jsem o tom sám zapochyboval.

Hledal jsem velitele RTZ, ten za chvíli ke mně přišel a povídá:

„Jendo, jsou to samí mladí řidiči. Jeď s nima pomalu, hlavně s těma cisternama trojkama s benzínem," domlouval mi.

„Jo, pojedu, neboj se, ta kráva mě pěkně sere, takovýhle zbytečný riskování."

„Hele, vykašli se na to, je to blbá dutá Pochva a nebezpečná k tomu, je to kráva, měls jí říct, aby si každý ráno umyla zrcadlo a viděla se bez šminek, šeredka vylítaná." Snažil se situaci zlehčit, dodal v asociaci: „Jo, z krávy je kravinec, z člověka *Č L O - V I N E C ! L A M P A S I N E C !*"

Sám jsem na sobě pozoroval, že jsem toto oslovení nezopakoval, možná jsem ji měl pořád malinko rád. Zahlásil jsem se, že odjíždím, a vzal si svoji mapu a baterku. Pořád poprchávalo, z techniky bylo špatně vidět, stěrače rozpatlávaly bahno, bylo lepší je vůbec nepouštět.

„Víš kam, na Jablonec, jak střílejí plnou ráži."

„Vím, jezdím tam často se spojovacím náčelníkem," zahlásil mi vojáček malinký, řekl bych málo přes sto padesát, pravděpodobně pětimetr s vyholenou hlavou, sotva tak devatenáct let.

Dal jsem pokyn k odjezdu.

„Dávej pozor, ať neztratíš z dohledu ty péhamácký cisterny, ty jsou naložený na maximum a jako poslední jede těžká padka. Máme spojení přes RF?"

„Zatím ano. Spolehněte se, soudruhu poručíku."

Spokojeně jsem se uvelebil před dobře hodinu a půl trvajícím přesunem.

Vše šlo poměrně hladce, dokonce technika jela bez problémů, nemuseli jsme zastavovat, nikoho tahat ze škarpy. Na úpatí střelnice nás stavěla promočená hlídka třetího tankového praporu. Desátník, kterého jsem znal ze zastupování výkonného praporčíka deváté tankové roty, promočený, třebaže měl pláštěnku z PCHOJ, se zahlásil. Vypadal jak …

„Desátníku, sedněte dozadu!“ On vděčně naskočil do pseudotepla Uazu.

„Kde je ČTZ, soudruhu desátníku?“ zeptal jsem se.

„Tam, tam co ji máte na mapě, dva kilometry odtud, musíte však přejet tenhle tankodrom, je tam spousta bahna a muld a má se tam přesunovat celý prapor na infra, od toho tady stojíme stojku, než přejede.“ Koukal mi na rozloženou mapu na kolenou a ukazoval situaci zkřehlými prsty.

„Kdy se má přesunout?“

„To nevím, soudruhu poručíku, oni mě vyzvednou až ve čtyři ráno.“

„Máte spojení?“

„Ne, jen signální pistole.“

Rozhodnutí teď bylo na mně, čekat tady třeba až do čtyř do rána, to bylo neúnosné vhledem k tomu, že řidiči dva dni nespali, a jet tam byl risk, že těžké terénní cisterny někde zapadnou.

Spojení RF přestalo podle očekávání vyšeptaných zdrojů fungovat.

„Desátníku, popojedete s hávéčkem doprostřed cesty, aby nemohl nikdo projet, a klidně se v něm zahřejte, možná že tam mají i nějakej čaj a chleba.“ Vzpomněl jsem si na svoji hlídku v horách, na krásnou Terezku a znovu se mi rozbušilo srdce při vzpomínce na ni. Byla tady zase se mnou. Já jsem vydal pokyny velitelovi čety, aby tu na mne počkal, že se tam prvně podíváme s Uazem, jaká je cesta, a podle toho se rozhodnu, jestli tam pojedeme, nebo ne, nebo se dohodnu s velitelem praporu na tom nejnutnějším, co potřebujou, nebo se i fiktivně domluvím, že jsou doplněni a natankují až v posádce.

„Budu ti říkat kudy.“

Desátník zvedl závoru z kusu neohoblovaného prkna. Zde už nebyly žádné cesty, jen obrovské muldy v kopci a nyní zaplněné žlutým jemným bahýnkem a vodou. Jeli jsme opravdu krokem a terén byl horší a horší a auto jezdilo jak sáňky. Po dvou kilometrech jsem rezignoval.

„Otočíme to, tady cisterny nemůžou projet, to by musely mít pásy.“ Řidič jen pokynem hlavy souhlasil a jeli jsme po kolejích, které jsme sami vytvořili, zpátky. Na to, že to byl mladej řidič, jel výborně, po pěti stech metrech jsme stejně v jedný muldě uvízli. Zachoval jsem poměrně klid. Ačkoliv jsem byl o šest let starší, oslovoval jsem ho „chlapče“.

„Máš tam všechno?“

„Jo.“ Znovu kontroloval páky předního náhonu a uzávěrky. Otevřel jsem dveře a potvrdil si beznadějnost situace.

„Jsme v prdeli,“ prohlásil jsem suše.

„Co budeme dělat, soudruhu poručíku?“

To kdybych věděl, chlapče, pomyslel jsem si v duchu. „Máš dost benzinu?“

„Jo, mám dost, habaděj, dotankoval jsem i do kanistrů.“

„Výborně, tak nevypínej motor v žádným případě, protože ho nenastartujem, byla by nám zima, musíme svítit, baterka by to neutáhla.“ Kývl hlavou na souhlas. „Je jasný, že se z toho sami nedostanem, buď nás vytáhne nějakej vyprošťovák nebo tank, jinak nemáme šanci,“ uvažoval jsem nahlas.

Při slově tank jsem se najednou zpotil jako myš. Já jsem zapomněl úplně na tanky, na třicet tanků třetího tankového praporu, co se budou řítit možná každou chvíli na infra, tedy bez světel, z obrovského kopce směrem dolů na nás. Nás nemůže nikdo vidět a pojedou jako draci, aby zbytečně nezapadli. Znovu jsem se podíval na vojáčka, ten zatím netušil. Přemejšlel jsem, zda mu to mám říct, nebo ne, měl by na to mít právo. Napětí viselo ve vzduchu. Koukal na mě a začal tušit.

„Soudruhu poručíku, vy myslíte, že se tady UAZ utopí v bahně?“ v přítmí přístrojové desky zkoumal mou mimiku.

„Ne, to určitě ne.“

„Co tedy?“

„Milahorkovy tanky.“

Byl inteligentní a okamžitě mu to došlo, rychlá smrt.

„Proboha, pojedou na infra, i kdyby nás zahlídli, nestačí z toho kopce zareagovat!“

„Nemáte u sebe nějakou imitaci?“

„Ne.“

Chvíli jsme mlčeli a já věděl, že když něco nevymyslíme, půjde nám o život. Voják se i v přítmí bledý jako stěna křečovitě držel volantu.

„Kurva,“ občas ze sebe vyrazil, „kurva, kurva, kurva!“

„Jak se jmenuješ, chlapče?“

„Procházka!“

„Já jsem Jenda, jak se jmenuješ jménem?“

„Adolf, soudruhu poručíku,“ dodal, „můj praděda byl Adolf, děda a otec taky, jsem truhlář, všichni Ádové.“ Obhajoval svoje jméno

proti předpokládané spojitosti s diktátorem. Věděl jsem, že mu musím dodat trochu odvahy, které jsem sám moc neměl.

„Hele, Adolfe, my se z toho dostanem, věř mi," dal jsem mu lehce pěstí do ramene.

„Věřím vám, soudruhu poručíku, nevím proč, ale věřím."

„Dobře děláš, hele, máme dvě možnosti, vlastně tři, zaprvé nedělat nic, zadruhé zabalit saky paky, to myslím obrazně, a jít pěšky, čert vem UAZ, a zatřetí vezmem kanystr, půjdem tak třicet metrů a zapálíme ho, snad si nás někdo všimne, co myslíš?

„Já to nechám na vás, soudruhu poručíku."

„No já myslím, že když půjdem pěšky, je to dobrej kilometr a půl v bahně, skoro po pás, bez světla, hrozí prochladnutí, to jsou dobře skoro dvě hodiny a ty tanky nás neminou. Lepší je varianta s tím benzinem, z dvaceti litrů bude pořádnej fajrunk, to musí vidět z každý věže, že se něco děje, atomovka."

„Jo, poručíku, jdu na to." Lezl do nákladového prostoru a položil na zadní sedačku dva smradlavé kanystry s benzinem. Že to byl benzin, to bylo dost dobře cítit.

„Vem tam ještě hasičák! Teď si navlečem atombordel." Beze slova jsme na sebe soukali holínky. „Dobrý, jak jsi na tom?" Třásly se mu ruce.

„Dobrý."

„Máš sirky?"

„Mám zapalovač, chvála bohu."

„Tak jdem na to." Otevřeli jsem dveře, nohy se nám zabořily do bahna proti očekávaným předpokladům až moc hluboko. Pohybovat se bylo strašně těžký, každej z nás vlekl za sebou dvacet litrů benzinu v kanystru. Zdálo se mi, že se při každém kroku propadám hlouběji a hlouběji. Když jsme byli deset metrů od auta, ozvalo se vzdálené zaburácení tankových motorů. Za chvíli to byl šílenej noční řev pětapadesátek.

„Soudruhu poručíku!"

„Nech tady kanystry a pojď k autu!" Pomáhal jsem mu brodit se bahnem.

„Poručíku, já mám strach o život, natáhnem tady v týdle zasraný prdeli brka, to si nezasloužíme!" řval jak tur.

„Neboj se!" sám jsem se klepal. „Zastav, to nemá cenu."

Zůstali jsme stát. Strašný řev motorů sílil a bylo jasné, že jedou z kopce jako sáně na plný pecky. Držel jsem Adolfa pod paždím.

„Soudruhu poručíku, budeme se modlit.“ Moc jsem ho nevnímal, neviděl jsem ani jednu siluetu tanku, nevím, jak daleko od nás projely, akorát sprcha jemného bahna nás porazila na zem. Ještě jsme neměli vyhráno, věděl jsem, že pojede ještě jedna vlna.

A já cítil, že to přišlo, tak najednou, kdy dýchat za mne bude moje přítelkyně smrt a já začnu pomalu chladnout, rovnat se a rozpadat do teploty země okolí, tak najednou.

Aj, já budu prosit moje soukromé muškátové nebe, abych uviděl Izaiášovo proroctví, řka: „Nebesa se svinou jako kniha.“ I hle, má kniha pečetěna bude navždy. Bude to plácanice, artefakt hmotný či nikolivěk, *insignie* zářící s korunkou diamantů, trvalka písmen, co m a j í takýs jakýs smysl.

Aj, přijde zas ten lidský čas s otázkou. Co bude potom? Co zůstane potom, tady, v hologramu divného světa? Kámen s nápisem, místo, co zanikne po dvou či třech generacích, uniqo vzpomínek, pár věcí, funkční hodinky od Vietnamců, fortelné celuloidové brýle, košile, kalhoty s novým opaskem, houf *věcí a lidí*, kterých jsem se dotýkal, a i ty po zlomku otoček zvrásní a rozpadnou se s trochou odpařené slané vody v očích.

A kniha rozvine nebesa. Jen kolkolem zůstane marné lidské pachtění. Knihovna ž v á s t ů starého Žvejkala, plná písmenek a ta se budou přelévat kapilárou do vyrovnání hladiny naděje, na genezi hledu nového Boha, nekonečně milosrdného, toho, který je teď se mnou, Boha, co v nepatrnu diferenciálu času stvořil vesmír a život, prozrcadlící se v něm. Přesto je mi smutno, co bude beze mne v divném to entém světě. Hola hej, snad nepřestaneš mi svítit, můj muškátový měsíci, snílku, co to víš, co bude potom.

V myšlenkách otevřel jsem bibli a ona byla obráceně, dalo by se říct, že se z ní nedalo číst, ale nebyla to pravda. Byla obráceně a stálo tam: Na k o *n c i* stvořil Bůh nebe a zemi.

A já viděl dva měsíce a jedno žárlivé slunce najednou na nebi, v jedné řadě. Na konci řady bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to slovo byl Bůh. To bylo na *konci* u Boha, skrze něho všechny *věci* učiněny jsou a bez něho nic není učiněno, co učiněno jest, v něm život byl a život byl světlem lidí.

Jsou slova, která otvírají světy, jsou myšlenky, které je otvírají. Jesto jen jeden člověk, Jeden bůh a Jedna láska - znělo mi v uších jako hukot tankových motorů

Pamatuji se na zvláštní vůni smrti, nevím, jestli to bylo bahno nebo ne, cítil jsem i takovou vůni země, jak když se vykope jáma na nový stromek. Stáli jsme jako zkamenělé sousoší, jako bychom byli obehnáni dráty vysokého napětí.

Civěli jsme do tmy, máchali baterkou v naději, že když ho uvidíme včas, tak uskočíme, což byla blbost. Šílený rachot.

Přežili jsme i druhou vlnu. Během těch dvou tří minut v mé hlavě byla pouze jediná otázka, nemyslel jsem na své blízké, na žádnou lásku, na nikoho, jen na sebe, nemyslel jsem na toho vojáka, co jsem ho držel v podpaží, jen jsem vnímal ten ďábelský řev a mé vědomí řvalo: PROČ, proč zrovna JÁ, proč, proč, proč, za co?

„Poručíku, soudruhu poručíku."

Pomalu jsem se vzpamatovával. „Ano, Adolfe, dobrý?"

„Soudruhu poručíku, já jsem se počůral."

„Já možná taky, ještě o tom nevím." Začal jsem se strašně smát. „JOJJOJOJO život, jojojojo Ž I V O T, to není Ž V Á S T, jak by řekl starej Ž v e j k a l !!!! Dobrý, jdem na ten ohňostroj, vem hasičák, diktátore."

Rozlili jsme všech čtyřicet litrů a namočili hadr. Zapálil jsem hadr a hodil ho zdálky na benzin. Mysleli jsme ze začátku, že to nechytlo, že to budem muset opakovat, po chvíli to blaflo a obrovskej atomovej hřib osvítil celou krajinu. Dobelhali jsme se k Uazu a nalezli z posledních sil dovnitř do tepla, motor stále běžel.

„Modlil jsem se i za vás, soudruhu poručíku," zavrtěl se v mokrých maskáčích a bylo to cejtit, „měl jste takovou stříbrnou tvář."

„Dík, Adolfe, pomohlo to a za sebe ses modlil doufám taky." Stoprocentně jsem mu věřil a dodal jsem: „U nás Měsíčňanů to tak chodí."

„Jo, a až budete potřebovat nábytek, soudruhu poručíku, udělám vám ho za dobrou cenu."

„Díky, Adolfe."

„Soudruhu poručíku, pořád neděkujte, je to trapné."

„Dobře, Adolfe, nebudu děkovat." Byli jsme šťastní, že žijeme. Nic se nedělo, ale za chvíli, za dvacet minut, jsem uslyšel tankovej motor. Řidič se na mě vyčítavě podíval.

„To je dobrý, to je vyprošťovák." A vskutku jsem viděl, jak se sune k ohni pomalou rychlostí a reflektory hledáčků ohmatává krajinu. Uviděl nás a zamířil k nám. Otevřel jsem dveře, aby viděli, že jsem tam.

Korba tankového podvozku se zastavila až nad náma a zhoupla se jako obří panelák. Ve věži seděl velitel technické opravny pluku Ondra a zahalekal:

„Jendo, ty se tu válíš jak kanec v bukvicích a ještě pečeš buřty, řekni řidiči, ať nechrápe a zapne lano a vyřadí, a ty pojď sem, ty divočáku jeden."

Vlezl jsem do útrob vyprošťovacího tanku a odmítl zablešenou tankovou kuklu. Ondra v čerňákách, ze kterých snad tekl olej z každého centimetru, nalezl ke mně a povídá, překřikuje zvuk motoru:

„Co tady kurva děláš?"

„Poslala mě sem doplňovat ta naše kráva." Sotva mě slyšel.

„Vždyť je to nesmysl, sotva pásy tady projedou," a vytáhl polní láhev a cítit jsem nějakou lavorovici. „Dej si, buď rád, že jsi naživu, mohli tě přejet!"

„Já vím, nebyla by to škoda!" Musel jsem řvát, což mi moc nevyhovovalo.

„Co tě bere, seš bezva kluk a dobrejch lidí je škoda," zavdal si evidentně ne poprvé dnes v noci.

„Měl jsem hroznej strach, Ondro!" poctivě jsem se přiznal, „ten řev a tma, to bylo šílený, byl jsem si jistej, že jede na nás."

„Já vím, kdo by neměl, a tý zmiji rozbij hubu, ví hovno, jezdí si sem jen na výlet a nemá ponětí o branži!"

Tank zůstal stát na kraji střelnice a oddychoval. UAZ, nebo spíš bahenní ponorka, se vyškrábal na cestu.

„Díky, Ondro."

„Nemáš zač, Pláštěnko!" pousmál se spiklenecky, protože věděl, že jsem musel někde zaregistrovat svoji přezdívku, slepička Šíma.

„Jo a nevíš, jestli mě hledali?"

„Jo hledali, ale už bylo pozdě, věděli, že seš tam uprostřed, RF u tebe samozřejmě nefungovala, už to nemohli stejně zastavit, bylo by to horší, já bych přijel stejně, nemusel jsi pálit ty špekáčky," rozesmál se svým hurónským východňárským smíchem.

„Ondro, pozdrž, prosím, hlášení, řekni že jsi mě ještě nenašel."

„Spolehni se, dýl jak hodinu to nepůjde, poslali by dalšího," odkýval moje přání, „bacha, je všechno od bahna, klouže to."

„To mi stačí," nasedl jsem do Uazu.

„Tak, Ádo, šlápni na to, dej tomu plnej knedlík!"

„Jistě, provedu soudruhu poručíku."

Nepřestávalo pršet, my jsme to nevnímali. Moje kolona se už dávno vrátila zpátky, tak jsme si mohli *relykrosovou* jízdu pořádně vychutnat.

Adolf začal něco zpívat a já jsem se přidal, trochu mi pomohl i alkohol od Ondry. Začal jsem vymejšlet pomstu a byl jsem přesvědčen, kdo je nepřítel číslo jedna a jak se mu mám pomstít. Šílená zloba mě pomalu opouštěla s narůstajícími kilometry a nakonec jsem se zklidnil natolik, že jsem se rozhodl, že si jí ani nevšimnu.

UAZ zastavil před velitelským stanem na TVS. Vešel jsem dovnitř jak divočák, co se zrovna vyválel v bahně. Seděl tam doktor s velitelem roty.

„Jendo, tady tě už pomalu pohřbili, pojď sem, ty blbče," stáhl mě k sobě si sednout.

„Kde je ta kráva? Já ji zabiju a koupím jí zrcadlo s utěrkou."

„Není tady, když se dozvěděla, že zahajují přesun na čáru, tak pádila na VS, aby to zastavili. Už to nestihla, teď jí dávají šampon."

„Ty, doktore, vždyť ona mě skoro zabila a to ještě že jsem tam nejel s celou kolonou."

„Vykašli se na ni, má a bude mít z tebe pořádnej strach, velký bobky, ví moc dobře, že to přehnala, mohla by za to i sedět," konstatoval doktor.

Otočil jsem se na velitele roty.

„Myslíš, že by mně mohli ohřát v kotli trochu vody, abych se umyl aspoň z toho nejhoršího?" smrděl jsem jak bolavá noha.

„To víš, že jo, pojď se mnou." Rozloučil jsem se s doktorem, který se zase snažil pochopit moji načmáranou mapu.

„Tentokrát nemusíš mít obavy, Jendo, myslím, že nehrozí, aby šla do popky," škodolibě se usmál.

„O tom nepochybuju." Šel jsem k polní kuchyni. Umyl jsem se, potkal jsem se s Ádou měnícím si kalhoty. Zahučel jsem do maskovačky včetně hlavy a nemohl jsem usnout, pořád se mi zdálo, že slyším řvaní tankových motorů, jak se řítí na můj štábák, ve kterém jsem se schoval ve spacáku pod maskovací sítě. Místo budíčku se ozvalo opět známé startování a pokřik „chemický a radiační poplach", začalo popojíždění v maskách do kolony a přesun na místo speciální očisty. Oblíkal jsem se do smradlavých hadrů a štábák se otevřel.

„Nazdar Šímo, seš jak blesk," pozdravil jsem soukmenovce.

„Hele, ty hadry nedávej na sebe, mám pro tebe nový a koukej, kdo je tady," ukázal na stříbrňáka.

„Nazdar Pekos, vítám tě v Mexiku, co ty tady?" A zatímco jsem mluvil o své story, tak se vyšplhali dovnitř.

„No, musím se na vás nakonec podívat, než pojedete domů, vždyť už končíte, chlapci mexikánští."

„Konečně jo, cvičení ještě tejden," poznamenal Šíma a myslel tím předávání tábora.

„Hele, kluci, to zvládnem, mám to tady, nějakou výstroj navíc, to dáme správci statku a bude to, tejden budete mít Havaj, je to můj dobrej známej, sloužili jsme spolu tady víc jak deset let."

„Včera jsem, kluci, málem přišel o život kvůli tý pizdě," nezapomněl jsem opět připomenout, co se vlastně stalo.

„My víme, a proto jsme rádi, že tě vidíme, však to znovuzrození nám povykládáš v posádce a pořádně to oslavíme."

„To teda jo, byl jsem celej strachy posranej."

„Tak zatím čau a zabuším na tebe, až půjdou do sprch důstojníci."

Místo speciální očisty představovalo systém protichemických opatření, na to se každý těšil, na soubor sprch s teplou vodou v několika stanech s rohožemi, s prkny a hřebíky na odložení výstroje. Odevzdal jsem špínu a dostal čisté prádlo a nasunul jsem se do stanu. Jako týlaři jsme měli protekci, takže jsme mohli strávit ve sprchách skoro půl hodiny. Bylo to něco úžasnýho, doktor, Šíma, Pekos a já jsme v přítmí stanu pěli ódu na teplou vodu a drhli tělo klasickým vyfasovaným mýdlem značky Soap. Já jsem si zpíval a najednou lomoz trochu ustal, ale já zpíval dál svoji oblíbenou Za tú horú, za vysokú …

„Kurva, co je, došla voda nebo co?" Otočil jsem se, proč najednou tak ztichli. „Došla voda, bigoši, nebo co?" zopakoval jsem otázku nahlas v domnění, že mne neslyšeli, neboť oči mne pálily od mýdla a nechtělo se mi je otevřít. Místo odpovědi jsem uslyšel:

„Nevadí vám to, soudruzi?"

Pootevřel jsem pálivá víčka a teprve teď jsem si všiml, že nás je o jednoho navíc, a to o kapitánku zabalenou pouze ve lněném vojenském ručníku se dvěma zelenými proužky. První zare-agoval doktor:

„Proč by nám to vadilo, že jo, kluci, soudruzi, socialistické vody je dost, a kdybyste chtěla umejt záda, určitě se někdo najde, že jo, Šímo!"

„Jistě, broučku," darebák Šíma rozhoupal svůj zvonek cikánskými rytmy.

Přehlídla to a já se otočil a pokračoval v mytí. Už tu nebyla taková pohoda, každý po skoro třech měsících očumoval božské opálené vysportované tělo a čekal, jestli dá dolů ručník, každý taky věděl, jaké napětí mezi námi panuje. V tento okamžik se ho snažili všichni přítomní vědomě přehlížet.

To se taky stalo, za mohutného jásotu všech, včetně Pekose, byl ručník dole. Stoupla si pod vedlejší sprchu a sladce si vychutnávala teplou vodu, namočila si i vlasy a umývala se stejným erárním mýdlem značky Soap, jako jsme měli my všichni. Snažil jsem se k ní otáčet zády, ale hormony pracovaly a najednou tu nebyl teplý rohlík, ale týden starý. Nemohla si toho nevšimnout a já červený jak rak jsem s tím nemohl nic dělat, pára ze mne jen syčela a teplá zvlášť nešla zavřít.

Myslím, že jsem nebyl sám, ale jako jediný jsem měl s ní nevyřízené účty. Nepromluvili jsme, jen chlapi laškovali, kdo tu s ní zůstane poslední. Já jsem demonstrativně odešel jako první, abych jí dal najevo svoji hrdost, že o ni nestojím.

Cvičení pomalu končilo, ošetřovala se výstroj, doplňovaly se PHM i my jsme stihli se Šímou a Pekosem pozdravit jeho starého kamaráda a připravit si týdenní pobyt bez vojsk. Fakticky celý srubový tábor jsme měli v ten okamžik předaný včetně umývárek, záchodů a srubů kuchyňského bloku, což bylo vždy problematické. Oficiálně však předání mělo proběhnout až za týden.

Bylo známo, že následující den vše odjede do posádky, doktor, Pekos i kapitánská. Nezbývalo než se s doktorem a velitelem RTZ pořádně rozloučit.

Bláža odjela na VS na nějaký vyhodnocení, a tak jsme vyrazili se zdravotnickou *kačenou* do vesnice a nakoupili pivo a nějakej rum. Flašky jsme dali na operační stůl, velitel roty šel do padky, už měl dost a ještě stačil zešikanovat strážný, takže jsme byli v bezpečí. V popce bylo nahuleno, až jsem se zlobil, a museli kvůli mně otevřít postříkaný okna. Vypili jsme toho hodně, leželi jsme všichni ve spacácích a těšili se na posádku, plánovali. Jako první začal usínat Šíma. Když začal zabírat, vždycky se jen ozvalo, jak jeden z nás vykřikl:

„Kurva, Šímo, nespi!" Vydrželi jsme se smát týhle blbosti hodinu.

Otevřely se dveře, já uviděl dobře známou tvář pekaře pozorovatele, svého třídního nepřítele.

„Nazdar náčelnice," hlásil nejstřízlivější Pekos, „dáte si s náma?" Ostatní očekávali nějaký nařízení k přesunu do posádky nebo k likvidaci tábora.

Místo odpovědi se vyšplhala do štábáku. „Zapomněla jsem si tu spacák," odpověděla místo pozdravu.

„Ale paní soudružko náčelníková, tady žádný spacák … nebyl, nespletla jste se?" přidal východňárským či maďarským nářečím. „Nic jsem tu nenašel, ale možem sa pozerať," vyhodnotil situaci Pekos. „Uhni, Šímo."

Rozespalý Šíma jen prones frázi - já nespím, vy kokoti - a otočil se na druhou stranu.

Doktor se přidal: „Jako náčelník zdavslužby pluku zodpovědně prohlašuju, že na operačním sále se žádný náčelnický spacák nevyskytuje, soudruhu kapitánbudoucmajor, my tady máme porjadok bez bacil." Baterky štábáku už dostaly za svý a stropní světla jen tak blikala z posledního.

„Už jsem ho našla," znělo suché konstatování.

„Tak vidíte, tady se nemůže nic ztratit, akorát je možno to přemístit." Všichni žili v očekávání, že sbalí spacák a vypadne. Ona však sundala řemení a kongo, ve vteřině i důstojnický boty. Já se Šímou jsme měli jen lehký základňácký spacáky.

Zaklínila se do maskovačky a rozepnula mi spacák po celém boku, vklouzla ke mně a otočila se ke mně a přitlačila nos do mé tváře. Pekos, jako by to s ní měl domluveno, zapnul spacák na jejích zádech. Bylo najednou úplné ticho až na monotónní vrčení elektrocentrál, které postupně chcípaly, protože unavení a spící vojáci jim přestali doplňovat palivo.

Ti střízlivější očekávali nějakou reakci. Věděl jsem, že doktor nespí, Pekos taky ne. Přimáčkla se na mně a zašeptala:

„Promiň, Jene, vždyť já tě mám ráda." S povzdechem tiše dodala: „Jen tak malinko."

Byl jsem z toho v šoku a nejen já. Otočil jsem se na doktora, byl skoro stejně blízko jako ona a jen souhlasně zamrkal očima a demonstrativně se otočil. Byl naměkko jako já. Nikomu se nechtělo vstávat a vypnout ty bludičky, nikdo mi její teplo nezáviděl. Stejně už jen slabý proud jen tak lehce šimral a žhavil drátky v nízkovoltových žárovičkách. Nejednou mi bylo teplo až moc. Dok-

tor ještě otevřel pivo a já na něj kývl. Podal mi ho z operačního stolu a ona otevřela ústa a já jsem jí jen přidržel hrdlo u úst, pila dlouze, měla obrovskou žízeň, pivo do ní padalo jako vodopád, že jsem si myslel, že musí každou chvíli vstát a jít s pískem. Sám jsem cítil, jak mi přimáčkla svoje pevná prsa k mému boku, a můj tep se začal okamžitě zrychlovat.

„Jendo, pověz nám pohádku, Šíma říkal, proč ti říkají Pláštěnka, prý kvůli pohádce," kdosi zaškemral.

Nechtěl jsem, snad už mi lezli i na nervy: „Až někdy jindy, stejně jste napůl namol a nic byste mi nevěřili."

Ale moji soukmenovci byli sice ožralí, ale neodbytní.

„Tak tedy, povím vám jeden krátký příběžík, co se mi přihodil dneska ráno." Kupodivu souhlasili. Začal jsem tedy větou z pohádky, kterou jsem kdysi vyprávěl kadetům, když jsem studoval ještě na škole.

„Tak tedy, praporčící, důstojníci, plukovníci, generálové a princové, poslanci a senátoři, králové a prezidenti, císařové a papežové, bohové a bohové bohů a bohové papežů a císařů, bohové králů a prezidentů, bohové poslanců a senátorů, bohové princů a generálů, bohové důstojníků a plukovníků jen všech lidí dobré vůle všehomíra, slyšte, slyšte a poslouchejte, přenesu vás do světa neskutečně skutečného dnešní noci, jak vždy říká starý Žvejkal.

A já jsem se dneska ráno topil v bahně a to bahno se nazývalo smrt. A slyšel jsem hlas, jak se snáší směrem ke mně a jak přehlušil všechno řvoucí na zemi i na nebi i v pekle, hlas, který se snášel jak nevěsta v rouchu beránkově.

´Kdo nebo co jsi, ty, co tě přítelkyně smrt objímá v náručí, proč ty se nemodlíš?´ A já odpověděl:

´Já se nemusím modlit, za mě se modlí ten mladej voják, kterýho podpírám, tady Adolf!´

´Myslíš, že to stačí, aby se za tebe někdo modlil?´

´Myslím, že to stačí.´

´Jsi namyšlené lidské slůně,´ volal hlas jako nevěsta, ´já jsem počátek i konec, já jsem alfa i omega, já jsem alef i tau, věříš?!´

´Nevěřím, vím!´

´Co ty můžeš vědět, proč voláš, proč, proč, proč? Popros a řeknu ti proč.´

´Nemůžu poprosit, protože vím.´

´Co víš?´

´Vím, že když tě poprosím, budu si muset to tajemství odnést do vláčku.´

´Nevíš nic, a nemít tu netopýří pláštěnku, sama ti to řeknu, teď ale ne, teď budeš chodit a přikrývat duše lidí se mnou.´

´Začínám ti věřit, je to těžká práce.´

Bylo však už pozdě a hlas jak nevěsta v rouchu beránkově se rozplynul jako dým od ohně z benzinu a ve tmě nebyl vůbec vidět. Uslyšel jsem však černou bohyni:

´Já jsem tvá mocná čarodějka, tu máš ve svém srdci, já jsem vedla pásy po mokřině úvozu …´"

Jediná kapitánka mě poslouchala a cítil jsem stále její pohled na sobě. Usnul jsem se ženou, která se tiskla ke mně tak, že jsem se nemohl pohnout. Nad ránem se mnou cosi cloumalo. Odložil jsem Pekosovu ruku, která objímala mne i kapitánku.

„Jendo, Jendo," slyšel jsem z povzdálí, najednou jsem si všiml, že to je ona. Držela mně hlavu a povídá: „Zdálo se ti o tankách, jak na nás jedou."

„Už je to dobrý." Ve štábáku byl vydejchanej vzduch. Trochu, co mi prostor dovolil, jsem se protáhl.

„Promiň mi to, Jendo!"

„Už jsem ti odpustil, je to dobrý."

„Dobrý," líbala mne ostošest, „jsi dobrý pohádkář, Jendo."

„Ty to chceš?" ptal jsem se šeptem.

„Nevím, až někdy jindy Jendo, čas ukáže."

Cítil jsem, jak se její ruka pomalu sune a rozepíná moje řemení u kalhot. Zrychlil se mi dech. Bylo to v rozporu s tím, co šeptala, a já nevěřil, že pojede rukou ještě níž. Zmýlil jsem se, byly to její obratné prsty umyté v soapu, co nahmataly, co potřebovaly, a já se nebránil a za dvě minuty bylo po všem.

Možná jsem se moc styděl, byla tma. Vytáhla ruku a svým zeleným tričkem všechno utřela a posunula ho k nohám ve spacáku. Znovu mne objala. Nezmohl jsem se na odpor, na jediné slovo a znovu jsem se před ní styděl.

Ráno bylo krušné, tisíce kováříků v hlavě a delirium tremens. Vstával jsem jako poslední a teprve mi došlo, co se v noci stalo. Šíma se protáhl a povídá:

„Hoši, zdálo se mi, že tady se mnou spala Blaženka."

Pekos, který byl pro každou srandu, mrkl na mne i na doktora a povídá: „To je skutečně tak, Šímo, hledala spacák, a když ho nena-

šla, tak si vlezla k tobě do spacáku a to byl rachot, že jsme všichni čuměli na kvadrát.“

„Mně se zdálo, že mě celou noc někdo fakt objímá.“

Vzpomněl jsem si na Pekosovo objetí v noci, jak jsem z nás sundával ruku, a docela dobře jsem pochopil, že se otočil na druhou stranu.

„Ty vole, nemáš chlastat!“ připojil se doktor.

„Co já budu dělat, jak se mám tvářit, to jste ji nemohli vyhodit, zmetci?“ Šíma byl na rozpacích.

„Tvař se, jako by se nic nestalo, jako třeba tady Jenda. Proč bychom ji vyhazovali, když se ti to tak líbilo?“ rejpnul si Pekos.

„Tajemství dnešní šumavské noci zůstane určitě jen mezi náma, Šímo, nemusíš se obávat,“ dodal doktor spiklenecky a podíval se na mne.

„Jo, kluci, jen mezi námi děvčaty,“ dodal jsem nesměle.

Potkal jsem u snídaně nájemkyni ze spacáku.

„Dobrý den, soudruhu poručíku.“ Už je to zase tady, pomyslel jsem si, já vůl, Šíma měl pravdu, že jsme ji nevyhodili. Rozhlídla se kolem dokola, jestli v okolí nikdo není, a přitiskla mne k sobě.

„Nezapomenu na tu noc!“

„Já taky ne.“

„Teď, jako by se nic nestalo, dobře?“

„Jo, dobře.“

Já jsem takovej vůl, pomyslil jsem si znovu, já do všeho musím dát kus svýho srdce a zlobil jsem se sám na sebe. Z mých úvah nás ještě při snídani, kde alespoň čaj byl horký, vyrušil spojař.

„Jede sem kontrola, politruk, na nástěnky!“

„Kurva, teď, když je všechno sbalený na odjezd do posádky a naházený na autě,“ poznamenal jsem stroze.

„To je dobrý, hoši, nástěnka je a mám na něj pastičku, pojďte se podívat. Doktore, až mě bude shánět, řekni jen, že dávám dohromady kolonu, a pošli ho nebo doprovoď k mý padce. Vážení přátelé, pozorujte cvrkot z povzdálí, budete se bavit!“ prohlásil velitel roty.

Doktor, který tévéesu dočasně velel, se řádně zahlásil a nabídl doprovod a ukázal směrem k padce. Zadní dveře byly otevřeny, a tak k nim politruk směřoval, domnívaje se, že tam velitel roty chrápe a nástěnky jsou tytam.

Jak se blížil, štábák pomalinku začal popojíždět. Viděl jsem politruka, jak tam stojí celý zkoprnělý, jak totiž auto jelo, pomalu se z něj

vysunoval dlouhý široký balicí bílý papír na nástěnky, který byl přivázán provázky za strom, a uprostřed toho papíru bylo hovno jako stodola. Papír spadl na zem před politruka. Ten zařval na řidiče, ať zastaví, a on zastavil.

„Co to má znamenat, to je provokace, vzpoura!“

Chudák voják nevěděl, co se děje, protože opravdu nevěděl o skutečnosti, co vozí poránu v padce čerstvýho. Politruk jako šílený běžel k velicímu stanu. Mezitím velitel roty sebral papír a poslal s tím jednoho vojáka do odpadové jámy.

Politruk řval na doktora: „Co to má znamenat, máte v padce hovno!“ Doktor to pochopil tak, že tam chybí nějaké klíče nebo co. Dorazili ke štábáku a politruk pokračoval: „Ještě před chvílí tady bylo hovno.“

Doktor nechápal a nevěděl, jestli chce poslat k psychiatrovi, tak jen mávl rukou a šílený ZVP vzal kramle a odjel. My jsme se smíchy snad i počůrali, když jsme to vykládali doktorovi, který teprve teď pochopil, o co šlo.

Pekos prohlásil: „Hoši, je to v pohodě, s tímhle se nikde chlubit nebude, ale nezapomene nám to, to mi věřte.“

Rozloučili jsme se a já se Šímou jsme odjeli na statek a ostatní kolona do posádky, zaregistroval jsem, jak na nás doktor volá: „Buenos diaz, čau amigos!“ A zapálil si pohodovou cigaretu.

Cvičení skončilo, končilo i vyvedení a my jsme ukousli tři hořké měsíce. Postávali jsme před statkem a já si výjimečně vzal nabízenou marsku od Šímy.

Tři měsíce zabetonovaného života.

Jedno jsme už pochopili, co tou Afrikou Pekos myslel. Byly to dlouhodlouhé tříměsíční siesty v jakémkoliv ročním období, v jakémkoliv počasí, a i když už jsme jako starý páky měli spoustu času na vymejšlení všelijakých srandiček a zábav, slovo jako VVP nebo Afrika nebo Honolul nám vždycky podráždilo imunitní systém natolik, že každý z mých kamarádů dostával kopřivku, včetně doktora. Byl to stereotyp kompenzovaný zčásti alkoholem a paranoiou. Vztahy mezi námi byly vynikající, nic nebyl problém, obrovská vstřícnost s cílem zakopat čas, jaksi ho vygumovat.

Nevím, proč tady nešlo číst ani studovat, televize šla od rána do večera spíš jako kulisa, jídlo každý přijímal zcela automaticky, aniž by někdo na něj nadával. Vojáci základní služby se střídali a my zůstávali. Připadalo mi, že jsme znova zpátky na vysoké vojenské

škole, na rotě s denním řádem bez potřeb, ve zvláštním světě nepsaných zákonitostí.

V nepohodlných studených impregnovaných maskáčích, které neměly promoknout, a promokaly, v kanadách zformovaných přesně na kopyto nohy s věčně potýkajícími se problémy s plísní, s řemením neodmyslitelně utaženým v každé situaci i na kavalci, pitralonem a holicím krémem v bakelitovém kelímku, s fasovaným mýdlem nové značky Jaro, se všemi týlovými zašíváky, lapiduchy, kuchaři, spojaři, se vší sebrankou v tomto naturálním hospodářství materiálu i služebiček, se spřažením se se správou tábora, statku i s nadřízenými, vše to tvořilo tuto komunitu přejezdem do hranice vojenského újezdu, kterou zpravidla nikdo nehlídal, vojenské rozhraní, které člověk mohl pochopit až po minimálně roce čistého času stráveného na pár čtverečních kilometrech přírody, které to bylo naprosto jedno.

Jako by nejbližší či rodinný život byl tak na hony vzdálený, jako bychom neměli nikoho blízkého než pár přátel v maskáčích a do kasína se v lepším případě jezdilo na připušťák jednou za čtrnáct dní nebo za měsíc a to jen na noc. A to kousek, jen pár kilometrů, spojeni pupeční šňůrou s množstvím srubů nastříkaných dusivým nástřikem proti plísni.

Dokonce jsme chodili v letních měsících na Kleť, na nádherný východ slunce nad jihočeskými zrcadly, tak abychom se do budíčku vrátili zpátky, jen tak, abychom se prošli nahoru a dolů. Paradoxem toho všeho bylo, že krajina na Šumavě byla teskná, krásná v každém období. A tak východisek z těchto kleští bylo několik. Vzpomínal jsem jako starý dědek na muškátový měsíc, krabicový domov, vůni hydrovosku a Ivanovu boudu v pohraničí.

Sedávali jsme, většinou takhle dopoledne, u polní umývárny před žlaby s kohoutky na kopci nad táborem, kde byl dobrý přehled, co se děje, postupně se toto místo přejmenovalo na velitelské stanoviště týlových krys se zkratkou VSTK, a začínali jsme meditovat a tlachali nad tím či oním tématem, jak do toho a z toho. Tentokrát to bylo oblíbené téma - odchod do zálohy.

Šíma s čepicí pořád na hlavě vypustil lehký voňavý obláček dýmu a nechal připálit doktorovi:

„Jo, vážení, není to tak jednoduchý, jak se to na první pohled zdá, dostat se z VVP občas dřív nebo trochu častěji na připušťák, to si

myslím, že není pro nás až takový problém, ale nejezdit sem do týdle zasraný prdele, to už chce víc fištronu.“

„Teď už chápu Pekose, vážení přátelé, viď, Jendo, jak nás na začátku varoval, teď už vím, o čem lámal,“ doplňoval Šíma.

„Jo,“ kývl jsem hlavou a netečně jsem pozoroval kvílející tanky, jak se na protilehlém kopci jako želvy šplhají na horizont, očuchávající možnou cestu. Občas k nám dolehl zvuk motoru tlačící do strmého kopce přes padesát tun oceli.

„No, jsou nějaký možnosti, ale všechno to stojí za hovno,“ prohlásil doktor a pokračoval, „pro mě je to dostat se do vojenský nemocnice, ale to mi řekli, že musím mít pět let praxe u úvaru.“

„Tak se hoď marod, seš doktor, nějaký céčko přece vyštracháš, nebo ne?“ nadhodil jsem otázku.

„Céčko by se našlo, ale když jdeš před komisi jako doktor, komise udělá všechno pro to, abys ji nepřečůral, v podstatě si chrání i svoje fleky v nemocnici pro své známé, to bys musel mít jednu nohu kratší, a stejně by tě poslali našlapávat motorku,“ dodal cynicky okřídlenou klasiku. Museli jsme souhlasit a doktor pokračoval: „Oni to s tím desetiletým závazkem mají moc, moc dobře promyšlený, za deset let služby jsou z nás nejmíň majoři a předpokládá se, že nebudem smrdět u pluku. Vždyť teď už máme jejich pravomoci podle tabulek válečných počtů. Já vám, kluci, říkám, že nikdo z nás už neodejde, to je jasný.“

„Seš si tím tak jistej, zrovna ty, doktore, vždyť tě všude vezmou všema deseti,“ podotkl jsem jakoby mimochodem.

„Jendo, já si tím jsem skoro jistej a potom, kdybych šel do civilu, bude to za třetinu žoldu, já vím, že tebe prachy zrovna moc netáhnou, ale mě jo, já si to přiznám, je to tak.“

Ocenil jsem jeho upřímnost, protože obhajoba toho, zůstat v armádě kůli žoldu, se v situaci na VVP nesetkávala zrovna s oblibou.

„No, ona je taky jiná možnost, prostě udělat ze sebe pako mako na cvokárnu nebo bejt politicky nespolehlivej. Jeden kamarád to zkoušel originálně tak, že podpálil všechny dokumenty uprostřed kanceláře, ať byly tajné nebo faktury za materiál, a notně posílen alkoholem křepčil kolem inspirován indiánskými kultovními tanci a tímtéž pokřikem. Zavřeli ho na měsíc do blázince, kde ze sebe dělal cvoka, stejně ho nepropustili do zálohy, ještě mu chtěli napařit nějakej paragraf za úmyslné vyhejbání se vojenské službě.“

„Chce to něco originálního. Zbývá jen ta politická nespolehlivost. Co takhle napsat nahoru, že nesouhlasím se socialismem, třeba by to zabralo," navrhoval jsem, aby řeč nestála.

„Nevěř tomu, takovejch dopisů tam mají haldy, to tě zrovínka potom převelej někam hlídat basmany, a když tam uděláš průser, tak tě zavřou do Sabinova a stejně se vrátíš to dosloužit." Tato věta zůstala viset jako beznaděj, jako voňavé obláčky dýmu.

Mlčky jsme se jak malí kluci dívali na želvy, které se houpavými sexuálními pohyby dostávaly na horizont.

„Je to zvláštní," rozetnul jsem ticho, „když jsem seděl před nedávnem v tanku na střelbách jako střelec ve věži a držel v rukou madla na spouštění kanónu a kulometu, pode mnou nabíječ bez kukly s lesklou upocenou zašmírovanou vyholenou hlavou, najednou jsem pocítil jakousi obrovskou moc, jakési prodloužené ruce a pořád bych jen střílel a ničil cíl a zase ničil a cítil jsem v sobě gyroskop tanku, který udržoval kanón zaměřený na cíl. Řekni, doktore, není to na psychiatra, taková zachvacující zvrácená šílenost, moci ničit a zabíjet, myslím, že je to naprosto psychopatický, třeba bych s tím uspěl, nebo ne?" Otázku jsem myslel opravdu vážně

„Naopak, tohle kdybys předhodil nějaký komisi a dodal k tomu, že budeš střílet směrem na západ, to si myslím, že bys mohl dostat i metál za bojovou přípravu. Co myslíš, že armáda potřebuje někoho, kdo hladí slepice nebo se modlí za nepřítele? Ty jsi jejich člověk, pěst dělnické třídy, ty vole." Doktor mne tentokrát dostal, že jsem se nezmohl na žádnou vtipnou odpověď ani bonmot. Klasik Šíma, vždy vzorně a čistě ustrojený, se potutelně usmíval.

„To já jsem měl podobný pocit, když mně na posádkové zubárně dal do zubů dvě arzenové vložky. Vážení, to byla taková bolest, že když jsem šel přes bránu, tak jsem chtěl dozorčího vchodu fyzicky škrtit v domnění, že mi to pomůže od bolesti." Odmlčel se.

Každý cítil, že naposled pronesená věta sem nějak nezapadla, a i on to věděl. Po chvíli tehdy pronesl památnou větu, kterou jsme potom přijali a dost napasovávali na vše:

„Soudruzi, bratři náčelníci, jsme prostě v prdeli."

A všichni jsme souhlasili. Doktorovo proroctví se naplnilo, nikdo z nás po deseti letech po ukončení závazku neodešel.

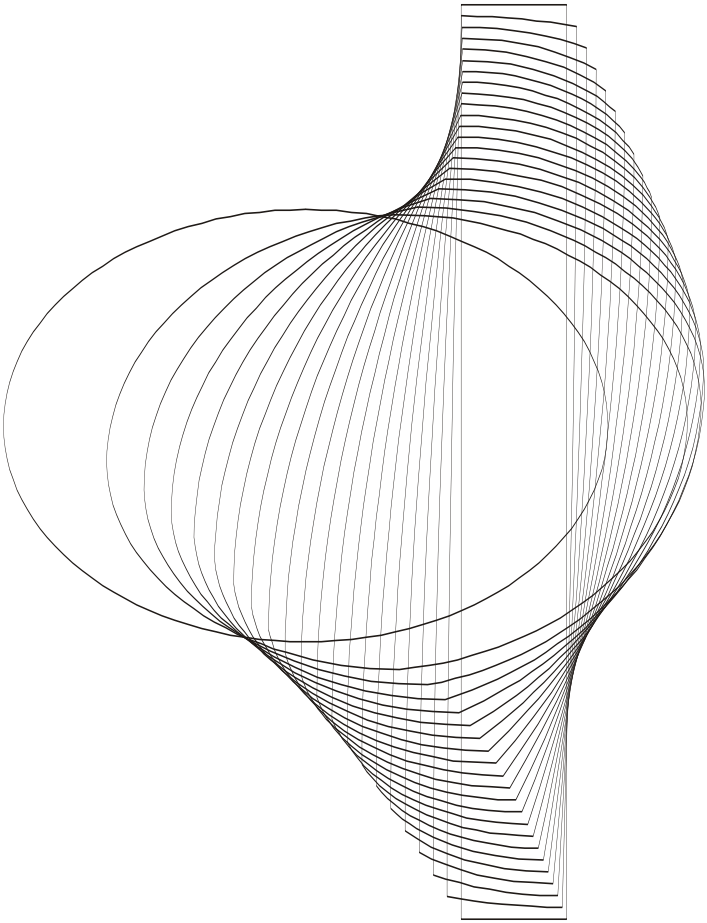

Přežvýkavec bufetmajor

Vrátili jsme se do posádky, do zajetého rytmu denního řádu, do všemožného plánování, do prověrek všeho druhu včetně marxleninské přípravy důstojníků a praporčíků. Život v posádce byl jednodušší, svobodnější a zbylo trochu i volna na své zájmy, byly zde však často nejrůznější služby, z nichž jedna z nejnáročnějších byla služba velkého koně. Služba dozorčího pluku byla jednou z povinností nad rámec zastávané funkce. Dvacet čtyři hodin, zpravidla bez spánku.

I spát se muselo podle základních řádů a předpisů v opasku a kanadách na koženkové pryčně, nezávisle na sobotě a neděli, maximálně jen dvě hodiny. Přímá zodpovědnost za běžný provoz tisícovky lidí a chod strážní služby a zejména řešení nečekaných událostí, očekávání různých kontrol a prověrek stupňů bojové pohotovosti, to bylo značně stresující a u prvosledového tankového pluku na plných počtech, coby oné pěsti dělnické třídy, to bylo obzvlášť psychicky i fyzicky vysilující. Dévéťárna, místnost se sběrem informací, s nesčetnými spojovacími prostředky, se dvěma radisty, součástí směny nepřetržitého provozu, čekajícími mezi chrlícím se cvičným pípáním signálu k uvedení útvaru do bojové pohotovosti radiovými pojítky, byla centrem jakéhokoliv, tedy i tohoto útvaru.

Budova bývala umístěna zpravidla poblíž hlavního vchodu a tady tomu nebylo jinak. Zde byla možnost dát rozkaz, pokyn k válce, k řevu cirka sta tanků s ostrou municí a dalšího kvanta speciální techniky, dalších devíti jednotek bojového zabezpečení, jako byli chemici, průzkumáci, rota oprav techniky či rota týlového zabezpečení, to vše s časovým limitem čtyřiceti minut. Výkonná moc soustředěná do rukou jedné osoby, moc k rozkývání tisícovek tun oceli.

Večer začalo místo s nesčetnými barevnými kontrolkami zdánlivě připomínat řídící středisko meziplanetárních letů. Byl to i flek na zemi, kde se i v noci scházeli důstojníci, kteří neměli s kým pokecat, starší opelichaní vojenští vlci bez rodin, bez příbuzných, pro které byla armáda vše či skoro vše. Bez její vůně nafty mísící se s cigaretovým kouřem si svůj život nedovedli představit. Cítil jsem u nich ten zvláštní vztah, jako by ji skoro milovali, jako by to byla žena, což jsem v prvopočátcích nemohl pochopit, zejména proto, že byli mezi nimi i lidé velmi inteligentní a citliví. Domníval jsem se,

že se spíš jedná o asimilaci něčeho z normálního života, na který si už netroufli.

Ajtak, jako vše opakované, postupem doby se služba stávala rutinou, přece jsem se nikdy nezbavil značného stresového zatížení. Bylo dobré, že staří služebníci pomohli radou s úžasným klidem a nadhledem těm, kterejm ještě hořel vajgl na nádraží, zejména nám neopeřeným bažantům holoporučíkům.

Seděl jsem na otočné židli s ošoupanými opěradly a zdánlivě jsem pročítal neuvěřitelné množství směrnic. Zapnul jsem si odposlech od dozorčích rot. Za přepážkou se ozývalo monotónní cvrlikání morseovky dvou radiostanic.

Zdálo se, že tato noc by měla proběhnout v pohodě, kontrolky nevykazovaly žádnou chybu, bíle ošňůrovaného pomocníka, tzv. maléhо koně, jsem poslal na kontrolu ošetřovny, protože se tam dost často chlastalo. V oprejskané civilní konvici jsem si postavil vodu na kafe a dozorčího spojovací roty jsem si poslal do army pro namletý sáček kafe.

Byla sobota večer, všeobecná nálada po parkohospodářském dni byla dobrá. Tak nějak jsem zavzpomínal na soboty na vojenské škole s tím, že jsem na druhé straně jako dévéťák, a s lehkým pousmáním jsem se vžil do pocitů obyčejných vojáků, jak mne podvědomě sledují, jak sbírají a předávají si informace, kde se momentálně pohybují moje zlaté šňůry s dvěma mosaznými nábojnicemi do samopalu s chromovanými kulkami, symbol výsostného postavení a moci po dvacet čtyři hodin.

Na podací okénko se ozvalo lehké zaškrábání starého, hubeného, až rachitického, vrásčitého, ale čilého evidenčáka. Postava se jen tak mihla a to bylo znamením, že mu mám otevřít věčně zamčené dveře do místnosti.

Napadlo mne, zda má vůbec civilní hadry, protože jsem je na něm nikdy neviděl a v ničem, ani v hovorech jsme nepřekročili hranici těchto kasáren, myslím, že měl i vojenské trenky, které si i s košilí měnil společně s mužstvem u Pekose ve výstrojním skladu. Ačkoliv jsem o něm nic nevěděl, považoval jsem jej za svého přítele, takového vojenského tátuše, kterého hodností vždy rychle přerostli všichni hochštaplerští velitelé. Shodou náhod se taky jmenoval Jan. Hodil jsem mu klíče s pečetidlem od zbraní a systémů. Ozval se rachot svazku klíčů a skřípění dveří.

„Ahoj Jendo," pozdravil jsem a on mi schválně touto stejnou větou odpověděl.

Aniž bych mu cokoliv naznačil, sedl si na velké hnědé a béžové standardní akumulačky ze spoda okopané a očárované kanadami. V ten okamžik se mi hlásil dozorčí spojroty s umletou vůní kafe z army a s předpisovým hlášením v naději, že mu dám přes noc pokoj a nebudu ho šikanovat. Než jsem stačil něco říct, starý major bleskově seskočil z akumulaček, ve kterých větrák nějak pořád chrochtal a chrochtal, a vzal sáček s namalovanými zrnky kávy. Zcela automaticky, bez ptaní nasypal poctivou dávku do dvou po okrajích okousaných porcelánových hrnků z kuchyň-ského bloku.

„Sladíš?"

„Jo, ale zapomněl jsem, aby mi donesli cukr." Pomalu jsem se otáčel k interkomu, aby mi ho dozorčí kuchyně donesl.

„Počkej, skočím na štáb," přerušil moji lehce odhadnutelnou akci bez vysvětlení a já nepochopitelně zavrtěl hlavou.

„Nechám si otevřeno," a v poklusu běžel na štáb do kanclu.

Za okamžik byl zpátky, z kapsy prvně vytáhl erární zelený kapesník a pak hrst kostek a nasypal je do prázdné železné misky na polévku. Věděl jsem z posádkového klubu, že nesladí.

„Díky." Natáhl jsem si nohy směrem k němu a povolil trochu opasek, protože pistole na opasku vážila spíš víc než jedno kilo.

„Tak jak je, Jendo?" Pokládal jsem si docela za čest, že takovej vojenskej cucák jako já mu může tykat. Snad taky proto, že se jmenoval stejně.

Vzal si kafe k sobě, muselo strašně pálit, nedal to na mimice obličeje nebo na nějakém pohybu ruky znát. Vylezl na akumulační trůn, nohy čouhaly z trubkovitých kalhot jako dráty do betonu. Tak nějak mi připomněl Cipa ve starším vydání.

„Znáš to," odpověděl teprve na moji otázku, „pořád zmatek v počtech, hlavně teď, když poddůstojníky posílají do všech možnejch kurzů, aniž by to uvedli v rozkaze, výkonní praporčíci to nezaregistrují, potom se vaří na černé duše."

„Vykašli se na to, kuchařům strava vždycky nějak vyjde," odpověděl jsem jako praktický mazák, věděl jsem, že to jistě ví.

Vzal jsem si taky kafe, bylo sladké jako cecek. Pozoroval jsem lehce pohyb z okna, nějaký dozor na třetím praporu nechal nastupovat jeho roty. Podal jsem telefonicky podle směrnic hlášení na divizi.

„Teď bys měl mít do půlnoci relativní pokoj," poznamenal a malinko klátil nohama coby nějaký školák. Divil jsem se, že na kamnech vydrží vůbec sedět, přece jenom byla dost rozpálená, já na akumulačkách vydržel sotva dvě minuty. Byl teď čas na kecy. U vchodu jsem postřehl dvě dívky, ještě náctileté, jak čekají na své protějšky. On se taky díval tím směrem.

„Ty, Jendo, byl jsi vůbec někdy ženatej? Nikdy jsi o tom nemluvil," zeptal jsem se, aniž bych odtrhl zrak od těch dvou adolescentních slečinek.

„To víš, že jo, měl jsem takovou kočku, že když jsem šel po městě, všem jsem ji ukazoval a chlubil se s ní, myslím, že mi ji všichni záviděli. Dělal jsem jí, co jsem jí na očích viděl, chodil jsem do Zlaté lodi na tanečky, předváděl jsem kotrmelce z pódia u hudby, jen abych se jí zalíbil," odpověděl bez nostalgie a v klidném hlasu jsem postřehl vyrovnanost a dobu, která uplynula.

„A potom?"

„No, jak jsem ji všem ukazoval, stalo se mi to osudným, přišla odvelení, cvičení, služby, dozory, Šumava a za chvíli jsem neměl co ukazovat, jen jsem platil a někdo dělal kotrmelce místo mě."

„To mi zrovna moc naděje nedáváš, nedávno jsem se oženil," namítl jsem zúčastněně.

„Víš, Jendo, já jsem se z toho poučil a snažím se všechno nazývat pravými jmény, prostě říkat, co si myslím, můžu si to dovolit, jsem sám, zodpovídám jen sám za sebe. Všechny ty hlasité ženské úsměvy, králičí pohyby, všechno to mám přečtené a už to se mnou nehne."

„To ti potom z toho života moc radosti nezbude, přece jen to je takový přirozený, chlap a ženská, kór tady v armádě, v takový pakárně je to skoro vysvobození. Taková duševní koupel," oponoval jsem.

„Jo, chlapče, ženská krása pomíjí, blbost, blbost, ta je věčná. Taky jsem službu v armádě nenáviděl a nakonec jsem rád, že jsem tady," demonstrativně a požitkářsky usrkl kafe. „Taky ji budeš mít rád."

„No, nevím, zatím to až tak nevidím."

„Uvidíš, poručíku."

Zdálo se mi, že spíš vidím, jak mu ten hlt projel ohryzkem a padal jícnem do žaludku. Přišla nezbytná cigareta bez filtru značky Mars. Donesl jsem mu vysypaný popelník a on mi za to nabídl ze slušnosti cigaretu. Tak nějak jsem s ním nesouhlasil.

„A co děti?" následovala logická otázka.

„Nic," odpověděl, aniž by to nějak obhajoval dlouhým zdůvodněním, „prostě nic, jsem sám, mám jen tuhle uniformu a tydle kasárna, nějaký peníze, pokud bys chtěl půjčit, Jendo, klidně se na mě obraťˇ, jsem taková bezúročná záložna pro lampasáky." Jako by chtěl zdůraznit, že je přece jen hodně potřebný a důležitý, věděl, že lampasáci k penězům moc nepřirostli. Připadal mi jak dítě, u kterého právě nastal ten okamžik, aby jej někdo velký chytil za ruku s možností cítit neodvalitelný pevný bod.

Chtěl jsem mu podat ruku, kdybych to udělal, asi bych ho možná rozbrečel, nešlo to a myslím, že by to nevzal. Byl úplně sám, zhola sám, on a socialistická armáda.

„Třeba by se nějaká bábička našla, Jendo," snažil jsem se trochu zlehčit atmosféru.

„Jo, pro mě to je takhle lepší, starat se sám o sebe, je to jednodušší," zaklátil drátama.

„Vždyť ji nemusíš mít nastálo, dostal bys byt a nemusel by sis lámat kosti na ubytovně nebo v kanclu." Věděl jsem, že v něm často přespává jako ostatně mnoho dalších.

„Radši si nalomím kosti než se nechat drezurovat nějakou hysterickou rajskou krávou. Pokud jsou ještě mladý," znovu se podíval na adolescentky u vchodu, „tak to ještě jde, za chvíli si s ní nemáš co říct, protože jí v zásadě nikdy nemůžeš rozumět, jsou prostě jiný. Ne že bych byl vůči nim zahořklej, prostě jim nerozumím a teď už nechci rozumět. Podívej se na ty ženatý chlapy kolem sebe, vždycky je to pro ně přítěžek na hrbu, ústupky, jednostranné kompromisy v návaznosti na nenávist, urvání alespoň trochy času pro sebe, hospoda, nervy. Jen armáda je taková, že vedle sebe mohou žít nepřetržitě dva lidé, protože tu existují řády a předpisy, přes které nejede vlak, a to je jasný zákon, o který se kdykoliv můžeš opřít, a není hystericky zahořklá." Opravil se a na chvilku se odmlčel.

„Jo," pokračoval s pohledem směrem k dívkám u hlavní brány, „když je tak zkouknu, a nevěděl bych, odkud jsou, tipnul bych si, že jsou typický Češky, spíš Jihočešky."

„To je fakt bomba, ty vole, odkud by tak byly, z Marsu nebo ze Slovenska?"

Nedal se zaskočit. „Češka je zpravidla přítulná, v obličeji milá, má zpravidla velkou prdel, jsou to takový buchtičky kuchtičky, figuru mají nejlepší Švédky," toužebně zaskřehotal.

„To máš z pornočasopisů? Vždyť nevystrčíš ocas z kasína, a tak nechápu, kde bys viděl Švédky na živo nebo na tvrdo."

„Jo, kamaráde, jednou za rok vyrazím do Marjánek a nechám tam balík, hotel první třídy, žrádýlko, zlatý rybičky, no prostě paráda. „A …" trochu se zakoktal, „… a tak si sedím pěkně na kolonádě u pramene Rudolfa, tam jsou i ty vodotrysky na hudbu, a já tam pěkně sedím v modrým sáčku, bílý kalhoty, šlajfka, černý zlatý brejle, černý polobotky se stříbrnou sponou, prostě Amerikán, a jen tak lážo plážo pozoruju života běh, jsem schopnej sbalit jakoukoliv Tornádo Lu a to ti říkám, Švédky poznám na míle daleko. Štíhlounké boky a ty srnčí nohy i prdelky, to jsou božské nohy, dlouhé a rovné, ještě podobné mají Rusky, ale to není ono. A nahoře to klenutí kapoty, podle mě je ideální, žádný velký cecky, aby si je přehazovaly a nesly na zádech, to všechno jako by bylo vysoustruhováno na naší *topce*.

„Tys měl nějakou v posteli?"

Starý rachitický major zakašlal a na dlouhou chvíli se zamyslel, spíš zavzpomínal, a zdálo se mi, že si dobře rozmýšlí, co z něj vypadne.

„Skoro."

„Jak skoro?"

„To je dlouhý povídání, Jendo!"

„Mám celou noc, tak začni," pobídl jsem ho k dobrému tématu, „nebo to prásknu kontrášům jako nenahlášený kontakt s kapitalistickou cizinou." Nemohl jsem se trochu nepousmát.

„No, ono to vlastně bylo strašně jednoduchý," rozvazoval.

„Jak jednoduchý?"

„Sbalil jsem ji u baru."

„Jak jsi s ní proboha mluvil, rusky?"

„Jen tak, posunkama, ona breptala jen svedese, mededese a whisky tekla jedna za druhou, potom jsme se odnesli na pokoj a … usnul jsem."

„Ty vole, jak jsi mohl usnout, nota bene se Švédkou, to tě nic lepšího nenapadlo?"

„No prostě jsem usnul na záchodě."

„Ty jsi vůl," dodal jsem naštvaně, že ten příběh tak rychle skončil.

„A co druhej den, našel jsi ji nebo jsi ji nehledal?"

„Nenašel, zmizela i s mou peněženkou, byla tak hezká, to víš, Švédky." Poslední věta byla tak upřímná, že jsem věřil, že si to opravdu myslí.

„Ty jsi ale blb, tak ty vedeš dabl život, majore soudruhu!“

„Kulový, já žiju tady, v kasínu, tohle jsou jen úlety, moje žena je barvy khaki.“

„To aby ti armáda taky píchla nějakou zelenou eutanazii, až tady budeš chcípat,“ dodal jsem natvrdo.

Opět se zamyslel a povídá: „Hm, docela bych to bral, Jendo, vojenskej pohřeb máme zajištěnej všichni, je to docela dobrý, na mým budou všichni, které neznám, včetně mýho armádního boha, taky dobrý, docela originální.“

„To si ji nech raději píchnout od té Švédky než takovýhle kecy, stejně si myslím, že Švédky mají takový placatý zobáky,“ chtěl jsem to opět trochu nadlehčit.

Bylo ticho. Jen klapot ručiček mnohých hodin a odposlech intercomu z rot a pípání morseovky dotvářelo kulisu hierarchií hodnot starého majora, týdenního života. Přesto jsem měl dojem, že on, na rozdíl ode mne, je se svým životem spokojen, že je odpoután od jakéhokoliv majetku a touhy po něm. Armáda ho bude dál živit a šatit, je na ni prostě spoleh, všechno, celý jeho život je tady v těch směrnicích.

„Podívej se na ty dvě, já už teď vidím, jaký z nich vyrostou svině,“ nadzvedl se na kamnech, protože ho to začalo pálit, zavrtěl se.

„*Tu* vole, slez z těch kamen, nebo se ti uvařejí vejce!“ podotkl jsem a pokračoval, „ty, myslím, že to nemůžeš jednoznačně říct, vždyť ony za to nemůžou, že se narodily jako ženský.“

„Jo, to je osud a determinace prostředí, to si nikdo nemůže vybrat, ale v tomto případě jim evidentně čurák kouká z každýho oka. Ty ještě něco nalítají bez přechodu na zimní provoz a dalších profilaxí.“

Překvapila mne jeho hrubost, bylo to vyvážení nebo satisfakce jeho dřívějšího konstatování, že je vlastně úplně sám. Nevěděl jsem, co k tomu dodat. Situaci vyřešilo večerní hlášení o kontrole počtů dozorčími rot.

Nechal jsem svého pomocníka přejímat hlášení a nabídl jsem Jendovi, aby se se mnou šel podívat po pluku, abychom se trochu vyvětrali a přišli na jiné myšlenky. Neměl co dělat a správně jsem tipoval, že bude spát v kanclu.

Vojáci, jak viděli zlaté šňůry, už zdaleka pořadově zdravili. Kasíno bylo dost rozlehlé, tak jsem se musel hlásit z jednotlivých praporů. Další naše cesta vedla jak jinak než do kuchyně. Celodenní směna, včetně mě, měla nárok na stravu zdarma.

Po hlášení dozorčího kuchyně jsem se ho zeptal, jestli tu má pro mne nějaký jídlo. Byl jsem si jist, že bude dobrý. Inteligentní voják se zeptal, jestli i pro soudruha majora, a já jsem jen souhlasně kývl, víc jsem nemusel. Sedli jsme si do obrovské jídelny, kde směna prováděla úklid o to poctivěji a hlučněji, když tady byl přítomen dozorčí útvaru. Cítil jsem známou vůni mazláku smíšenou z chloraminem.

Jenda donesl čaj napuštěný z kohoutku hliníkového termosu s vůní nemytého nádobí, sám si vzal kousek okoralého chleba a začal ho přikusovat k čaji.

„Hele, počkej, donesou ti čerstvej a něco dobrýho," ozýval se můj neskutečný hlas odrážející se od holých stěn, aby se zbytečně nekrmil suchým chlebem.

„To je dobrý, já to mám takhle rád, chodím sem na to," odpověděl a smetl pár drobků do dlaně, aby je nemotorně nasměroval k ústům. Dozorčí kuchyně mi donesl zúčťák, abych podepsal výdej stravy.

„Za chvilku to bude," dodal omluvně.

Místo mě odpověděl major: „To je dobrý, klídek, my víme, že kluci dobře vaří."

Vskutku, po chvilce tu byly dva tácy a na nich všechno možné, co bylo ten den v kuchyni k žrádlu, hromada zapečených těstovin s levným salámem, spousta čalamády a jako přídavek - na těstovinách mrkala dvě volská vejce posypaná paprikou - a tři krajíčky čerstvého chleba. Majorovi se zableskly oči.

Viděl jsem nyní opravdu šťastného člověka v uniformě socialistické armády. Byl jsem přesvědčen, že kdyby mu dal někdo vybrat mezi kolínkama z vojenské kuchyně a pečenou husou v Alkronu nebo večeří se Švédkou v Mariánkách, zvolil by určitě to první. Já jsem takové potěšení nesdílel, spíš jsem litoval, že nebylo něco lepšího, ale nekazil jsem mu radost.

„Jsou dobrý," poznamenal jsem a šťoural se vidličkou v hoře.

„Jsou vynikající, kluci to prostě uměj, mňam mňam, jsou výborný," řekl, aniž zvedl zrak.

Řekl bych, že to slyšel některý z kuchařů. Bez zahlášení přišel rovnou k majorovi a povídá:

„Já vám přidám, náčelníku!"

„No, jestli vám ještě zbylo … za chvíli …"

A já jsem šel v duchu do vývrtky a podíval jsem se pod něj a pod stůl, jestli to z něj při jeho rachitický postavě nepadá někam

na podlahu. Následoval další kopec, a když nechápavě pošilhával, jak se v tom vrtám, zavolal jsem dozorčího, aby mu ještě přidal. Neodmítl. Třetí hora kolínek byla před ním a on měl stejnou chuť jako před první.

„Kam to do tebe jen padá, človíčku?“ neodpustil jsem si glosu, „nejseš nemocnej?“

„Hovno nemocnej, mám prostě hlad.“

Slyšel jsem, jak směníci, kteří rejžákovali podlahu, sotva slyšitelně poznamenali: „Jo, major, ten major nám šetří každej den práci, major dojídač, bufetmajor.“

„Jo, chudáci prasata na PZH zase budou mít dietu,“ poznamenal druhý, „to není major, to je kyselina, vzpomínám si na Švejka, jak tam jeden sežral tu paštiku i se staniolem, to je snad převtělenej on, Baloun nebo Bagoun.“

Určitě to musel taky slyšet a zareagoval směrem ke mně:

„Vědí hovno, co je v armádě dobrýho!“

„Chceš ještě?“ tipoval jsem nevěřícně jeho odpověď.

Mlčel.

„Dozorčí, přineste pro mě ještě jednu porci,“ zahalekal jsem. Zdálky se ozvalo něco jako provedu.

Byla tady, poctivý, podlejzavý kopec pro mne. Dozorčí se vzdaloval. Dal jsem mu ten svůj talíř. Neodmítl.

„Jo, díky, budu už mít dost.“

„Ty vole, teď se už nedivím, že to žádná ženská s tebou nevydrží, vždyť ty bys ji sežral jak vlk Karkulku.“

„Víš, co je na tom nejzajímavější? Nemám skoro žádnej odpad, akorát plyny, plyny, co při přetlaku troubí do zatáčky nebo jdou nahoru,“ začal se smát.

„Ty seš nemocnej, ty vole, to jsou játra, zajdi si na ošetřovnu.“

„Já jsem s tím byl na vyšetření i ve vojenský nemocnici v Budějicích.“

„No a co ti řekli?“

„Když mám chuť, tak abych žral a žral, třeba ať prasknu, tak se toho držím.“

„Kecáš!“ Pomalu jsem dal najevo, že se budu těžko zvedat ze stoličky. Nechtěl jsem nechat malýho koně tak dlouho ve štychu. „Jedl jsi někdy psa?“ vzpomněl jsem si na Terezku.

„Jo, bez problémů, dokonce jsem sežral i mast ze psa, co mi jedna babka dala, abych si s ní mazal prsa, když mě chytly průdušky.“ Bylo načase zvednout kotvy.

„Zavolejte k dozorčímu útvaru, že se vrátím na stanoviště za patnáct minut, po zapečetění bloku doneste klíče ke mně,“ rozkazoval jsem, když jsem opouštěl lítačky kuchyňského bloku. Před námi byla ještě kontrola strážní služby a strážnice.

Pomalu jsem se odsunoval od stolu, když v tu chvíli se nachomejtl vedle mne velitel směny a dal na stolek igelitový pytel plný kolínek zamíchaných s čalamádou, snad ve snaze si evidenčního majora naklonit. Pojal jsem podezření, že jsou to zbytky pro prasata na PZH. Svobodník se na mne podíval známýma nadzemníma dvaceticentimerovýma očima, jako by očekával nějakou mou reakci, na kterou měl jistě připraveno vysvětlení. Major se začal přehrabovat v igelitu.

„Kurva, nesnáším posraný igelitový pytlíky. Vždycky mně všechno serou do uniformovanejch igelitovejch pytlíků stejný velikosti!“ řval jako pominutej a já jen zíral s otevřenou hubou, bez reakce.

„Vy hajzlové, taková škoda, vy víte moc a moc dobře, že nesnáším igelitový sáčky!“ Jeho hlas pomalu vyklízel všechny přítomné hodnostně nižší než byl on.

Sebral pytlík, hodil ho přes celou jídelnu do zářivek, které v onom místě visely ze stropu, ty se roztříštily na ciprcampr. Rozedraný pytel skončil ve smaltovaném hrnci s čajem a opuchlou naběračkou. Černý čaj i kolínka se rozstříkly na všechny strany, střepy padaly jako déšť.

„Bomba!!!“ zařval, „bomba, vy zmetci, všichni k zemi!!!!“ Po chvilce strnulého ticha se začal chechtat a tiše pronesl: „Taková škoda, syčáci, to mi dělají pořád, igelitový pytlíky, já jim dám igelitový šprcky!“

Lomoz v jídelně se pomalu začal standardizovat. Jen nějakej uklízecí směník pronesl k druhému, mastnému umývači černého nádobí: „Dneska za tři body, hladomorka jedna.“

„Proč tak nesnášíš ty pytlíky?“ dovolil jsem si vzít slovo.

„Nevím, je to pro mě eklhaf, prostě mě to ekluje. Připadá mi to, jako bych měl jednu ruku na pytlíku a druhou se přehraboval mezi nohama v popelníku tý Švédky. Nejvíc mě na tom sere, že mi ho ještě zavážou na uzel, někdy mi to dávaj do šprcky … Jo, jak já bych chtěl bejt tlustej a dobrosrdečnej.“

Připadalo mi to jako docela dostačující vysvětlení. Záhy si zapálil.

„Kóříš jak v ruské bajce," namítal jsem, spíš mi vadilo, že porušuje předpisy.

„Čabadabarum padre, nevíš, na co chcípneš."

„Tak co, půjdem, súdruhpánmajor?"

„Jo. Tak ať vám služba rychle uteče, soudruzi," zahlásil k imaginární směně na place. „Zejtra je uzený žebro, tak mě tady máte, jedno mi nechte, já si z něj udělám ženskou, uzená dýl v žaludku vydrží."

Cupitající babička major pokynul hlavou, se staletým vypěstovaným grifem nasadil brigadýrku a následoval mě. Cestou jsme potkali vzorně zdravícího cikánského vojáka i s pořadovým krokem.

„Nejsou všichni cikáni *čpatný*, někteří jsou dobří," poznamenal suše major a dodal, „jen občas pumpnou maminu o prachy. Maj se lepčí, nemusí zabíjet prošlej život jako já a pořád se matlat v processingu."

„Jo, jo, cikánské vúdú, to je správné koření do kapsy, to je lepší než kultivovat svět, to je jak srostlý spánek, Jendo," poznamenal jsem zúčastněně.

„Jo, jednou jsem dal dokonce takový pěkný jablíčko cikánskému dítěti, malé holčičce, ztratila se na rohu ulice."

„Neměl jsi radši zavolat policajty, aby ji vrátili domů, než aby ji přejelo nějaký auto?"

Major se zarazil a já viděl, jak mu to v hlavě šrotuje. Po chvilce pochodu dodal:

„Hm, pocit viny, viď, to je blbej pocit, blbější než sama blbost, že jo, vojáku!" řekl to tak, že jsem si skoro uvědomil, že jsem v armádě.

„Jo pocit viny, takový, která se nedá napravit, to jsi nikdy neměl?" Asi jsem kousl do onoho jablka.

„Hm, znám to, člověk s tím musí žít, to je to nejhorší, musí a třeba by raději zgebnul, aby se ho zbavil, ale ono to nejde, je to strážnej pes, co tě žere a trhá maso tak, abys nezgebnul. Sotva se probudíš, trhá a svírá, někdy i ve snu. Zkurvené *co kdyby*, vůbec slovo *kdyby* nesnáším, nesnáším je víc než igelitový pytlíky. Pořád bys to chtěl napravit, vzít zpátky, jenže někdy to nejde, třeba když se jedná o život."

Chvilku se odmlčel.

„Tak jsem to nemyslel, to jen tak, aby řeč nestála," snažil jsem se uklidnit nějakou jeho vzpomínku a zalátat trhlinu v jeho dluzích

a pokračoval jsem, „udělal jsi dobře, žes jí dal jablko.“ Nepředpokládal jsem, že ho taková blbost vyvede z míry.

„Ty víš o životě ještě hovno, mladej, ty *kdyby* tě ještě potkají.“ Zdálo se mi, že se jeho oči zaleskly od vlhkosti. „Od vůle žít a vůle zemřít je jenom krůček, někdy ani to ne, to si zapiš za ty svoje zelený uši.“

„Blbost, to je jen žvást starýho Žvejkala,“ odporoval jsem.

„Jakýho Žvejkala?“

„Znal jsem jednoho takovýho pohádkáře, co furt žvejkal nesmysly,“ kroutil jsem se z vysvětlování, neměl jsem na vysvětlování chuť. Ještě mě tížil kilový furverk na opasku. Musel jsem si ho po nažrání povolit. „Náhodou, chytrej chlap.“ Posední věta visela přibitá ve vzduchu notně dlouho.

Uf, strážnice a její typický a vydejchaný vzduch. Podíval jsem se na zbraně a ustrojenost, vše bylo v pohodě. Když jsem nahlídl do kuchyňky, seděl tam major se strážným u čaje a jak jinak než žmoulající chleba. Strážnej se postavil do pozoru.

„Pohov! Jendo, pojď, prosím tě, nebo jim sežereš i chleba, noc je tu trochu dlouhá,“ připomněl jsem si svoje časy ve strážní službě s chlebem se sádlem.

Po chvíli jsme byli opět na dévéťárně, on si zahříval koule na akumulačním trůnu a já přijímal hlášení u řídících panelů. Byl by relativní klídek. Major si uvařil ještě kafe bez cukru, to mu dělalo zřejmě dobře na trávení, což bylo i slyšet, a rád pozoroval někoho při práci. Zapálil si cigárko na cestu, a aniž pozdravil, jen tak ledabyle mávl rukou, ani nestačil zacvaknout dveře. Viděl jsem jeho siluetu, jak se mihla coby duch za okýnkem a nabírala kurz na štáb do svýho brdlohu.

Sotva jsem stačil zavřít dveře a než moje tělo namáhavě spadlo na sesl, ozvalo se znovu klepání. Pokynul jsem bílým šňůrám, které už měly tendenci se jít chviličku natáhnout, aby otevřely. Vhrnula se vytáhlá, trochu promrzlá postava Šímy v džínsách a slaboučké elegantní šusťákové bundičce. Měl zaměstnané obě ruce, v jedné cigárko a ve druhé lahvičku s předpokládaným obsahem vyššího procenta alkoholu. Červené oči od kouře a nejisté odhady vzdálenosti svědčily, že toho má docela dost.

„Čest!“ zahlásil nahlas, ačkoliv k žádné straně nikdy neinklinoval a pokračoval, „čest soudruzi, súdruhovia dóstojníci! Soudruzi, právě

jsem se vrátil ze Zlaté lodě a musím konstatovat, že to tam stojí za hovno!“

Zalapal po dechu, záhy, s hlavou typicky nakloněnou na stranu, když byl pod parou, rozsvítil cigaretový oharek. Sedl si na akumulační kamna na totéž místo jako starý major.

„Kurva … to … to pálí …“ ale vydržel sedět.

„Ty vole, slez z těch kamen, vždyť je tam elektrika, jiskřička a ty tady bouchneš a ohrozíš bojovou pohotovost, ty vole, protože seš alkoholem nasáklej jako houba, před chvilkou si tam evidenčák připálil vejce,“ glosoval jsem, protože mluvit o něčem jiném v jeho stavu nepřicházelo v úvahu.

„Hovno, bouchnu, klidně si je taky opeču, a až půjdu odsud, budu si o ně ohřívat ruce, bufetmajor je měkkej!“ dodal s jeho typicky lehkým úsměvem. „Jejda, já mám hroznej hlad, jako herec!“

To už bylo na mě moc a k překvapení jeho i podporučíka jsem vstal a začal prohlížet kamna ze všech stran. Nechápavě mne sledoval a přemýšlel, zdali mu něco neuniklo. Pomocník to posléze pochopil a začal se smát.

„Co je, ty vole, směješ se jako trubkopako,“ pronesl Šíma.

Ještě jsem důležitě vyťukal nějakej signál na kamna a dodal:

„Člověče, co to je za kamna, před chvilkou na nich seděl evidenčák, potom šel se mnou do kuchyně a sežral všem vojenskejm prasatům veškerý krmení.“

„No, je to tím, že když se chlapovi zahřejou koule na provozní teplotu, tak dostane hlad, ty vole, to je zákon,“ zahlásil Šíma, trochu nadskakoval nad kamnama, ale hrdinně neslezl, ba naopak, lehl si na záda po celé horní ploše. „Jo, lampas musí něco vydržet!“

„To by je musel mít major už spálený na popel a co si zahříváš teď, ty vole?“

„Teď si zahřívám svůj civilní veget.“

„To je teda úroveň, radši mi pověz, co bylo v šantánu,“ chtěl jsem se vrátit k tomu, s čím původně přišel.

„Právě že nic, pusto a prázdno, proto jsem šel sem, sám pije snad jenom vůl, jak říkal doktor,“ a podal mi láhev.

„Hele, jen symbolicky,“ usrkl jsem doušek vodky a podal ji pomocníkovi. Chodil taky do služeb a tak k pití nikoho nenutil, to by mohl být i prokurátor.

Poslal jsem pomocníka, aby se šel chvilku natáhnout, a Šíma spočinul na jeho místě vedle mne.

„Pošlu pro hotovostní UAZ a on tě doveze na ubytovnu," nabídl jsem mu řešení.

„Ten kousek dojdu nebo se klidně vyspím ve výstroják u, překážím ti snad, ty vole?" dodal uraženě.

„Mně nepřekážíš, znám tě, usneš mi tady a budeš tady sedět zalomenej až do rána."

Zvonil telefon. Než jsem ho stačil přepojit k sobě, zvedl ho. Aniž by čekal, kdo tam je, zcela klidným hlasem zahlásil:

„Čest práci, tady je kotelna, cukroušku, Holena u aparátu." A zavěsil.

„Ty, Šímo, ty jsi úpně blbej, kdo to byl?"

„Nevím a je mi to jedno, nebuď z toho tak na větvi, když bude chtít, tak zavolá."

„Jo, teď machruješ, kdybys tady seděl místo mě, tak bys byl taky …"

„Jo, jenže nesedím!"

Další telefon na sebe nedal dlouho čekat a už jsem začal tušit, že telefonát nebyl bezvýznamný, očekával jsem v tuto dobu nějaký podrb z vyšších stupňů. Předpisově jsem se zahlásil a byl jsem připravenej předcházející telefon zazdít, že prostě tady nic nezvonilo. Byl to evidenčák, starý major.

„Ty, Jendo, vzbuď mě ráno, půjdu s tebou na výdej stravy, je sice jen kakao a půlka vánočky, ale já to mám rád. Hele, zavolej na ústřednu, před chvilkou jsem vytočil číslo dozorčího a ozvala se mi kotelna."

Pomyslel jsem si, že chudáci prasata budou mít dietu i zítra.

„Jo, dobrý, dám ti i svoji porci, já tohle nemusím, práší se mi z toho od nosu."

Šíma s hlavou na ruce opřenou o podložku řídícího panelu pookřál. „Že uhádnu, kdo volal v tuhle dobu?"

Než jsem stačil říct, že to byl nějaký nadřízený z velitelství, aby zpytoval svědomí, rozesmál se a ukázal na jedny z mnoha hodin sloužících k časové orientaci a jejímu odpočítávání. „Je 11:25:45 přesně, bufetmajor volá kůli snídani, dnes má dvacet vteřin zpoždění."

Bylo chvíli ticho. „Ty myslíš, že budem taky takový?" otázal jsem se ho po chvilce trochu vážně.

„Jo, ty vole, myslím, že jo," dodal vzdáleně.

Měl toho už dost. Bylo zbytečné se s ním bavit či dohadovat, myslím, že by jej nezaujaly ani hovory o místních paničkách. Spíš jsem počítal, že nikdo nepřijde na kontrolu. Veškerá komunikace s ním, aby se zvedl a šel si lehnou třeba na volnou pryčnu na odpočívárně, neměla cenu. Vzal jsem zapomenutou brigadýrku starého majora a nasadil ji Šímovi na hlavu. Maskot výstrojáře sloužil ve spánku vedle až do budíčku, než si vzal zpátky čepici zase major.

Šíma se vytratil. Bylo nedělní ráno, takové úplně služebně normální a zdálo se mi, jako kdybych cítil vůni bílýho kafe a namazaného chleba s máslem nebo paštikou a pomalu se chystal do kostela na nedělní bohoslužbu šlapat na měchy u varhan a zapískal cestou na Hanemarie, jestli potom půjde ven.

Bylo mi smutno, před sebou ještě dvanáct hodin služby a snídaně s majorem, vánočkou a kakaem v oprejskaném hrnku. Pískání budíčku na rotách mne vrátilo do systému jednobarevného světa.

Předal jsem službu bez závad, unavený a nevyspalý jsem váhal, zda se mám jít vyspat do své kanceláře nebo na ubytovnu, záhy jsem se rozhodl pro druhou možnost. Měl jsem radost, že jsem měl už službu za sebou a mohl jsem vyzout kanady a sundat opasek.

V místní knajpě si dám nějakou tlačenku, na kterou jsem měl chuť, zcela určitě tam bude pár kamarádů na pokec. Před hospodou se snažila stát na nohou ve značném předklonu jakási uniforma, najednou se rozkročila a hledala něco na zemi, její tělo vířilo v gravitaci a já s údivem poznal starýho majora, notně napranýho, s brigadýrkou, která mu nepochopitelně oproti všem gravitačním zákonům držela pořád na hlavě jako přibitá hřebíkem.

„Nazdar Jeníku!“ přihlásil jsem se k němu nahlas.

Strašně se lekl, myslel jsem, že dostal housera. V žádném případě neočekával toto familiární oslovení v tomto pro něj paralelním světě. Rybím okem na mne úkosem hleděl bez mrknutí a zařazoval moji uniformu v databázi synapsí ve svém mozku. Přenos signálu a následné vyhodnocení bylo značně dlouhé a počítalo se na pár vibračních krouživých pohybů.

Stále ještě shrbenej mi jaksi typickým lidoopím pohybem zasalutoval na pozdrav, jak to dělával, když ve svém zmatku neměl na nic čas.

„Co tady lovíš, vole, zase nějaký placatý Švédky?“ zeptal jsem se.

„Z … ztratil jsem pět korun,“ zapřel se pohledem o asfalt a táhle, ale pořádně se nadechl.

Koukl jsem se pod něj, žádná pětikoruna tam nebyla.

„Ty, nic tam není, vykašli se na to, běž domů, chceš nějak pomoct?“

„Ne, ne, ne, ne, seš hodnej, Jendo, ne!“

„Tak v čem je problém kromě toho, že seš nalitej? Já ti bůra klidně dám, hele.“

„Není žádnej problém, jenom dílčí!“

„Jakej dílčí?“

„Když se zvednu, tak je nebezpečí, že se poseru.“

„Kecáš!“

„Fakt nekecám, já jsem se při obědě přejedl atomkaší a tady jsem si dal deset piv, protože je v kasínu studená večeře.“

„Kecáš, to ti nesežeru, před chvilkou jsi říkal, že hledáš pětikorunu!“

„To já vždycky takhle říkám, když se nemůžu narovnat,“ a znovu zavibroval.

Myslel jsem, že v tom stavu, v jakém je, bude léčba šokem ta nejlepší. Chytil jsem ho nečekaně v podpaždí a rázně narovnal. V tu chvíli se ozvala střelba z kulometu a záhy se proměnila v šílený sladkokyselý smrad propíchnutého komedianta, až jsem od něj poodstoupil pryč.

„Ty vole, tos posral,“ vykřikl a já viděl tentokrát tvrdě napřímeného, spíš zakloněného spolubojovníka, jak kmitá rádoby rovně se staženým zadkem do kasáren. Nebyl jsem škodolibý, ale musel jsem se tak smát, až mne z toho taky rozbolelo břicho. Kolemjdoucí to prostě nechápali, když jsem se na tom místě začal kroutit místo něj.

Dělal jsem, že hledám pětikorunu.

DÍL SEDMÝ – SMUTÝNKATÝ MĚSÍC

Jdem k nám domů do našeho srdce, kde není nikdo.

Deprese z nenaplněného očekávání, tlak.

„Jsem nešťastná, zoufalá, jsme snad oba prokletí," její černé vyhasínající oči opakovaly totéž stále dokola, byly tak vzdálené od těch, které jsem denně po práci vídával. Jen párkrát jsem ji viděl plakat, nebyla z těch, které rozbrečí každý nezdar.

Taková věta zazněla po třech rocích našeho soužití. Skutečnost, která se nedala ovlivnit, stála před námi a okolním světem, těžká hráz, hranice se jistojistě posunovala směrem mezi nás. Neměl jsem možnost ji utěšovat, všechny argumenty vše spíše ztěžovaly a i ona věděla, že to nesu dost těžce. Přestal jsem argumentovat. Po takových skromných začátcích jsem to chápal jako velkou nespravedlnost, skutečnost byla tak reálná, že nemohla být jiná, a pokud by nějaká absolutní moc existovala, tak nám dvěma odepřela to, čím zahrnovala jiné, možná až moc bohatě, všechny živé tvory. Díval jsem se tehdy do jejích očí a v nekonečné hloubce, snad u samého dna, jak tenkrát v těch horách, ležel hologram událostí, odvíjející se smutek zhášení v divadle, když odchází osvětlovač, Švejkalovo prokletí.

Hledal jsem po návratu z Mexika nějaké ubytování, protože v posádce žádné byty nebyly. Šlo to velmi těžko, až jsem v nedaleké typicky jihočeské vesničce objevil jakési kamenné stavení, které nyní sloužilo spíš jako sklad krmiva, byla tam jedna místnost rádoby nazývaná kuchyň s jedním měděným kohoutkem na pitnou vodu, připomínajícím listy vrtulníku, a s typickým žlutým kredencem, s dřezem na umývání nádobí s dvěma obrovskými železnými pozinkovanými mísami, značně zaoxydovanými. Jedny kamna značky Petry podobné těm v chatrči a velký rozkládací gauč, jedna žárovka u stropu. Vedlejší místnost byla sice ložnice, ale už z prvního pohledu neobyvatelná pro vysokou vlhkost, jejíž mapy na zdi dosahovaly výšky dospělého člověka.

Všudypřítomná vlhkost a zatuchlost tohoto opuštěného stavení nebyly zrovna tím nejlepším, rozhodl jsem se, že tam nejdřív zkusím začít bydlet sám, neboť nájem domácího byl skoro zanedbatelný, jen jsem platil v podstatě elektriku a dohodl jsem se na ceně za dříví.

Staré stavení bylo součástí obrovského dvora, domácí choval ovce a drobnou domácí havěť. Byl to dobrý člověk, typický vesnický všeuměl a dříč, pro kterého nebylo nic problémem. Jen málo jsme spolu mluvili, byl to však člověk opravdu věřící v křesťanského Boha, prošel mnoha koncentračními tábory a nechápal, jak to mohl všechno přežít. Pokud mluvil o Bohu, téměř vždy se mu přihrnuly slzy do tváří, pokud byla naznačena nějaká jeho milost nebo dobrota. Mluvili jsme spolu o času, ptal se mne, jakou hodnotu má jeden věk, a já, už nevím, kde jsem se to dočetl, jsem mu řekl tři tisíce šet set let. Řekl mi, že je psáno, že konec světa bude za dva věky, nevím proč, prostě jsem si to zapamatoval se shovívavou škodolibostí, že se mne to přece jen netýká. Měl jsem dost starostí v zaměstnání, a tak jsem se vracel většinou dost pozdě, takže o mně skoro ani nevěděl.

Po nějakém čase začalo být skoro neúnosné bydlet každý zvlášť, a tak jsem se s Irčou dohodl, že se teda přestěhuje, což spočívalo v nějakých přikrývkách a troše nádobí. Snažil jsem se jí to přiblížit objektivně, spíš jsem si přidal něco horšího, takže odjížděla s představami, že pomalu jede do války. Sehnal jsem jí zaměstnání v zahradnictví, což nebyla práce lehká, pro ni myslím zajímavá. Byla ráda, že konečně vypadla z baráku. Nejvíc jsem se obával prvních okamžiků, prvního dojmu, dokonce jsem přemýšlel, že by domácí mohl zatopit, aby to nebyla taková rána.

„Tak tady to je," ukázal jsem na staré zemědělské stavení, na polorozpadlou chaloupku, která vypadala sympaticky jen zvenku. Otevřel jsem dveře, které nebyly zamčené. Futra byla tak nízká a tvrdohlavá, že kdo na ně zapomněl, hned se mu rozsvítilo.

„Já vím, že to není to pravé bydlení, za dva roky bych měl dostat byt v paneláku, už se staví," dodal jsem na svou omluvu. „Nebo zkusím sehnat něco jinýho, jak to půjde," o čemž jsem trochu pochyboval. Rozhlídla se kolem sebe a sedla si po cestě na gauč, ze kterého sálalo vlhko. Seděla, nevím jestli šťastná, nebo ne, v tu chvíli nám to stačilo, žádný majetek, jen pár osobních věcí, žádná honba za penězi, jen jeden vlhký gauč.

Nadšená však nebyla.

Bylo s podivem, že za celou dobu žití v této ubohé chaloupce si nestěžovala, akorát jednou, když jí myši po týdnu dovolené rozkousaly péřové pokrývky. Život začal plynout pracovním tempem; chodili jsme na procházky po okolí, ráno jsme bojovali se zimou,

a dokonce jsme na chvíli zatápěli, protože jsem odmítal slézt z gauče.

Naším prvním společným majetkem bylo rádio za devět set, potom přišla televize a lednička. Okruh známých se rozšiřoval a kromě vlhkosti a zimy se zdálo, že nás nikdo a nic nepřekvapí. Ale přece jenom zde bylo něco, co postupem doby přerostlo v dlouhé a těžké trauma a utrpení, a jako by život v jejích očích začal pomalu hasnout. Bylo to pro mne úplně zničující, dotýkalo se to každého mého pohledu a dospělo to až tak daleko, že každý z nás by dal život pro toho druhého, aby mu splnil v této současnosti největší touhu a přání, silnější než naše vzájemná láska, zcela určitě v této době.

Co bylo tím, co nebylo možné překlenout? Byla to skutečnost, že se nám nepodařilo mít dítě, respektive v začátcích ano, ale třetí potrat jí zcela vyčerpal duševní síly. Bylo čím dál tím více jasné, že my spolu dítě mít nikdy nebudeme.

Ačkoliv byla připravená projít se mnou celým životem, na tohle připravená nebyla, byla opravdu zoufalá a nešťastná a ani já jsem neměl nikdy odpověď, jen jakousi chabou podporu.

Dítě, dítě se stalo jedinou modlou v jejím životě, jediným náboženstvím, hodně znervózněla a hodně jsme se snažili. Naše noci se staly nocemi bez lásky a sex se stal povinností, až to přerostlo snesitelné meze. Byl to jakýsi mezník v našem žití, kdy se rozhodovalo, zda se naše cesty nemají rozejít. Za krátký čas jsme se přestěhovali do paneláku, to bylo pro ni ještě traumatizující vzhledem k počtu dětí kolem.

Snad jsem v okolí nepoznal ženu, která by při pohledu na každé malé dítě jej chtěla obejmout a pomazlit víc než ona. Touha po dítěti byla tak sžíravá, že se začínala stávat snad jediným cílem našeho života. Vše na světě bychom já nebo ona vyměnili za lidské mládě, za jeho nebo její úsměv, za jeho nekoordinované pohyby … Tak se měnily hodnoty, až jsem byl z toho v ohromné depresi, kterou jsem přenášel na okolí, tolik jsem jí to přál.

Přání a touha, kde má hranice? A co čas, který je modeluje, modeluje a přetváří, posunuje do popředí a ustupuje, aby jiná mohlo vstoupit a oslnit, případně trochu zahojit. Stále častěji se mi zdávalo o cikánce z hor, začínal jsem věřit tomu podvědomému hlasu, že bude něco, co nikdy nebudu mít, co nikdy nebudu držet v náručí či vlastnit. Její čarování a nesrozumitelná řeč nabývaly konkrétních reálných rozměrů v jakési duální zpožděné realitě. Ona nechtěla,

abych patřil někomu jinému, ona chtěla, abych žil pořád jen a jen s ní, s krásnou ženou, oslovující mne nečekaně uprostřed myšlenek, bez logiky, plošně z části i celku.

Zanedlouho, pomalu, ale jistě, byla nastolena otázka - adopce dítěte, nebo ne. Nemusel jsem ji přesvědčovat, zda ano, nebo ne, a anabáze začala už mým vyšetřením.

Já sám jsem to nechtěl, možná že jsem se i trochu styděl, možná že jsem se bál výsledku jak pozitivního, tak negativního, chtěl jsem rozložit tuto tíhu na nás oba, dokonce jsem uvažoval o tom, že bych řekl, že je to moje vina, a taky to jistě mohla být, a i když by to bylo pro mne traumatizující, bylo by to tak lepší, určitě lepší.

Jenže touha byla pro ni silnější. Pamatuji se na skutečnost, když mi lékař oznámil po trapném odebrání vzorku resumé, že jsem v pořádku, na její pohled a na její oči, bože, na její pohled, bolestivý, mlčenlivý, nevyslovitelný její pohled.

Šli jsme tenkrát po městě a já jako by podvědomě jsem měl na čele napsáno, ten je zdravý, ten může mít děti a ta je mít nemůže. Nechtěně mne to hřálo.

Těžko slovy popsat, co prožívala, doposud to mohla být i moje zdravotní záležitost. Šli jsme po náměstí a vzal jsem ji za ruku, to u nás na veřejnosti nebylo právě zvykem. Pochopila, že ji chci podepřít, a pomalu natahovala, sedla si do auta ne ke mně dopředu, ale dozadu na sedačku, schoulila se do kouta auta a plakala.

Znovu a znovu jsem ji viděl v koutku auta, schoulenou, nešťastnou, a věděl jsem, že by dala všechno, všechno, i svůj život za nový. Připadala si zbytečná a vůbec vše, co dělala, se jí v tu chvíli zdálo nesmyslné. Bylo mi jí tak líto, tak líto. Nemělo smysl ji o něčem přesvědčovat, nemělo smysl něco říkat, nemělo smysl argumentovat.

I v bytě se schoulila do kouta a plakala. Před sebou jakousi neporušitelnou zónu obrany, hledala pomocnou ruku, ne slova ke ztišení, ruku, kterou jsem jí nemohl podat.

Sedl jsem si do obývacího pokoje a přemýšlel jsem, co mám říct, jestli jí mám donést něco k jídlu nebo jít pryč, řeči jsou jen řeči, slova jen slova a přestával jsem věřit, že slova můžou i léčit, přestával jsem v tu chvíli věřit v zázraky, prostě ve vše, co je mezi nebem a zemí, a začal jsem to nenávidět systematicky a krutě a vzdorovitě, celý svět.

Snažil jsem se postavit všemu, neboť jsem v té chvíli byl přesvědčen, že nemůže být na světě větší utrpení, větší nespravedlnost. Byl

jsem jak malé dítě po Štědrém dnu a naděje už nebyly to poslední. Řekl jsem si, proč bych měl živit nějakou naději, nakonec muset žít je taky dávkou životní filosofie. Žít a muset žít. Ještě těžší to bylo pro ni než pro mne. Občas jsem si vzpomněl i na Šímovo předběhnutí fronty.

Šedé dny a týdny pádlovaly v husté všudevlezlé mlze. Šel jsem většinou spát déle než ona. Natáhl jsem se vedle ní, když konečně usnula, bylo teplo, ani jsem se nepřikryl. Tak nějak před mýma očima na pozadí jsem snil, cítil jsem za sebou projekci poetické scény z filmu Měsíc nad řekou, jak Cupák stojí u okna, dívá se na měsíc nad řekou a na odlesky paprsků hladiny, a jako by se se stejným nasvícením na přední projekci odrážely studené vlnky ve tváři dívky spící vedle mne.

Byla otočená ke mně, peřinu si držela v podpaždí jako malé dítě, které si jí podvědomě chrání, ležela na boku, obě ruce složené k modlitbě pod tváří, ale nikoliv sepnuté, spala nasvícená umělým světlem z filmu a zdála se neskutečná. Slyšel jsem, jak dýchá, a dlouho jsem se na ni vydržel dívat. Napadlo mne, co se jí zdá nebo co vnímá, jestli cítí můj pohled nebo paprsky zářivého měsíce.

A najednou jako by mne opustilo moje jáství, moje VELIKÁŠSKÉ JÁSTVÍ. Uvědomil jsem si, že jsem vlastně strašně sobecký, že se v uspěchanosti málokdy snažím podívat jejím krasohledem, jejím žebříčkem hodnot a v podstatě ztrácím možnost unést se tím, jak je dobrá, jak málo jí stačí k štístku a že v podstatě nemá skoro nic.

Díval jsem se na její profil tváře, vysoké čelo, definovatelnou inteligentní krásu, dlouhé, chvějící se černé řasy, na ni, aniž bych musel uhýbat trapně očima, jak na rozdíl ode mne vydrží ležet v jedné pozici do rána.

Až ráno vstanu, možná o trochu dřív než ona, najdu ji stejně s rukama složenýma jakoby do dětské modlitby pod tváří, akorát s tím rozdílem, že jsem já i ten noční osvětlovač už šel spát, a motory vnímání pomalu naskočí do zdánlivě složitého dne, kde algorytmus v součtu dní je v jejím životě jenom tolik, co bych snad na prstech obou rukou spočítal stejně jako u mnohých obyčejných. Snad bych se měl dívat v noci víc a ukradnout ten lehký vzdech, myslím, že je v něm kousek síly, drobty, co upadají ze snu a snění, měl bych je sbírat a hnětat dohromady v těsto a upéct z nich opravdu dobrý koláč.

Dlouho jsem se na ni díval a poslouchal ten tlak zvuku písně na moje oči, až jsem se odvážil uchopit jen tak za lem a okraj její rukávek na noční košili, světle starorůžové častým praním, s lehoučkým, úzkým krajkovím po obrubě, již častokrát vypraným, ale tak jemným. Držel jsem ji mezi ukazováčkem a palcem a jen lehce papilami prstů ji svíral, abych ji, tu košili, neprobudil ze sna. Byl to intenzivnější dotyk jakési živé hmoty, než kdybych se dotýkal její kůže, i když malinko, částečně jsem to musel udělat. Očekával jsem horkost kůže podobné její krvi, ale kupodivu tentokrát byla kůže studená, spíše mírně teplá, však o něco chladnější než moje rádoby poetické prsty. Cítil jsem, jako by cikánka uvnitř mého srdce žárlila a měnila zdání.

Šedé dny a týdny opět pádlovaly v husté všudevlezlé mlze.

Chtěl jsem se ztratit v oné mlze ve snaze neřešit nic, odpoutat se od problémů světa, neřešit existenci Boha, jen tak se pohybovat v daném kmenovém souboru sám a nemít hlad. Měl jsem pocit, že je lepší nepřemýšlet nad polívkou z bohů a jen tak se ztratit v mlze, něco sehnat k žrádlu a netoužit a nemilovat, že je lepší být sám i odpustit si žrádlo či přehršel informací, lepší být líný než se nechat spoutat determinací okolí, je lepší být dítě v peřinkách, lepší neexistovat než být dobrovolným otrokem života, je lepší být mlhou, je lepší nemít já. Je pak lepší se nebát a nemít svobodnou vůli. Neboť vše, co dělám, je jen Jedna marnost. Marnost vyměněná za kousek citu, za slovo či pohlazení. Divná snaha po rovnováze, vypálený cejch pudu sebezáchovy, vyměním ho … za mlhu, ta nemá zrcadlení … rozpustit se v ní.

„Chceš se se mnou rozvést?“ Najednou jsem uslyšel hlas vedle sebe. Spíš čekala, že okamžitě odpovím, že ne. Nevím proč, ale dal jsem si krutě na čas a odpověděl jsem otázkou, protože rychlá odpověď by se mi zdála příliš laciná:

„Proč, ty bys to chtěla?“ Koukala na mě a já viděl, jak těžce tentokrát vytahuje slova přes rty.

„Nemůžu mít děti,“ zazněla skutečnost, která dříve byla vyslovována vždy s koncem, který předpokládal jakous takous naději na léčení, tentokrát byla pravda tak přesvědčivá, až to s ní zacloumalo, tentokrát jen tiše a smutně ještě jednou zopakovala: „Nemůžu mít děti.“ Jako by říkala, jsem k ničemu a zklamala jsem tě.

„Jsem rád, že jsi to řekla nahlas, prostě - nemůžu mít děti -, já bych ti je tak přál, abys jich měla třeba deset, až by ses z toho posrala, sám bych si je jistě přál taky.“

„Mohl bys je mít s nějakou jinou ženou,“ podotkla a nastolila další pravdu.

„To ano a ty bys to chtěla?“ Podíval jsem se na ni a objal ji. Váhala chvíli, než mi odpověděla:

„Ne.“ Jednoslabičné „ne“ bez komentáře bylo odpovědí, jednoslabičné „ne“ a to mě přesvědčilo, i když jsem cítil určité zaváhání.

„To je dobře, přece jenom jsem tvůj soukromej majeteček, a tak bys ho musela prodat nebo zestátnit,“ dodal jsem s úsměvem.

Chtěl jsem, aby o mne i nadále stála a usilovala, aby jaksi vyšla z pravdivé pozice. Věděl jsem, že pokud se anabáze s adopcí povede, bude to pro ni obrovský dar a že bude šťastná. Stále pro mne byla neokoukanou ženou, stále v sobě nosila ten vítr a dívku se svými sny, stále se místo na televizi dívala na mne.

Život ji obrušoval jako diamant a vrýval další plošky, které zářily v jejích očích a měnily hodnoty. Byli jsme rádi, že jsme se nemuseli o naše problémy s nikým dělit. Nechtěl jsem, abychom se uzavřeli do sebe, a tak jsme poměrně skromný čas, co mi zbýval, věnovali procházkám kolem řeky, výletům do lesů a návštěvám kina či divadla, s kamarády a přáteli jsme chodili na oslavy, plesy. Žádost o adopci a platnost této žádosti byly jakýmsi odrazovým můstkem. Čekali jsme a najednou tu byla naděje jiná, byla to spíš krásná naděje vedená i zvědavostí. Utrácel jsem čas, jak se dalo. Pojem vlastní dítě se však nedal upřít.

Jednou na pocházce v lese jsem si kromě utrácení času vzpomněl na můj strom a dobrou vodu. Zkusil jsem, jestli mi v tomto směru porozumí i ona. Našel jsem jeden krásný ořech se sametovou kůží, který jako by vyzývavě, ale spíš omylem stál na okraji lesa z neznámého důvodu, a zastavil jsem se před ním. Myslela, že se na ni přimáčknu. Vzal jsem jí ruce a přiložil je na svoji tvář a potom na kmen.

„Cítíš dobrou vodu, jak mu běhá v tepnách?“ Ona zůstala stát s nechápavým údivem, co po ní chci. Nicméně přitlačila své dlaně ke stromu a hladila kůru. Vyprávěl jsem jí příběh, který se udál se Šimpovým bráchou, i o tom, jak těm stromům a jejich duším věřím, řekl jsem jí, že i ti stromové mne chránili na hranicích, a ona tomu začala možná i věřit.

Voda, dobrá voda, kolik udělá práce, chudák voda.

„Myslíš, že i já mám svůj strom s dobrou vodou, ze kterého bych mohla čerpat sílu?“ zeptala se nakonec a dala najevo, že v této rovině je pouze začátečník.

„Já jsem o tom přesvědčen a vím, že ti dá obrovskou sílu, když se spojíš s vodou, vždyť vlastně voda jsi, a představ si, jak natrvalo jako větev srosteš s tím stromem a budeš všude kolovat, ve vzduchu dýchat a odpařovat se, nasávat ji kořeny, zahřívat ji u srdce ve svých myšlenkách. Možná že někdy najdeme společný strom, ale to chce ještě moc času, a když se nemůžeme spojit v dítěti jako v roubu, tak se spojíme právě takhle a budeme tu déle než na věky věků, tedy více než dva věky, do doby, kdy voda bude vodou.“

Přiložil jsem svoje ruce na kmen, abych tvořil další větev.

„Je to moc těžký, aby nesl hned dvě větve najednou, těžké větve,“ usmál jsem se, „musíme najít ten pravý.“

Zvedl jsem hlavu a opět se nechal uchvátit kontrastem větvoví a oblohy, to jsem vždy obdivoval, jak každý strom zvládne mistrovsky rozložení větví, tak aby zachytil co nejvíc paprsků světla a potažmo i života. Přál jsem si, aby světlo zahřálo paprsky mou a její duši, aby zahřálo všechnu tu dobrou vodu a vyplavilo na břeh šum bolesti nesplněného přání a touhy.

Bohužel zanedlouho přišel další potrat, naprosto zbytečný. Sedl jsem do oktávky darované tátou, která fungovala celkem spolehlivě, a ujížděl v noci z nemocnice táhlou cestou směrem do Tejna. Liknavý balast mozku se zabýval neřešitelnýma otázkama, kdyby se …

Muškátový Bůh s oranžovým měsícem se ztrácel v krvi.

Počítal jsem s obloukem splnění očekávaných přání, ale zároveň jsem cítil, že jejich splnění přichází v době neočekávané, ve formě neočekávané. Začínal jsem mít z toho strach, zejména když něco pronesu nechtěně směrem k budoucnosti, tak se to splní. Záviděl jsem těm, kteří netouží po ničem, na to jsem byl srab … prostě se všeho vzdát a jít, jít a cikánsky žít, záviděl jsem holubům i bohům … šedivý dne, možná ještě šedivější …

… ačkoliv bylo pozdě, naproti panelákovému bytu byla služba dozorčího posádky a zároveň klubovna na párek a kafe, kde šířili svoje teorie unavení důstojníci. Službu měl Šarkán, který byl známý svou nonstop nezažraností a právě se cpal.

„Čágoš, jak to jde?“ oslovil jsem ho, aby si mne vůbec všiml.

„Nechceš maďarskou klobásku, Jendo?“ otevřel mi dveře.

Beze slova jsem si vzal, byla fakt dobrá. Dostal jsem k tomu pivo. Evidentně poznal, že mi není do zpěvu. Neměli jsme před sebou žádné tajemství, strávili jsme spolu ve službě mnoho souvislých dní a nocí v terénu, v zimě, ve špíně i v průserech. Věděli jsme o sobě vše. Řekl jsem mu o své ženě. Vzal to na vědomí mezi hlášením nadřízenýmu a suše konstatoval:

„Co naděláš, s důchodcem nezatopíš."

Věděl, že nechci bejt sám. Ve vysezených křeslech jsme mlčky seděli až do rána s nechutným zteplalým pivem … Touha po dítěti byla silnější než já a vždycky mě dostala napříč veškerou filosofií kdybysmu … proč já … či kdyby …

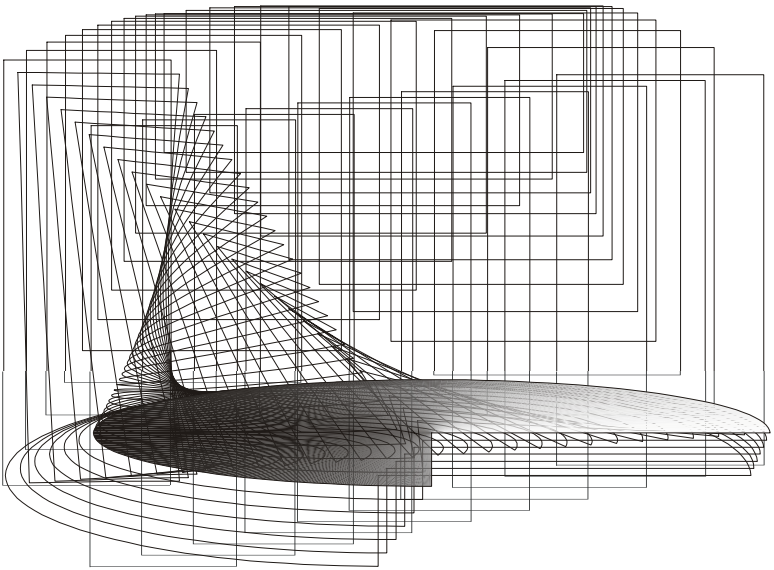

DÍL OSMÝ - KULOVÝ MĚSÍC

Vezme mne smrt a kabát nechá kabátem, i pláštěnku vezmou, aby ji pozůstalí roztrhali - vlak mrtvé duše

Začalo to zvukem mezer, co vydávají kola sovětského vagonu řítícího se nezvladatelnou rychlostí v blízkosti překrásné krajiny blízko města Mukačeva. Po překladu raketové, pásové i kolové techniky a materiálu na překladišti v Růžové jsem vyfasoval místo na lehátku nahoře, rádoby řečeno v lehátkovém kupé sovětské výroby. Po celém lehátkovém vagonu to smrdělo posraným, neudržovaným hajzlem, který vlivem průjmového onemocnění vydával sladkokyselý zápach. Důsledek únavy a vojenskýho žrádla z předchozího poměrně složitého převagonování na širokou, zaslíbeně komunistickou, širokorozchodnou a havraní trať. Trať jsem pojmenoval sám pro sebe podle obrovského množství havranů, kteří nás sledovali jako nějaký dozírající orgán sovětské moci. V černých skleněných očích a žlutých zobácích věštili smutnou, zatím nepředvídatelnou událost. Znuděně jsem pozoroval úzkým pruhem vrchního ventilačního okénka, jak krajina utíká kolem středobodu vlaku. Pomyslel jsem si, stejně jako celé osazenstvo, už aby to bylo obráceně a jeli jsme zpátky.

Pásový odpalováky na překladišti šly převagonovávat celkem snadno, horší to bylo s mobydikem a se šukadlem (přezdívky lokátorů), z mrazicích přívěsů bylo nutné sundat kola a posadit je pouze na nápravy, aby se vešly pod troleje, všechno přidrátovat, zajistit; hodně řvaní, zmatků a zběsilosti z očekávaného neočekávání, hodně práce. Nálada na bodě nula, žádné teplo, žádná zima, prostě den a noc k vyškrtnutí z kalendáře, smrad z nafty a maskáčů.

Nádraží, kromě ešalonských, jsem měl vždycky rád, jeho atmosféru, cinkot otloukačů kol a vůni zpravidla masného bufetu s pozdně socialistickými ožralými bezdomovci coby inventářem, s typickou vůní piva a párků, degenerovaného kafe, tvořícího jakýs biotop činnosti přesunu do určité vzdálenosti pouze a jedině po dvou kolejích. Tentokrát však jsem je vnímal spíš jako skutečného nepřítele, tentokrát vím, že by bylo lepší být bezdomovcem než se drbat někde na protiraketovejch střelbách. Táhli jsme celou techniku v několika převozech a mým úkolem bylo logistické zabezpečení, což byla značně složitá oblast, ale teď už se nedalo nic dělat, maximálně jen improvizovat, protože co nebylo naloženo na převozy, neexistovalo.

Slovensko jsem přejel v kuchyni naložené ve vagoně v dobytčáku s otevřenými dveřmi, což poskytovalo nádherné pohledy na hory.

TATATATATATATATA a byl jsem na podlaze s naraženým bokem. Širokorozchodná mi dala najevo, že ruské spojení vagonů je mnohem tvrdší, že rozjíždění a brždění ešalonu bude problém, a hned jsem si vzpomněl, jaké problémy to právě v kuchyni musí dělat, aby se někdo neopařil.

„Kurva, *opičí příšero*, co se děje?“ V lomozu to nijak nevyznělo, ten se obrnil pasivní rezistencí a nekomunikoval, válel se vedle mne ve spacáku zahnuseným od žrádla a oleje, chrápal dál, najednou se v chrápání zasekl, posunul si brejle a znechuceně odsekl. Byl jsem rád, že jej alespoň pro tuto akci převeleli k nám.

„Ležíš mně na noze, ty vole, když brzdí vlak, tak se drž nebo se připoutej opaskem a už vyhul nahoru, chceš mě zabít, troubo?!“

Byl to přesně on, čas a události mezi naším posledním setkáním neexistovaly. Myslím, že se mu taky už nechtělo spát. Já jsem jen tak ležel a vychutnával si okamžiky, než ho někdo přijde zdusit, a to jej nikdy nerozhodilo, jeho potutelný úsměv málokdo ustál.

„Hlavně že mi radíš, a sám seš taky dole, ty vole,“ soukal jsem se housenkově na bidlo.

Na chodbičce bánil spojařský náčelník, kterému Kapr coby plukovní doktor přidělil bílý plášť, aby se stíhal vyprázdnit, což patřilo do stavu privilegovaných, protože ostatní to s maskáčema nemohli nikdy stihnout. Mihla se další oběť v plášti, která směřovala směrem k vnitrozemí vagonu.

Ozývalo se: „Já se poseru, já to nestihnu, já se poseru, já se poseru!“

„Vysyp si zatáčky pískem, ať to příště stihneš, ty vole, utři si pořádně prdel, kdo se v tom má čvachtat!“ Kouskem oka jsem zahlédl, jak mu skutečně zelený pramínek stéká po lýku do rozvázaných kanad. Mně se pomalu dělalo špatně.

„Hele, Pepíno, kdyby měl každej tu sračku jiný barvy, dalo by se vystopovat podle intenzity, kdo je nejvíc posranej, a měl by dostat vyznamenání za službu vlasti!“

„Ty seš zas nějakej chytrej, ty vole, co tebe bere?“ odpověděl se zeleným výrazem ve tváři, „počkej, až tě to dohoní, tak sežereš černý uhlí z celýho Doněcka a budeš rád, když ti ještě někdo na topce zavaří prdel, dej jim vědět, kde ji vůbec máš, aby ti neudělali pěknou housenku pod nosem.“

„To mi nehrozí, vy volové loajální, ste se nechali naočkovat a napíchali vám samej humus, proseděli jste na hajzlu Vánoce a teď tam nevydržíte chvilku posedět. To my, co jsme na to očkování hodili bobek, jsme na tom o třídu líp, to víš, slivovič, to je ten správnej lihobenzin," dodal jsem hrdinně, abych zabodoval.

Šimpanz, jak uslyšel něco o slivovici, trochu zavětřil a povídá:

„Hele, Džonsi, když o tom přemejšlím, posílíme imunitu." Začal štrachat kdesi v polní.

Pepíno se okamžitě vecpal a usadil se do spodního pole.

„Zmizni, ty sakopako, přece po tobě nebudem pít, ty bys infikoval i pitralon," řeklo *zvíře* znalecky, mysle si, kdoví jak je vtipnej, nahmátl litrovku destilátu dobře přes sedmdesát pět procent.

„Nedělej koloušky, jestli mi nedáš, seš pěknej zmrd," rezolutně se nechtěl nechat odmítnout.

Lidoop měl v tomto směru soucit a tak si Pepíno dal loka a podal mi flašku nahoru. Já jsem najednou měl pocit, že cejtím z tý flašky to stejný jako z chodby, třebaže jsem neměl na to chuť, tak abych neurazil, zneutralizoval jsem všechny pachy slivovice z Moravy, měla opravu víc než sedmdesát procent.

„Hele, Pepič, vzal jsi nějaký filmy? Máš na starosti v převozu kulturu, nebo ne?" zeptal se kdosi.

Pomyslil jsem si, že touto otázkou si naběhl. Taky Pepa využil výhody a smál se a sdělil, že vzal s sebou právě onen oblíbený italský film, který třicetkrát za sebou promítal při soustředění na otickém statku v Mexiku. Po pátém promítání si začal psát účast, protože bylo ctí každého zvítězit v citaci dialogů, což se podařilo pouze holohlavému klasikovi Šímovi.

Šimpa to nepřekvapilo, evidentně dostal rejpavou náladu.

„Ty máš z týdle prdele ženu …"

„Nemám, má odsud pouze rodiče."

Zastesklo se mi, Šimpo měl pravdu, svůj původ nezapřela, krásná, fialová a černá a pravoslavná a já si rázem vzpomněl na svatbu a vraždu.

Ale vrtat v tuhle chvíli opravdu nemusel, protože to věděl až moc dobře. Mohl jsem ho uzemnit, neudělal jsem to. Mohl jsem mu připomenout rotu, kde jsme studovali vojenskou vejšku a kde měl, jak známo, o dva ročníky níže bráchu Jirku, ale říkalo se mu Jiřinka. Nutkalo mne mu to teď vpálit, jak jsme Jiřinku vycvičili na PZH, byl však už mrtvý, to byla jiná historie výše popsaná a najednou jako

bych si na ni a na to všechno vzpomněl; jak nosila pod uniformou krajkový kalhotky, voněla na dálku, připomněl jsem si, jak kroutila prdýlkou, jak jsme ji věšeli na stromě a jak dostala hodně kluků, hlavně když byli vožralý namol z blbýho čůča nebo z borovičky, co tekla za Rajčankou v hospodě na Pátý rotě. Přemýšlel jsem, jak to vlastně bylo, zda jednou dostala i mě, nebo ne. Vnímal jsem to jen částečně nebo vůbec nevnímal, nevím.

Mezi klukama se to vědělo, určitě i Číka dostala, protože jsem ho viděl, jednou šel od druháku z jeho patra a potom jen celý den kroutil očima i hlavou a inteligentně somroval startky bez filtru, a když neuspěl u Binga, začal vybrnkávat na dvanáctistrunku u sklepa i na moje nervy. Jak ono to vlastně bylo? Je to už dávno a jako by se to nikdy nestalo.

Jo, ono „bože, zakukej“ bylo dávno pryč.

„Hele, vy volové, dejte to sem, máme před sebou čtrnáct dní cesty jenom tam, přijde kobylí hlava a nechá nás zavřít,“ přerušil kdosi moje přemítání nad žvejkama.

„Hovno nechá, teď jsme ve vlaku, poslat nás zpátky by byla odměna než se drbat někde na poušti, bez nás je tentokrát v prdeli, teď to musí sežrat i s navijákem.“

„Jo, teď to sežere, vosolí ti to s politrukem, až přijedem zpátky, já to však mám na háku, protože nejsem v partaji,“ prohlásil jsem, jako hrdina jsem se před chvílí necítil.

„Stejně tady nikdo nepozná, zda seš vožralej z chlastu nebo máš disentérii, máš to za stejnou barvu.“

Nechal jsem je chvilku kecat jejich teorie o ženskejch a sám jsem se začal opět dívat po ubíhajícím kraji Zakarpatské Ukrajiny. Celá ta nádherná a divoká příroda ve mně opět asociovala vzpomínku na mou svatbu, na přesvěcený kostel po Němcích, na pravoslavný chrám, na to, že jsem mohl být teď na druhé straně. Vzpomněl jsem si, jak jsem do zakarpatské komunity s jejich tradicemi, tajemstvími, čarováním a širokými srdci plnými dřiny zapadl. Jako obvykle mi dopomohli k manželství moji kamarádi Čubr, Cip a Jožo. Tak jsme se loučili a loučili, až jsem večer před svatbou vypil moc piv a nějakej ten tvrdej. Vzhledem k tomu, že ze strany rodičů matka pocházela z deseti dětí a otec z patnácti, neměl jsem šanci, druhý den při oblékání kalhot jsem zánovní kalhoty roztrhl, sled událostí nabíral na obrátkách.

Starý farář metropolita byl dobrej a docela mne chápal, i vraždu jeho soukmenovce, kněze, kterého jsem zabil, pedofila, právě když mu utekla žena s nějakým Němcem, s kterým se bratříčkovala, on nebyl v tomto směru svatej, a nechala mu tady tři děti.

Vím, že mi neodpustil, v rámci svatby mi pořád říkal, ať si to tak neberu, že z toho nemusím mít strach, kdyby chudák věděl, jak mi bylo blbě a blbě a že nevěsta měla krámy, to už byl drobný detail k očekávané novomanželské noci … Najednou jsem to viděl všechno úplně jinak, tak otrocky a naturalisticky, to vše umocněné náladou ve vlaku, jak blbej vlak člověka změní, moravská slivovice … Co je nebo co byla vlastně pravda? Opitý skoro pod obraz jsem začal řvát:

„Co je pravda, co je, kurva, pravda? Dobrý, ne, vole, dobrý, to je špička, vole!!!

Po chvíli se zezdola ozvalo: „Jo, dobrý, vole, je to špička!!!“

Celé rádoby kupé začalo řvát jako tenkrát, když jsme volali: „Bože, zakukej, kukej, bože, kukej!“

Tentokrát bez odezvy, byli jsme v tom sami.

Z hřejivého uvažování o manželském životě kombinované s pravdou, kukáním a špičkou nás vytrhl hlas dozorčího:

„Kmitejte, vy vožralí volové, k návěsům a zkontrolujte upevnění, padá vám tam návěs.“

TATATATATATATA, zvuky mezer se prodlužovaly, až se se skřípěním třeného železa vlak konečně zastavil. Instinktivně jsem se podržel a vyběhl na pevnou půdu.

„Nastupte si, kurva! Dělejte! Vzhledem k tomu, že ve vlaku je sračka, pojedete nonstop, abyste tady na území Sovětského svazu neroznášeli bacily!“ a začal jsem vyhrkávat další nařízení o transportu. „Dělejte!!!!!“

Bílé zepředu i zelené zezadu - mezi nima proplétající se černé gumy prolítly jako kobylky po celé technice. V tu chvilku se zablesklo něco, co zaprskalo. Tak nějak jsem měl intuici, zatracenej divnej pocit a zdálo se mi, že tam vzadu z maskovačky z mražáku někdo spadl na násep.

„Doktora, honem doktora!“ hysterický řvaní neznalo konce. Chudák Šarkán, pomyslel jsem si, určitě je to nějaká guma z jeho roty. Výstrojář, stoik, můj dávný a dlouholetý přítel Šíma zachoval klid a konstatoval, že jestli má propálený čerňáky, tak bude řešit zase škodu.

Vojáka naložili na plošiňák, byla tam hromada bílejch plášťů, snad mezi nima i doktor, těžko říct a rozeznat, zda nebyl jeden z těch plášťů posranej, na tu dálku to nešlo rozeznat. Opičák Šimpo přilítl a říká:

„Hoši, je to v prdeli, koupil to od drátů!“

Někdo dodal: „Je mrtvej?“

„Jo, je dočista tuhej! To je mimořádka, zrušej snad střelby, stejnak jsou k hovnu, jestli pustíme jeden klacek nebo dva nadarmo do povětří …“

Vlak se zničehonic začal rozjíždět. Kruci, vždyť to jede, kdo se mohl něčeho chytit, jel, kdo nenaskočil a sral ve křoví, zůstal vedle trati. Vlak začal nabírat rychlost a hnal se šíleně dál.

„Pepino, ty máš spojení s lokomotivou, ať zastaví, kurva fix!“

Pepa začal cosi organizovat, ale spojení buď nešlo, nebo se s ruským doprovodem nemohl dohodnout. Pepa to zkoušel znovu a znovu, bylo slyšet jen soustavné a potom občasné točení cívky polního telefonu.

„Snad zastaví na technologickým nádraží,“ ozval se Pišta česky, což u něho nebylo zvykem. Smrt se nás ani v nejmenším nijak nedotkla, hlavně že jsem to nekoupil já, pomyslel jsem si a z obličejů ostatních jsem vyčetl naději, že ten vlak má i zpátečku.

„Josef, kdo to byl, nevíš?“

„Jo, někdo od Šarkána, ten aby se z toho vojebal. Nicméně ho stejnak z armády nepropustí, má závazek na deset let.“

Jeli jsme dalších osm hodin bez zastavení, šílenou rychlostí.

„Co bude s těmi, kteří se nestačili chytnout?“

„To je v pohodě, doveze je následující vlak,“ dodal někdo, kdo tenhle kabaret už zažil po několikáté.

„Co s tím klukem bude?“ ozval se ženista, „vždyť do toho vedra ho táhnout nemůžeme, víš, co by to bylo za smrad?“

„Doktor veze s sebou cínový rakve, ty vole, dají ho do kufru a poletí zpátky. Jsem zvědav, kdo to půjde oznámit rodičům, no asi Šarkán. Teď se v tom všichni začnou hrabat, jestli byl poučenej, že nemá lízt nahoru pod dráty. To víš, bude pěkný dusno.“

„Víš co? Mám docela bobky z kuchyně, vařej za jízdy, dobytčák votevřenej, polívka na prknech rozlitá a mastná a mají tam jenom zábradlí, takovou fošnu uprostřed dveří, to je fakt o život.“

Zvuky mezer se začaly opět roztahovat. Konečně zastávka, nástup štábu. Ten blbej politruk byl tentokrát vykulenej a snažil se třesou-

címa se kecama podepřít morální stav, že zemřel pomalu hrdina SSSR pro plnění bojovejch úkolů, že právě proto musíme sestřelit nízkoletící cíl o to přesněji. Výzbrojář se začal potit stejně jako kobylí hlava.

„Rozchod!!!!“

„Jo, hoši, žádná zpátečka, tak jdeme za mužstvem jim to vysvětlit.“

Nikdo z nás to nepochopil. Řekl jsem si, že to shrnu na stručnou řeč faktů. Dívali jsme se, jak pozinkovanou rakev odnášejí do nějakého skladu. Nikomu nebylo dobře. Rus *aizlboňák* gestikuloval, evidentně nesouhlasil, nepomohlo mu to. Měl jsem dojem, že jeho cesta zpátky je v nedohlednu. Vojáky zanechané na místě události dovezli v dobytčáku hodinu poté. Byli jsme kompletní, respektive mínus jedna …

Po pár dnech železnice končila v poušti, nějak mne ten konec trati přitahoval, pořád jsem si ho nějak představoval a nakonec byl tady, úplně obyčejný, čerstvý … konec, dál už se muselo s technikou, panely a panely … potom nic … Byla tam taková zarážka s dvěma nárazníky stejně jako na kterémkoliv nádraží, kde měli slepou kolej.

Jel jsem v nějaký tatře 138 a připadal jsem si jak dobyvatel. Moje kolona se šinula po betonových deskách v poušti nebo snad polopoušti, kde už nebylo žádné ruské obydlí, jen nějaké podivné hroby muslimů nebo co, to jsem neměl možnost prozkoumat. Sem tam se pohybovali velbloudi, bylo jich pomálu, akorát jeden darebák, samec, se k nám rozběhl, jako by nám chtěl domluvit, že do jejich teritoria ty obludy nepatří, nabral pořádnou rychlost. Poušť měla svoje kouzlo, tak pustý prostor nutil přítomné k vyšší frekvenci filosofování a přemýšlení nad svou podstatou. Občas jsem zahlídl točící se lokátor. Cesta ubíhala pomalu i proto, aby se zbytečně nepřehřívaly motory.

Zdálky jsem již viděl cíl našeho snažení, volně roztroušenou osadu coby místní kasárna bez plotů, bez nějaké ochrany.

Jak jsme přijížděli a zastavili se, uslyšel jsem něco jako bubny, a to opravdové bubny. Když se ruské jednotky v síle čety přesouvaly mezi objekty, rázem mi to připomínalo napoleonské časy. Byly to opravdu bubny. Podnebí zde nebylo příjemné, teplo, přes den žádné srážky, jen protivnej hmyz, hlavně v noci se nedalo rozsvítit. Ubytování bylo v jakýchsi bungalovech. Dostal jsem zprávu, že jednu hodinu poteče voda, což byla nevýslovná slast.

Nachystal jsem si erární ručník a mejdlo značky Soap a šel do rádoby sprch, to byl pro každého jeden kohoutek a gumová hadice. Otevřel jsem kohoutek a z něj pomalinku čůral pramínek vody, ale díky i za ten, stačil jsem se namočit a namydlit v domnění, že čůrání bude pokračovat a sílit do smetanových symfonií. Chtěl jsem se jen trošku opláchnout. Točil jsem, točil, symfonie se nekonala, nic neteklo, stejně na tom byli i ostatní. Po patnácti minutách každý s nadáváním ze sebe setřel mýdlo, které na těle začalo pálit, a bylo po sprchování.

Poznal jsem, že život zde není vůbec jednoduchý. Překvapením pro mne byly i krávy, které celý den postávaly vedle hromady odpadků, a dokonce se v nich i přehrabovaly, byly to takové české stračeny, to bylo snad na tom to nejdivnější, které absolutně volně pobíhaly po kasárnách bez plotu.

Sovětské létající talíře, pojmenoval jsem je tak podle typických čepic, jsem nikdy neviděl někam chvátat a po pár dnech jsem pochopil, že po letech strávených v bubnování a s krávami u hromady odpadků bych taky nechvátal. Nakonec jsem byl rád v týlu, protože smažit se někde u železa nebylo mým snem. Kupodivu jsem neviděl nikdy ruské důstojníky ožralé, dalo se s nimi i obchodovat, oni neměli co nabídnout, leda si postavit před panelák nějaký odpalovací zařízení, byli však hrdí na své povolání. Čas se hrozně vlekl.

V oáze bylo pusto a prázdno. Sovětské jednotky odpochodovaly na zabezpečení střeleb a začínalo být takové suché teplo. Nemohl jsem se vysvíknout, protože v rámci utajení jsme nesměli po návratu být opálení, musel jsem nosit maskáče a čepici. Dalo se to řešit ustřihnutím spodku košile a rukávů. Šel jsem se podívat k polním kuchyním, u nichž natlakovaná nafta představovala časovanou bombu. Často se totiž stávalo, že se ucpaly trysky, oheň chcípnul a záhy bouchly páry natlakované nafty. Byla to nebezpečná práce a kolikrát nebyl výjimkou čaj nasáklý naftou, ale každý, kdo věděl, kolik úsilí to kuchaře stálo, dovolil si trousit poznámky někde mimo, bokem od kuchyně.

V „kasárnách“ zůstaly pouze týlové krysy. Už zdálky jsem viděl trousícího se doktora, který evidentně šetřil energii, aby s ní zabil co nejvíce času. Lehce zvedl dlaň místo pozdravu a ozval se:

„Už abychom byli v prdeli, *štunbanfírere* Hanzi, za chvíli bude zase vedro.“ Byl bledý a nevyspalý, posetý štípanci.

„Pojď se mnou, jdu zkontrolovat chladicí návěsy a nechám je přikrejt maskovačkama kvůli vedru, dáme si pivo!“ odpověděl jsem a čekal, že ho to povzbudí, on evidentně nic.

„Jo, jdem.“ Šli jsme kolem smeťáku s krávama pro legální pivo speciálně dvakrát pasterizované, aby se v tom teplu nekazilo. Moc se toho nedalo vypít, protože se člověk hned zpotil. Dejchavičné chladicí systémy s tlukoucími kompresory zatím ještě dokázaly čelit vedru a sám jsem si myslel, že už to vydrží, protože do odjezdu zbývaly už jen dny. Strojník nám vydal pivo a my jsme si sedli na rezervu ve stínu a chlazené pivo jako by nás začalo pálit v ruce. Ťukli jsme si a zlehounka se napili.

„Smoč tam prvně ocas a pak se teprve napij,“ radil jsem medikusovi důvěrně možnou obranu proti dusnu. Ale on ten pokus o vtip neslyšel.

„Ty, Hanzi, pojď potom se mnou, představ si, člověče, že tomu z technické baterie, co má na starost kompletaci klacků, tomu v podstatě hráblo, alespoň to tak vypadá,“ dodal doktor, kterého nenechaly na pokoji starosti z jeho funkce. Mně se ovšem moc nechtělo, líp bylo tady ve stínu mrazicích návěsů alespoň s fiktivním dojmem, že je někde zima. Nakonec, co já bych mohl pomoct bláznivýmu lapasákovi.

„Myslím, že nám tady hrabe všem,“ po chvilce mlčení a vychutnávání jsem povolil. „Jak mu hráblo?“ zeptal jsem se účastnicky, neboť dotyčného jsem znal dost dobře a myslím, že byl jeden z nejvyrovnanějších a nejklidnějších lidí v této smečce.

„Představ si, že chodí kolem provizorní ošetřovny a zpívá,“ odpověděl doktor.

„Buď rád, na tom nevidím nic špatnýho,“ trochu jsem se pousmál nad tím, že taková maličkost ho děsí. „To je ten Východňár?“

„Ne, ten, jak tě tenkrát tahal z toho bahna, to je jeho brácha, odveleli ho k nám na střelby,“ zaváhal, nemohl si vzpomenout.

„To je dobrý, vždyť je to jedno.“

„No, já mu musím dát sedativa, on pořád zpívá. Ale jak, když zpívá ve dne v noci? Hele, buď chvilku zticha, třeba ho uslyšíš až sem.“ Skutečně jsem zaslechl cosi, čemu jsem nevěnoval dřív pozornost. Musel to být ohromný řev, když to bylo znatelně slyšet až sem.

„Tak ho nech zpívat, za tři dni jedem domů, on se unaví, přece musí spát, nebo ne?“ Nechtěl jsem a nemohl se do toho montovat.

„Jo, hochu, jemu stačí čtvrthodinka a je to tu zase. Kdyby zpíval, ale on řve a takový ty ruský častušky a náš šéf se bojí, aby z toho nebyl nějakej průser, aby vůbec nastříleli, zalepit hubu mu nemůžu, to bych ho musel dát do svěrací kazajky. Přestane zpívat, když s ním někdo mluví, lapiduši jsou z něj úplně vyřízený, bojí se ho, není s ním jednoduchý mluvit třeba hodinu, to si připadáš jako blázen sám, injekce do něj nedostaneš."

„Já jsem znal jednoho v Jihlavě, ten taky pořád zpíval, pořád někoho otravoval, v trolejbusu, na zastávkách, na náměstí, taky mi vypadlo jméno, zpíval moc dobře a moc nahlas, každýho zdravil. Bydlel kousek od nás a já jsem jednou v noci slyšel: ´Já se poseru, já to nestihnu, já to nevydržím!´, do taktu nějakého prostonárodního nápěvu. Naštěstí ho to dost nutilo, když mne předběhl se staženým zadkem šedesátkou, a tentokrát neměl čas se dát do řeči."

Spíše to nebylo moc vtipné, doktor tomu nevěnoval žádnou pozornost a navázal jsem vlastně na to, co jsem chtěl říct už na začátku.

„Já ti s tím nějak nepomůžu a nemyslím si, že by kvůli mně přestal zpívat." Nechtělo se mi vést konverzaci o ničem a chtěl jsem mu dát najevo, že by to k ničemu nevedlo.

Seděli jsme dál a pomalu vychutnávali zbytek piva. Těšili jsme se oba na vodu, vanu a vůbec, i když nás nikdo neterorizoval nesmyslnými požadavky, každý byl rezistentně nasraný a byl by nejraději už doma.

To byla ta prapříčina, proč Jurovi dočasně přeskočilo, závislost na technice, na její spolehlivosti. Doktor do mě vrtal tak dlouho, až mne přesvědčil, abych šel s ním a třeba jen deset minut s Jurem pokecal třebas i o nesmrtelnosti chrousta, jak říkal, že to s úspěchem vyzkoušel.

Šli jsme po rádoby vyasfaltované cestičce, kde měl pod stany zřízenou ošetřovnu, kolem názorné agitace ve formě plechových tabulí s nápisy azbukou typu „smrt imperialismu" a podobně, s nakreslenými bodáky jako vidlemi ze známých obrazů, jako když svatý Jiří zabíjí draka či nějakou nestvůru.

Mou oblíbenou moravskou písničku „Za tů horů, za vysoků, mám frajerku černooků" bylo slyšet stále zřetelněji, a když zazněl refrén, něco jako „halágria hojá, milá duša mojá", pochopil jsem doktora, že musí být na mrtvici.

Zdálky jsem už viděl operního pěvce typu hubeného Pavarottiho se zapuštěným plnovousem, jak stojí na stupních vítězů na plastových

přepravkách, bez ustrojovací kázně, jen v maskáčích s kšandama, v košili, s čepicí, s helmou u pasu, bez bot. Rozpřahoval ruce, aby hrudník měl dostatek kyslíku, a on ho měl dost a dost. Jura nereagoval, když nás viděl přicházet, nezintenzivnil hlas, ale neubral.

Najednou se začal vysvlíkat do půl těla, sundal košili a zůstal jen v propoceném tričku, kšandy omotal kolem helmy a jako náčelník Apačů si na předpřipravenou čelenku připevnil místo pera hliníkovou obracečku z příslušenství polní kuchyně. Začal tančit kolem indiánského ohně v podobě beden a s mohutným hu hu se snažil kolovat i s doktorem. Rytmus indiánského tance doprovázel jekotem vlastní tvorby a tlučením se do kolen a občasným třískáním do všeho možného:

„Hu a hu, hu a hu, brekeke, mekeke, ar mádní psi, ar mádní psi. Hu a hu, hu a hu, brekeke, mekeke, rafli kachnu do prdele, pr de le."

A znovu začal kolovat, přenášel těžiště z jedné nohy na druhou a na každé hu dělal mašinku a pouštět páru.

„Hu a hu, šíí há há, brekeke, mekeke,
mašinka hu hu ka ká, mašinka hu hu ka ká.
Hu a hu, šíí há há, brekeke, mekeke,
mám o ce lo vý ho ptá ka, mám ptáka!"

Podíval jsem se kolem, kdo to ještě slyší, a zatleskal jsem. To jsem ovšem neměl dělat, protože to jeho potenci zpěvu znásobilo, a on přidal další kolečko:

„Olé olé, ší há há, brekeke, mekeke,
znám já jed nu, já jed nu.
Olé, olé ší há há, brekeke, mekeke,
mastí si kachním sádlem bed nu, bednu jed nu!"

Kroužil kolem beden a dupal, až písečný pouštní prach připomínal oblaka při brzdění zvířátek v kreslených seriálech. On však byl z toho maštění taky celej vlhkej.

„Co kdybychom mu dali najíst, to by musel tu hubu zavřít," podotkl jsem a snažil se o vtip, kterej opět nevyšel. Stoupli jsme si před něj, doktor na mě mrkl, že ho musíme nechat dozpívat.

„Čau Jurošu," pozdravil jsem, on nezareagoval.

„Jak mi to jde, doktore? Myslím, že změním zaměstnání a stanu se operním pěvcem. Až tady na poušti jsem zjistil, jak jsem geniální, jaký mám hlas, a víš, jak jsem to zjistil? Když mě ty zelený kurvy nechali v noci samotného a já ještě musel nakompletovat rakety, aby bylo s čím střílet, takovej jsem dobrák, hoši, takovej jsem dobrák,

takovej zodpovědnej ko kot ko, ostatní se na mě vysrali.“ Následovala vlastní melodie: „Ta ta ta takovej jsem do do do dobrááák, ta ta ta takovej jsem kokot!“

„To je dobrý, Juro, seš trochu přetaženej,“ snažil se mu vetřít do zpěvu doktor. „Dám ti nějakou injekci!“

„Hovno, injekci, žádnou injekci, ty mě tady oblbneš a já,“ odmlčel se, „necháte mě tady, já nebudu moct jet za maminou.“ Začal skandovat jak na fotbale: „Mamina, mamina, amina, ma!!“

„Hele, Juro!“ zařval jsem, jak jsem nejvíc mohl v životě zařvat. Jura zůstal, jako když ho někdo vyfotografuje na nějakém živém obrazu. Chvilka mlčení netrvala dlouho.

„Co, vole!“ vykřikl taky vší silou, až jsem myslel, že vyplivl pár zubů, ale byly to sliny.

„Hovno!“ snažil jsem se, aby intenzita hlasu poklesávala. „Doktor ti chce dát injekci, aby ti to lepší zpívalo, ty vole, ta jen uvolňuje hlasivky, mně ji dával několikrát, to dostávají i ti nejlepší,“ chtěl jsem říct zpěváci, ale nějak se mi to pomotalo a já dodal, „vojáci nebo blbci.“ Ani to nezaregistroval, zakoulel očima a tiše povídá:

„Ty si taky myslíš, že jsem blázen, viď?“ dodal důvěrně a díval se mi přímo do očí. „Já jsem tam v poušti něco viděl, soudruzi důstojníci! Viděl jsem to! Nebyla to fata morgána.“

„V poušti se dějí a zdají různý věci, viď doktore.“ Doktor mi přikývl a nevěděl, kam tu odpověď směřuji, ale já taky ne.

„Vy jste to viděli taky, co kurva, viděli jste to, nebo ne?“ zeptal se nás.

„Jo, taky jsme to viděli,“ odpověděl za mne doktor. A teď přišla nejdůležitější otázka, naštěstí směřovala k doktorovi.

„Co jsi tam viděl, doktore?“ Civěl na jeho ústa a já mu chtěl pomoct, nic mne nenapadlo, doktor uvažoval tak intenzivně, viděl jsem, jak se mu pivo vykuřuje z hlavy. Bylo dlouhé ticho. Naštěstí ho Jura předešel.

„Já ti teda řeknu, co jste tam viděli,“ vychutnal si nás a čekal, co odpovíme.

„Tak to řekni,“ dodal jsem tentokrát tiše a smířlivě, abychom se mohli případně přidat. Bylo opět ticho a najednou zahřměl Jurův vytrénovaný hlas z velení a teď i se zpíváním:

„Hovno, velký kulový hovno jste tam mohli vidět, soudruzi důstojníci, právě že je tam jen a jen to velký kulový hovno, vy zelenáči, vychcaní zelení brčálníci, hastrmani tatrmani a vy, vy kurvy, vy

ze mě chcete udělat blázna, kdo tady není normální doktore, soudruzi důstojníci, to je to tajemství! Čáry máry kudrbec, kdo je tady blbec!“ A začal zase na vlastní melodii zpívat: „Hovno, hovno, hovínko, ležíš tu u cesty, stane se neštěstí, něco tě sežere.“ A následovalo: „Hovno, hovno, hovno, ještě jednou hovno.“ Opakovačka jak na fotbale.

„Máš pravdu, je tam jedno velký socialistický nebo komunistický sovětský hovno,“ dodal jsem ve snaze navázat hovor, aby mu mohl doktor konečně píchnout tu injekci, „stejně, na tvým místě bych si tu injekci nechal píchnout, když se chceš dostat na profesionální dráhu“ Už jsem se chtěl někam zdekovat, bylo načase.

Skočil z beden dolů a tvář se mu rozjasnila, objal mne kolem krku a stiskl a prohlásil:

„Konečně kamarád, ty si ji necháš šlehnout se mnou, viď, kámo, inženýrku zapráskaná.“ Úsměv ve tváři mu nepohasl. Okamžitě jsem si vzpomněl, jak jsem dopadl s krámovkama a krmením pro Číňana, hlavou mi proběhlo rčení - dvakrát nevstoupíš do stejné řeky. Začal jsem se okamžitě bránit a couvat.

„Jo, možná bych si ji dal, měl jsem dneska pivo a to nejde do sebe, že jo, doktore?“ očekával jsem stoprocentní souhlas. Ten žebrák mne nechal na holičkách podporovanej myšlenkou, že bude chvilku klid a od Jury pokoj.

„To by nemuselo vadit!“

Já bych ho v tu chvíli nejraději zabil, hajzla jednoho. Měl jsem dvě možnosti, buď si nechat dát nějakou injekci a zbavit se Jury, nebo se ho hned tak nezbavit a nechat se držet v objetí jeho pařátů a jeho šílenejch keců.

„Tak to dones!“ zařval na doktora Jura, „dáme Johnovi taky injekci!“ A skutečně, za okamžik vylezl ze stanu doktor s dvěma injekcema. „Čáry máry kundrb, kdo je větší blb!“

Pomyslel jsem si, že je doktor přece jen inteligentní kamarád, a když by to muselo být, tak mne píchne jenom jako. Tajně jsem doufal, že v opačném případě mi dá něco z neškodných. Jura je bafnul a zamíchal je a dal mi vybrat, podobně jako když se tahají sirky. Nebylo úniku, vytáhl jsem si jednu a díval se vyzývavě na doktora.

„Budete zpívat jako ptáčci,“ zahlásil *mengele*.

A Jura mi dal galantně ještě přednost. Doktor mi injekci píchl a jen tiše zašeptal: „Promiň, máš to u mě.“

Hrdinně, jako opravdový epický hrdina, jsem zahlásil směrem k Jurovi, když jsem ještě stačil sledovat, jak dostává dávku:

„Doktore, dal jsi mi vůbec tu správnou? Cítím, jak se mi nerozšiřujou hlasivky, ale hlavně prdel, snad něco porodím …“ pomalu jsem usínal. Konečně jsem uviděl i to, co Juro celou dobu proklamoval - jedno velký, sovětský, socialistický, komunistický i kapitalistický i imperialistický, všude stejný, stejně velký … totální …

Začal jsem se pomalu probírat a stále jsem si nemohl uvědomit, kde jsem. Kde to vlastně jsem? To jsem se tak opil nebo co? Hygienická vložka zeleného stanu visela nade mnou jako moskytiéra, nevím ze začátku, jestli byla noc nebo den, akorát vedro mne začalo uvádět do reality.

Všiml jsem si polního stolu s bílým ubrusem, na něm nějaké nůžky a zdravotnické nádoby, dezinfekce, hlava mne bolela, jako bych měl na ní nasazený těžký olověný škopek. U stolku seděl na polní železné stoličce doktor, a když jsem se začal vrtět, šel ke mně.

„Tak co, jak ses vyspal, Jendo?“ Mně pomalu začalo docházet, že neslyším žádné „za tů horů, za vysoků“. Ihned jsem zaregistroval zvláštní pocit vzdálenosti od domova. Jako bych cítil jiné geomagnetické pole. Doktor opakoval otázku:

„Hanzi, jsi tam?“ Viděl jsem, jak se sklání nade mnou, ještě trochu rozmazaný, a nad hlavou místo vlasů mu plápolá zelená hygienická vložka.

„Jo, ty svině! Jo, jsem tady, ty vole, po porodu, cos mi to píchl?“ dotazoval jsem se s tím, že si ho vychutnám, vydusím ho a nedám mu nic zadarmo v točícím se stanu.

„Něco na spaní a přimíchal jsem tam ještě nějaký erotický sny s beduínkou a velbloudicí, tak se chci zeptat, jaký to bylo, která byla lepší,“ pokusil se zažertovat, protože věděl, že jsem nasranej.

„Viděl jsem to samý co Jura a můžu ti to klidně zopakovat, ale bez beduínky,“ obrátil jsem se na bok směrem k němu, prostěradlo bylo úplně mokré, propocené, „akorát by mě zajímalo, co bylo v té druhé injekci?“

„Bylo tam to samý, nemohl jsem riskovat,“ provinile odpověděl doktor a já ocenil, že nelhal.

„Riskovat co? Víš o tom, že jsi pěkně úlisná děvka?! Myslel jsem, že tě znám!“ čekal jsem, co mi na to řekne.

„Hele, Jendo, já se ti omlouvám, ber to z lepší stránky, zazdil jsi dvanáct hodin v týhle pakárně, všechno zlý je k něčemu dobrý.“ Věděl jsem, že má v podstatě pravdu.

„Ty, a to mě nikdo nehledal?“ divil jsem se.

„Ale jo, řekl jsem to starýmu, že jsi dobrovolně zachránil situaci, máš to u něj teď dobrý, myslím, že na to brzy zapomene, divil se, že ses nechal píchnout zrovna ty, prý jsi pochopil principy nefalešného soudružského kamarádství v dialektickém pojetí marxismu-leninismu.

„Zmlkni, starej se nemýlil, musel jsem to pochopit, když jsem konečně uviděl to velký kulový, a za to ti děkuju, na nějakej marxismus se můžu … víš co …“ dodal jsem už evidentně svůj.

„Tak vidíš, jednou to budeš vyprávět svým vnoučatům, nemůže tě nic překvapit, v Sovětském svazu jsi byl a ještě jsi uviděl to, co nikdo neviděl, respektive viděl jsi to ty a ještě Juro,“ zafilosofoval.

„No a ty jim pak vysvětlíš, co dělal *mengele* v Rusku, a vůbec, nahlásím to Wiezentálovi.“ Komunikování mě unavilo, ještě ze mě nevyprchala všechna sedativa, ale nechtěl jsem si zase lehnout do mokré propocené postele. Zvedl jsem se, posadil se na postel, přelezl na čistou vedle. Doktor chtěl protestovat, po chvilce z něj jen vylezlo: „Tak jo.“

„To víš, že jo, tak jo, vole, koukej se o mě starat, když jsem v kurzu a marod, chci pořádnej bufet, pivo a velbloudici, ty beduíne, makej, masti!“ On i já jsme věděli, že naše kamarádství vůbec nic nezměnilo, ani nějaká pitomá injekce. „Řekni veliteli, že musím ještě šest hodin odpočívat, za tu oběť to stálo, nebo že začnu zpívat jako Jura, a vůbec, co je s ním?“ neviděl jsem ho nikde chrápat.

„Dostal další a zítra ho letecky převezou do ÚVN do Prahy,“ vysvětloval doktor.

„Kurva,“ posteskl jsem si, „ten Jura vůbec není blbej, taky jsem na to mohl přijít.“

„Tak, tak, my se budem tři neděle přesouvat a on si bude lebedit se sestřičkama, zmetek jeden,“ povzdechl si doktor.

„Jen jestli ho to letadlo s tím velkým komunistickým či kapitalistickým tajemstvím unese, a co když přelítne a shodí ho někde na západě, bude z toho mimořádka. Myslím, že to hovno tam mají taky, jenže je pozlacený, ale smrdí stejně, možná že se zkříží a nebude v rozporu!“

Oba jsme se tomu zasmáli, já jsem se unaveně uvelebil, tlačila mne záda a cítil jsem, že už brzy vstanu. Doktor mi šel pro bufet a já se nechal obsluhovat jako pán, nakonec proč ne. Jo, poctivost je ctnost, ale když si dříví nenakradeš, tak zmrzneš.

Anabáze začala pomalu končit a všichni se s předstihem balili a připravovali na ešalon. Tak nějak jsme se loučili s tímto lidským biotopem, s krávama i raketovou střelnicí a řekli jsme si s doktorem, že to ještě jednou obejdeme. Cestou jsme kecali o všem možným i nemožným. Nálada byla dobrá s předzvěstí odjezdu. Téma vybíral spíš doktor než já.

„Já jsem ti znal jednoho dědka, takovýho typickýho somráka, a je zajímavý, že to bylo poprvé, co jsem se setkal z bláznem," povídal doktor, aby řeč nestála, v souvislosti s Jurou. „Respektive říkali o něm, že je sako pako mako, protože pořád mlel dokola něco o písmu a každému chtěl něco z toho vykládat, což není nic nového pod sluncem," dodal a kupodivu si ještě zapálil retko.

„No, já si myslím, doktore, a ty snad to z tý psychiatrie nebo psychologie víš nejlíp, že každej má v sobě kus paka maka a my máme navíc ještě kus toho zelenýho maka, stejně tak jako se tvrdí, že má každej v sobě kus rakoviny, alespoň jsem to někde četl," dodal jsem trochu nezúčastněně.

„To máš pravdu," přitakal doktor, „jistě záleží na okolnostech, prostředí a na mechanismech, které to spouštějí, tohle byl takový jiný *santusácký dědek*, jako kluk jsem se ho bál, zároveň mě něčím přitahoval, měl v sobě jakési charisma a pořád mlel: *´Člověče, zastav se a rozhlédni se, zastav se na chvíli a poslouchej.´* Snad se menoval Zachar nebo Zachariáš Já se vždycky rozhlížel, byl jsem tam sám a nikde jsem nic neviděl ani neslyšel. Dokonce kupoval a rozdával dětem nanuky a zmrzlinu, ale nikdo z nás si to od něj nevzal, mysleli jsme, že jsou otrávený či začarovaný nebo špinavý, i když byly zabalený, myslím, že se jmenovaly eskymo nebo tak nějak, ti odvážnější pak do něj kopali a byl používán na strašení malých dětí ve stylu - když nebudeš hodnej, tak si pro tebe přijde nebo tě dám Honzisovi." Podíval se na mne, jestli jsem postřehl, že se jmenoval stejně jak já, a já přemýšlel, jestli se tak skutečně jmenoval nebo si ze mě dělá srandu. Přešel jsem to, jako by se mne to netýkalo.

Nadechl jsem se a povzdechl:

„Jo, když člověk se pořád potřebuje někam zaškatulkovat, a když je pako, tak nejblíž je to k nějakejm těm sektám a potom si myslí, že

jsou jakýmisi služebníky božími, a za svoji oddanost nějakému pofidernímu bohu věří, že si tam někde nashromáždí svoje zásluhy jako obyčejný kalkul, aby byli ve výhodě oproti ostatním, i když oficiálně dávají najevo, že je to to poslední, na co myslí. Blbost, já jim nevěřím, jsou to alibisti a ke všemu dost vychcaný." Rozhlídl jsem se kolem sebe a podíval se nahoru. Nebe bylo čisté s barvou volného kyslíku, až jsem měl dojem, že někde jsou vidět i hvězdy i můj muškátový měsíc.

„Už abychom byli doma," povzdechl jsem si a dal jsem tak najevo doktorovi nesmyslnost naší debaty a případný pokus o žert.

„Určitě máš pravdu, ten dědek skončil někde v kotelně, našli ho tuhýho a říkalo se o něm, že dokonce napsal nějakou knížku a z té knížky měl vytrženejch pár listů s nějakým proroctvím," pokračoval, jako by můj tón nezaregistroval, „sedával u cest, zejména v okolí na křižovatkách polních cest, a lidi se ho báli a nechtěli kolem chodit, je fakt, že to byl divnej dědek a pořád kouřil fajfku s takovým moc voňavým tabáčkem, já jsem ho strašně rád čichal, bylo to jako nějaká droga, jak dneska kouřijou marjánku, viděl jsem, jak si tu fajfku cpal a sypal si tabáček do spořiče, měl dva druhy, jeden v červeném a druhý v modrém balení, myslím, že se jmenoval anfo nebo amfóra nebo tak nějak.

Potom, když jsem studoval medicínu, chtěl jsem ho jako psychicky narušeného člověka někam zařadit, nešlo to, on v podstatě nikomu nic nedělal. Ba naopak, co se mě týká, vždy mně chtěl něco dát, nanuka, křížaly. Já jsem si tehdy tak chtěl něco vzít, ale nešlo to, spadl bych v uznání dětských soukmenovců a taky rodinná výchova, to víš." Měl jsem dojem, že mu je to dodneška líto.

„Měl sis od něj vzít, něco, alespoň trochu, třeba by mu to udělalo radost, většinou jsou staří lidé strašně opuštění a já si nedělám iluze, že dopadnem jinak," poznamenal jsem suše pateticky a společně jsme sledovali cvrkot v oáze. „Víš co, uděláme si pár fotek na památku."

Doktor souhlasil. I když to bylo zakázaný, začali jsme spolu vyhledávat co nejatraktivnější místa, aby se bylo s čím chlubit. A tak nejatraktivnější fotka se nám zdála s krávama u smeťáku, to jsme si opravdu užili.

Cesta ke konci kolejí byla únavná. Pouze pocit, že jedeme domů, pomáhal překonávat všechny nálady. Nevím proč, šel jsem si šáh-

nout na ten konec kolejí. Cítil jsem tu ohromnou dálku a napětí železa tisíců kilometrů, jejich zakřivení na povrchu planety, spojitost a rozdělenost, které si nikdo neuvědomoval.

„Ty hajzle, udělám z tebe písaře hadilova!“ ozvalo se ve vlaku na chodbičce druhý den, když jsme už navagonovní byli na cestě zpátky. Já v rozespalosti vylezl ze spacáku, protože se někdo na chodbě rval. Naklonil jsem se z bidla a skutečně se rval spojař se ženistou. Ostatní už pomalu začali startovat a trhat je od sebe.

„Co se děje?“ ptal jsem se spolunocležníka na protějším bidle.

„Možná jim cvaklo,“ odpověděl Šíma. Ale záhy, místo aby řev utichl, ještě víc zesílil.

„Je to svině,“ pomalu každej si chtěl do spojaře bouchnout.

„Hele,“ kývl jsem na výzbrojáře, „ty tady děláš velitele převozu, měl bys zakročit, než ho vyhodí z vlaku.“ A tak se taky málem stalo. Vášně pomalu pominuly a dostalo se i mně vysvětlení.

„Ten vůl nasbíral pro nějakýho kamaráda havěť z pouště do pětilitrových lahví od okurek, a jak to cuklo, tak se to rozbilo a ta havěť leze po celým vagonu a ženistovi snad vlezla i do spacáku,“ komentoval Šíma postávající v uličce.

Rázem jsem byl ze spacáku venku a začalo mě svrbět celý tělo, stovky mravenců a ještěrek či červů byly teď místo mne ve spacáku. „To je v prdeli!“ Diskutující osazenstvo se shromáždilo na chodbičce a dýmilo, jako by věřilo, že cigaretový kouř je ochrání, bálo se na cokoliv ze svých osobních věcí šáhnout.

„Doktore, máš tady nějaký antibiotika?“ nesla se otázka.

„Něco málo mám v technice, nepočítal jsem s tím, že tady ve vlaku polezou hadi, to mě ani ve snu nenapadlo.“

„Tam nám jsou hovno platný!“ ozvalo se z chodbičky. To je dobrý, vytanulo všem na mysli, za jízdy se tam stěží někdo dostane a už to zabilo vojáka, který tam lezl při převozu na techniku.

„Hele, had,“ ozvalo se ze středu vagonu. Nevím, jestli to byla pravda, najednou se zdálo, že vagon je protkán dírami všude možně a že ten had se může spustit i větráním ve stropě, k tomu to vedro a smrad.

„To byla prdel, chlapci!“

„Pepíčku, víš, co jsi dal do těch lahví?“ zněla otázka směrovaná od doktora. Pepan jen bezmocně zavrtěl hlavou.

Padaly různé návrhy a uspěl ten, který navrhoval, aby se část přesunula na chodbičky dvou vedlejších vagonů a polovička se připou-

tala pod techniku na plošiňáky a tak se denně střídaly, protože výměna vagonu nebyla možná a přenesení věcí by mohlo znamenat i přenesení té havěti.

Byla to strastiplná cesta hrůzy, člověk neusnul ani na plošině, byť byl teoreticky přivázanej pod technikou smrdící prachem a olejem, na humor neměl nikdo náladu. Bylo s podivem, že uprostřed přecpaného ešalonu byl jeden vagon úplně prázdný. Kdosi v noci prohlásil, že tam vezeme zpátky duši toho mrtvého vojáka, a zároveň se bál, že hadi přelezou i přes nárazníky.

Další dny jsme trávili vcelku stereotypně. Ve dne jsme postávali rozkročmo na širokém plošiňáku se zábradlím stlučeným narychlo z neohoblovaných prken, o které nebylo radno se opírat. To protože nakonec bylo lepší stát než sedět a tím se snažit čelit oné *zákeřné drážní širokorozchodné vyklepávací nemoci*, jsme pochopili pozdě. Prostě hlavně nespadnout.

Nebylo co na práci než hrát ve stoje karty na blatníku techniky, dávat pozor, aby neuletěly, nebo čekat na nějaký žrádlo či čumět do krajiny a vnímat, chladit se v proudění horkého vzduchu a srůstat s poměrně dravou rychlostí ženoucího se raketového ešalonu.

„Tak, Jendo, ještě čtyři dny a už tam budem, hošíku, už tam budem, čtyři dny, mozek i žaludek mi tady z toho cvakání skoro brečí i bříško troubí," hořce poznamenal ženista, který opět trpěl zažívacími potížemi, bylo to cítit, přesto se obětoval k mariáši, aby ukrojil pár desítek kilometrů.

Bylo mi ho líto. Ke všemu se k nám, nevím jakým způsobem, dostalo i trochu guláše s mastnýma kostkama vepřového boku, plavajícíma po povrchu, a splavující okraj hliníkového ešusu s trochou chlorovaného čaje. To bylo na něj už moc. Chytl ešus a hodil ho poměrně daleko do nehostinné vyžehlé travnaté stepi Ruska podél zaolejované vlakově páchnoucí trati.

„Taková škoda," ozval se sarkasticky kdosi ze štábu, že by to rád sežral.

„Tak si vystup, ty vole!" odnesl odpověď vítr.

„Bejt tebou, doporučuju ti smočit v tom prvně ocas, dovnitř tam nevidíš, já jsem tam měl spojařovy žížalky, lepší, když tě prvně kousnou, než je vozit v teple v břiše a kdoví, jestli by se daly překousnout, a když to bude sameček, tak ti uvízne za kule mezi zubama, to víš, gulášek, to je pro ně něco extra šmrncovního a delikatesa," kontroval ženista a docela zabodoval starým fórem.

I když všichni věděli, že to nemůže být snad pravda, i mně přestalo chutnat. Vzpomněl jsem si skoro okamžitě na Číňana.

„No a co když tě kousne do ptáka nebo ti ho kus ukousne?“ přidal jsem, aby řeč nestála.

„Tak máš z ptáka ptáčka ohniváčka,“ chechtal se, až z toho začal škytat, a dodal, „a když ti nateče, tak se alespoň ženská poměje, akorát si musíš v zimě dávat pozor na solený chodníky, protože to štípe, když ti leze z nohavice.“ A opět propukl v zdravý jadrný chechot kombinovaný se škytavkou. „Ty, Jendo, ty vůbec máš štěstí, bejku, ty máš v kanclu Barborku, tak si to spolu užijte!“

A už je to tady, myslel jsem, že mi dají pokoj aspoň tady, měl jsem totiž občanskou zaměstnankyni, mladou paní s velmi vyvinutým předstihem, takže když jsem někam přišel pozdě v rámci útvaru, hned jsem slyšel poznámky, na kterém jsem to usnul, a dokonce přijímali sázky, jestli řeknu na pravém nebo levém. Pravdou je, že jsem někdy musel uhnout očima, protože na rozdíl od ní jsem nechtěl věřit, že ty ramínka od podprsenky to přetížení několika gé mohou vydržet.

„Kdybych byl v divadle, tak ti za ten výkon zatleskám, vole, to je už fakt starej zasklenej fór.“ Ten chechot jsem mu skoro záviděl a dodal jsem nepřejícně i s tendencí odvést pozornost od Barborky: „Ten roztančenej žaludek máš stejně od tvýho blbýho kecání, škytání a chechtání!“

„Já zásadně do teátru nechodím,“ odvětil teď smrtelně vážně ženista, „ne že bych proti tomu něco měl, po každým představení lidi nesmyslně plácají jak pominutý, snad minuty nebo hodiny, ať je to dobrý nebo kravina, pořád plácají. Jednou jsem se po pár minutách zvedl a odešel a ta bába na uvádění po mně tak blbě a vyzývavě koukala a kroutila hlavou a lapala po dechu, až jsem se neudržel a povídám: ´Co po mně čumíš, Jago, zavři aspoň hubu, když tak vejráš!´ Hrála potom všema barvama a myslím, že jí z toho spadly i spoďáry a do nich spodní čelist se zubní protézou. To byl teprve zážitek z představení, taková třešnička na dortu.“ Znovu se nakažlivě chechtal, až mu bříško opět zatroubilo, že to muselo bejt slyšet a cítit i za hranicema Sovětskýho svazu i jeho spojenců.

Osazenstvo plošiňáku se válelo smíchy. Nálada byla ne mou zásluhou dobrá, po guláši, který už stejně nikdo nejedl, jsme si dali sušenky namazané paštikou, protože chleba už nebyl, a jeli jsem domů, zapaťpánbůh, jeli jsme domů, hošíku. Řeč znovu přišla na pronájem

paní Barborky a na její anatomické přednosti včetně praktických forem masáže, vnějších i vnitřních, slova jako by už neměla tu patřičnou unavenou váhu a zanikala ve větru. Nic však neměnilo skutečnost, že si nikdo z nás ani na vteřinu neuvědomoval, že na konci našeho cvičení, v konečném důsledku, je fakticky jedna smrt, po které nikdo ani nevzdechl.

Je Jen Jedna Láska, co se vlévá do žen a determinuje jejich tvar žvejky - pohostinství Zloba

První den po návratu ze sovětského Ruska jsem se rochnil v teplé klenuté kanceláři na štábu, vybudované z jedné místnosti kláštera františkánů, kde měla raketová vojska umístěna kasárna. Plynové vafky jely na plný výkon a s dřevěnou podlahou přes to všechno těžké klenutí vytvářely přímo intimní atmosféru. Vše bylo velmi utajeno, takže výhodou bylo, že kontroly zejména po ostrých střelbách vzhledem k prověrkám PTZD (přísně tajné zvláštní důležitosti) byly velmi ojedinělé, tak jsem očekával pouze každodenní pakárnu spojenou s běžnou buzerací, ošetřováním techniky, strážní službou a podobnými rutinními záležitostmi. Na nižších funkcích jsem měl schopné důstojníky a absolventy vysokých civilních škol, kteří po absolvování mnohatýdenního zájezdu plnili úkoly velmi svědomitě. Nastala raketová okurková sezona.

Po denním rozkazu, kterého jsem se musel jako příslušník štábu zúčastnit, byla na závěr zevšeobecněna mimořádná událost, smrt vojína na překladišti.

Bylo sáhodlouze rozebíráno, kdo a co zanedbal při poučení vojáků, bylo poukázáno na laxní přístup ke službě u všech vojáků z povolání, a což se dalo očekávat, zvýšené dozory a kontrolní činnost. Politruci byli už zas na koni, nicméně tato skutečnost narušila příval finančních odměn, to prostě nemohli jen tak překousnout. Seděl jsem u stolu v místnosti náčelníka štábu a jen v podvědomí jsem zachytil to, že nejsem zařazen do bojového rozdílení, což mezi jiným znamenalo, že nemusím být do dvaceti minut k dispozici v kasárnách, to bylo něco neočekávaného a potěšujícího, protože jsem byl zařazen ve skupině velení téměř nonstop.

Jak jsem si tak lebedil a věnoval se stupidní názorné agitaci, náčelník štábu na konci suše pronesl:

„Kapitán Pojer a nadpor …, velitel roty a finanční náčelník …“ jména mu v té chvíli vypadla, „zůstanou zde do příjezdu velitele z divize.“

„Ojojoj, hola, hola, co se děje?“ otočil jsem se k velitelům rot a na Šarkána, jestli neví, o co se jedná, zda nás čeká nějakej pojeb, ale Šarkán jen nechápavě a znechuceně zavrtěl hlavou, už se taky viděl na odchodu z kasáren s plánovanou návštěvou Pasky, což byl místní noční podnik, ve kterém občas dělal vyhazovače. Vrtala mu stejná otázka v hlavě jako mně.

Proč finančák? Většinou čekal financ, když se dávaly odměny, to v našem případě nehrozilo. Po skončení bojového rozdílení jsem šel s podobnou otázkou za myslivcem, který zastával funkci ZNŠ.

„Jendo, nic o tom nevím, akorát že starej volal z divize, že máte na něj počkat, přijede každou chvíli, protože mu mám dát taky něco podepsat.“

„Jo, ty *každé chvilky* moc dobře znám, ztvrdnem tady bůhví jak dlouho.“

Šel jsem na rotu za Šarkánem, který si svoji kancelář zřídil přímo ve skladu výkonného praporčíka. Než však jsme spolu stačili dát řeč, už tu byl telefon pobočníka. Aniž jsem se stačil posadit a zavegetovat, už tu byl druhý telefon od velkýho koně, že si máme pospíšit.

„Soudruhu podplukovníku, kapitán Pojer a nadporučík …, přišli jsme na váš rozkaz.“ V jeho kanceláři seděl už finančák s politrukem, před sebou spousty lejster.

„Tak, kapitáne, pojedete do obce Míseka k rodině …, respektive k matce vojáka, který zahynul při překládání při plnění bojového úkolu. Je to obec Míseka č. 39, ještě se doptáte. Vyjádříte soustrast a nabídnete vojenský pohřeb. Pokud jej pozůstalí, v našem případě matka vojáka, odmítne, mimochodem jedná se o čtyři tisíce na zařízení vykopání hrobu či krematorium a podobně, podepíše tento papír a vy se s ním vrátíte. UAZ stojí přistavený na nástupišti. Máte dotaz?“

Nechtěl jsem se dát tak lehce naverbovat, nakonec proč já, chtěl jsem mu jen připomenout svoje zásluhy v Rusku.

„Soudruhu veliteli, já jsem jej vůbec neznal, myslím, že by to mohl být někdo jiný, kdo jej znal, nebo lépe kompetentní vyřizovat takovéhle záležitosti,“ snažil jsem se z toho sklepat a směrovat to na politruka.

„Proto s vámi jede nadporučík jako velitel jeho roty a vy jako příslušník štábu útvaru,“ dostal mne.

„A nebylo by lepší, kdyby tam jel s náma tady váš zástupce pro věci politické? Přece jen je to jeho takříkajíc parketa," neodpustil jsem si výpad, stejně to již bylo rozhodnuto předem.

„Soudruhu kapitáne!" a já už věděl, že v té chvíli už určitě necouvne, „pletete se do mých pravomocí nebo co? To nejste schopen splnit tak jednoduchý úkol, zajet pro potvrzení?" koutkem oka jsem viděl spokojený výraz politickýho. „Máte dotaz?" končil alibisticky a spokojeně ve svém představení i velicí.

„Ne," podíval jsem se na Šarkána, zda má něco na srdci směrem k velicímu, ten odpor vzdal již v průběhu mých dotazů.

Vzal jsem papír v celuloidovém obalu, kde se dotyčná vzdává nároku na vojenský pohřeb. Vypadli jsme na chodbu.

„Hele, Jendo, dvě hodinky tam, dvě zpátky, v osm večer jsme zpátky jako na koni, já musím bejt v devět večer v Pasce, protože tam mám dneska službu a přijde za mnou jedna kočka, to musíme zvládnout, viď, že jo?!"

„Neměli bysme se přece jen převlíct?" meditoval jsem.

„Ale hovno, pojedem, jak jsme, v kanadách a s opaskem, vždyť jsme za chvilku zpátky, jemu to už nepomůže."

Chtěl jsem oponovat, ale on mne předběhl.

„Vždyť ten vojín Mezek byl k nám přivelen jen těsně před cvičením, týden, jak jsi viděl, nemělo to cenu."

Na širokém a vyšlapaném klášterním schodišti bylo pusto a prázdno, každej byl zašitej, bohužel se ozývaly jen naše kanady. Bylo paradoxem času, že na schodišti mnichů se ozýval čistě jen vojenskej dupot a řvaní.

„To mě docela sere, docela dost, každej si jde válet šunky a my dva pojedeme někam do nějaký prdele oznámit věc, kterou už ví, akorát jedeme pro podpis na kusu nějakého papíru, aby měla socialistická armáda alibi," komentoval jsem, abych si ulevil, dostatečně nahlas, „stejně se nám na nějakej vojenskej pohřeb…, alespoň já bych to tak udělal."

Na buzeráku stál UAZ s řidičem, ještě snad při podrobnějším prohlídnutí se stopami jemňoučkého okrového písku.

„Tak co, soudruhu vojíne, máte s sebou rozkaz?" oslovil jsem ho, neskrývaje svou nasranost.

„Ano, soudruhu kapitáne," hlásil předpisově v pozoru.

„KTS - technickou prohlídku?"

„Mám, měl jsem jet kvůli spojce na rotku," odvážil se dodat.

Obrátil jsem se na Šarkána, protože UAZ byl z jeho roty.

„Hele, Jendo, to dojedem a zejtra bude na rotce, než teď vyřídíme další auto, to je na čtyři hodiny a to už budem dávno zpátky," omlouval technický stav parku své roty. Věděl jsem, že to není jeho vina, takový stav určitě už zdědil, ne-li horší.

„Tak jo, jedem!" UAZ se po nepopsatelných zvucích někde z oblasti spojky motoru rozjel. Brána kasáren se otevřela a my vyrazili. Cesta docela dobře ubíhala, řidič cestu znal, protože tudy jel už xkrát do Mexika. Šarkán vzadu podřimoval, na jeho místě bych udělal totéž. Když jsme byli u ukazavatele Míseka sedm kilometrů, ozvala se spojka. Z motoru se zadýmilo, zachrastilo tam a s drnčením a kašláním jsme zastavili. Kouř probudil i Šarkána. Já už vylízal z auta ven.

„Kurva, co je?" ptal se rozespale a já jsem vztekle kopal do gum.

„Hoří, vole!" On zběsile vypadl z auta a utíkal do pole. Když zjistil, že se kouří jenom z motoru, odkryl kapotu a suše konstatoval.

„Spojka."

„To vím taky, vole!" otočil jsem se na vojáka. „Pojede to ještě kousek?"

Motor se nepodařilo ani nastartovat.

„No a jsme namydlený. Musíme zavolat do kasína, ať nás odtáhnou," uvažoval jsem nahlas. Kousek dál byla nějaká chalupa. „Hele, dojdu tam a zkusím, jestli mě nechají zavolat, počkejte tady."

Otevřel mi ochotný chlap a po minutové konverzaci jsem se dovolal k dozorčímu útvaru, že to prostě vzdávám. Jako na svini byl na dévéťárně ještě velitel, a když mu dozorčí řekl, kdo volá, vzal si to. Vysvětlil jsem mu situaci, on něco zamumlal o bordelu v technice na RTZ, jako kdybych za to mohl já, a nařídil:

„Nechte UAZ s řidičem na okraji cesty, až pojedou s padkou z VVP, odtáhnou ho. Vy splňte úkol, já tam v noci pro vás někoho pošlu." Než jsem stačil něco říct nebo ho přesvědčit, praštil s telefonem. Chlap nechtěl zaplatit, poděkoval jsem a šel vstříc zelené hmotě zahalené v imitaci.

„Tak jsem mluvil se šéfem, mimo jiné měl poznámky k technice na tvojí rotě. Auto zůstane zde, odtáhne ho padka a my půjdem pěšky, prej pro nás něco pošle, to jsem moc zvědavej," sděloval jsem nevěřícně a bez výčitek Šarkánovi.

Šarkán poznamenal: „Kurva, co tam ještě dělá?" Zřejmě si představil vidinu pojebu, když ho potká po návratu.

„Budete tady, dokud pro vás nepřijede padka nebo AV8, je to jasný? Nikam se nevzdálíte!“ nařídil jsem vojákovi.

„Provedu, soudruhu kapitáne,“ hlásil celkem inteligentní voják, kterému nešlo nic vyčíst, neboť nás na tu závadu upozornil.

Uvědomil jsem si, že mi je zima, bylo už pět. Šli jsme mlčky se Šarkánem, on jen tu a tam prohodil, že to nestihne, to byl pro mne jen těžce okrajový problém. Žádné auto nás neminulo. Za půl hodiny klidné chůze jsme viděli už věž kostela, který se tyčil na kopci nad vesnicí, ještě s doškovou poopravovanou střechou, kterou jistě udržovali památkáři. Kostel byl nově opravený, bytelný. Vrata kostela byla úplně stejná jako ta v pohraničí. Vím, že bych se je neodvážil otevřít, bál jsem se, abych za nima nenašel Alexandra. Ze vzpomínek mne vyrušil soukmenovec.

„Co jí řekneš?“ ozval se Šarkán, odvažující se číst moje myšlenky. „Víš, nedovedu si představit, že by to byla moje máma a že by za ní někdo přišel, nějakej blbec, a vyjadřoval soustrast za tak debilní organizaci, jako je armáda, nebo plnění bojovejch povinností.“

„No to bych taky rád věděl a ještě aby podepsala papír.“ Odpověď jsem nějak spolknul. Došli jsme až ke kostelu. „Jendo, půjdem se podívat na hřbitov, tady určitě nepálí lidi v krematoriu, když mají tak opravenej kostel, jestli tam mají vykopanej hrob, tak je to jasný, víme, na čem jsme.“

„Seš dobrej, docela ti to pálí,“ zalichotil mi, „jdeme!“

Můj předpoklad se splnil. Stáli jsme nad hlubokým hrobem s dřevěnou výstuhou na hrobě napříč s dvěma trámky a provazy na spouštění rakve. Kopec žluté kamenité hlíny se mi zdál neúměrně vysoký proti vykopané jámě. Hlína kupodivu voněla čerstvým větrem. Stál jsem tam se Šarkánem a čelem k realitě nám nebylo do řeči. Představoval jsem si, jak tam ležím já, a úplně mi zatrnulo, když jsem si vzpomněl na pohádku vyprávěnou kadetům, o které Šarkán neměl samozřejmě ponětí. Oba jsme se dívali na dno citlivě zarovnané do roviny, že jsem měl dojem z použití dlouhé vodováhy.

„Ty, Jendo, já bych se na to nejradši vysral, je jasný, že bude mít křesťanskej pohřeb, tak co tady děláme, proč to ještě jitřit?“

„Já taky, když bez toho podepsanýho papíru se vrátit nemůžem, jedině když bysme ho podepsali sami.“ Váhy v nás začaly vážit pro a proti.

„Co když řeknem, že nám ho odmítla podepsat.“

„Ty to podepíšeš za ni?“ myslel jsem, že je toho Šarkán i schopnej.

Z úvahy a diskuzí nás vytrhla silnější paní, typická selka, která nesla v ruce svíčku zabalenou v červeném celofáně, a já jsem si teprve se stmívající se dobou uvědomil, jak a kdy dušičky začínají na hrobech svítit.

„Hledáte někoho?“

„Dobrý večer, paní, my jdeme k Mezkům.“

„Myslela jsem si to, tady je Mezků několik, celá vesnice, vy jdete za maminkou toho šikanovaného vojáka.“ Civilní selská tvář mne skoro pohladila. „Chudák, je sama a měla jen jednoho syna, těšila se, že jí pomůže, až přijde z vojny, a zítra má pohřeb,“ řekla zúčastněně dobrá venkovská duše. Já jsem si pomyslil, že to pro nás nebude vůbec jednoduchý, nebude mít na nás náladu, podpis a co nejdřív pryč. „Co jste jí to provedli a jemu, chudákovi?“ Na takovou přímou výčitku jsem nebyl připraven, prostě bych ji od ní nečekal.

„Paní, my jsme nic neprovedli, byla to nešťastná náhoda,“ zněla strohá odpověď.

„Já jsem slyšela něco jinýho, že ho tam poslal nějakej mazlák či mazák nebo co,“ a pokračovala, „ale já nýčko tomu nerozumím, tý armádě.“ Nadechla se. „Bude ležet kousek od toho mýho, nejradějc bych tam už byla s ním, co tady, co tady na tomhle světě, radši bych už nebyla. Co já, ale takovej zmařenej mladej život pro nic za nic,“ hudrala a šmátrala v jakési upoužívané staré kožené tašce, jejíž některé části se leskly opotřebováním, pro sirky. Nakonec je měla v zástěře. Šarkán nabízel zapalovač, ten odmítla.

„Je to henta chalupa,“ a ukazovala na jeden velice slušný domek, jehož průčelí lemovalo okraj silnice. „Tahleta chalupa, každý ráno, když ta máma vstane, uvidí z kuchyně jeho hrob. Byl to hodný chlapec, chudák malá!“

„Děkujeme, teta.“ Zavřeli jsem branku na hřbitov, oba si oddechli a po prudkém kopci jsme scházeli směrem k chalupě.

Průčelí domku s předzahrádkou odpovídalo typickému stavení na Vysočině. Vedle černých velkých vrat do obehnaného dvora byly malé vstupní dveře, podle mne čerstvě natřené, možná i karbolou. Nikde se nesvítilo. Zazvonil jsem jednou, krátce.

Nic.

„Třeba není doma,“ povzdechl nadějně Šarkán.

Místo odpovědi se ozval mohutný štěkot vlčáka, který začal pomalu demolovat branku zezadu. Všiml jsem si, jak se v jednom okně pohnula vysluněná záclona.

„Je doma, stoprocentně.“ Šarkán jen zíral, jak to mohu vědět. „Záclona,“ naznačil jsem hlavou.

Štěkot psa přestal, ozvalo se jen kňučení přerývané zarachocením zámku. Černá postava, ze které jsem si všiml jen červených očí, pootevřela dveře jen na kousek.

„Dobrý den, jsem kapitán Pojer a tohle je nadporučík Šark …,“ snažil jsem se začít zúčastněně, optimisticky.

„Donesli jste mi jeho věci?“ ozval se hlas ženy, která mne téměř okamžitě přerušila.

„Ne, mám zmocnění vám nabídnout vojenský pohřeb, tedy pro syna.“ Omlouval jsem se za nedorozumění.

„Vy, kteří jste mi zabili jediného syna?!“

Určitě se opřela o dřevěná futra, záhy se vzpamatovala, zavřela a zamkla dveře. Spíš je demonstrativně zabouchla. Stál jsem jako opařený a chtěl zmáčknout zvonek znovu. Už jsem tam šahal, ale Šarkán mi zastavil ruku.

„Jendo, nemá to cenu!“

Vlčák začal zase zuřivě štěkat a já věděl, že jsem tady skončil.

„Ať si to ti blbečkové jezděj vyřídit sami, já sem už víckrát nepojedu, ať mě klidně potrestá, debil zasranej, pěkně mě to sere!“ cloumala mnou zlost v každém svalu.

„Co budeme dělat?“ ozval se kolega mírně, aby taky nenarazil.

„No co, přinesu mu ten papír zpátky a řeknu mu, že mu máma toho kluka vzkazuje, aby si s ním vytřel prdel, to mu klidně řeknu, a když mi nebude věřit, ať se jí jde zeptat, protože má pravdu!“ Stáli jsme bezradně před stavením. „Mně je tý mámy tak líto, že opět přemejšlím, co tu fakt vůbec děláme, jsem prostě měkkej, že jsem se na to nevysral hned, vůbec se jí nedivím,“ poznamenal jsem nakonec suše, mírněji. „Třeba ať mě propustí.“

„No jo, když máme ty závazky za školu a oni tě jinak nepustí než přes kriminál, to tě nechaj radši hlídat basmany na VVP, než by tě pustili. I když budeš mít nohu kratší, tak tě nechaj našlapávat motorky,“ rádoby vtipná věta, tolikrát omílaná, vyzněla zcela opačně, stejně jsem ji už slyšel stokrát.

„Kurva, to je zima,“ prohlásil jeden z nás a druhý se určitě na tom shodnul.

Nějaký kolemjdoucí se na nás díval jak na zjevení, kdy viděl naposledy dvě uniformy večer na vesnici? To muselo bejt ještě někdy za války nebo při osvobození.

„Hej, pane domácí, je tu hospoda?“ obrátil jsem se s dotazem na kolemjdoucího.

„Za zatáčkou kousek za vejborem, skoro na kopci, soudruzi.“ To slovo *soudruzi* mne docela rozhodilo, to si klidně mohl odpustit, na vesnici jsem to opravdu neočekával.

„Díky, soudruhu.“

Šli jsme tím směrem.

„S tím *soudruhem* mě dostal, buď si z nás dělal prdel, nebo to bylo nějaký uvědomělý pako,“ kroutil hlavou Šarkán a i on nedovedl pochopit, že na vesnici se nota bene večer oslovují mezi sebou sedláci *soudruzi*. Nezapřel svůj původ ze slovensko-ma-ďarských hranic a poznamenal: „Je to volajaké čudné!“ A dodal měkce pražsky moje: „*Ti vole!*“ Podíval se na mne, jestli to nepřehnal.

Skutečně, za zatáčkou stála typická hospoda, hospodský pach z větráku nás opět vtáhl dovnitř. Vešli jsme a lomoz v hospodě jako by přestal, cítil jsem, jak jsme středem pozornosti, že i ti, kdo hrajou desetníkový mariáš, hrají spíš naoko.

Věděli jsme, že jsme na nepřátelském území plném mezků, teplo a trocha něčeho k jídlu byly silnější než vycouvat před hospodu a zmizet, přesto jsem váhal.

Zastavil jsem se u výčepního pultu, za nímž točila pivo mladší silnější žena spolu s dvanáctiletým dítětem. „Prosím vás, můžeme dostat dvě piva?“ řekl jsem a dával pozor, aby to nevyznělo provinile.

Žena jako by koutkem oka čekala na souhlas hospody. Po chvilce mlčení řekla:

„Desítku nebo dvanáctku?“ Obrátil jsem se na soukmenovce.

„Děsinu,“ nešťastně po svém odpověděl Šarkán.

„Dvě desítky, prosím,“ uzavíral jsem konzultaci.

Sedli jsme si do kouta ke stolu, který neměl ubrusy, jen tácky ježka pod pivo.

„Hele, dáme pivo a nějakej bufet a střelhbitě vypadnem,“ taky jsem koutkem oka sledoval okolí.

„Taky si myslím, je to tu samej Mezek,“ pokyvoval souhlasně hlavou. Hospodská nám přinesla pivo.

„Máte něco k jídlu, něco teplýho k jídlu? Jedno co,“ dovolil jsem se zeptat.

„Je tam guláš nebo párek,“ odpověděla chladně, jako bych ji s prací obtěžoval.

„Tak teda dvakrát guláš s chlebem a ještě dvě piva," objednal Šarkán, aniž se mne na něco ptal.

Za chvilku jsem zaznamenal od nějakýho stolu první vlajkový výpad: „Lampasáci zkurvení, akorát chlastaj, a když jim tam člověk pošle kluka, tak ho dovezou v cínový rakvi, taková je jejich práce, darmožrouti, my na ně musíme dělat!" Provokace byla na světě. Atmosféra začala houstnout.

„Jendo, neměli bysme radši vypadnout?" nenápadně očima ukazoval Šarkán na pořádný chlapy jako hory zúčastňující se diskuze o armádě.

„Ty, máš pravdu," uvědomil jsem si svoji chybu, že jsem neměl ani objednávat to jídlo. „Zaplatíme a zmizíme!"

Hospodská nám přinesla dva velký rumy. „Paní, my jsme si je neobjednali," ale abych neprovokoval, řekl jsem, „díky, nechte mi je tady, zároveň objednávám to samý pro ty, kteří nám ho poslali, a zaplatíme prosím!" Všiml jsem si, že nám připsala na účet pouze jeden rum.

Vzali jsme půldecáky a já, který jsem rum bytostně nesnášel, jsem ho do sebe kopl s vědomím, že Šarkán pije všecko, jak říkali kapustňačky, mořské krávy, co teče, kromě asfaltu a necek.

Místo toho, aby se atmosféra uvolnila, rum vyprovokoval silnější narážky. Přišel k nám chlap jako hora a povídá:

„Co vám ten kluk udělal, vy kurvy lampasácký, že jste ho poslali na elektrický křeslo." Začal mi cloumat s ramenem. Nevšímal jsem si ho. To ho však dopálilo ještě víc.

„Nikdo ho nikam neposílal, byla to nešťastná náhoda." Rezolutně jsem mu sundal ruku z ramene a já věděl, že je zbytečné něco vysvětlovat. Trochu překvapeně, i když za sebou cítil posilu, pokračoval:

„Vy máte tu drzost sem přijít, až když je Pepík po smrti, vy hajzlové, takovej to byl bezva kluk a měl se po vojně hned ženit, má tu holku v jiným stavu, vy gauneři." Ostatní jen pokyvovali hlavou, i ti mariášníci.

Nyní jsem věděl, že to byla obrovská chyba sem do hospody strkat nos, ale teď odejít bylo to nejhorší, co bychom mohli udělat, přiznali bychom vinu.

„Jendo, jdu s pískem," Šarkána už chvíli evidentně tlačil močák, a nechtěl mě nechat samotnýho, „nevíš, kde jsou tady hajzly?"

„To nevím, až půjdeš kolem pultu, tak se zeptej, hlavně nechčij před hospodou!" varoval jsem ho. „A makej hned zpátky!" Pil jsem

pivo s výrazem, že nestojím o žádnou konverzaci. Šarkán dlouho nešel a já začínal mít obavy. Konečně jsem ho uviděl s oteklým okem a rukou na břiše.

„Jendo, musíme pryč, dostal jsem do dršky na hajzlu, když jsem chcal, zničehonic mě zezadu tři zmlátili," dodal suše, když teprve rány začaly natíkat.

„To je dobrý, to bude dobrý, bolí tě něco?" zeptal jsem se, snaže se na sebe vzít trochu té pálivé bolesti. Rozhlídl jsem se kolem sebe.

„Ne, je to dobrý, nemám nic zlomený, neprovokoval jsem je, akorát trochu břicho, věř mi." Moc jsem mu nevěřil, muselo ho to strašně bolet.

„Hele," povídám, „nesmíme se nechat tady vyprovokovat, zaplatíme a zmizíme, serem na guláš, stejně bys ho nejedl!" Bylo rozhodnuto. Vše bylo jen otázkou času. Vtom nám hospodská přinesla guláš.

„Zaplatíme hned, paní!" oznámil jsem okamžitě.

„Dobře," netečně začala počítat účet, odkolíbala se přitom až k pultu. „Šedesát čtyři dvacet," po minutě zahlásila.

„Sedmdesát, děkujeme." Ani jsem neslyšel, jak odpověděla:

„I my děkujeme."

„Hele, Šarkáne, kopni to do sebe a dem," popoháněl jsem ho.

„Jendo, sněz to za mě, já fakt po tý ráně do břicha nemůžu," hořekoval.

„Víš, kteří to byli?" procedil jsem.

„Myslím, že sedí u těch dvou stolů pod oknem a hodinama," naznačil hlavou směr.

„Tak jo," konstatoval jsem.

Vyndal jsem ze saka svůj bagr a rozlámal chleba, nahrbil jsem se, abych ohraničil svůj prostor ke žrádlu. Sedm maníků od stolu pod okny vstalo a já věděl, že se v klidu nenajím, bylo zle. Jeden ke mně přistoupil a povídá:

„Jak tady můžeš žrát, ty zmetku, když jsi moji sestru připravil o muže a dítě o tátu, ty svině!" a plivl mi do guláše.

Dal jsem guláš na stranu a vzal si Šarkánův a povídám:

„Já jsem dotyčnýho vůbec neviděl. Byla to pouze nešťastná náhoda. Nechte nás dojíst ten guláš a my jdem, když to nemůžete pochopit," dodal jsem s ledovým klidem.

„Tak my jsme ti blbí, my jsme blbí z vesnice, my to nemůžeme pochopit, ty zmetku, co si myslíš, kdo jsi, ty svině lampasácká," praštil mne po hlavě, až mi slítla do guláše. Neměl jsem vztek, adre-

nalin však zafungoval, vyskočil jsem a zasadil těžkou ránu bez omezení, ránu do trojúhelníka nad břicho. Dotyčný se skácel k zemi, až jsem si myslel, že jsem ho zabil.

„Šarkáne, ven!“ židle se rozlítly.

Ten to pochopil i beze mne.

V cestě ven však byla nepřekonatelná hradba Mezků. Snažili jsme se krýt, ale taky rozdávat**. Za** mohutného řevu se strhla těžká rvačka, každý, kdo jen trochu znal Pepíka, si bouchl, došlo i na půllitry, což bylo to nejhorší. Prohráli jsme. Zůstali jsme ležet na podlaze celí od krve, opuchlí a po ranách a kopech do ledvin i pomočení.

Šarkán coby vyhazovač z Pasky vydržel mnohem víc než já. Místní se ošetřovali v přilehlé kuchyni. V hospodě bylo ticho. Naše bilance taky nebyla vůbec špatná, bez zázemí jsme na tom byli podstatně hůř. Nemohl jsem vstát.

Šarkán se pomalu zvedal, tvář k nepoznání opuchlá a odřená, tekla na mě krev z jeho roztrženého obočí. Zdálo se mi, že já byl na tom hůře. Na jedno oko jsem neviděl, břicho a záda v jednom ohni, a stále jsem se pokoušel vstát. Jak se později ukázalo, nebyla to pravda, Šarkán byl na tom už v tu chvíli mnohem, mnohem hůř.

„Jendo, jdem.“ Sbíral se, nešlo mu to stejně jako mně.

„Nejde to, Honzo.“ Situace se stávala neúnosnou, mariášníci začali znovu hrát karty a jejich hlášky byly vlastně sázky, jestli vůbec vstanem, nebo ne. Nikdo nám nepomohl.

„Vezmu tě,“ řekl Šarkán.

„Jsem moc těžkej,“ oznamoval jsem realitu.

Hospoda ožila. Na důkaz suverenity sklidili stoly a začali hrát i kulečník. Šarkán, ač sám nemohl, mne postavil ke zdi.

„Vydrž chvilku,“ uslyšel jsem jakoby z povzdálí.

Kývl jsem, že ano, než se vrátil, aby si otevřel dveře, byl jsem opět na zemi. Znovu mne postavil, nadhodil si mne jako v džudu při ogoši a vrávoral se mnou ven. Obráceně jsem si přečetl zelenou desku s názvem U Majerů a slogan napsaný umnou rukou – teplá jídla jako od maminky.

Šarkán mezi dveřmi ze sebe vyrazil oblíbené provokativní úsloví jednoho kamaráda důstojníka:

„Heil Hitler, soudruzi!“

Probral jsem se trochu, cítil jsem, jak ležím na lavičce, dvě brigadýrky pod hlavou od krve, před už dobře známým domem, kde opět za vraty štěkal kamarád vlčák.

„Jak je ti, Jendo?“

„De to,“ lhal jsem. Zima mi však nebyla.

„Musíme pryč, nebo ten vlčák vzbudí celou náves. Myslím, že to pro dnešek stačilo, snad pro nás ten dežo něco pošle.“

Pomalu jsem začal pochybovat. Viděl jsem v pouličním osvětlení, že Šarkán toho má taky dost. Svíjel se v křečích, dejchal jak sentinel. Pomalu jsem si zkoušel sednout. Šlo to.

„Utři se,“ podával mi použitej kapesník, „nebo si to alespoň dej na ucho, teče z tebe krev jako z vola.“

Pes už čtvrt hodiny štěkal. Náhle přestal. To je dost, že ji to napadlo, pomyslil jsem si. Blahodárný klid, jen doznívající štěkot psů a vrčení halogenové zářivky v lampě rezonovaly vesnicí. Z oken pouze probleskovaly paprsky televizorů. Zdálo se mi, že cinkal kostelní zvon. Najednou zahřměl místní rozhlas. Strašně jsem se lekl. Oznamoval, že se nějaká bába dožívá šedesáti let, a tak jí sdružení pro občanské záležitosti nechává zahrát voničku moravských písní. Jako první zazněla Ej, zobrali mňa za vojačka, jak mně bude slušať ta vojenská blůza …

Podívali jsme se jeden na druhého, snad jsem se pokusil i o škleb, kterej měl znamenat úsměv. Za deset minut jsem postřehl, jak se karbolová dvířka stavení otvírají. Instinktivně jsem napřáhl ruku, protože jsem někde četl, že je to jediná možná obrana před vlčákem. Jedním okem jsem viděl postavu celou v černém, jak se k nám blíží. Ano, byla to matka mrtvého vojáka. Pak jsem viděl, jak se silueta ženy naklání nad Šarkánem.

„Paní, my vás nebudeme obtěžovat, jen si nemáme kde sednout, jakmile přijede auto, odjedem. Buďte tak laskavá a uklidněte psa, prosím! Je nám to líto!“

Třásli jsme se zimou a vím, že jsme museli vypadat strašně jako v nějakém hororovém filmu, pomočení, od krve a zmlácení, smradlaví od moči. Ucho mi pořád teklo a začalo příšerně bolet a pálit. Nikdy jsem netušil, že může blbý ucho tak bolet. Chtěl jsem požádat o kus látky, nakonec jsem si to rozmyslel. Žena v černém se nade mnou lehce sklonila, znovu se napřímila.

Všiml jsem si její tváře, ale nedovedu ji popsat. Byl to okamžik. Jak přišla, tak odešla, mlčící … bez podpisu. Pořád jsem před sebou měl obraz tváře ženy, která neměla žádnou mimiku, žádné oči a obočí, nade mnou se sklonil jakýsi němý, průhledný přízrak.

„Jak je ti?“ obrátil jsem se na kolegu, který se stále víc svíjel.

„Ne moc dobře, kapitáne, pořád se mi chce zvracet a už nemám co, mám hrozný křeče.“ Byla to určitě pravda.

„Zkusím zavolat sanitku!“ jiné řešení mne v tu chvíli nenapadlo.

„Já už to nějak vydržím, vždyť nemáš kam jít zavolat, kašli na to, ti volové snad už brzy přijedou.“

A skutečně se mi zdálo, že má pravdu, jít někam zvonit v noci v tomhle stavu, stejně by mi nikdo neotevřel. Kolem šli nějaký chlapi z hospody, viděli nás a minuli nás naprosto bez poznámek.

„Snad už poslali auto, zajedeme hned na ošetřovnu,“ vyzněla moje věta do prázdna jako nějaká hozená naděje. Začínala být hrozná zima a třásli jsme se.

„Měli bychom zalízt někam do chlíva nebo pod nějakou střechu, kde aspoň nefouká nebo je trochu teplo!“ navrhoval Šarkán rozumné řešení a já si vzpomněl na hraniční krmelec s otrubami, jak by se nám teď hodil. „Taková prdel, nejede tu ani auto!“ Oba jsme napínali sluch, jestli něco nejede. Situace začínala být kritická. „Jendo, půjdem třeba do kostela,“ chytal se, „je tam střecha, třeba i víno tam najdem,“ promluvil tichounce Šarkán.

Zavrhl jsem to, to by bylo to poslední, kdyby nás někdo vyhmátl, nehledě na …

Přitiskli jsme se rameny k sobě, aby nám neutíkalo teplo. Každej se zabýval svou bolestí, protože rány otekly a začínaly pěkně bolet. V mysli jsem probíral cestu do hospody a snažil se zaregistrovat nějaký vhodný objekt. Na nic jsem nepřišel, byl jsem pomlácenej, jen jsem stále častěji slyšel pouliční lampu, jak rezonuje čím dál tím víc, jako by neviditelná pila rozřezávala můj mozek.

„Ty, Jendo, přitlač si víc ten kapesník, teče to z tebe pořád jako z vola,“ znovu mne upozornil, zapomněl, že už jsem to od něj jednou slyšel. I já jsem cítil, že mi to opravdu teče za košili a lepí se mi na tělo, cítil jsem krev, její zvláštní pach, úplně stejný jako při čarování pod dohledem muškátového měsíce.

„Mačkám, mačkám, nedomačkám, ještě jsem dopadl dobře, můj brácha je ušní. Jednou za ním přišel cikán s utrženým uchem v šátku, tak si s tím v nemocnici hráli a ucho se mu po dlouhé době zahojilo. Za čtrnáct dní přišel znova, bez ucha. Když se ho ptal, jak o něj přišel, řekl mu, že se rval s tím samým, a aby prý mu ho nemohli znovu přišít, tak ho sežral.“

„Fuj,“ ozval se Šarkán s vyramovaným žaludkem, a pokusil se o úsměv.

„Promiň.“

Lekl jsem se. Černý přízrak se opět nade mnou skláněl. Zírali jsme na sebe, až mi to mlčení bylo trapné.

„Pojďte dál!“ řekl tiše.

Byl jsem připraven na všechno, že bude chtít, abychom zmizeli od domu plného smutku. Byli jsme však dojati. Přesto přezevšechno jsem odmítl, něco mi říkalo – odmítni, člověče.

„Děkujeme, přijede pro nás auto, nechceme obtěžovat.“ A myslím, že to znělo důvěryhodně.

Šarkán mlčel jako ryba, měl ve mě plnou důvěru, kterou jsem nikdy nezklamal. Říkal si, že vím, proč takhle jednám a mám pro to důvod, myslím, že tentokrát však se mnou nesouhlasil.

„Díky,“ zmohl se na poděkování. „Kapitán má pravdu, my nejsme ožralí, akorát nám v hospodě vysvětlili, že jsme nežádoucí,“ snažil se pousmát.

Žena na nás zírala. Odešla tak tiše, jako přišla.

Situace se začínala přiostřovat. Šarkánovi bylo čím dál hůř, mnohem víc než mně. Klepal se jak osika, břicho ho bolelo.

„Jendo, je mi zle, hrozně zle, chcípnu v týdle posraný děrevně!“ lapal po dechu

Jeho zdravotní stav se stále horšil. Nerozmejšlel jsem se a zazvonil. Slyšel jsem opět psí koncert a klíč v zámku, jak se otáčí.

„Paní, prosím, nelze od někoho zavolat? Kamarádovi se přitížilo,“ poprosil jsem tímto o telefon, neboť jsem si všiml, že do baráku vede telefonní kabel, věřil jsem, že mi zavolání sama nabídne.

„Pojďte dál,“ ozvalo se tiše.

Myslel jsem, že to pozvání platí pouze pro mne. Obrátil jsem se směrem k lavičce.

„Jendo, zavolám pro sanitku, vydržíš tady chvíli?“ V mé otázce byl jistojistý slib, že budu chvátat.

„Bez problémů, kapitáne!“

Žena mne zatáhla za rukáv a zašeptala: „Vemte ho do tepla.“

Tentokrát jsem neváhal ani vteřinu, ne za sebe, ale aby tady zůstal v bezvědomí, to bylo moc silný kafe. Naložil jsem ho stejně jako on mne v hospodě a zavrávoral, normálně bych ho unesl bez problémů, natočil jsem se, abych prošel dveřmi, a překročil zápraží domu smutku.

Po kamenném zápraží a pár kamenných schodech jsme překročili i práh domu. Sundal jsem kamarádovi boty, protože by to nezvládl,

a v podstatě jsem jej uložil na kanape v kuchyni, kde bylo příjemně teplo.

„Máte, prosím, trochu teplé vody, případně nějakou dezinfekci nebo alkohol a trochu čistého hadru a staré prostěradlo, abychom vám tu nenadělali bordel, všechno samozřejmě zaplatíme a uklidíme." Stála nade mnou bez hnutí, jen mlčela, váhala a za chvilku odešla a donesla vše potřebné.

Šarkán byl v polospánku a skoro nevnímal, svlékl jsem ho a uložil na prostěradlo, které bylo skoro nově naškrobené, a ošetřil jsem mu rány a udělal obklady a vzal jsem mu ruce, aby si je držel na zraněných místech, a sám jsem mu je namáčel a měnil. Nic se nedělo, žena mne jen mlčky pozorovala a odešla. Šarkán jen sténal bolestí, vydržel dost. Nevěděl jsem, jak s ní mám navázat hovor. Zkoušel jsem zavolat. Po pár pokusech se to podařilo. Sanita přijede časně ráno. Nikdo jiný ve stavení nebyl, alespoň jsem si to myslel podle ticha, jaké ve stavení panovalo, jen občas jsem za dveřmi slyšel dýchat psa, ten stále bubnoval ocasem o dveře a dával tak najevo svou přízeň velitelce a starost o ni.

Sedla si na židli. Bylo mně jí líto, moc líto, ale zavádět hovor směrem k utěšování, to jsem byl přesvědčenej, že by to bylo horší než lepší, nakonec jsem toho vojáka vůbec neznal. Nemohl jsem zakrýt rozpaky. Viděla mne, jak tam sám sedím, a zřejmě ji dojalo, jak se starám o kamaráda. Nezmohl jsem se na nic jiného než opět pošeptat „děkuji" a tiše jsem dodal:

„Nebudeme vás obtěžovat, já tu zůstanu, postarám se o něj, pokud můžete, nechte nás tady, brzy ráno pro nás určitě přijedou." Vyměnil jsem opět teplé vysušené hadry.

Nic opět neříkala, vstala a cosi na plotně dělala a za chvilku mi donesla čaj. S díky jsem přijal a dal taky soukmenovci. Mlčky jsme seděli ve spoře osvětlené místnosti, já, nedávaje hrdinně najevo svou bolest, jsem nepostřehl, že opět někam odešla.

Šarkán stále sténal a vždycky jen koutkem oka pozoroval, jestli tam jsem. Jen občas, když se probral, přecedil mezi zuby: „Kurva, to je bolest, Jendo, je to bolest."

Já jsem jen kývl hlavou a on pokračoval v odpočinku, snaže se usnout. Přistihl jsem se, jak klimbám, občas jsem se opřel hlavou o jeho břicho. Bolest nebolest, chtělo se mi spát, ale nebylo kde, a tak jsem si řekl, že budu aktivně odpočívat na židli, prostě pět minut spát a pět bdění, ze služeb jsem tento systém měl docela dobře

zaužívaný a fungovalo to. Po hodině jsem na rameni cítil čísi ruku, jak se bojácně snaží mnou zakývat. Lekl jsem se a ona vytřeštila oči nad mou neadekvátní reakcí.

„Promiňte.“ Vyměnil jsem Šarkánovi horké obklady, ten spal snad se čtyřicítkovou horečkou, potil se jak prase. „Už aby tady byla sanita,“ zasteskl jsem si nahlas při pohledu na něj.

„Pojďte si odpočinout,“ řekla tiše.

„To je dobrý, nejde to,“ poděkoval jsem stisknutím ruky. Chtěl jsem se jí dotknout, nejraději bych ji pohladil, tolik to potřebovala ve svém smutku, tak jsem jí alespoň chvíli tu ruku držel stisknutou, jako bych jí chtěl vzít nebo ukrást trochu toho smutku.

Přitažlivost žen byla u mne až chorobnou záležitostí. Možná že to bylo tím, že ty nejhezčí roky, kdy s nimi měl člověk co nejvíc komunikovat, se odehrávaly v prostředí chudém na ženské. Pokládal jsem si otázku, jak vypadá svět žen, a nedovedl jsem pochopit, jak se jim může líbit nějakej chlap. Říkal jsem si, co by pro mne jako ženu bylo otravné jako staré klišé; nošení kabelky a nejadrná řeč, nějaká ta dieta, péče o děti.

Jako ženě by mi stačilo být krásná, mít zdravé zuby, štíhlý pas a dlouhé nohy. Jako největší problém bych viděl stárnutí. To je hrozný šok, když pozvolna, o to více obdivovány, z výšek postupně upadají do babic. Zdálo se mi, že je svět plnej starejch, neurotickejch, nerudnejch a nepříjemnejch napomádovanejch bab, které se stále někde prezentují, objektivně neuznávají svůj věk a člověk o ně pořád zakopává. Starají se akorát o to, jak si uvařit kafíčko, jak cupitat za vnoučatama, jak škrdlit, kde se škrdlit dá, a vysedávají u doktora a v podstatě čekají, nevím na co, užírají se vzpomínkami na mládí, dloubají se v celulitidě a s nadhledem se naparují kecama, jak toho svýho mužskýho mají v hrsti nehrsti.

Potom, když zpravidla chudák mužskej konečně odejde odpočinout si pod kytky, když ho ta čarodějnice psychicky utejrá, najednou lezou na krchov, najednou ten jejich byl nejlepší a skoro svatej, ale pravej důvod je jen ten, že si můžou pokrafat na hřbitově, neboť to je pro ně to správný fórum romanum, málem by tomu svýmu mužskýmu vlezli do prdele, ale jen do doby, než obživne. Takový rachle jsem cejtil na dálku a pomalu jsem vystupoval z dopravních prostředků, když na sobě měly v zimě kožichy ze psa nebo z králíka, vypelichané jako ony samy a ošetřované naftalínem, k tomu nejlépe

čepici z chlupatiny z umělé hmoty nebo z lišky, klebetily o důchodu nahoru a dolů a o tom, kde mají nejlacinější žrádlo.

Svět starých žen byl pro mne mikrokosmem se zvláštními zákonitostmi, nití vedoucí ke lpění na životě. Po čem taková baba touží? Určitě má nějaký svoje sny a přání, kromě toho si chce našetřit na pohřeb a chlubit se vnoučaty. Dobře jim tak. Tok myšlenek mi přetrhla realita.

Žena v domě smutku však byla výjimkou potvrzující pravidlo. Patřila mezi tu kategorii žen, které, ať si na sebe vezmou jakýkoliv hadr, jsou a budou vždy elegantní, tak přirozeně krásné, že by je musel člověk obdivovat, i kdyby jim bylo více než sto šest let. V ten okamžik v její tváři byly jen oči a ostatní obrysy se ztrácely v mlze v jemných pastelových barvách s těžko odhadnutelným věkem. Její ruka byla jemná, hedvábná i pružná, taková hodně malá, že jsem si ani nevšiml, jestli nosí nějaké prstýnky, nebo ne. Ruka se mě najednou chytla a stiskla tu moji, jako by mně ji chtěla rozdrtit a zachytit se, celým svým tělem i duší visela nad propastí a mně se zdálo, že má jedinou naději, abych ji vytáhl zpátky, moji černou madonu či Hanemarie.

„Ošetřím vás, soudruhu kapitáne," zašeptala madona, donesla si na stůl čistou vodu a čistý ručník.

„To je dobrý," skromně a hrdinně jsem odporoval, i když mně hlava a celý tělo vibrovalo bolestí. Vzala mne a otevřela dveře do skromného rádoby obýváku, ze kterého se na mne vyvalila zima.

„Za chvíli tam bude tepleji," zašeptala, znala moje pocity a roztáhla rozkládací pohovku, dala na ni deku a čisté prostěradlo. „Sundejte si to."

Chtěl jsem chvilku protestovat, když jsem viděl, jak tam stojí, začal jsem ze sebe strhávat sako, zůstal jsem v košili a trenkách, v těch obrovských vojenských. Po celém oblečení jsem měl krvavé či plazmou nasáklé skvrny. Zůstal jsem tak, protože jsem se tak trochu i styděl sundat si košili a zůstat jen v trenkách a lehnout si do čisté postele, tak jsem si rozepnul košili a ukázal místa, kde jsem měl záda rozšvihlá ulomeným půllitrem.

Stáhla mi košili a čistila rány kysličníkem. Neubránil jsem se tomu, abych sebou necukal. Rána trochu krvácela a vypadala zarudle, hrozně, sahala přes zadek až ke kyčli. Chtěla mně vydezinfikovat i to, ale já jsem jako by trochu ucukl, že s tím nesouhlasím.

„Lehněte si na břicho, já vás neukousnu.“ Poslechl jsem a cítil, jak mi stahuje trenky. Místo ponechání jen na nezbytné ošetření jsem zničehonic měl trenky dole a já tam ležel nahý na břiše a nemohl se pohnout. Přiložila mi na rány obklady a přikryla mě dekou. Slyšel jsem ještě, jak Šarkán drobně sténá a ona že mu vyměňuje obklady. Pomalu jsem usínal. Najednou jsem cítil, jak se nadzdvihla deka a ke mně se něžně přitlačila ošetřovatelka. Vydržel jsem to jen chvíli, a bolest nebolest, spánek nespánek, začaly ve mně pracovat hormony. Byla úplně nahá, jen na rukou měla jemné kožené rukavičky.

Byl jsem z těch rukaviček dost v šoku. Otočil jsem se s úpěním na záda a ona si musela všimnout, že po ní toužím. Nechtěl jsem to brát jako nějakou povinnost, opravdu se mi líbila a v těchto okamžicích jsem jí byl nejblíž, ale nevěděl jsem jistě, jestli by to opravdu chtěla, zarazily mne však opět ty rukavičky. Než jsem se však z toho nějak vzpamatoval, tiše zašeptala: „Uděláte pro mě něco, kapitáne?“

Chvíli jsem mlčel. „Ano!“

„Prosím, zůstaňte, jak jste, a o nic se nesnažte, prosím!“ položila ruku do mého klína.

„Je to těžký,“ vydechl jsem se zvýšenou tepovou frekvencí.

„Já vím, soudruhu kapitáne,“ zavrtala hlavu do polštáře, „slibte mi to!“

„Hm, slibuji,“ odfoukl jsem, nějak mi to oslovení *soudruhu* na ni nepasovalo.

„Povězte mi něco, povídejte, kapitáne, povídejte, ráda vás poslouchám, povídejte, nebudeme myslet na bolest na těle a já na duši, prosím, soudruhu kapitáne.“

Bylo to od ní trochu netaktní, nefér, když si myslí, že s ní necítím. Jako ty rukavice, které jsem nemohl překousnout. V polospánku, už si moc dobře ani nevzpomínám, jsem ve snaze ji utišit a pohladit její srdce, naději, víru plynule povídal cosi, cosi ze mne, možná veden uzlem napětí pavučinkových myšlenkových sítí …

„Tedy poslouchej, neznámá paní z domu smutku, dotýkající se mé duše …, vyprávěl mi Zachar … a tam, hluboko, úplně na dně všech oceánů je špunt, spíš takový malý poklop od kanálu. A na něm malé stavidlo, na kterém je napsáno p o k u š e n í. A stalo by se, že by tudy, tím malým otvorem, vytekla všechna voda, možná pomalu a možná rychle. A voda na našem světě je cennější zlata a jaspisu i všeho kamení. Kdo jej otevře, zničí jeden z prvních dobrých dnů.“

Trochu jsem váhal, jestli mi rozumí, ale únava vyřešila případné dovysvětlování za mne.

„A zdál se mi sen, že jsem porušil onen zákon. Ze zvědavosti a možná ze závisti jsem tuto smlouvu mezi mnou a mým muškátovým Bohem, já Měsíčňan, co ochránce můj byl měsíc porušil, a ponořil jsem se tak hluboko, abych odpečetil to malé stavidlo, a touha po zakázaném našeptávala zvednout poklop. Snad jsem chtěl vidět nové muškátové nebe. Pokušení bylo silnější než moje pokora. Namlouval jsem si a balamutil sám sebe, že to tak můj ochránce chce. Omlouval jsem svoji svobodnou vůli tím, že on dávno ví, že tak učiním a neobejdu křižovatku cest.

A tak jsem tam, daleko za hranicí mých smyslů, odpečetil stavidlo a čekal, možná vteřinu, možná jeden věk. Voda se ztratila. Já viděl na dně toho velkého rybníka řadu poklopů podobných okénkům či studánce. Moje oči vnímaly první z řady. Malý otvor sotva na prolezení zapečetěný pečetí, na které bylo napsáno velkými písmeny OR. Nastala tma. Odpečetil jsem poklop, ale nebylo ho jak uchopit, byl tak hladký, fosforeskoval. Sám se dotykem otevřel a z něj vytrysklo světlo jako vodopád, ozonový proud částic, jako když baterkou posvítíš do mlhy, podobný paprsku radaru hledající letadlo, čekající na jeho odraz. Nebyl jsem sám, cítil jsem v tu chvíli, že tam jsem. Bál jsem se. Přesto jsem se podíval do magického otvoru jako otevřeným oknem. Vnímal jsem obrovskou hloubku, průzračnou s tušením dna a my se dívali místo dolů nahoru, někam jinam, do stejného a jiného. Viděl jsem spoustu zářících diamantů, takových střípečků, a někde v dáli, nevím, zda na okraji či blízko, uviděl jsem chrám z korunky princezny měnící odraz paprsků jako v koloidním roztoku.

Měl pouze jeden vchod a já jsem pořád přemítal, jak je to m o ž n é, že má pouze jeden vchod, zdálo se mi to nemožné. Chrám byl čistý, průzračný, z jednoho velkého diamantu, vytesaný písmeny. Nikdo a nic do něj nevcházelo, nikdo a nic nevycházelo, bylo to pro mne nepochopitelno a nelogično, žádný vstup a výstup, možná to bylo v ě č n o.

A viděl jsem zároveň světlo, co se do něj začalo propadat, až kolkol nastala tma. V ten okamžik, ve stejný okamžik, ve stejném čase se nitka paprsku začala snovat do klubíčka jako dvě ozdobná písmena OR. Klubíčko vytěsnilo tmu v prostoru a odlesky světla se odrážely od střípků a naplnily světlem hloubku.“

Dostal jsem od černé paní madony napít trochu čaje, usrkl jsem a se zavřenýma očima jsem pokračoval:

„Vidím uprostřed chrámu bez jediného schodu malého chlapce, co neúnavně šlape na dřevěné ráhno od měchů varhan, ale varhany tam nejsou, trám končil vyzmizíkovaný v tom uzavřeném prostoru. Slyším jen pulzování měchů a jejich skřípot, vrzání starého dřeva."

Na chvilku jsem se odmlčel. Nadporučík vedle tichounce zasténal.

„Měchy pulzovaly jako moje srdce, tam pulz tvořil ano, ne, tam se světy spojovaly kapilárou niti paprsku světla bez veličiny času. Na druhé straně mi bylo divné, že neslyším jiné zvuky kromě dýchání měchů, žádné zvuky varhan, měchy v absolutním tichu, ani dech chlapce bez námahy a průsvitné tváře vzpomínek. Možná jsem si i ten zvuk vzdychajících měchů domýšlel. Uvědomil jsem si, že nevidím jiné tvory, nic v mém pojetí živého, viděl jsem jen v ě č n o. Bál jsem se otevřeného těžiště ležícího mimo mne. Neměl jsem žádnou lidskou potřebu, jíst ani pít ani spát, jen jsem cítil, že chci slyšet nějaký zvuk, to absolutní ticho mne nahlodávalo. Chtěl jsem zavřít a zapečetit okno, jen tak naoko, aby to nikdo nepoznal, ale nešlo to, nebyla tíha vody, která by jej udržela, voda nebyla. Začal jsem cítit moje já. Začalo střípkovatět a rozpadat se, stále padat a padat, nekonečně padat. A střípky, moje touhy a sny, naplavovaly splavy plné artefaktů. Tak jsem se bál přijít o své já. Volal jsem svého muškátového Boha, aby mne slepil dohromady, aby mi ponechal moji lásku k němu a k blízkým."

Cítil jsem, jak se trochu víc ke mně přitulila. Čekal jsem, že se zeptá proč „muškátového". Nezeptala se, stejně jako já se nezeptal na kožené rukavice.

„A v mém volání jsem byl sám cíl i odpověď. Hle, viděl jsem světlo ze světla, počátek a konec. Pouze jednu pečeť z mnohých pokušení. Chtěl jsem vidět, jaké je muškátové nebe. Jenže bylo brzy, abych pochopil sebemenší z nepatrných odrazů stínů. Tvůj syn snad ví a slyší …"

To nevím, jestli ještě slyšela, nevím, jestli to slyšel i můj muškátový měsíc, cítil jsem jen vůni a barvu jemné fialkové rtěnky…

„Kapitáne." Trochu se po chvíli zavrtěla, jako by se naráz probrala ze snění, a povídá: „Víš, taky ti něco povím, trochu, chceš?"

Popravdě řečeno, měl jsem v sobě takový dost nepřekonatelný ješitný pocit, co mi ta paní v rukavicích ze smutku může říct, někde v prdelákovicích, co ta může vědět … Pocit slušnosti mi však velel

naslouchat. Předpokládal jsem, že to je pořád lepší, tedy poslouchat, než myslet na bolest, na hnusnou skutečnost.

„No, nebude to sen, je to skutečnost. Když jsem se dozvěděla, co se stalo, chodila jsem se po dva dny dívat, jak kopou hrob. Chtěla jsem zemřít s ním. Až byl hrob vykopaný, v noci jsem si vzala župan, starého plyšového medvídka s rukama a nohama sotva držícími na nitkách několikráte přešívaných, kterého měl tak rád, a šla si lehnout do hrobu. Slezla jsem dovnitř a lehla si na fošnu, na dně."

Pozorným naslouháním byl ze mne cítit jistý svalový tonus.

„Dívala jsem se nad sebe do obdélníku vykrajujícího noční oblohu a všimla jsem si, že stěny byly pokryté stříbrem. Byl to měsíční svit s lámavými paprsky. Dala jsem si medvídka na břicho. Připadalo mi, že jsem těhotná, že mi moje dutiny začíná vyplňovat nový život. Nemohla jsem se zasebevraždit, ne tedy tam dole, prostě to nešlo."

Bylo ticho. Nevěděl jsem, co říct. Naštěstí sama pokračovala.

„Označkovala jsem dno hrobu jako fena a medvídka, který upřeně zíral do nebe, jsem položila doprostřed. Tak jsem si říkala, že se utopím, že to bude snazší, budu hned se svým synem. Neumím plavat. Vy jo, soudruhu kapitáne?"

„Jo," zaznělo polohlasně seknicí.

„Šla jsem z kopce od kostela, na vsi nikdo nebyl. Došla jsem až ke konzumu v zatáčce, tam, víš nebo víte, tam je přece rybník. Vyčítala jsem Bohu nespravedlnost a zároveň prosila o smilování. Cítila jsem to bahýnko uprostřed prstů, jednu pantofli jsem ztratila. Jako bych chodila po hladké slonové kosti. Bylo málo vody, musela jsem jít dál. Hladina se mi zdála taková divná, nebyla tam ani jedna vlnka. A tam jsem spatřila noční nebe plné hvězd, jak se v samotě zrcadlí jako brána, která mne vítala a já vítala ji."

Cítil jsem, jak se její drn tře o mé koleno.

„Viděl jsi už někdy nebe, kapitáne? Ne ve snu, doopravdy, opravdové nebe?"

„Možná, vyprávěl mi o něm jeden Žvejkal. Vždyť před chvílí jsem ti o něm povídal, nespala jsi?"

„A jaké tedy doopravdy je, je takové, jaké jsem viděla na hladině?" otázka úmyslně přeslechla moji výčitku.

„Možná." V té chvíli jsem zaslechl, jak štípač dubových polen spustil stroj, a zdálo se mi, že otřásá celým gruntem. Cítil jsem její pot a napětí kůže pod bradou, měl jsem pocit, že vidím její duhovku

odrážející celý její dosavadní film života, zrcadlo obrazů na křižovatce nepřehledných cest.

„Co ti o něm říkal ten Žvejkus? Uvidím se se synem?“

„Nebe, to je neuchopitelný sen, je to láska, je to muškátový měsíc, je to kapka rosy uvízlá v pavoučích sítích. Je to milost, není hloupé, není předurčené, není těžké ani lehké, je jak duše - m o ž n á.“

„Je barevné, soudruhu kapitáne?“

„Možná.“

„Jaké je nebe, jaká je láska? Pořád tomu nerozumím.“ Její horký dech mne pálil do tváře. Nadechl jsem se tak zhluboka, až jsem zasténal.

„Možná.“

„Uvidím se s ním?“

„Možná, možná určitě, ono není virtuální.“

„Co je to virtuální?“

„Ta je takové jen zdánlivé, takový hologram.“

„Co je to hologram?“

„Hele, nebudem to řešit, prostě nebe je skutečné, stačí? Nebe, není to konzum.“

„Stačí.“ Cítil jsem frekvenci dechu vracejícího se do roviny rybníka. Znovu jsem si uvědomil její rukavice. „Není hloupé, nebe není hloupé,“ opakovala tiše jako mantru. „Je milostivé.“

Pořád jsem přemítal, jak to, že je tady, že se neutopila. Nevěděl jsem, jak se jí mám na to zeptat.

„Ty ses vrátila?“ vypadlo neorganizovaně ze mě.

„JO.“

„Ty v nebe nevěříš, viď?“

„Ale ano.“ Cítil jsem, že si vychutnává moji zvědavost. „Když jsem byla ve třetině rybníka, chtěla jsem jít rychleji. Vodu jsem měla nad kolena. Začala jsem cítit, že je studená. Z břehu u silnice jsem uslyšela hlasy. Ožralí chlapi chcali do rybníka jako na plechovou rýnu. Poznala jsem Šmudlu, škaredného chlapa s přehazovačkou, hnusného chlapa s velkými manšestráky na zelených kšandách, věčně špinavými od sraček zdejší bramborárny, ve řvavě barevném svetru s kosočtverci, s červenými fleky v obličeji, co nikdy nic nedotáhl do konce, jak mele s statními ty svoje hospodský nesmysly:

´Vole, rusalka, já vidím na rybníce rusalku, černou!“

Odhodila jsem župan a přidala do kroku.

´Vole, rusalka, já vidím na rybníce rusalku, bílou!´

´Šmudlo, nechlastej tolik, už ti to leze na mozek!´

´Co by mně lezlo na mozek, podívej se!´

´Já vidím leda tak hovno, i na ptáka si musím brát přes mozol socialismu zrcátko, abych si nepochcal boty.´

´Kývá na mě, abych šel za ní!´

´Prosím tě, co bys s ní dělal, s nějakou mladou fuchtlí baletkovou?´

´Tancoval, ty vole.´

´No na to by ses možná zmohl střízlivej, ty dežo, tak běž, ty trubko.´ Chvilku bylo ticho.

´Pojď už do prdele, nebo tě tady nechám, zejtra musím vstávat do *arbait macht fraj*, to není žádná pohádka.´

´Fakt je tam.´

´Jo a já jsem potom Šmudla jako ty, vole, vyspíš se z toho, ráno dáme piváka a jaký byly r u s á č k y.´

Slyšela jsem, jak si ještě vyprázdnil žaludek do vody, až to plesklo, a povídal na rozloučenou:

´Tady máš na rozloučenou, ty krávo, vožer se, ty krávo, ze smetany.´

A v objetí se oba šmudlíci potáceli dál po silnici. Zaslechla jsem ještě, jak se hádali mezi Smetanou a Dvořákem o autorských právech.

Tak jsem si řekla, že to teda ne, neudělám tomu Šmudlovi radost a urousaná jsem se vrátila domů. Cestou jsem potkala obrovského psa a začala se bát, aby mě nekousl. Přišel, očichal mě, odešel, spíš zmizel ve tmě mezi plaňkovými ploty. Dostala jsem strach."

Posadil jsem se na postel a dlouhou chvíli seděl. Noc se mi zdála nekonečná.

„Šarkáne, spíš?"

Z vedlejší místnosti se tiše ozvalo: „M o ž n á."

„Jak ti je?"

„DE TO."

Bylo ticho. Položila mi hlavu do klína.

„Přijedeš na kafe?"

Chtělo se mi říct „možná". V poslední chvíli ze mne vypadlo: „Ano."

„Sladíš?"

„Ano."

„Kolik?"

„Dva."

Bylo ticho.

Po chvíli jsem z dálky slyšel stejnou otázku: „Sladíš?“ Nevím jestli jsem na ni tenkrát odpověděl …

Ráno v pět k vesnici přijížděla a houkala vojenská sanita. Hledali nás ti blbci, co měli přijet už večer. Vzhledem k tomu, že jsem se nepohnul za celý zbytek noci, ale ani jsem nezahmouřil oka, jsem ji zaslechl hned v počátku.

Moje ošetřovatelka si sundala rukavičky a pohladila mne po tváři a lehounce políbila. Bylo to zvláštní, zvedla se jako pírko a já se sbíral, jako kdybych si opět měl namontovat všechny kosti. Nevím, jestli opravdu spala, měl jsem ji v náručí po celý zbytek noci, jen občas zasténala podobně jako Šarkán.

Byl to jakýsi vztah vzájemnosti, druh lásky, možná přátelská láska opakem přísloví – přátelská láska lepší kamenných zdí.

Zdálo se mi, že slyším houkání sanity blíž a blíž. Vyběhl jsem ven. Vedle ze stavení vyběhla taky nějaká ženská. Na sobě měla ustřižené gumáky. Punčochové podkolenky slepené kanagonem obepínaly mohutná lýtka s křečovými žilami, prostě taková hranatá bába, hranostaj nakreslený v pravých úhlech jedním tahem. Měla na sobě mohutné zelené trenky s vyžloutlým pruhem, jaké jsme nosívali na naší kadetské alma mater. Urousanou košilkou v barvě podkolenek prosvítaly ve slunci usmažené visící cecky ohraničené pruhy podprsenky. Křičela cosi na mě, až jsem se polekal, ale i v zakrvavené uniformě jsem stačil zareagovat.

„Je válka, válka, občanko, válka!!!“

„Ježišimarijá, Bobí, vstávej, Bobíne, je to tady, je zase válka a zima jako v březnu za Hitlera!!! Tý naší zkurvený vládě se to přece jenom povedlo!“ Se zděšeným výrazem prchala zpátky do chalupy. Po chvíli se z chalupy ozvalo:

„Pipi, kde mám ten mašinkvér, co jsem ho volejoval?“

Místo odpovědi se mu dostalo: „Je tam důstojník, venku, celej od krve, ježišmarijá, co s náma bude, snad nepůjdem do Německa?“

„Pipino, já se obleču a dem se tam podívat, kurva, tys mi zase vzala moje trenky, kolikrát ti mám říkat, ať mi na ně nešaháš!!!!“

„Když ono se v nich dobře chodí,“ ozval se provinilý tenký hlásek vlásek, pravděpodobně utěšňovaný žmoulanou buchtou.

Za pár okamžiků naběhlo smíšené družstvo v četnických helmách, on v maskáčových kalhotách se vzduchovkou na pěkném řemení,

před barák. Rozhlížel se vyděšeně kolem. Pipinka mu ukázala posunkem na mě, jak stojím na krechtu a zhlížím do dálky k obzoru, očekávající každým momentem příjezd sanity.

„Kde jsou, soudruh kapitán?“ Znalost hodností mě překvapila.

„Za kopcem.“

„Ježišmarijá, co budeme dělat?“

„Schovejte se!“

„Kam?“

Chtěl jsem říct „do prdele“, ale rozmyslel jsem si to. „Na půdu, otevřete vejklíř, když poletějí bombardéry, tak střílejte, tady manželka vám pomůže nabíjet diabolky.“

Chlapovi se na půdu asi nechtělo.

„My bychome radši drželi stráž.“

„Tak jo, tak tady před barákem, kouření ve dne povoleno.“

„Rozkaz!“ zasalutoval vojín v záloze a začal chodit sem a tam. „Mám ještě někde zakopanou uniformu na zahradě v konvi po mým dědovi, on byl legionářů!“ halekal na mě a upoutal ještě na chvíli mou pozornost.

„Dobře, bude se hodit!“ V duchu jsem obdivoval život jednoduchého varianta. Neušlo mu, jak jsem pronesl pa rusky: „Što éto za direvňu, taký prdelákovice na bednu, tady je snad každej pako.“

Ta s těma usmaženejma měchama v ďábelských trenkách se vydrápala za mnou na krecht a sledovala příjezd sanity. Posádka se mohla smíchy ztrhat, když mne uviděla, určitě si myslela, že jsem zlitej jako kára a připravil jsem jim přivítání.

„Hele, to stačí, běžte si odpočinout!“

Strážnej nezaváhal a reagoval ihned: „Já tady klidně budu sloužit, stejně jsem si posral celej život, tak alespoň padnu za vlast.“

Vedle mne přitakávala Pipinka: „Jo, pane, je to pravda pravdoucí, posral si celej život, celej si ho posral, jezdil na bagru!“ Měl jsem jich dost.

„To se cení, tak nezapomeňte, až tady půjde ten pohřební průvod, tak i záložák musí zdravit tady na krechtu, a když ho šoupnou do díry, tak vypálíte tři čestný salvy.“

„Provedu, soudruhu kapitáne!“

Sanita konečně vypnula kvílení, divná vesnice byla stejně na nohách.

„Kde jste byli, vy blbci?!“ Než jsem dostal odpověď, zešikanoval jsem je a na nosítkách jsme šoupli Šarkána do *kačeny*.

Byl den pohřbu a nastal čas loučení, tentokrát bez rukaviček. Jednoho šoupnou sem, druhého tam.

Zašel jsem za vrátka. Nechala se obejmout, aniž by se rozhlédla kolem sebe, zda ji někdo v den pohřbu vidí, bylo to první loučení v jejím dni. Držel jsem ji za ruce a naše čáry se tentokrát spojily do jednoho bodu, čáry srdce, rozumu i života se najednou protly v jednom jediném bodu.

„Buď sbohem, kapitáne."

Věděl jsem, že se už nikdy neuvidíme, a taky jsme se neviděli. Ve studené *kačeně* za důvěrného sténání a kvílení motoru jsem stále myslel na přítelkyni z domu smutku. Zdála se mi, že přišla z jiného světa, z jiného času.

V začátku ubíhající cesty jsem si všiml, jak před vraty stojí žena celá v černém a dívá se za ujíždějící *kačenou*, nad ní na krechtu čestná stráž. Její pohled směřoval stejným směrem ke kostelu s vykopaným hrobem, kudy jsme projížděli i my, po chvíli jsme zmizeli za horizontem. Šarkána jsem dovezl včas, dlouho si poleží, v nemocnici mi ošetřující lékař řekl, že ho musí hned operovat, má natrženou slezinu a něco s játry, že se z toho dostane. Konečně dobrá zpráva, pomyslel jsem si a tušil jsem, že část mé pláštěnky přikryje alespoň dnes hrob pro mne neznámého vojáka.

Veliteli jsem důrazně oznámil vzkaz od černé madony, kterou jsem mu zprvu vylíčil jako jemnou éterickou bytost, aby si s papírem vytřel prdel, že mu vzkazuje, že když jí zabil syna, že je hajzl všech komunistickejch hajzlů, aby si nechal vykopat za ty prachy hrob, že když půjde kolem, že se aspoň pořádně vybleje. Čuměl na mě jako puk, vzal pomačkaný papír a beze slova mne propustil na ošetřovnu. Dostal jsem týden domácího léčení. Myslím, že ten papír podepsal stejně někdo jiný než ona, nejspíš sám velitel.

Velký Manitou - časy se mění tancem a třpytem hvězd v zahrádce

„Soudruhu majore, nic zvláštního se během mé služby nestalo," okázale hlásil dozorčí útvaru, rozespalej velkej kůň se sportovní postavou, a ustoupil o krok na bok.

„Nějaké dálnopisy, soudruhu nadporučíku? Děkuji." Poděkování za hlášení jsem dodal o trochu později.

„Ano, fonogram o mimořádné události," dodal.

„Dobře, přineste mi ho do kanceláře náčelníka štábu, seznámím s ním na ranním rozvodu do zaměstnání. Zabezpečte, aby jednotky stály v 8.00 na nástupišti," s povzdechem jsem si uvědomil, že mne čeká náročný týden, a to ještě přísaha a dále ukázky pro západní vojenský okruh. Nejradši bych se na místě otočil a zalezl někam, kde by mne nikdo nenašel, jistě by to zvládli beze mne, tak jako ostatně všechno, co se v životě děje.

Za chvilku jsem už poslouchal, jak dozorčí na jednotlivých rotách začínají s organizováním nástupů a velitelé jednotek kontrolují přítomnost. Setrvačník života vojenské komunity se po ránu roztočil na plné pecky.

„Zástupce náčelníka štábu ať připraví zástavu a čestnou stráž," předával jsem dozorčímu nadporučíkovi, schopnému vše zabezpečit po organizační stránce, spolehlivému ve všech směrech. Z vedlejší kanceláře na mne zahalekal zástupce, takovej našeptávač, od kterého jsem si však nechával značnou vzdálenost, protože jsem věděl, že stejně našeptává i jiným, včetně mých nadřízených.

Výhodou pro mne bylo, že jsem procházel všechny funkce od základu, proto mi běžné situace nedělaly žádné problémy, včetně nošení kanad, opasku a podobných rutinních záležitostí.

V pondělí byl pravidelně nástup útvaru, tentokrát jsem si byl vědom, že musím přitvrdit a přenést nějakou tu zodpovědnost do posledního vojáka vzhledem k nastávajícím ukázkám. Útvar stál v osm hodin na nástupišti a já převzal hlášení, z reprobeden z posádkového klubu se ozvalo zapískání a začal hrát husitský chorál Ktož sú boží bojovníci.

Pozdravil jsem zástavu a začal přehlídku. Díval jsem se vojákům do očí, do očí tisíce lidí, na konci čelem vzad a úhlopříčkou jsem začal vstupovat na klasickou, nově natřenou plechovou tribunu

s hvězdou a mikrofonem. Chorál přestal hrát, jako by ho utnul mečem. Vzhledem k tomu, že schůdky byly zezadu, slyšel jsem z oken ošetřovny, která byla přilepena na kostel nějaké církve českobratrské, neboť celá kasárna byla v bývalém klášteře, jak lapiduch povídá tomu druhýmu:

„Teď to přijde!“

„Co přijde, vole?“ ptal se někdo z mladších simulantů. A on mu odpověděl:

„Zdarec, v prdeli palec!“

Dalo mi hodně práce, abych nevyprskl smíchy a zachoval vážnost, naštěstí jsem se ovládl, ruka mi vyletěla k pozdravu a já zařval:

„Nazdar, soudruzi!“

Očekávaná odezva byla bez nadšení: „Zdar, soudruhu majore!“

V ozvučovací soupravě začalo něco pískat, což tu bylo skoro standardem. Znovu jsem bez vysvětlení zařval: „Nazdar, soudruzi!!!!“

Pochopili to všichni, odpověď, i kdyby byla výborná, nemohla v každém případě uspět. Situace se opakovala včetně chorálu a očí. Znovu se polohlasem z ošetřovny ozval lapiduch, tentokrát taky bez vysvětlování.

„Zdarec, v prdeli palec,“ s následujícím *nazdar, soudruzi* a *zdar, soudruhu majore*. Akorát jsem z pootevřeného okna slyšel nějakou poznámku o Gagarinovi, v tu chvíli jsem se rozhodl, že se po nástupu na ně podívám a zvednu jim trochu politicko-morální stav a nastolím dusno.

Podal jsem NŠ knihu, do které se lepily dálnopisy, a on automaticky seznamoval útvar s nějakou mimořádkou ve strážní službě se smrtelným koncem, které nikdo nevěnoval pozornost, neboť to patřilo k folklóru.

Četl zcela automaticky. Já se v podvědomí díval na všechny ty vojáky a uvědomoval jsem si, jak funkce napomáhá moci a jak moc chutná. Dovedl jsem si představit, jak se moc politiků stává drogou, chvíle slávy, opěvování a pochlebování, zvláštní atmosféra těch okamžiků.

V mém případě však nesla moje funkce strach, strach, který je schopen dotýkat se právě jednotlivce, zasahovat jednotlivce, nebezpečí sankce v podobě omezení svobody, ve filosofii radši se sklonit než mít svůj vlastní názor. Ještě více jsem její moc cítil kdysi před technikou. Před celou stovkou tanků či posléze raketovou technikou a ještě více před množstvím doprovodné techniky. Šlo o moc

bez ohledu na politický systém, bez ohledu na to, že by někdo mohl v tomto podsystému selhat, bez myšlenky, že někdo otočí kanon tanku na jinou stranu, o moc nad lidmi, moc, která dělá z člověka nadčlověka, moc, co z chaosu dělá i zmizíkuje život, moc v konečném důsledku, moc vzít život a zabíjet, prostě vůně moci.

Sledoval jsem oči vojáků svázané řády a předpisy. Byl to jakýsi psí pohled, řekl bych tak mezi dvaceti a čtyřiceti centimetry nad zemí do výše kanad, pohled psů, kteří jen málokdy kousnou svého pána, neboť každý systém a nyní i já jsem jim dával nažrat, třeba i jen v podobě volna a opuštění posádky. Viděl jsem, jak se bojí moci, a věděl jsem, že to někomu zůstane po celý život, že si stále budou vykládat budoucnost a na otázky ano, ne si budou stále házet s korunou, dokud nepadne ta správná hlava, dokud se přání nespojí s podporovanou budoucností, případné zklamání může být přímo devastující.

Projev o mimořádné události pomalu končil a já jsem si teprve teď všiml bojové zástavy a čestné stáže, tak silně mně připomněly falangy v pravoslavném kostele. Řekl jsem si, že se zamyslím, až někdy budu sedět po večerech v posádkovém klubu sám, ve skupině velení, jaké paradoxy panují v souvislostech po linii husitský chorál, sjezdy komunistické strany, jejich prapory, pravoslavná mše, kde se místo cara modlili i za prezidenta, jak za Husa, tak později za Bora, jak za toho či onoho tajtrdlíka, za republiku tu a tu. Jak jsou si podobná paradigmata moci, jak je to všechno pocitem moci a slávy svázané bez ohledu na proklamované pravdy a vůbec skutečnost, jestli vítězí, nebo ne. Jak jsou blbí ti obyčejní, co položili svoje životy za vlast, když teď po nich nikdo neštěkne. Nevím, proč mne to napadlo, ale uvědomil jsem si, že moje jméno moci nosí i statný kanec na pomocném zemědělském hospodářství vojenského útvaru.

Čtení jako evangelium o mimořádné události se chýlilo ke konci. Nakonec podle zvyku jsem měl zavelet „pozor“, neboť na základě mimořádné události byl vydán rozkaz s nařízením k nápravě u všech podřízených úvarů. Opět jsem zaslechl z okna ošetřovny místo „pozor“ zřetelně „ztopořte!“. Zavelel jsem:

„Pozor!!“ a málem jsem se přeřekl. Dal jsem pokyn k nácviku slavnostního pochodu.

První extempore v tomto týdnu bylo za mnou, pochodování bylo úděsný, musel jsem vydržet skoro hodinu na nácviku a pořadové kontrole. Sestupoval jsem z tribuny k velitelům zcela bezelstně

a nahrnul na ně úkoly spojené s následujícími dny. Dal jsem rozchod a vrátil jsem se do kanceláře kolem ostrůvku trávníků s kytkama, ze kterého basisti vyhrabávali krámovky, na ošetřovnu jsem v tu chvíli zapomněl. Sám jsem se pro sebe trochu pousmál, nic se nezměnilo a ani já jsem tento status quo nechtěl měnit, bylo to pro mne pohodlnější a vytanulo mi na mysli heslo velitelů rot - bigoš hladový, vzduchem chlazený, dobrou vodou napájený je schopen něco dělat než opačně.

Jo, příliš demokracie škodí.

Zavelel jsem vojákovi, který mi dělal řidiče, aby mi uvařil kafe, měl jsem však podezření, že střádá vysušený lógr z kafí z mých návštěv a podává mi je nebo míchá ještě jednou, nemohl jsem mu to ale dokázat. Chystal jsem se na kontrolu výcviku, tedy spíše na taktiku bez techniky, jejíž kouzlo spočívalo v pěší chůzi bez využití techniky.

Byla to i pro mne dobrá zašívárna, protože starý praporčík, jakožto správce, byl jako by z mé krve, nepředstíral a nazýval věci a problémy pravými jmény a velitelé rot zas měli ode mne pokoj, věděl jsem, že když o něco půjde, umějí zabrat, dával jsem jim prostor k realizaci.

To bylo v této chvíli rozhodující, o nic jiného nešlo. Cestou na cvičák jsem si vůbec neodpočinul, řidič byl vyděšenej, připadal jsem si jako instruktor v autoškole. Cestou s ním jsem neprohodil ani slovo, bylo to z taktických důvodů, ne že bych s ním nemohl komunikovat o čemkoliv, ze zkušenosti jsem věděl, že mlčení směrem k řidiči je lepší a budí to v očích vojáků dobrý rovnostářský přístup. Popravdě řečeno, nebýt ukázek, tak mne tyhle taktiky vůbec nezajímaly.

Na střelnici cvičil nějaký tankový prapor. Zdálky už jsem viděl, jak jednotlivé osádky s transparentem červeného kosočtverce pochodují za sebou v zástupu po čtyřech a halekají na sebe povely, co dávali do radiostanice velitelé čet, měli s sebou RF a vzpomněl jsem si na spojařské heslo: „*Se.* tiše, nepřítel naslouchá.“

Červené kosočtverce byly proto, že na mapě jsme byli my červení a imperialisté modří. Viděl jsem, že výcvik u mých jednotek běží dobře, vyslechl jsem hlášení velitele, spokojeně jsem se odebral na inspekci týlového zabezpečení, respektive k správci střelnice a do prostoru posádkového cvičiště.

Starší prápora, zvaný Dzigo, který mi silně připomínal Pekose, měl už echo, že tam budu, a postával před typicky natřeným rádoby maskovaným barákem, kde sídlila obsluha střelnice. Stál v jeho prostoru, s červeným, infarktovým obličejem ošlehaným od větru a častého pobytu venku, a zdálky už mne zdravil a salutoval. Panovaly mezi mnou a jím spíš neformální vztahy. Naoko před podřízenými to nedával nijak najevo a hrál divadlo se vším všudy, včetně navození atmosféry u svých podřízených, co se týká pořádku a čistoty, i sám byl vždy vzorně ustrojen s vyleštěnými kanadami a vyžehlenou uniformou, kterou na sebe bral jen málokdy, většinu času strávil v montérkách.

„Díky," poděkoval jsem mu za hlášení a rozhlížel se kolem, díval jsem se na prostor, na krajinu, které bylo opět úplně jedno, že je teď proměněna v kóty. Na plochách bylo zaseto obilí, kterým si úvar vypomáhal a přilepšoval si jím při krmení prasat na PZH. Na betonové ploše jsme stáli sami dva a pozvání na sebe nenechalo dlouho čekat.

„Dáme jednoho platánka, veliteli …"

„Náčelníku, jo, jednoho dáme, fakt jen jednoho, vždyť víš, že máme přísahu a potom nějaké ukázky," řekl jsem, protože zpravidla každá má návštěva u jednoho nezůstala, tentokrát jsem si v duchu říkal, že maximálně dvě a víc že ne.

Prošel jsem strohou chodbou s nějakými politickými nástěnkami do jeho kamrlíku vytvořeného z plstěných kousavých vojenských dek a sedaček z jakéhosi zemního stroje. Místnost byla cítit kuřákem a krémem na boty, v železných bednách byly zbytky těžké měděné kabeláže k terčům, nemohl bych říct, že tam byl nepořádek, vše bylo pokřtěno umytým jemným bahnem. Bylo to místo odpočinku po práci, takové skoro až na usnutí, ale jedno z míst, které jsem měl na světě rád.

Dzigo mi nabídl cigaretu značky Mars bez filtru a donesl dva platánky ze sedmýho schodu. Na šedě natřeném okně byla poslední rádoby krycí vrstva, co se snažila překrýt zelenou hráškovou nebo zelenou khaki, na některých místech oprýskanou. Toto vše svědčilo o starém zkušeném vojákovi tělem i duší, kterému jsem nemusel nic vysvětlovat, který by byl spolehlivý a měl rád svou práci v jakékoliv době, jak za Napoleona, tak i ve hvězdných válkách. Nadával na práci, na počasí, na režim, ale já jsem věděl, že svoji práci má rád a že by ji nikdy za nic nevyměnil. Měl jsem rád spolehlivé lidi. Právě

proto mi připomínal hostinského, kterého jsem znal, s příznačným jménem Kořalka.

Na parapetu okna skřípěl tranzistor, kdysi bílá umělá hmota byla ošahaná a knoflík na spouštění a ladění byl zašlý špínou. Jako by na mne padla sladká únava a chtělo se mi spát. Dovedl jsem si živě představit starýho práporu, jak tu a tam po práci poklimbává a nechce se mu jít domů. Hm, domov, čím jsem byl starší, tím víc jsem o tom přemejšlel a vazby, které mne spojovaly s různými předměty a místnostmi, byly dokonce silnější než vazby rodinné, spíš přetrvávající. Byly to spíše jakési fotografie či virtuální obrazy zastavené v trhaných časových okamžicích a osoby do těch obrazů vstupovaly horem na jeviště jako v loutkovém divadle. Kdoví jaký je práporův domov. Ten odešel pro dalšího platana.

Rozjímal jsem, proč nejsem schopen zachytávat přesně celý svůj život nebo alespoň neidealizované dětství, to se mi mělo jevit předefinovatelnou nejpřirozenější spojitostí s domovem. Jen jsem si vzpomněl na to, jak jsem jako malý nakreslil strom i s kořeny a přehnul papír v poloviče kmene proti světlu, dokresloval jsem ty kořeny nebo větve a stačilo mi jen vložit kopírák a strom byl. Díval jsem se papírem proti slunci a pořád jsem koumal nad souvislostmi kořenů s korunou. Bylo to vše jen přeludem a zrcadlením nebo snad by tenkrát bylo lepší, kdybych papír zahodil, nebo se mi tato přehnutá skutečnost vryla do podvědomí a kdoví jestli ne zbytečně.

Zaplať pánbůh mne z neplodného filosofování vytrhl Dzigo s dalšíma dvěma lahváčema platánka a já ho pomalu začal nejen poslouchat, ale i vnímat. Určitě na mně zpozoroval, že jsem zpozornět, a on si pozornost zcela určitě zasloužil. Vzal jsem do ruky lahváč a ucítil jsem vůni pivních kvasnic, ťukl jsem si s protější lahví, a než jsem stačil říct něco jako „na zdraví“, tak mne prápora předešel:

„Dzing ho, veliteli!“

„Musím brzdit, náčelníku.“ Cítil jsem, jak mi duch kamrlíku roztahuje žíly, a začal jsem brzdit. Potlučené dveře se pootevřely a dovnitř nakoukla hlava topiče ze správy budov, který se sem pravděpodobně taky chtěl zašít před blbnutím z natírání budov před ukázkami, lahváč zřejmě čekával zpravidla i na něj. Zbystřil, zarazil se, tak jsem mu pokynul, aby šel dál. S práporou, v délce několika okamžiků, se ozvalo: „Dzigo.“ A já teprve teď rozeznal, že říká místo „dzigo“

„dzing ho“. Nabídl mu i marsku, ale známý topič odpověděl svým typickým humorem:

„Ď díky, už jsem třikrát ko ko kouřil, ale ani jednou nezasunul.“

Neubránil jsem se smíchu, neboť v podání důchodce to vyznělo obzvlášť pikantně. Podvědomě jsem chtěl zůstat, ale povinnost, ta hloupá povinnost a zodpovědnost mě udolávaly. Z uvažování mne vytrhl vojáček, který oznamoval, že dole v kasínu bude nějaká kontrola.

Dzigo to slyšel a řekl: „Veliteli, kašlete na to, celý den vás budou otravovat, kontrolujete výcvikové zařízení a hotovo, jste v terénu, to je přece přednější, když tak zavolají, oni do terénu nepojedou.“

V podstatě jsem mu dal za pravdu, protože kontrola vždycky musela něco najít. „Máte pravdu, náčelníku, kašlu na to, je to neúnosný, pořád nějaká kontrola.“

Topič přitakal a připojil se k hovoru: „Jo, ka ka ždej, kdo má v pr prdeli díru, by chtěl dělat ve velitele.“ Záhy se zarazil, jestli jsem to nevztáhl na sebe.

Já jsem jen podotkl, že je to dobrý, a dal jsem najevo tu skutečnost, že o to, tedy zrovna velitelskou funkci, nestojím.

„Vážení přátelé, kdybych neměl ten závazek v armádě za školu, tak mě tady nevidíte, to mi věřte.“

„He he leďte se, náčel níku,“ povídal topič, „my to víme, tak jsem to ne ne myslel, chtěl jsem jen říct, že ka ka ždej si myslí, že by to dě dělal určitě líp, a to je všude, ale když je potom postaven před z zodpovědnost a svázanej před pisama a na nařízeníma, tak je z toho po po posranej každej, tak to chodí.“

„Lidi jsou hrozní, závistiví,“ rozvíjel své teorie i Dzigo, „jak je někdo ve funkci, tak se říká - není člověk ten, aby se zalíbil všem.“

„Jo, s tím souhlasím, je fakt, že udělám někdy rozhodnutí i špatný, kterýho pak lituji.“ Rázem jsem měl před očima nehybného kněze, jak leží na oltáři, a cítil jsem vůni kadidla i vlhký chlad a mystiku kostela, až jsem se zimou celý otřásl. Jako kdybych to chtěl zamaskovat, pohlédl jsem na rádoby spolustolovníky, jestli něco postřehli, natáhl jsem se pro lahváče a zhluboka, pořádně jsem se napil, hledal jsem lék na zapomenutí. Dzigo zpozoroval, že chci něco spláchnout a na něco zapomenout, a hned topičovi navrhl, že ochutnají trochu švestkového moku. Rázem tu na šedě natřené desce připomínající stolek byla láhev úplně stejného provedení. Po chvilce přibyla

k topičovu pižmu i vůně švestek, piva, oleje, leštidla a impregnace a záhy vše nahradila vůně topinek.

„Tak teda na zdraví, oni se tam dole neposerou, nakonec je tam další zástupce.“ Tím bylo vymalováno, bylo jasný, že budeme chlastat.

„Jo, jasný, na na na ášelníku,“ začal něco koktat topič, aby setřel trochu stín ze svého předchozího prohlášení. Ve snaze se zviditelnit zcela nečekaně otevřel noviny a četl nám svůj horoskop blížence. „Čas mi pře e je, sou druhu náčelník, je tu psááno, vzdušné zna namení se mmůže odddávat ssexxu bez oohledu naa následdky.“ Začal se zajíkavě smát. V jeho smíchu bylo slyšet šedesát denně vykouřených cigaret.

Trochu jsem se opět pousmál nad jeho důchodovým věkem ve spojení s následkama. Dzigo se nesmál.

„Co tu zase koktáš, ty kokto,“ pustil se do něj, „to mi připomíná ten vtip o těch koktavejch, jak se učili vyjmenovaná slova po p. Pýcha, pytel, pysk, pý pý pý pý pý, a než to vyjmenoval, měl plnou kuchyň slepic. Dej si tady pa pa pa panáka, ono tě to přejde.“ Na topičovi bylo vidět, jak zčervenal.

„Potřebuju někoho poslat s Uazem dolů,“ obrátil jsem se na Dziga s tím, že jsem věděl, že to bez problémů zařídí, a tak se taky stalo. Sice jsem nevěděl, jak se odsud dostanu, když tak jsem si říkal, že klidně půjdu pěšky.

Řeč postupně přišla na politiku, na Dzigovy podřízený, jak by si zasloužili to či ono, a čas zaměstnání pomalu utíkal a už toho každej měl dost. Bylo načase se pomalu zvednout, když v tu chvíli se rozlítly dveře a do místnosti energicky vplula štíhlá, vysoká mamina, blondýnka s vlasy sčesanými do drdolu, postavená na dlouhých nohách. Věk jsem odhadoval na něco kolem třiceti pěti, možná víc. Překvapilo mne, jak se sem do vojenského objektu dostala, to jsem teď neřešil, a po chvilce jsem si uvědomil, že jsem zaslechl nějakej prskolet značky *Stadion*, na kterém sem přifrčela.

Topič pookřál a uvítal pravidelnou návštěvu: „A a a ahoj, Ja Ja Janičko!“

Dzigo, když viděl mé překvapení nad tuze krátkou propínací zástěrou ze světlých růžiček, podal ihned vysvětlení:

„To je od sousedů Janička, jezdí sem pro zbytky pro prase, náčelníku, viď, Jani.“ Obrátil se k ní s úsměvem a skleněnýma začouzenýma očima.

Ta energicky přikývla a pětilitrová plechovka od znojemských okurek s nainstalovanou rukovětí ve formě drátu tomu dávala za pravdu. Podle jejího chování jsem usoudil, že je tu pravidelným hostem a že si ji tady Dzigo pěkně hýčká a že ona je ráda, že si na moment od dětí odpočine.

Kdo by si ji taky nehýčkal.

„Janičko, to je náš soudruh náčelník, velitel nejvyšší," představil mě.

Dovedl jsem si představit, jak vypadám po celodenní kúře, nic jsem si nesliboval od nějakého zapůsobení, tak jsem se pouze taky ledabyle, chladně a nezúčastněně zahlásil: „Pojer."

„Dáš si tady s náčelníkem panáka?" vybídl ji Dzigo a podíval se na mě, jestli nepřekročil svoje pravomoci.

Sledoval jsem ji, jak je rozpačitá a jak váhá, kdybych tu nebyl já, tak by to byla automatika. Pozoroval jsem těkající oči a nakonec jo, sedla si vedle topiče, kterej ji k sobě trochu přimáčkl a hned zase pustil. Její kolena čněla skoro až nad krk, protože kožená autosedačka byla pro ni moc nízká. Atmosféra kamrlíku se s příchodem ženy rázem změnila a osoby v něm to vycítily. Dzigo mi chtěl nalít zase plnej stakan, já jsem položil ruku na sklenici a povídám: „Jen půl, náčelníku, mám toho dost."

A byla to pravda. Nenutil mě, nalil mi půlku a dolil ostatním plnou. Janička neváhala, kopla to do sebe a povídá:

„Honzo, nemáš něco na zapití?" Já jsem sebou trochu trhnul, ale záhy jsem si uvědomil, že otázka směřovala na Dziga, který se shodou okolností jmenoval jako já.

„To bude horší, mám jenom pivo," odpověděl a dodal, „voda tady není pitná, ale já ji piju už patnáct let a nic se mi nestalo."

„Tak ano, trochu piva," nezaváhala Janička. Slyšel jsem, jak v skřehotajícím rádiu hráli něco od Smokých. Nevěděl jsem, o čem se s ní mám bavit, v téhle situaci musím nějakou blbost říct.

„Chováte prase nebo slepice?" A sám sobě jsem se musel zasmát nad svým vskutku originálním dotazem.

„Ano, táta má kačeny, ale já je už nemůžu ani cejtit, takový čínský, jestli je znáš?" odpověděla bez váhání. „Táta nás zásobuje každou neděli a vůbec, nechcete kačenu?" rozvázala. Dzigo se okamžitě přidal:

„Náčelníku, veliteli, vemte si kačenu, manželka vám ji udělá v neděli k obědu, pěkně knedlíček se zelíčkem, pane, to je bašta, to je bašta.“

„Jó, kačenka, ka ka kačenka, tu můžu,“ přitakal topič, „ve ve vemte si ji, ná náčelníku!“

Já jsem tušil, že bude následovat poučení Dziga o vyjmenovaných slovech po p, ale nestalo se tak. Dzigo si však slovo přece jenom vzal.

„Neváhejte, náčelníku, její táta má takový kačeny, že když jsem je vezl v zimě na jatka na porážku v autě, měly tak velký prdele, že je měly až v kufru, a mně to vůbec neklouzalo, jak byly těžký.“

„Strejdo, ty si zas děláš srandu a mluvíš dvojsmyslně, na žádný jatka jsi nikoho nevezl, to pěkně kecáš!“

„Jo, když mně ty kačeny připomínají zdejší jihočeské selky, každá, když jde po silnici, to je, jako když se sotva valí sádelnatá husa, ani je nepředjedeš, jak jsou široký, nebo na kole, to se ztrácí pod nima sedlo, na *ukrajině*, když vezou konvičku s mlíkem z kravína,“ ožil prápora.

„To je tak s správný,“ procitl topič, „ženská, to musí bejt na co si šá šáhnout, že jo, náčelníku, vy jste ještě mladej a bl blbej.“

„No, já nemusím zrovna běhat kolem kačeny a halekat – to všechno je moje, to všechno je moje -, souhlasím, ženská by měla bejt do ruky, tak akorát.“

„No, když koukám na ty vaše lopaty, náčelníku, těch je škoda, ty by udělaly práce,“ rozchechtal se Dzigo. „To víte, my starší ty ruce potřebujem čím dál víc, viď, Lojzíku,“ a já si teprve teď uvědomil, že poprvé vůbec padlo topičovo jméno. „Co ty na to, Janičko?“

„Já tomu, Honzo, nerozumím,“ zareagovala okamžitě. „Já už půjdu,“ dala jasně najevo, že jí tento slang moc nevyhovuje, že máme všichni dost.

„Hele, dej si ještě jednu do druhý nohy, když ti ten fichtl kozí dech nepojede, abys to mohla došlapat!“ Dzigo s určitostí věděl, že neodmítne.

„Tak tedy na mo mo peda!“ zahlaholil Lojzík a zrak mu sklouzl na nohy Janičky.

„Pobuď tu chvilku s náma, starej ti chvilku ty kluky pohlídá, aspoň přijdeš na jiný myšlenky.“

„Jo, můj starej, to je žárlivec, to byste se divili,“ Janička klesla zpátky na autosedačku. Bylo na ní vidět, že jí to vadí.

Dzigovi neušlo, jak mi vždycky zrak sjede na její nohy, a dost neomaleně ze sebe vypravil:

„To jsou nohy, náčelníku, co?“

„Na takový nohy by se měl vydávat zbrojní pas,“ podotkl jsem skoro znalecky.

„Tak na tyhle velitelský nohy, náčelníku, tak na tyhle nohy já se těším celej boží vojenskej den, že jo, Lojzíku. Ona totiž Janička, to je napůl umělkyně, ta nám někdy ještě zatancuje a to byste měl vidět, náčelníku. Jani, zatancuj tady jen chviličku, tady velicímu náčelníkovi a mně strécovi Honzovi ku potěše,“ prosil Dzigo jak bernardýn. Lojzík se přidal a já jsem se snažil tvářit trochu zúčastněně.

„No tak, Jani, neupe jpej pej se, nemáš se za co sty stydět,“ přidal se Lojzík, topič a důchodce.

„Tak jo. Jo, jo, jo, jo.“

„Prosím tě, Lojzo, nekoktej a čum,“ usměrňoval ho Dzigo a přidal šťávu praskajícímu rádiu.

Janička se nedala nutit a rozvlnila krátkou zástěru do rytmu populární hudby na písničku Holky z naší školky a my jsme čuměli na to, že to nebyla jen kytkovaná zástěra, ale i kytkované kalhotky, co nám srdce vehnaly až do krku. Najednou jako by se Janička zjančila, otočila se třikrát kolem osy, sbalila plechovku se zbytkama a místo pozdravu zahlásila:

„Tak se stavte pro tu kačenu, šéfe!“ Frr a byla pryč.

Pomalu jsem se začal vzpamatovávat a utrousil jsem: „To teda bylo!“

„To bylo něco, co, náčelníku, co?“

„Jo, to bylo teda něco, to byla špička, vole! To vám takhle za zbytky …?“

„Jo, pokud je počasí, v holínkách a montérkách už to není ono,“ dodal Dzigo.

„To teda čumím, to je lepší než Labutí jezero v Národním divadle,“ podotkl jsem a začalo mi už zapalovat, že je načase se vrátit. „Zavolám do posádky pro auto!“ chystal jsem se zvednout.

„To je dobrý, já to zařídím, ještě dojedem pro kačenu,“ hlásil Dzigo, „mám tady dvojkolo, náčelníku, čerstvej vzduch nám prospěje.“

„A co Lojzík?“ pokynul jsem na Lojzíka, kterej usnul a hlava jako by mu visela na rameni.

„On se vyspí a zamkne a půjde.“ Začali jsem se chystat.

„Náčelníku, já o tu kačenu nestojím, opravdu, nechtěl jsem dělat ramena, ale opravdu jsem o ni nestál."

„Heleďte se, když vám ji nabízí, tak ji berte, dědek je rád, že má zbytky, ona si ráda odpočine od děcek a starýho a já bych přišel o tanečky, když ne pro nic jinýho, tak v rámci soudružskejch vztahů to udělejte alespoň pro mě, nebojte se, žádnej ptačí mor z nich nedostanete a nakonec všichni budou spokojeni." Oči mu zasvítily a já věděl, že moje odpověď je pro něj hodně důležitá.

„Tak jo," vzdal jsem to a rezignoval.

„Jo, jo, jo, jo, jo," probral se Lojzík.

„Lojzíku, natáhni se tady a potom zamkni, my s velitelem jedem pro tu kačenu."

Nechali jsme Lojzíka osudu. Dzigo vytáhl zezadu z nějaké šupny sytě žlutě natřené dvojkolo. Když jsem ho uviděl, začal jsem váhat, zda jsem udělal dobře, že jsem souhlasil. Moje obavy se potvrdily, když Dzigo, který sotva udržel dvojkolo vést, málem přepadl na druhou stranu.

„Manitou jezdí vždycky vpředu, já pojedu jako Rybana vzadu," prohlásil a znělo to jako rozkaz.

„Ty, já nevím …" ale zkusil jsem nasednout a musel jsem kolo pořádně držet, když se na něj soukal prápora. Ještě že na střelnici nikdo nebyl, neboť pohled na dvě uniformy, jak se snaží držet balanc, byl opravdu tristní.

Udržet se na betonové cestě z panelů určených pro tanky se zdálo být neslučitelné a zemská tíže byla příliš silná. Panely měly mezi sebou ještě dost velké škvíry, a jelikož se Dzigo na ně nemohl dost dobře připravit, slyšel jsem jen útrpné výkřiky typu, že přijde o koule a podobně. Naštěstí po státní to bylo do vesnice z kopce, nakonec jsme šťastně přistáli před místní hospodou.

„Náčelníku, já pro tu husu nepůjdu," obrátil jsem se na Dziga

„Běžte do hospody, já vám ji donesu, dejte si pivo a jedno objednejte pro mě, za moment jsem zpátky."

Vešel jsem do pohostinství, skoro nikdo tam nebyl, obsluha mi donesla dvě piva. Sotva jsem se stačil napít, byl tu zpátky s kabelou, z jejíhož zipu na mě koukala kačena, a vítězoslavně povídá: „To je jedna z těch, co vozí prdel v kufru."

„Náčelníku, přece nepotáhnu živou kačenu!"

„Vemte ji do kasína, oni vám ji zabijou a oškubají."

„Tohle nemůžu, nechte ji tady hospodskýmu."

„Tak to teda ne, já vám ji tady zabiju a hotovo. Josefe, dej nám tři vodky," a když jsem začal protestovat, vysvětlil, „to není pro hospodského, ale pro ni, aby ji to nebolelo." Než jsem stačil zareagovat, máčel kachně zobák v půldecáku s vodkou, kačeně to evidentně nechutnalo.

Slyšel jsem včas, jak u hospody zabrzdil UAZ.

„Jo, tak já si ji vezmu i vožralou," řekl jsem, abych se vysvobodil z objetí vodky, popadl jsem tašku s živou kačenou a podával Dzigovi peníze, aby zaplatil za mne.

„To byste mě urazil, soudruhu," hájil se Dzigo.

„Tak dík a nashle!" nabral jsem kurz do posádky.

„Jo, soudruhu náčelníku, mějte se a přijeďte. Určitě bude taneček!"

Ale to už jsem slyšel jen z povzdálí. Ožralé kačeně jsem dal svobodu, alespoň na chvíli, než ji něco nebo někdo sežral, než aby ji znásilnili vojáci základní služby.

A byly tu opět noční střelby na posádkovém cvičišti a já na něm zase musel trávit spoustu času, tentokrát s komisí. Komise se přecpávala, Dzigo se snažil, prostě klasika. Pohodlí komise vyvážila dobrá známka, to byla zpravidla přímá úměra. Když všechny jednotky odjely, odvalili jsme se od poklonkování znovu do známého kamrlíku čpícího vojenským materiálem.

Zbyly nám hromady jídla a chlastu, Dzigo červenej a rozpálenej od radosti jako jeho petry v zimě, že všechno fungovalo, tak jak má, si i sám notně nalejval a rozebírali jsme finty z věže a sladění jednotek. Pochvaloval si spojení a nezapomněl ani podotknout, že si jeho podřízení zaslouží odměny včetně opušťáků pro vojáky základní služby.

„Dobrý, náčelníku," shrnul to několikrát za sebou jako jakousi korunovační větou. Přesto jsem stále s vyslovením odměn váhal, protože i on věděl, že jakmile kejvnu, tak je to jasný a nejede přes to vlak. Ne že bych to nikomu nepřál, ale podmínkou bylo zabezpečení chodu střelnice a lidí v tabulkách počtů bylo sakramentsky málo. Alkohol a euforie urobily své, při tónech mně dobře známé krystalky jsem nakonec kývl s dovětkem:

„Jo, napiš jim odměny, já je schválím, ale …" Položil jsem důraz na to *ale*, „ale nebudeš mi brečet, že máš málo lidí, prostě udělej si to, jak chceš, když jim dáš neuváženě volno, budeš místo nich tady trčet ty."

Přijal to s nadšením.

„Náčelníku, veliteli, to je přece jasnačka, nebude problém, vždyť víš, tady nejsou problémy.“ A dolil etanol.

„Páni, tolik žrádla a už ho nikdo nechce, i obsluha byla přecpaná,“ prohlásil jsem a zvedal se mi kufr, když jsem se podíval na chlebíčky nebo na oslizlou anglickou slaninu.

„A co kačenka, pochutnal jste si, náčelníku, že jo?“ V tu chvíli i moje i jeho myšlenky chlípnicky zabrousily k myšlenkám na královnu odpadkových barbie, na Janičku. V zakouřeném prostředí nasáklém vojenským materiálem nám teď nějaká ta ženskost chyběla.

„Hele, Dzigo, když je tady pečená vařená, už ji někdo …“

„Myslíš, vojel, soudruhu veliteli?“

„Jo, to myslím, myslím, zda jsi ji vojel, nedivil bych se.“

„No, ona Janička je čupr, ale tady se základňákama nic, to si dává bacha, oni by ji otravovali u baráku a to by ji starej zabil, já k ní mám spíš takovej vztah na rozhraní, ale nevím, jestli bych takovou kobylu zvládl, ale Lojza, ten koktavej topič, ten ji určitě vojel.“

Bylo vidět, že mi to vyrazilo dech. „Nekecej, Lojza, ten koktavej topič?“ dodal jsem nevěřícně.

„Jo, o to, co víc koktá, o to má větší klacek, to je teda fakt, ten, když se mu naleje, tak málem přepadává dopředu jak trpaslík, ale jemu to odkrvuje mozek, proto z toho koktá, příteli soudruhu,“ začal se řehnit na celé kolo.

„Ty vole, to bys ho musel vzrušovat i ty, když koktá i před tebou,“ trochu jsem ho uzemnil, spíš že ze mne čišela závist, ne po touze mít obrovskej chobot, ale spíš z možnosti zastoupit topiče.

„Víš co, my se jí zeptáme, zavolám Janičce, ať přijede pro zbytky,“ zahlásil dobrodružně Dzigo.

Protáhl jsem se na zaolejovaném křesle. „To bych chtěl vidět, zda ji sem dostaneš, ty brute, teď skoro ve tři hodiny v noci nebo ráno?!“ a čekal jsem, jak na tohle jeho blafování zareaguje.

Dzigo nemeškal, a než jsem stačil něco říct, volal.

„Jani, spíš?“ Na druhém konci drátu se ozval ženský hlas. „Janinko, měli jsme tu prověrky, přijedeš si pro zbytky? Je tu i dobrý jídlo a můj velitel ti chce poděkovat za káču,“ červená Dzigova hlava jen jemně kývala s potutelným úsměvem, a než položil sluchátko, stačil do sebe kopnout ještě jednu vodku.

Položil sluchátko.

„Za chvilku je tady!“

„Nekecej!“

„Za chvilku je tady!“

„Nekecej!“

„Za chvilku je tady!“

„To ji ten její starej jen tak pustí v noci?“

„Stejně by ji pustil, je hrozně lakomej a nenažranej, ale dneska je na noční, vrátí se až v sedm,“ dělalo mu to dobře, že mne viděl, jak nechci uvěřit, a sám jsem teprve teď zaregistroval, jak pořád setrvačností otáčím hlavou sem a tam.

Dzigo se červenýma očima díval na starého budíka za mnou. Myslím, že se nám chtělo už spát a normálně by se tak stalo, že bychom oba usnuli v těch zaolejovanech křeslech nebýt telefonického hovoru. Začal jsem vnímat spíš melodii z rádia než jeho občasné a skoro nesrozumitelné mumlání stejné jako chrapot v rádiu. Zaslechl jsem prskání stadionu.

Najednou se pomalu a váhavě otevřely dveře a ženský jemný hlas zazněl jak andělský chór:

„Dobrý večer.“

Začali jsem se oba narovnávat a Dzigovi ještě chvilku trvalo, než svýma skleněnýma očima zaregistroval realitu. Teprve teď mi došlo, že musela mít svůj vlastní klíč, vždyť teskobarák byl zamčen, abychom byli beze svědků, že tady chlastáme.

„Jak ses sem dostala, Jani?“ uklouzla mi otázka a ona musela hodně dobře vidět, že si snažím zachovat jakousi slušnost v přemíře alkoholu.

„Na pincku a mám klíček, od topiče,“ a ukázala na klíč na šňůrce, který se jí houpal mezi dvěma rostoucími a klesajícími kopci.

Každý má v životě svůj klíček, který všechno odemyká.

V tu chvíli jsem byl úplně v barbienovském nebi, viděl jsem se, jak se houpu místo toho klíčku, jak padám mezi kopci níž a níž. Sedla si vedle mne, její dlouhé nohy a kolena jsem cítil skoro pod bradou. Najednou jako by vedle mne seděla Terezka, místo blonďatých vlasů ocelově černé … stříbrná měsíční tvář.

„Co si dáš?“

„Zelenou!“

Otřásl jsem se, brrr, zelenou, to by mne položilo. Nalil jsem polovičku skleničky od hořčice.

„Sama pít nebudu, dej si se mnou.“

„No, víš," nenápadně jsem očima ukázal na les flašek a sotva žijícího Dziga, „myslím, že mám skoro dost!"

„Sama pít nebudu," odporovala.

Nalil jsem si taky zelenou, ale o trochu míň.

„Stejně!"

Dolil jsem si zelenou.

„Dzigo, dej sem stakan, doliju ti, je to rozkaz," řekl jsem alibisticky, abych v tom nebyl sám.

„Jo, hned, veliteli, náčelníku, soudruhu, šéfe," ze všech sil přistrčil decák od vodky, ve kterém ještě slza zbyla, a já mu ji zředil zelenou peprmintkou.

„Fuj!" nevěřícně a nevědomky prohlásil. „Tak teda vzhůru do bezvědomí, šéfe," a kopl ji celou do sebe a pomalinku se odsunul s útrpným výrazem do křesla. Chvilku jsem ho pozoroval, zdali z toho nechcípl.

Následoval jsem ho a po chvilce i ona. Dolil jsem znova, znova zelenou a tentokrát jsem věděl, že vypít to by byla moje smrt.

Janička vzala skleničku, drnkla s ní o okraj a s lehkostí ji vypila. Položila ji na krajíček stolu, jako když Rusáci pijou vodku, ukousla decentně kus chlebíčku se šunkou a zvětralou okurkou a dolila si sama plnou skleničku. Já jsem jen zíral a bylo mi teplo.

„Co takhle taneček, pánové? Nevíš, jestli mi Lojza nenatrhal čibuky? Já ráda tancuju s čibukama a Lojza mi k tomu tady s náčelníkem střílejí dělbuchy a světlice, v noci za úplňku, škoda že dneska není úplněk, že jo, Dzigoušku podnáčelníku. Však přijdi se podívat, můžeš střílet taky, uvidíš citronovou barbie v akci!"

Přitáhla trochu rádio, vznesla se na kolenou a začala se vlnit. Kalhotky nebyly vůbec vidět, protože nebyly. Uvědomil jsem si, že celou tu dobu, když seděla proti Dzigovi a dávala nohu přes nohu, jí musel vidět až do jícnu.

Vířila, tančila, až lehounce zavadila o velkou plechovku od marmelády nebo od hořčice, takovou, co vozili z velkoobchodu proviantťákovi pro kuchyň mužstva. Byla celá zlatolesklá uvnitř, prostě velkej rovnej kýbl s plechovým víčkem se stejným zlatolakem a tenkým proužkem plechu zformovaným na jednorázové držení pomocí dvou nýtů, pečlivě vymytá. Zdejší okolní nanoselky je používaly na všechno možné, na sběr malin, borůvek, nakonec v sezoně i na brambory se šrotem pro prasata.

Pružné víčko odletělo s typickým zvukem plechového pnutí. K mému překvapení se vysypal obsah na naftovou podlahu. Byl to jeden celý a jeden napůl rozdělaný balíček dámských vložek, takových tlustých, řekl bych, že zimních, ještě nepoužitých. To množství v rozporu s nezbytnou pohotovostní potřebou upoutalo moji pozornost.

Nalomený tancem a alkoholem jsem si to nějak nedovedl srovnat v hlavě. Janička se nepřestala vlnit a bavila se mými rozpaky, modelující na svých lícních kostech těžko skrývaný, tajemným úsměv známého Leonardova obrazu. Chtěl jsem to nějak zajinačit, přehlédnout, dělat, že se nic nestalo, a gestem nebo řečí přehodit výhybku komunikace. Musel jsem dát do obličejových svalů větší impulz, protože výsledkem mého snažení byl dost dobrý iracionální škleb, maskovaný křečovitým úsměvem, možná i trochu barevným, jistě nepovedeným.

„To je pro Lojzíka!“ dodala s odzbrojujícím úsměvem rozhoupaná velbloudí samice.

Neudejchal jsem to. „Pro Loj zí ka, pro toho to to piče piče, pitomý ho?“ vykoktal jsem ze sebe otázku podtrženou asi žárlivostí.

„Jo,“ glosoval opitý Dzigo matně vnímající střípky děje ve špeluňce, „přesně pro toho, on si je dává do bot, vole!“

„Co si dává do bot?“

„Ty vložky, ty vole, je to tak nepochopitelný, panimáješ? To nejsi schopnej pochopit takovou triviální věc, jak potom můžeš velet útvaru, vole!“

Nijak se mne ta urážka nedotkla, koukal jsem jen na Janičku jako puk, jestli si ze mne nedělá prdel. Zavlnila se jak turecká huristka a kývala souhlasně s odpadodárcem.

„Musím se ještě toho hodně učit. Vždycky jsem si myslel, že se to nosí výsostně mezi nohama na medvědí díře!“

„Vidíš, veliteli, koktavej to nosí v botách, ještě ti hoří vajgl na nádraží!“

Kroutil jsem nevěřícně hlavou a dodal jsem: „Tak tohle vám nesežeru, děláte si ze mě prču?!“

„Já, náčelníku, já nikdy, to bych se urazil.“ Bylo po chvilce slyšet, jak důrazný a k povinnosti zodpovědný, belhající se Dzigo kopl do plechové skříně v kotelně a vytáhl z ní na důkaz stará polobagančata. Dveře kabinetu se rozletěly. Jedna bota letěla do kouta a přistála na měděné kabeláži, od terčů stavějících se v cílové ploše,

a z druhé špičkami prstů ukazováčku a prostředníčku vítězoslavně vytáhl špínou a prachem zašlou potrhanou smradlavou dámskou vložku.

„Stačí, náčelníku?“ Při těch slovech uspokojeně spadl se zvukem žoku brambor na sesl. „Janiničko, ukaž nákčeknícovi, jak se tancuje kozáček na stole.“ Slova doprovodil shrnutím všech decáků a půldecáků ze stolu jedním máchnutím. Janička se smála. Začal tleskat a zpívat: „Kazačok … kazačok … kalina ka ka ka kalina …“ Víc slov neznal. O to víc tleskal.

Moje oči málem vystoupily z důlků, když lezla na stůl. Představení po chvilce skončilo, i já jsem měl ruce vytleskané do opuchlosti. Vrátila se opět k rádiu, kde chtěla naladit nějakou stanici s hudbou, našla jen takový černoteský nokturno-džez, možná aj blues zavírajícího šantánu.

„Proč si je tam cpe?“ vyslovil jsem to, co se mi přemítalo v kouli. „Do bot, důchodovej parchant!“

„Protože mě miluje!“ odpověděla se stoickou rozvahou Janička a jala se prohoupnout v rytmu. „Kdo mě miluje, nosí moje vložky v botách, aby věděl, jaké je to trápení, když mám krámy. On, když je mám, tak chodí naboso bez ponožek, termíny má poznačené v notýsku na celý rok,“ a po jakési piruetě na závěr sestavy věrně dodala, „pomáhá mi to.“

„A Dzigo, ten je taky nosí?“

Zaváhala s odpovědí a hodila očkem po práporovi, který neznatelně přikývl. „Nosil, ale potom dostal do nohou plíseň, tak je už nenosí, našla mu je stará, když si je zapomněl vyprat.“

„To je teda něco,“ řekl jsem a kroutil stále nevěřícně hlavou.“ Zároveň jsem se neudržel smíchy při představě scény s Dzigovou manželkou. Předpokládal jsem, že určitě dělal partyzána a tvrdil, že neví, jak se mu tam dostaly.

„Zkuste si je, dám vám je do bot!“ přitulila se ke mně a já cítil tu její cizí ženskost, její živočišnou vůni. V té chvíli jsem věděl, že mne má na pekáči.

„Ne, ne, mně se do bot nevejdou,“ trochu naoko, naoko jsem zapnul brzdicí padák demonstrativní sebekontroly.

„Ale vejdou, Honzíku!“

„Ne, nevejdou, Jani!“

„Vejdou, když se chce, vejde se všechno všude,“ trvala na svém s testem dvojsmyslné odpovědi. Sundala mi botu i s ponožkou

a pečlivě do boty vložila opletenou vatovinu. „Bude jako v peřince!“ Kupodivu se mi vešla i na nohu.

„Ještě druhou!“

„To ne!“ Ale nezmohl jsem se odporovat jejím dotykům.

„A teď taneček, náčelníku, prosím, smím prosit, dáme jim projektovou formu?“ Nešlo odmítnout, byla krásná a měla štíhlé nohy a mé křivé tančily v peřinách. Dzigo na nic vědomě nereagoval.

„Miluješ mě?“ Spíš to byly něžné dotyky než tanec, z mé strany jemné, tlapkavé, z její plné houževnaté energie. Nečekala na odpověď a odpověděla si zasněně sama.

„Každý, kdo nosí moje vložky, mě miluje, protože já ho tím očaruji, fakt jo. Mám na to recept od jedné cikánky.“ A tiše a smutně dodala, co jí cikánka předpovídala. „Teď mám zase svého prince … od rána do rána, nechci jen žít jak myš, chci si … chvilku … princezna žít.“

Cítil jsem, jak se její já choulilo do mých dlaní. V ten okamžik bych tak rád čaroval s ní a proměnil ten šedozelený oprýskaný svět střelnice v nádherný indický palác s něžnými věžičkami. Tak moc bych jí to přál.

Na chvilku jsem si sedl. Sedla si mi do klína a schovala se do náruče. Sebral jsem rozlitou flašku lepící peprmintky. Alkohol záhy zahladil splín. Cítil jsem, jak ožívá a doplňuje palivo. Vstala a začala nádherně tancovat přede mnou, snad jen pro mne, protože Dzigo jen strnule zíral ve snaze mít stále otevřené oči.

Viděl jsem, jak přede mnou tančí kněžka v indickém paláci se spoustou cizokrajného ovoce a vína. Na obloze majetnicky zářil hvězdám úplněk muškátového měsíce a jeho paprsky tvořily jemné stříbrné taktní okraje ukončení hedvábného sárí utkaného z tmavomodré noční oblohy. Divné. Čas se zastavil. Pauza.

„Miluji tě, tečkovaná princezno.“ Sklonil jsem se trochu a jen tak lehounce přitiskl neoholenou tvář k její.

Po chvíli rádio začalo opět chrchlat. Sedli jsme si těsně vedle sebe a já položil hlavu na její rameno. Tušil jsem, že dostanu Dzigovu nemoc, služební bdění. Vstala a znovu se přede mnou zavlnila do mnou nevnímatelného taktu. A pravý úhel neměl tu nejmenší šanci.

Ocitl jsem se v božském, odpadkovém, vojenském barbienovském nebi, nade mnou tančilo božské usměvavé tělo bohyně, která si užívala všeho toho, co to se mnou dělalo. Dolila si ještě půlku zelené.

„Půjdeš se mnou pro kýble na odpadky?“ dodala šibalsky a ukázala nenápadně ven.

„Jo!“ Šlo to těžce.

Vedla mne za opasek za sebou a já jen zaregistroval dveře s nápisem kotelna. Kýble tam žádný nebyly, jen šedivá vojenská dvojskříňka s kotelníkovými věcmi, trocha světla z chodby, šedivého od všech nátěrů, a Lojzovo lehátko s kousavou dekou. Skoro jsem se bál, abych nezalehl imaginárního kotelníka

Přimáčkl jsem se na ni a ucítil klíček. Ačkoliv se v kotelně netopilo, bylo vedro, alespoň mně. Ona kromě lehkých šatiček neměla na sobě nic, nechala si je a já jsem to respektoval. Byla žádostivá a vroucí, peprmintová, divoká sošná *bárbína*. Chtěl jsem něco říct, ale dala mi prst na ústa. Já vzal klíček a odemykal a odemykal. Ucítil jsem čečulky jejích prstů, jak ohmatávají mou duši. Na kamnech se sušily čibuky.

Vylezl jsem brzy ráno, když mne lehce odstrčila a povídá:

„Musím jít domů, prasata čekají na odpadky!“

Nevím, jestli to byl skutečný důvod nebo jen že se jí starej vrátí či jestli tím nemyslela ještě něco jinýho.

„Můžu se tě na něco zeptat?“ dodal jsem trochu nesměle.

„Jo, … čelníku.“

„Dzigo mi říkal, že ty a topič …“

„Dzigo je kecka, ale je fakt, že on nepotřebuje na dámským kole štangli, snad nežárlíš?“

„Možná i jo.“

Dělalo jí to dobře, políbila mne, zatočila se jak princezna odpadlíkových barbie, krásná, ve stejných šatech, v jakých přišla, a já si teprve teď začal uvědomovat, že mne začíná kousat ta noční kopřivácká deka a že mi je strašně blbě.

Bylo šest hodin ráno. Dzigo tvrdě chrápal, na stole nebyl žádný alkohol ani jídlo, vše zmizelo a bylo uklizeno kromě vojenského pachu krému na boty a nasáklého kouře a Dzigova tělo.

Nechal jsem Dzigouše spát a chtěl jsem jít ven na vzduch. Bylo zamčeno. Vylezl jsem jedním postranním oknem a nabral kurz pěšky do posádky. Ještě že byla sobota.

Nevím proč, ale cestou mne napadla schizofrenická myšlenka. To všechno se stalo proto, že jsi dal svobodu té kačeně, co jsi dostal minule, že jsi ji nežral, a já nelitoval, i když můj žaludek vypadal jak

třikrát převařené sterilované dršťky. Byl jsem si jist, že žádnou nemoc bych z ní určitě nedostal.

Chvilku jsem šel sám a zastavoval se, abych polapal dech, když za chvíli u mě zastavilo žluté dvojkolo s Rybanou.

„Dobré ráno, veliteli, nasedejte, měl jste mě vzbudit, přece se nebudete štrachat pěšky."

„Dobrej, náčelníku, je mi blbě."

„To bude dobrý, já jako správnej podřízenej budu šlapat za vás, stačí jen řídit!"

„No právě."

Dorazili jsme do mrtvé vesnice před hospodu.

„Heleďte se, půjčte si to kolo, rovinku na něm zvládnete, že jo, je to lepší než jít pěšky, nebo víte co, já vzbudím mladýho nebo zavolám pro UAZ."

„Serte na to, náčelníku, půjčím si to dvojkolo!"

„Tak čest, šťastnou jízdu, veliteli!"

„Jo díky, čest, náčelníku!"

Vyrazil jsem. Cestou jsem dohonil dvě staré prdelaté báby na těžkých kolech značky *Ukrajina*. Každá držela konev mlíka a ležerně se bavily. Já jsem se je snažil vší silou dojet, na předjetí s dostatečným náskokem už jsem neměl sílu. Dívaly se na mě střídavě zepředu a zezadu, až po chvíli úplně zmlkly. Po další chvíli se zastavily a nechaly mě jet, to bylo tím, že když jsem je předjížděl, pozdravil jsem je socialistickým pozdravem: „Čest, soudružky, z kravína?", a po několikátém předjetí jsem se jich zeptal, kam až jedou. Načež jedna z bab zakroutila s konvičkou jak nádražák na přejezdu a odsekla:

„Do *Prdelovic*, panáčku, do *Prdelovic*."

Sekundární matička spolušlapatelka dodala:

„Vytáhni si ty vložky z boty, ty zelenej hejkale, nebo se ti ty fáborky zapletou do kola." A já si najednou uvědomil, že jsem bez fusaklí a umocněným šlapáním se vložky vysunuly a plápolaly po stranách bot.

Nevyndal jsem je, přidal jsem. Cestou jsem přemítal, jestli mi je jen závidí nebo si místo nich vezou v těch konvích kradený mlíko, které stejně lejou prasatům.

DÍL DEVÁTÝ – REVOLUČNÍ MĚSÍC

Hustá revoluce vůně Barbuchy socialismu obchází svět

Revoluční doba se mne ani ostatních důstojníků kromě snad politického aparátu vůbec nedotkla. Už jsem byl major, skoro podplukovník, a měl jsem řadu funkcí za sebou, otřelý vlčák s postavením přinejmenším ve štábu. Uměl jsem v tom docela dobře chodit a můj koníček ve výpočetní technice se mi docela hodil u protiraketových vojsk a dále u plánovacích mobilizačních funkcí. Útvar měl označení PTZD, tedy přísně tajné zvláštní důležitosti, a proto se vyhnul mnoha kontrolám, protože ke vstupu bylo třeba zvláštního povolení.

Nepostřehl jsem v běžném denním životě, že by někdo překotně sledoval televizi, život pluku běžel ve starých kolejích včetně politického školení mužstva nebo marx-leninské přípravy důstojníků a zvlášť praporčíků. Byl to spíš folklor v zasedacích místnostech, přednášky stejně nikdo nevnímal ani před revolucí a úplně stejně dopadly ty rádoby svobodomyslné kecy po revoluci, byly povinné a člověk si tam alespoň odpočinul a při přestávkách vyřešil řadu odborných věcí. Nedílnou součástí byla i dobrá svačinka.

Důstojníky zajímalo spíš materiální zabezpečení a termíny vyvedení a přípravy na ostré střelby, které se konaly na pouštích a polopouštích v dalekém Kazachstánu. Střelby se konaly každé dva roky, takže jeden rok byl spíše okurkový a druhý ve spěchu, kdy se nedalo zastavit.

Ze začátku mne poměrně fascinovala technika, zejména když raketa sledovala cíl a pohupovala se a otáčela za ním na odpalováku, obří lokátory, kterým se na velitelské baterii říkalo *mobydik a šukadlo* podle jejich charakteristického pohybu, časem jsem se dostal do slangových vyjádření, kdy se raketám říkalo *klacky* a podobně, a nadšení opadalo s neustálým ošetřováním techniky a různými systémy přechodů na letní a zimní provoz. Osvojil jsem si i taktiku a uplatnil svoje teoretické znalosti, zejména z tankového pluku. Na MLP v tu dobu zazněla pro nás tehdy nepochopitelná otázka, která byla chápána spíš jako žert.

„Kam teď po převratu pojedeme na střelby?“ Zpravodajský náčelník doufal, že se mu dostane odpovědi. Jen zezadu se ozvalo:

„Do Ameriky, ty vole, nebo do prdele, ono je to jedno, stejně jim tam za chvilku vlezeme i s *klackama* nebo tady postaví základnu, stejně tak jak to měli Rusáci! Oni zase odejdou a Evropa se postaví Americe a bude to furt dokola."

Kapitán soudruh pan Šarkán, jenž za čas po revoluci šel do civilu a dostal osm let za pašování drog přes hranice Německa, byl jedním z mých nejlepších stabilních přátel. Zotavil se poměrně rychle, snad bez následků, po návštěvě v pohostinství Zloba. Začal hned fungovat.

V klášteře, kde jsme měli kasárna, měl na své rotě kompletní zabezpečení, a ačkoliv vlastnil v posádce byt, jeho pohyb se skládal v trojúhelník kasíno, autopark a místní noční podnik tzv. Paska, kde byl součástí inventáře a přes noc, jak známo, dělal i nadále vyhazovače.

To odnášeli vojáci na rotě, protože je tam ráno buzeroval a pomalu se nikdy nevyspali, takže kdo se nevyspal do třech do rána, ten měl smůlu. Přesto ho vojáci měli rádi, byl tvrdý, ale přímý a předem se dalo odhadnout, jaká bude jeho reakce, což podporovalo jeho velkou autoritu a spolehlivost. Prožili jsme vedle sebe spoustu dní a nocí zejména v polních podmínkách, byl skvělý parťák a dalo se na něj spolehnout. Měl jsem rád lidi, na které se dalo spolehnout.

Když neměl co dělat, dokonce vařil v polních kuchyních a vařil opravdu výborně, když měla přijít nějaká kontrola, tak on to opravdu uměl a sbíral útvaru body.

V těchto revolučních časech málokdo z důstojníků věnoval větší pozornost televizi a vůbec nepřišly žádné rozkazy, žádná zvýšená bojová pohotovost. Důstojníci z politického aparátu byli dobře informovaní a infiltrovávali se včas na volné funkce mimo něj. Kromě několika mála výjimek to většinou nebyly konfliktní osoby, jen mezi ostatními panoval opodstatněný dojem, že mají hovno co na práci a jejich gro a bodování bylo na stranických schůzích. Jako nestraníci jsme se nezúčastňovali. Museli jsme však stejně jezdit na cvičení, kde zejména k materiálním náčelníkům byli velmi vstřícní, protože ti jediní udržovali politicko-morální stav dobrým jídlem a čistým oblečením.

Těsně po listopadové revoluci jsem dostal službu dozorčího posádky. Byla to celkem dobrá služba, mnohem lepší než služba velkého koně, občas se projet po městě anebo zjišťovat, kde se co děje, jestli se někde vojsko nepere a podobně. Poučil jsem hlídku a řekl jim

trasy, po kterých se budou pohybovat, a kdy se mi budou muset hlásit, a sám s malou vysílačkou jsem v sobotu večer vyrazil do města. Sundal jsem si insignie, tedy zlaté šňůry a rukávovou pásku, a chystal se zajít do jednoho takového solidnějšího podniku dát si v koutě něco k jídlu. Sotva jsem však otevřel dveře, přes celou restauraci se hromově ozvalo:

„Džone, Džonsi! Pojď sem, zmetku!“ a už jsem tušil, že bude problém. Za barovým stolem se rozkládal chlap s dvěma sty dvaceti centimetry, jeden z odbornejch náčelníků. Šel jsem k němu, aby nebudil pozornost, protože jsem ho znal, jaký je zvíře, když se napije.

„Ty vole, co tady děláš, v sobotu a v uniformě? Proč sem nejdeš v civilu, koleduješ si o postrevoluční průser,“ halekal jsem na něj.

„To se mám za uniformu v kapitalismu stydět nebo co, byla svolána skupina velení a zase zrušena, tak jsem zašel na džbánek,“ plácal mne po rameně.

„Džone, můžu ti tak říkat, abys nasbíral nějaké puntíky, tedy pán podplukovník John Pejdžr, jeho blahorodí, Jendo, ty kluku jenom zlatá, já jsem tak rád, že tě vidím, tak co si dáš, co si dáš, čertíku imperialistickej, řekni tady, co si dáš?“

Já viděl, že je zle. Dal mi pusu přes mou celou vyholenou hlavu. On totiž, když se namazal, imitoval z filmu Anton Špelec ostrostřelec jeho protagonistu i s identickými pohyby rukou. Zcela určitě přijde: „Mně se chce něco říct, že císař pán je vůůůlí lidu zvolený.“ V dalším stádiu nahrazoval Husáka slovem pták, takže to znělo v konečné podobě, že císař pták je vůl. Měl s tím strašný problémy, ale když se napral, nebylo pomoci a z hospody ho nikdo nedostal, dokud si neřekl svý.

„Hele, Pištys, mám tam auto u posádky, vezmu tě domů,“ chtěl jsem předejít situaci, to jsem dělat neměl, přesně věděl, kam tím mířím.

„Ale, ale, ale, čertíku zahnívající, ty si myslíš, že jsem ožratý, to já nejsem, to se hrubě mýlíš.“ Mezitím ke mně přirazil půllitr s dvanáctkou a velkej rum a kroutil před mýma očima ukazováčkem ze strany na stranu. „Ty, Jendo, jeden kluku ušatá, kopni to do sebe, ušáči, však jsme něco spolu zažili, užij si ještě zbytky komunismu!“

Bylo zbytečný odporovat, kopl jsem to do sebe a zalil pivem, a než jsem si stačil objednat něco k snědku, byl tu druhý rum a druhé pivo.

„Pišta, neblbni, jsem ve službě,“ a ukazoval jsem rukou, že nechci.

„Jakápak služba, ja ká pak služ ba, vždyť seš teď v posádce šéf, tak co, ty kluku zlatá," a zas mne plácl tou obrovskou tlapou, že jsem málem spadl ze židle. V televizi zavěšené u stropu na mohutných svařovaných černých konzolách právě dávali průběh nějaké demonstrace v Televizních novinách a téměř všichni se na ni přes nás dívali a komentovali dění.

„Co na mě tak všichni čumí!?" komentoval Pišta.

„To nečumí na tebe, ale na televizi, zas nějaký intelektuální demonstrace nebo co," tlumil jsem jeho vášně.

„Jo, ti zkurvení Pražáci, hovno co mají na práci, jen ať jim natrhnou prdel, kurvám lenivejm, při jídle se potijou, potom smrdějí a při práci mrznou, čekaj, až zrestituujou Karlíčkův most," a pokračoval, „hele, blahorodí páne Johne, armádu potřebuje každej režim, socialismus, komunismus, kapitalismus, futurismus, my budeme potřebný pořád, my jsme ti bohové, my budeme věční a máš úplně jedno, jestli budeš bojovat proti čemukoliv, ale aspoň doufám, že odpadne MLP, oni ho něčím nahradí, třeba budem muset chodit ke kaplanovi.

Můj děda mi vykládal, on byl totiž řezník, že na prvního máje obešel ve městě všechny spolky, jak liďáky, tak socdemáky, agráry i komunisty, a víš proč, Džoníčku, víš proč, víš proč? No, no přece aby prodal maso těm dobytkům, ať byli odkudkoliv a sjezdovali kdekoliv, prostě dobytek dobytkům, to byl taky ismus, kanibalismus, Džoníku, podplukovnickej, pane sráči." Napil se a pokračoval.

„A on mi taky řekl, že když za císaře pána na něj nadávali, tak když někdo přidal na hlase a řekl - císař pán je vůl -, tak zaplatil dvě zlatky, holt s odůvodněním, že proti větru se nedá chcát, víš, Jeníku, ať je režim ten nebo ten, tak to je a hoď to do sebe! *MY budeme vě čnií, pochop to!*"

„Pišta, víš, jak to končí, když začneš vyvádět s tvejma žvástama, pojď radši domů." Nedalo mu to, aby nepokračoval, a rochnil se ve svém exhibicionismu.

„Jeníku, co tě bere, ty jsi dneska ten po hlavní vorgán, co tomu tady velí, a koukej, je demokracie, je demokracie, kurva, je, nebo není?!" zařval na celej lokál. „Dneska si můžeš říkat, co chceš, a já jsem to říkal i o *Huse*, že je vůl, a myslíš, že ten posranej Bora nebo jak se ten pičmunda, zaprcatělej pičimunda jmenuje, že není degenerovanej vůl?"

Seskočil dolů. Následovalo jeho klasický číslo zvané delirum tremens, kdy šel k prázdnému stolu, jako by si s každým imaginárním hostem potřepal rukou, šel zpátky a občas se ke stolu vracel a nadával, dával imaginární facky fiktivním hostům za nesouhlas s jeho politickými projevy.

„Víš, vyzkoušíme to tady, jak budou ti televizní diváci reagovat. Místo toho, aby šli na televizi za svejma maminama a jejich pekáčema, tak tady srkaj celej večer pivo jen jedno, jen jedno pivo a zabírají takový pěkný hospodský místo, že jo, panísleČno mladá, prvosledová!“ usmál se na hospodskou.

„Pišta, prosím tě, nedělej to, nic nezkoušej, jen proboha živýho nic nezkoušej!“ snažil jsem se nahodit útrpný výraz ve tváři jak bernardýn.

„Co nemám dělat, Honzíčku? Třeba tohle?“ Stoupl si zase na židli a zařval: „Ten inšpektor Bora není vůl, ale je korunovanej pičmunda pohyblivej dřevotřískač!!!!!! Říkal to můj děda!!!!“

Hospoda ztichla, jak viděla jeho dvě stě a dvacet centimetrů na stoličce, nikdo nehlesnul.

„Pišta, vole, slez dolů.“ Dal si říct a lezl dolů a nahmátl další pivo a rum.

Nějakej občanskej fórař k němu přišel a povídá:

„Člověče, takhle byste mluvit neměl. Vždyť vám vybojovali svobodu!“ řekl stranicky a taky tak, aby ho bylo hodně slyšet.

„Ty nešťastníku, jakoupak *sbovodu*, jen abys na ně mohl makat, budeš stát za bránou a škemrat o pár fiftíků nebo vůbec o práci, ty debile restituentskej, a co se tebe týká, máš teď svobodu, tak můžeš říkat, co chceš, nebo ne?! A já taky!“

„Jo, když to říkáte, ale …“

„Jaký ale, zkus to, zařvi Heil Hitler, uvidíš, že si toho nikdo nevšimne, s nikým to ani nehne, vy vole ofáckej, zofáckej!“ byl ve svém živlu.

„To není to samý, to je propagace fašismu, na to jsou paragrafy,“ bránil se fórař.

„Neser mě a zařvi Heil Hitler, ty uhnívající teplej fóráckej demokrate, než začneš sjezdovat a udělají se ti mozoly na prdeli!!!!!!“

Chlápek se k tomu neměl, Pišta ho však drapl těma mohutnejma tlapama pod krkem a zvedl ho na barmanskej pult jak výtahem.

„Teď tě nepustím, dokud nezařveš Heil Hitler, nebo ti sežeru koule!!!!“ a chňapl mu do rozkroku. Chlap zapištěl a rozhlížel se kolem,

jestli mu někdo pomůže, nebo ne, ale jen pomalu začal budit značnou pozornost. Začal rovnat bobky podle velikosti.

„Tak co, bude to, bude to, ty tangare!?“

Začal křičet Heil Hitler, všichni se na něj podívali stejně jako na televizní demonstraci.

Opilýmu Pištovi to nestačilo, vylezl s ním na pult a řekl: „Teď spolu!“ A zařval Heil Hitler, až pomalu spadly skleničky na barovém pultě. „Takhle musíš řvát, soudruhu fóraři sjezdaři, aby tě každý slyšel, teď jsi svobodně vyjádřil svůj názor, chlapče, to se ti dlouho nestane, až budeš sedět na funkci a pod prdelí budeš mít stranickou placku a zlatej padák!!!!!! To teprv bude tunel! Seš malej, ale skokan, co skokan, šudliky pudliky, malej, ale skokan!“ Skočil dolů a podal fórařovi tlapu. „Vidíš, takhle máš řvát na náměstích, aby tě všichni slyšeli, je to jasný, soudruhu pane velkomožný?!“

„Ano, jasný,“ dodal fórař tiše v přesvědčení, že představení skončilo, a uklízel se někam mezi stoly.

„Pišta, to by už stačilo, jdem!“ tahal jsem ho dolů.

„Co se plašíš, čertíku,“ došel si potácivým krokem pro hadr a utřel pult, na kterém stál. „Mně se tady začíná líbit.“ Obrátil se na hospodskou: „Ještě jednou a velkýho ruma tomu nacistovi!“ Hospodská se smála a znovu tu bylo pivo a rum i pro mne. „Jeníku, ty můj hochu, kluku ušatá, africká a mexická, e viva Mechiko, Afgánistán …, kopni to do sebe, makej, hade,“ oči se mu leskly alkoholem.

„Pištys, hele, znáš mě, že jsem ti nikdy špatně neradil, prosím tě, půjdem domů.“

„Tak dobře!“ To jsem chtěl slyšet a já věděl, že až dopije, tak půjdeme. Věděl jsem, že po zlém s ním nic nezmůžu. Jak jsme tak byli v polovičce pití, kde se vzali, tu se vzali policajti. Šli rovnou k nám dva strážmistři.

„Vaše občanské průkazy.“ Pišta jen zakroutil hlavou, potom očima jak Hurvajs, zbrunátněl a povídá:

„Nemám.“ Debilně se na mě usmíval.

„Tak půjdete s námi na služebnu,“ oznamoval policajt suše.

„To jsem jako zatčenej nebo co, ty panáčku se stříbrnejma špendlíkama.“ A přidal na hlasu: „Ty debile, prvně se nauč, co má voják z povolání, ten nemá občanku, ale služební průkaz jako ty, jojo, trubkopako.“

„Prosím, abyste mě oslovovali hodností, pane kapitáne.“

„Jakej pane kapitáne, já jsem soudruh kapitán a ty, než dosáhneš mé hodnosti, tak já už budu prdět do hlíny, hochu," dal mu čichnout k pozlacenému ramenu.

„Dostali jsme hlášení, že jste dělali nějakou výtržnost!"

„Vy jste něco viděli?" otázal se kolem sebe a nechápavě se rozhlídl.

„Neviděli, máme to prověřit," prohlásil roťák, kterému bylo jistě nemilé oslovení debile.

„Tak já vám teda něco řeknu, tamhle ten chlap, ten občanskej fórař, kazišuk jeden, vylezl na stůl a řval tady jako pominutej Heil Hitler, tak to jsem zvědav, co s tím teď uděláte, když už jste tady a my daňoví poplatníci vás platíme, to se přece hlásit musí, já ho oficiálně práskám, prověřte si to, to je on, co tady dělal výtržnost!" Hospoda se dalším dějstvím představení začala bavit.

Jeden pošťák měl tolik inteligence a ptal se takovýho sedmapadesátiletýho dědka: „Jo, kapitánskej má pravdu, tamhle ten, co má placku Občanskýho fóra, známej činovník milice, ten tady vylez na stůl a řval Heil Hitler." Dědek hříbek byl naprosto věrohodnej.

Policajt byl na rozpacích a šel k ofákovi a zkontroloval mu občanskej průkaz. Jak jsem tak všechno nezúčastněně pozoroval, kde se vzal, tu se vzal, seděl vedle mne Šarkán v civilu a zdravil se s Pištou.

„Čágoš Jéňo, já myslel, že máš službu." Já jsem mu ukázal na šňůry v kapse a on pochopil.

„Nějaký problém?"

„Ale tady ten skřet o mně tvrdí, že jsem tady řval, že kulismachr či sv. Mikuláš je vůl, a on že řval rasistický hesla, to nikomu nevadí," stěžoval si skoro plačky Šarkánovi.

Druhej policajt něco vášnivě diskutoval po vysílačce i se svým kolegou. My jsme se otočili a bylo tu další pivo od Šarkána a další rum.

„Hele, já už nebudu, neblbni," bránil jsem se a nemohl potlačit vzpomínku na pohostinství U Zloby.

„Ale hovno, přece mi nedáš košem." Než jsem to stačil dořící, tak mi zapípala vysílačka.

„Pozor, hoši, jdu pracovat," zahlásil jsem do vysílačky a poodešel jsem mimo pohledy pijanů. „Dozorčí posádky, podplukovník Pojer, příjem."

Volal mi spojovací náčelník, že mám vzkaz, abych zakročil s hotovostí v hospodě, ve které jsme seděli, že tam dva důstojníci dělají bordel.

„Jo, zařídím to, pošli mně hotovost, ať počkají před vchodem na rohu ulice, jsou to z Šarkánovy roty, počkají na něho!“

„Za deset minut je tam máš,“ hlásil stručně dozorčí mateřského útvaru.

Pověděl jsem to spolubojovníkům a Pišta se otočil na policajty, kteří vyslýchali netečné osazenstvo a kontrolovali průkazy.

„Hele, Honzo, otočil jsem se na Šarkána, jak je tak pozoruju, budou chtít vzít Pištu s sebou. Vem hotovost, ta stojí za rohem, a znebojeschopněte jim auto, ale tak, aby se mu nic nestalo, aby se mu nestalo nic, jen aby nejelo!“ zdůraznil jsem jako obranu před přehnanou aktivitou.

„Spolehni se, šéfe.“

Šarkán nás na chvíli opustil a zanedlouho se vrátil a povídá s úsměvem: „Hotovo. Pomoz mi ho dostat odsud.“ Kupodivu po Šarkánově rozmluvě se Pišta začal zvedat. Policajt, když viděl, že se zvedáme, přilítl a povídá:

„Občani, pojedete s námi na stanici!“ Bral s sebou taky fóraře. Jaké však bylo jejich překvapení, když policejní auto na rohu, kde ho měli zaparkované, nebylo. Menší z policajtů okamžitě volal na svoje ústředí, že jim bylo ukradeno auto.

„Tak co, kurva!“ ozval se z výšky Pišta, „to tu budu stát na semeno, tak jedem, nebo nejedem nebo jdem pěšky?!“

Mladší z poštáků se ozval: „Přijede si pro vás dozorčí posádky.“ Očekával, že zjihne.

„Jako by se stalo,“ vytáhl jsem pozlacené šňůry z kapsy a na ruku si navlékl nápis „dozorčí posádky“.

Občanský fórum začalo cosi vykřikovat, že je to nehoráznost nebo cosi v tom smyslu, něco o chlastání ve službě a o zkorumpovanosti bývalých socialistických důstojníků. „To jsou padesátá léta …“

Pišta se nad ním naklonil a povídá: „To je demokracie, človíčku. Napiš to tomu svýmu Borovskýmu, ty blbečku, ať má o čem pořádným psát, bude to mnohem lepší než ty jeho slinty rádoby vydávané za literaturu, ten chce jen svoji kapličku, ty fóraři, a jestli tě ještě jednou potkám, jak budeš někde žvejkat ty svoje bláboly a žvejky, tak si vem s sebou kysličník a uslyšíš moje rozhoupaný kladiva,“ domlouval fórařovi.

Fórař se mačkal k policajtům, kteří teď byli vyděšenější než předtím a rádi by zmizeli, kdyby bylo s čím. Odebírali jsme se směrem k dozorčímu posádky a mysleli si, že hotovost pouze přenesla ško-

dovku policajtů někam za roh. V podstatě to byla pravda, jenže jsem netušil, že bude postavená za rohem na popelnicích.

„Ty seš vůl, Šarkáne, tos zase přehnal!“ Kolemjdoucí se smáli. Šarkán hvízdl na prsty a hlásil policajtům.

„Máte tady popelnici!“ chtěl si vychutnat jejich reakci.

Rozradostnění policajti se sunuli na roh, kde jsme postávali, abychom z toho měli něco i my. Strnuli, když svoji škodovku uviděli na popelnicích.

„Viděl jsem hodně policajtskejch fórů, ale jak tohle dovedete kočírovat, to teda nevím,“ pronesl jsem skoro vážně.

„Tak co, OF, zorganizujte davy, ať vám občané pomůžou to sundat, nebo přijedou popeláři a máte po ptákách. Heleďte, bratři v triku, pomůžem vám, ale bude vás to něco stát, lahvičku,“ nabídl se Pišta.

Policajti souhlasili a OF se snažil zdejchnout. Zavolal jsem hotovost a za pět minut bylo auto zase na zemi.

„Vidíte, volové, ozbrojený složky, ty si musí pomoct za každého režimu,“ poučoval Pišta. „Tak a teď tu flašku a nazdar!“

Policajti dokonce poděkovali za pomoc a my se ubírali dál k dozorčímu posádky.

„Ty se na nás vyserou s nějakou flaškou,“ řekl jsem, když jsem si sedl a zaujal místo ve služebně, „alespoň to nebudou nikam hlásit.“ Přijal jsem hlášení hlídek a já předal hlášení nadřízenému.

Byl klid, nikde se nic nedělo, Pišta mi usnul na odpočinkovém lehátku, Šarkán poslal hlídku, aby nakoupila nějaký potraviny, že v provizorní kuchyňce uvaří nějaký dobrý jídlo, a za chvilku to bylo cejtit osmaženou cibulkou a základem na gulášek, u kterého jsem rád asistoval, neboť to byla pravá alchymie. Během tý doby zaklepal někdo na okýnko a v přepážce se objevila půllitrovka rumu. Nabídl jsem z ní policajtovi, ten půldeci klepnul do sebe a odešel. Gulášek byl opravdu vynikající a chutnal úplně stejně jak za socialismu, tak za kapitalismu, akorát maso na něj bylo určitě dražší.

„Jo, v kapitalismu se za ty prachy sotva tak nažereš,“ komentoval Šarkán moje myšlenky, „zakousni si do svobody, jo, nejhůř na tom budou obyčejný lidi, to nás ti cizinci za pomoci čecháčkovství ještě naučí, zbyde po nich jen kapitalistickej smeťák.

Jo, českej národ si neumí sám vládnout, každej je chytrej, že by mohl dělat prezidenta Spojenejch států, ale když přijde na věc, tak stáhne ocas mezi nohy a hotovo. Bude to stejný jako před tím, akorát

ten guláš bude dražší, lidi se zadluží a budou makat, makat a makat. Karel zrestituuje, bude víc kurev a ženský v práci polezou svejm šéfům do rozkroku, to už tady bylo, o tom všem vím, to mi říkal můj děda a to byl starý rabín, ten věděl všechno, jen mi vždycky říkal, ať si zapamatuju, že všechno je jinak, než se zdá," dokončil své filosofování Šarkán.

Pišta se pomalu začal převalovat na posteli, rychle jsem ztopil flašku s rumem. Udělal jsem to právě včas, protože gulášek ho začal tahat do místnosti, probral se.

„Hele, jestli chceš guláš, Pištys, tak potom umeješ nádobí, je ti to jasný!!!!!!"

„Jo, v pohodě, hlavně mi dej tu Šarkánovu specialitu." Nedat mu ji by znamenalo moji smrt.

„Poslouchal jsem vás vedle, co tady krafáte," a ochutnával a pochvalně kejval hlavou, „vždyť není o čem filosofovat, za dvacet let přijde další revoluce a všechno zas bude jinak, budou to stejný lidi a stejní zase budou na funkcích, kde byli, akorát se zase tomu nebude říkat imperialismus, ale třeba otrokářství s lidskou tváří a zase budou mocní i ponocní a bude záležet jen na tom, kde a kam se narodíš, protože křovák se těžko stane restituentem, drazí přátelé."

„To my víme, ty blbče, my jen meditujem nad tímhle žrádlem, že to je jediná jistota a aby na nás v tom otrokářství vůbec zbyla nějaká zdechlina, ze které by se to dalo uvařit, a ne jen nějaký kořením opráškovaný sójový boby či zdechliny, ze kterejch chcípneš," dodal Šarkán.

Pišta znovu zabagroval a nabral plnej talíř gulášku a pokračoval s plnou pusou.

„Tidle Čecháčci, to je zhoubnej nádor, chtěli by revolucinýřovat a ňáká zkurvená revoluce, vždyť to je puch, mafie, je jenom proto, aby se zase mohli někomu klanět, jedni druhým, a když nemají toho druhého, tak tam substituují sex, svobodu, Boha nebo rádoby revoluci, přitom jsou pořád stejně posraný až za ušima.

Podstata je stejná, zvoněj klíčkama, ale mají tolik klíčků; od čeho mají tolik klíčků, od toho, že je čtyřicet let někdo utiskoval, mají plnou dršku svobody. Ti, kteří ještě klíčky nemají, je teprve vykradou a nakradou. Mně je ouplně jedno, komu se budu klanět, jestli má plnou dršku demokracie, sjezduje sem tam a léčí si svoje deprese. Počkejte, až se někdo z nich dostane k moci.

Pokud si odseděl kdosi kádrovej profil a v tý base chtěl bejt, je pro něj jednodušší bejt utlačovanej, bejt disidentem zapráskaným až zaprcatělým, potom vyroste a přeroste. Jak se budete divit, až se dostane k moci, jak jeho přítelíčkové dostanou takový posty, že do smrti nebudou muset na nic šáhnout, až se nám z těch platů zatočí prdelky jak vrtulky, a na čele si vytetují velké OF, zmrdi zapráskaní.

Musí se zviditelnit, že jsou to ti praví ořechoví, a až jim stoupne moc a podporovaný západní vítr do hlavy, oderou všechny ty lidi tam dole, co sotva budou mít na mršinu, aby si mohli uvařit *gulage* pod střechou z hypoték. To teprve bude kulisácký divadlo, v telce budou preferovat disidenty, takový novodobý chvilky poezie, a budou s nima krmit národ a děti budou vědět, že nás osvobodil Schwarzenegger a mimozemšťani. Zase bude šlechta šlechtou ještě větší !!!!!“ Pišta si vzal ještě chleba a ještě nehodlal skončit.

„Za dalších dvacet let bude zase revoluce,“ opakoval se, „svoboda, hoši, svobodnej nejseš ani v plodový vodě, natož v životě. Hovno nějaký vznešený ideály, z toho se *gulage* neuvaří, to ještě nikdo nedokázal!“

Zapnul jsem televizi a skutečně tam běžel nějakej prosťoučky přiblblej americkej film. Místo aby šli domů, chrápali opět oba v poměrně nepohodlnejch křeslech. V ranním deliriu tremens jsme dorazili zbytek a soukmenovcům se zachtělo desiny.

Chvála bohu že jsem byl ve službě, proto mne neodtáhli, ale počítal jsem v duchu s tím, že někam pro ně pojedu. Šel jsem se projít do města bez doprovodu, jen tak sám jako dozorčí posádky. Moje kroky vedly rozsáhlým parkem a já se zase snažil najít jen tak náhodou ten svůj strom.

Tentokrát jsem nic nenašel, žádnou otázku, ani odpověď, byl jsem prostě úplně prázdný. Nebyla ta pravá chvíle. Tušil jsem, že těm stromům je úplně jedno, že žijí v kapitalismu, stejně přes hranice jít nemůžou, jen jako palivové dříví, taková byla vize jejich svobody. Ony potřebovaly dobrou vodu, jako já jsem potřeboval gulášek. Holt všechno je jinak, jak říkal Pištův děda, a taky si přál být pochován prdelí nahoru, aby se na ty revoluční šaškárny nemusel dívat.

Druhý den jsem se vydal na oběd do nedaleké hospody za posádkovým městem. Již na dvacet metrů jsem cítil kouř z udírny, kde můj známej hospodskej coby řezník o sobotách a někdy i v neděli zpracovával zabijačky buď sobě nebo sousedům a známým. Byl v tomto oboru opravdový mistr všech mistrů. Tuto

funkci vykonával přes týden i v masně. Pořád a neustále mne udivovalo, jak taková drsná práce může být vykonávána s takovou úctou, a vůbec, vztah k práci byl zcela jiný než u mé generace. Byl to spíš i pojem poctivá práce, úcta k práci, kterou tato generace nosila jako znamení na řeznickém janklu. Sám jsem vyrůstal v továrně na zpracování masa s obrovskými mrazírnami. Měl jsem rád ty dělné lidi, drsné, ale přímé, kteří obzvláště k továrním dětem byli shovívaví, i když naše lumpárny hraničily s velkou drzostí.

Občas jsem mu pomáhal. Převlíkl jsem se a šel mu pomoct, stejně už toho na práci moc neměl, akorát uklízení a mytí jednoduchých strojů. Zavedli jsme řeč na všechno možné i nemožné i na revoluční téma, které on i já znal pouze ze sdělovacích prostředků.

„Teď, když už není Východ - Západ, ale jen Západ a Čína a Arábie, jak si myslíš, že se to všechno vyvrbí?“ zeptal jsem se ho, protože jeho názory byly podepřeny obrovskou životní zkušeností právě těch dělných lidí, kterým v závodě dělal mistra. Ochutnal dovařený párek, takzvanou průbu, a povídá s plnou hubou.

„Jo, takhle obyčejný lidi, jako jsem já, kteří mají jen tydle ruce,“ demonstrativně ukázal své mohutné tlapy, „tak tyhle lidičky si už sami barák nepostaví, protože jednoduše na něj nebudou mít. Budou jen dělat a dělat a dělat, až padnou, ani důchodu se nedožijou. To, co se ve světě nepodařilo Hitlerovi, jim teď spadlo do klína. Přejde padesát let a bude tady Německo jak vyšitý a místo práce pro válku bude práce pro šlechtu a budeš se divit, jak ti, co budou mít hodně, zotročí ty, kteří nebudou mít nic. Pokud nenajdou jiného strašáka, tak tu mají revoluci těch lidí, kteří už nesnesou snižování jejich sociálního prahu pod únosnou mez,“ pokračoval řezník. Odfoukl si. „Kurva, to je hic, jsem upečenej jak švestkovej knedlík!“

„Jakýho strašáka?“ opravdu jsem nechápal.

„Sám jsi to říkal, je tu Amerika a potomci muklů, je tu Čína, která ještě spí, jsou tu Arabové, všichni budou chtít bohatství a stačí, aby se někdo v těch zemích špatně probudil, a řekne – podívej, vemte si to, to je vaše.

Je jen otázkou času, kdy přijde nezaměstnanost, pochlebování pánům podnikatelům, úředníčkům a všem, kdo budou mít v rukách trochu moci. Obyčejnému člověku zbydou zase jen ty obyčejné ruce. A ty obyčejné ruce budou posílat do válek, do demonstrantů, všude tam, kde bude třeba, protože práce bude málo a politika je svinstvo

a do něj si ti pánové nebo novodobí soudruzi nebo šlechta svoje pacinky nenamočí, a to tu všechno už bylo, není to nic objevného."

Obdivoval jsem jeho obrovský nadhled. „No, mají přece atomové zbraně," namítal jsem.

„Jo, to je pravda a myslím, že jim ještě není konec, pokud k něčemu dojde, tak je ten, kterému poteče do bot, zcela jistě použije," rozvíjel taktiku a strategii vyfiltrovaných řečí v hospodě.

„No, přece jen je dobrý, že teď může každej za hranice pracovat a studovat," oponoval jsem.

„Ty si myslíš, že někdo na ně čeká? To byla chyba minulého režimu, já bych je pustil všechny, ale ne s vystudovanejma titulama a školama, které jim republika zaplatila nebo umožnila studovat, nebo ať to zaplatí. Ve zprávách bylo, že děti těch slavnejch kotelníků, všechny jejich děti studovaly v Anglii a v Americe, tak mi řekni, jak je to možný, když se tady měli tak špatně, jim jde především o majetky, o peníze, o to, aby z obyčejných lidí udělali ještě obyčejnější, polootroky a otroky, kteří na ně budou dělat, a sami budou novodobými šlechtici.

O to jim jde a budou těm zahraničním parchantům tady ke všemu dělat bičice, aby mohli dostat alespoň desátky, to už tady mnohokrát bylo. Ale myslím, že se pletou, že těch dělných, poctivých párů rukou jsou miliony, a v těch rukavičkách jich je jenom pár. Nepotřebují teď armádu, nepotřebují policii, potřebují jen propracovaný ekonomický systém, který tady byl, aby na ty prosté lidi navalili hypotéky, aby platili doktory, aby jim zrušili důchody, jejich cynismus je úplně stejný jako u demagogických komunistů, je stejný jako za první republiky."

„Kořalko, tebe ještě zavřou," konstatoval jsem a pomalu to začal myslet vážně.

„No vidíš a jsme u toho. Kdybys publikoval nebo napsal někde takovejhle názor, tak ti ho neotisknou a proč? No protože je to stejný jak na Západě, tak na Východě, tak na Jihu i Severu, prostě cenzura. To je ten barometr, to jsou prachy, to jsou ty váhy, o tom je ta jejich demokracie, které mají plnou hubu, jsou to ouplně stejní šašci a ještě ke všemu neznají dělného člověka a nemohou se k němu přiblížit, jo, slavný Občanský fórum, to jsou většinou ti, kterým se nechce makat nebo z toho vytlučou potřebný kapitál."

„No, já myslím, že ta naše republika je tak malá, že je to těžký. Snad nebude všechno tak černý."

„Možná že máš pravdu," otočil se, aby uchladil párky, „rozhodně to, co se děje, není nic nového pod sluncem."

Víc jsme se o tom nebavili, když jsme přišli do hospody a pustili televizi, přepnul ji ne na program z nějakého mítinku, ale na druhý, kde byl nějaký český film.

„Hospodskej, proč to tam nenecháš, vždyť nebudem vědět, co se děje," ozval se někdo z vedlejšího stolu, jako bych to už někdy slyšel.

„Ty, Franci, dej si pivo a buď ještě rád, že seš v jézédé, než ti ho rozpustěj a budou privatizovat," odpálil smeč hospodskej.

„Kdo by na tom chtěl dělat, ono to nebude tak horký," odvětil Franc a dopil pivo.

„Jo, dělat nikdo, majitelé pozemků to budou chtít zpátky, copak majitelé pozemků, ale jejich vnuci a pravnuci, ne že by na nich chtěli dělat, na to jsou moc líní, ale aby je zase prodali buď na parcely nebo na supermarket anebo nějakejm Holanďanům na fitfarmu. Ty budeš rád, že tě najmou za šestku jako pasáka krav."

„To se jim na to vykašlu a půjdu dělat do města!" ozval se jednoduchý člověk.

„Ještě, ty vole, jim budeš rád utírat zadky, aby tě zaměstnali, a začneš si dávat bacha na hubu i tady v hospodě, když ti nasypou nějaký ty dropty na zem, abys je posbíral, ty hrdino. Nezapomeň, že máš tři fakany a barák jak hrad, na kterej ti z poloviny přispěli komouši a z druhý poloviny družstvo, tak tady nevyskakuj, hejkale!" Já obdivoval jeho výřečnost.

„Hospodskej má pravdu, Franc, však už včera tady byli i nějaký Němci, co byli odsunutí, a prohlíželi chalupy, hlavně že v televizi dávaj, aby tady nepili mlíko a nejedli sejry a maso, prostě nic, a oni se tady v hospodě nabagrovali a nažrali, že hospodskýmu sežrali skoro celou zabíjačku, a měl jsi vidět, jak se tady chovali, jako by jim to tady patřilo, krkali jako dobytkové," dodal spolustolovník a požitkářsky vychutnával čerstvě uvařený ovárek s chlebem.

„Jo, je to pravda," přidal se další dědula, „potom měli po ptákách, přišel sem nějakej chlápek s jedním, kteří byli trochu v ráži, ten jeden měl dobře přes dva metry a ten jim to pěkně řekl od srdce, co si myslí, a když mu nerozuměli, tak chytil jednoho pod krkem a řval německy: ´Ty jedna německá svině, do koncentráku s tebou!´ Já jsem mu moc dobře rozuměl, vždyť jsem byl za války nasazenej v Německu a tam to řvali nacisti na nás.

Ten nácek se málem posral a ten chlap ho donutil, aby řval Heil Hitler, ostatní rychle zaplatili a vypadli jak namydlený, dokonce mu nabízeli prachy, aby ho pustil, ale on ho držel za pásek, a když neřval Heil Hitler, tak s ním začal kroutit a nakonec ho pustil, prej to byl nějakej náš důstojník, neznáš ho?“ dotaz směřoval ke mně, protože mě tu občas viděli v uniformě.

„Ne, neznám, ale udělal dobře.“ Hospodskej šel pomoct roznášet pivo a já setrval v diskuzi, když jsem jistě poznal Pištův rukopis.

„Jo, to určitě jo, já jsem byl v Německu u sléváren a na vlastní oči jsem viděl, jak se Němci k nám naoko chovali přátelsky, a jednou zničehonic si přímo přede mě a za jednoho mýho kamaráda stoupl Němec a střelil ho zezadu do týla, prostě zničehonic, já na to do smrti nezapomenu, nikdo neví, proč ho zastřelil, jakej měl důvod. Potom jsem utekl a skrýval se, byl už konec války. Tenkrát jsem slyšel ta slova, na která nemohu zapomenout, ten Němec opakoval: ´České svině.´“

„To se zapomenout nedá, dědo, dejte si ještě pivo na mě,“ objednal jsem další a chtěl ho zaplatit. Ani jsem ho nemusel platit, hospodskej mi zpravidla čepoval zadarmo, protože jsem mu, pokud mi dovolil čas, opravdu nezištně pomáhal a věřím, že mne považoval za dobrého přítele.

„To ne a taky jsem řekl tomu vojákovi, dobře jsi udělal, synku, a pověděl jsem mu, co se mi stalo, a on mi řekl, že pokud bude on v armádě, tak se tady roztahovat nikdo nebude a já jsem mu zaplatil i pivo,“ vychloubal se dědek.

„Ty, dědku, uvědomuješ si, že tomu chlapovi bylo sotva čtyřicet let a s válkou neměl nic společnýho?“ ozval se nějakej příznivec revoluce v hospodě, ale moc si ještě netroufal.

„Já si to uvědomuju moc dobře, mýmu kamarádovi bylo něco kolem dvaceti, a že byla válka, na to ti seru, je to v nich, a kdyby měli příležitost, tak to udělají znovu, to si pamatuj, mládenče. Vždyť všechny statky tady kolem byly německý a naši lidi na ně dřeli a támhle z Kosova, tam byla na velkým statku selka, ta poslala všechny tři syny na frontu, všichni tam padli za Hitlera a jeho vlast a ona prohlásila, že kdyby měla čtvrtýho, tak ho tam pošle taky.“ Já jsem souhlasně kýval, protože jsem toto vyprávění už taky slyšel.

„No jo, to už je kvanta let po válce, dědo, a časy se přece jenom mění,“ dodal nějakej mladík opírající se o výčepní pult. Čekal jsem,

že se děda bude bránit, místo něj promluvil hospodskej, kterej dotáčel pivo.

„Já vám teda řeknu, jak se časy měněj. Já mám rodinnej hrob na městským hřbitově a naproti je takovej nenápadnej pomníček, kde je napsáno: *Věčná sláva hrdinům, kteří padli zde na tomto místě dne 5. května 1945 při osvobozování našeho města.*

Pátýho května, čtyři neznámí ruský kluci. Ten hrob nikdo neobdělává, je tam jen tráva, já jsem vždycky, co zbyla kytka z našeho hrobu, stará nebo trochu povadlá, tak jsem ji tam položil, nikdo jinej nikdy, ani komouši, prostě nikdo tam nepoložil ani kousek květiny, vždyť jak těžko se muselo umírat pátýho května. To, že v týhle hustý revoluci, která se mění v disentérii, někdo ulomil hvězdičku na vrcholu pomníčku, tak to bych ještě překousl, že ten pomníček teď vyvrátili a rozbili, to mě teda sere a představte si proč. No proto, že si tam nějakej prachatej chce zřídit rodinnou hrobku z pravý žuly," odplivl si na zem.

„To bych mu přál, aby ho tam ti vojáci strašili každou noc," dodal děda a celý stůl souhlasně přikyvoval.

„Jo, jak se říká v Rusku, přemílat minulou dobu - přebírat kosti v hrobu. Pomyslel někdo na ty ruský mámy, jaká to musí být bolest, když neví, kde hnije jejich syn a za co?"

„Jo, pane Kořalka, to je ono, nyní, co budeš chtít, to budeš mít, hlavně že budeš mít prachy, jestli je někdo vydělá nebo nevydělá nebo zrestituuje, to bude jedno, holt marka je marka," dodal mladík. „Podle mě ti Rusáci byli blbí, já bych do tý války nešel a radši bych se někde zašil, to samý támhle dědek, proč tam šel do Německa dělat, já bych nešel!"

„Chlapče, nemohl sis vybrat, nikdo se tě neptal, musel jsi!" snažil se vysvětlit děda a já věděl, že každé vysvětlování je předem ztracené.

„Určitě by se něco našlo, že bych nemusel, co by mi mohli udělat, když se ani neptali?" snažil se začít hádat mladík.

„Chytili by tě a zastřelili. Když jde o život, jde všechno stranou, chlapče," odpověděl až skoro konejšivě dědek.

„No a co, tak by mě zastřelili, radši se nechat zastřelit než někde zadarmo pro někoho makat," nedal se mladík.

„To se ti lehce řekne, dokud se nejedná o tebe, dokonce jsem slyšel, že i v koncentračních táborech v plynových komorách matky zahazovaly své děti a mačkaly se ke dveřím, aby se mohly nadech-

nout, a jestlipak víš, odkud byl plyn do těch komor, kde se vyráběl? V Kolíně, chlapče, v Kolíně.“

„To jsou všechno žvásty, dědku, radši si dej pivo a nevotravuj normální lidi!“

Trochu mne to nadzvedlo, myslím, že nejen mne, a začal jsem pomalu startovat. Hospodskej to viděl a pokynul mi, abych zklidnil hormony.

„Podívej, mladej, nebudeš v týhle hospodě nikoho urážet, měl by ses chovat jako ke staršímu člověku, kterej má něco za sebou,“ podal mladýmu čerstvý pivo.

Ale mladej byl uraženej a povídá: „Vy blbečkové, tady v *Buranově* nevíte, o čem je řeč, co se vlastně děje. Právě pro tohle je revoluce, aby sem ti Němci mohli jezdit a my tam, aby se nám zvedla životní úroveň!!“ řekl vítězoslavně.

„Hlavně že ty tomu rozumíš, Franci, ty, ty Franci Vyskoč, kterej neumíš pořádně jezdit na traktoru, natož vorat nějaký pole, to je po tvý práci, jak když kanec chčije,“ ozvalo se ze satelitního stolu.

„Já se s váma o tom nebudu bavit, založím tady OF a uvidíte!“ přidával na důrazu i Franc a třískl do stolu.

„Ty ses taky nechal oblbnout tou televizí, vždyť tohle právě chcou, rozeštvat národ proti sobě a potom jim utáhnout opasky,“ dodal někdo z davu.

„Hele,“ vmísil se hospodskej, „ať je to, jak chce, ty se máš ke staršímu chovat slušně, ať je režim, jakej chce, podívej se na Japonce.“

„Já se budu chovat, jak budu chtít, je demokracie!“ ozval se nabubřele mladej, „jinak tady taky nemusím bejt.“

„No když to bereš takhle, s tím mně prdel nerozpláčeš,“ usmál se hospodský, „sice přijdu o kšeft, ale zas ne o tolik, i prodělek je kšeft.“

Dědek se ozval: „Pane Kořalka, vždyť to není tak horký, že jo, mladej, dáme si pivo a hotovo, však se tady nějak srovnáme.“ Vytáhl pacifistickou rukavici děda.

„Hovno, srovnáme, tady máte tři český pětky a nashle, už sem nepáchnu a Občanský fórum vám ještě ukáže, vy burani, stejně vám to hygiena brzy zavře, ty vaše namočený a utopený ptáky z buřtů vám brzy zakáže!“ Začal se rychle dekovat, neboť i ti, kdo nevěnovali těmto žvejkům pozornost, zbystřili, na *burany* byli velmi senzibilní.

„Jdi třeba do prdele, ty čuráku!“ odzdravil hostinskej Kořalka a sedl si zpět ke stolu. „Byl by z něj dobrej *Brechtšnajdr* jako ve Švejkovi, nebo Vyskočil, co říkáte, přátelé, jen kdyby se někdo našel, kdo by ho naverboval.“

Dědek, který seděl zamyšlený a byl očividně rád, že se ho někdo zastal, smutně prohlásil: „Však on se někdo najde, hoši, on se někdo najde.“ Zatahal Kořalku za rukáv. „Pane Kořalka, nemáte tam ještě jedno jelítko, nezbylo vám, ať se mám stejně jako ti Němci, mám sice nemocnej žlučník, přesto mi to za to stojí.“ Bylo vidět, jak žmoulá v ruce nějaký drobný.

Jak jsem Kořalku znal, nepochyboval jsem o odpovědi:

„Dědo, já vám přinesu tu nejlepší, co jsme tady s Jendou dneska udělali, a druhou si vezmete domů a to všechno grátis, zaplatili mi to ti Němci desetkrát, tak nedělejte žádný koloušky.“

Děda byl dojat, podle rozkazu žádnýho kolouška nedělal, všichni jsme mu to jídlo tolik přáli a koutkem úst, i když se hovor točil jinudy, jsme sledovali, jak dědek omládl, jak ho to jídlo hřeje přímo u srdíčka, ačkoliv jak pivo, tak jitrnice byly studené.

„Pane Kořalko, co vy a hospoda?“ otázal jsem se ještě hospodskýho.

„Víš, Jendo, o mě už nejde, já to mám za pár do důchodu a tak, když to nepůjde, tak to nepůjde, já už jsem se nadělal dost a pro svoji potřebu mně stačí jen strašně málo. Je mi líto těch mladejch, všechno by chtěli hned, ale budou to mít čím dál těžší, bydlení i práci a do hospody bude chodit čím dál tím míň lidí, budou mít k sobě strašně moc a moc daleko. Ne že by si to nemohli dovolit, většina sem chodí stejně pokecat a těch piv moc nevypije, ale nebudou na to mít čas, budou hroutit peníze a peníze a peníze se jim stanou tou modlou, za kterou si koupí i sex i lepšího doktora, oženou se plotem, koupí velký psy a hamty, hamty, abych měl víc než tamti, budou se soudit, víc nenávidět, protože nebudou mít viditelného nepřítele a nebudou si ani chtít přiznat, že peníze budou jejich nepřítelem. A místo toho, aby si šli na jitrničku a pivečko, tak si koupí v supermarketu zmrzlý zelený maso někde bůhví odkud a laciné pivo, které nebude už českým pivem, zalezou do sebe a budou se navzájem nesnášet a závist, závist je sežere jako rakovina, tak je to, Jendo, tak je to. Ti mladí to budou mít hodně, hodně těžký, těžší než my, protože jim život uteče mnohem rychlejc než nám, Jendo. Copak ty, ty jsi ještě mladej, ale … tohle jsme chtěli … a americkou zá-

kladnu za prdelí … zavřený podniky a otroctví pro germány nebo pro jinou havěť ať ze západu nebo východu, o tom to všechno je," odmlčel se.

Takový dlouhý projev jsem od něj ještě nikdy neslyšel a potažmo jsem uvažoval, jestli za to může ta rádoby revoluce.

„No, já bych to neviděl tak pesimisticky, pane Kořalka, vždyť jsou tu mladý, mají svoje ideály a neshodnou se s tou starší generací, to je logický, mají jiný cíle, třeba je to nějak naplní, myslím tím tu honbu za těma penězma."

A řezník polemizoval.

„Máš pravdu, když jim sex toho moc neříká, když já si vzpomínám, jak já se musel snažit, abych pořádně líbal holku, to byla doba a vidíš, o nic jsem nepřišel a rád na to vzpomínám. Pro mě, budeš se divit, je podstatná práce, co člověk udělá, dobrá poctivá práce a to si myslím, že u těch mladejch není, jsou do všeho hrr, ale schází jim trpělivost a vztah k ní a toho se obávám, že bez tohohle vztahu se stanou otroky peněz nebo ulítnou k drogám. Těm mladejm nerozumím, věř mi, oni strašně rychle zestárnou."

„Ani já ne, máš pravdu, myslím, že tohle nedotáhnou do konce, někdy to pozoruji i sám na sobě."

Bylo na čase se zvednout.

„Co po tom kapitalismu zase přijde, Jendo, to nikdo neví," obrátil se na mě závěrem hospodskej.

Trochu jsem se podrbal za ušima a povídám:

„Já myslím, že jsou dvě východiska, a nevím, za jak dlouho se vyplní, možná za dvacet nebo padesát let. První, to horší, že až dojdou energetické zdroje, tak bude válka napříč světem právě o ty poslední zbytky a druhý, poněkud lepší, musela by se udělat konfederace ze všech jediných bohů a božstev, sekt a z této množiny udělat polívku a nalít ji s průnikem zákonů v těchto společenstvích do hlavy každého homo sapiens."

Nechápavě zakroutil hlavou nad rádoby vědeckým koncem. „Zůstanem u tý naší prdelačkový polívky á propos, kdo si dá, mám tam plnej hrnec."

Něco takového nikdo nikdy v týhle hospodě neodmítl. Rituál mohl začít a odborné lámání chleba bylo na pořadu dne. Oka na této polívce byla vstupem do nebeských bran. Po několika minutách kultovního mlčení při pojídání se nechaly slyšet i kroupy. A řeč se začala točit kolem všeho možného.

„Jendo, s těma bohama máš trochu pravdu. Zdejší farář vůbec nebyl vychovávanej jako my v křesťanskejch rodinách, že jsme museli chodit do náboženství. Jemu se líbilo hraní na varhany a vzhledem k tomu, že se to v *elešú* neučilo, chodil do kostela se učit hrát, a jak hrál, tak tam občas zůstal i na mši a ty evangelia ho tak oslovily, že se stal knězem. Vidíš, zvědavost zakázaného a svobodná volba budoucnosti, to je budoucnost," vrátil se do řeči řezník, aby mi dal najevo, že není tak blbej.

„Možná jsem ti dobře neporozuměl, co jsi chtěl říct, a trochu nechápu, jak to souvisí, ale to vůbec neva," řekl hospodský ve snaze ukončit naše hospodské žvejky a snažil se zajíst suchým chlebem.

Poděkoval jsem hospodskýmu a řekl, že když bude potřebovat pomoc, ať zavolá. On mi strčil ještě jeden párek na svačinu a já si šel na posádkovou ubytovnu lehnout a pořádně se vyspat. Tak jsem se na to těšil, ponořit se do postele a pořádně si odpočinout.

Zanedlouho potom jsem byl převelen na specializované pracoviště. Takzvaná mobárna, neboli mobilizační pracoviště, bylo u štábu všeho druhu vojsk, zvláštní místo, obtěžkané různými privilegii, ale taky nesčetnými nařízeními. Bylo to území, kde se shromažďovaly veškeré informace.

V zapečetěných trezorech, v zapečetěných schránkách a bednách byla válka. Tedy opravdová válka, ne co kdyby, jak kdyby, veškeré know how k válce doplněné zálohami, technikou a podobně, nebylo nic jako. Vše podléhalo zvláštnímu stupni utajení, dokumenty byly většinou charakteru mobilizačního, tajného a přísně tajného, případně zvláštní důležitosti. Bylo to moje pracoviště. Byl jsem nositelem prověrek na manipulaci a zpracování dokumentů. Bylo to zvláštní místo, někdo tomu říkal klec pro spoustu mříží.

Mělo ovšem nespornou výhodu v tom, že na pracoviště měli přístup jen ti, kdo částečně zpracovávali plány pro válku, třeba jako odborní náčelníci a podobně, takže tam byl svým způsobem super klid. Byl tam čas vést hovory o čemkoliv a komkoliv, taková drbárna, protože to bylo místo, kam se bez zazvonění nikdo nedostal a mělo jakýsi statut mlčenlivosti. Mohlo se probrat prostě všechno. Mně osobně samota nikdy nevadila a stejně většinou někdo přišel na pokec nebo se zašít. Zpravidla ke mně přišli služebně staří vojenští vlci, odborní náčelníci. V této době, době posametové, se, jak jinak, točily řeči kolem politiky.

„Máš kafe?“ ozval se Koliandr, který zrovna přikvačil z nějaké porady, „co na mě tak čumíš?“

„Mám zánět spojivek, od sluníčka,“ podával jsem vysvětlení.

„Tak se máš dívat raději do prdele, to ti pomůže!“

Ignoroval jsem jeho bonmoty a vrátil se ke kafi.

„Jo, ale nevím, jestli si ho zasloužíš,“ dal jsem vařit vodu v pomačkaný hliníkový konvici. Vařič začal jako obvykle praskat a já vyndal pár trochu otlučených hrnků, sám jsem na kafe moc nebyl. „Chceš malý nebo velký?“ nerozhodně jsem držel lžičku s kafem nad hrnky.

„Velký a dej mi pořádně, ne ty tvoje culifindy, já ti potom kafe přinesu.“ Chtěl jsem podotknout, že už ho nosí tři roky, to kafe mne snad nezabije, alespoň za mnou někdo přijde. Bohužel zničehonic zazvonil i kocour Mates, další ON, a když uviděl moje váhání nad hrnky, povídá:

„Člověče, já jsem ucejtil přes troje dveře, že se tady vaří kafe, tak mně taky a velký jako tady …“ a ukázal na Koliandra.

Neodporoval jsem a taky jsem mu zalil.

„Jo, hoši, tak to tady už taky zabal, Jendo, no myslím, že to zabalíme všechno, podpal to tady, protože, vážení přátelé, všechny vytvářené a doplňované útvary, včetně techniky, se budou rušit,“ začal Koliandr a ve tváři jsem mu přečetl, že je hrdý na to, že ví taky někdy něco, co my nevíme.

„Prosím tě, kdyby papíry, ale toho materiálu, tomu hned tak nevěřím, že by jedním šmahem zlikvidovali vycvičenost, no myslím, to nebude tak horký,“ odporoval jsem, protože mi bylo líto obrovského množství práce, „vždyť každej stát má něco pro svoji obranu.“

„Jo, to nikoho nezajímá, pánové důstojníci, víte vůbec, že se má říkat pánové důstojníci?“ dodal Mates a pokračoval, „já mám jinou perličku, vážení, bude velký úklid!“

Pod pojmem velký úklid se myslelo to, že přijede nějaký papaláš na kontrolu, jak to bylo na vojně zvykem, všude se uklízelo, ovšem v posametových časech už se pomalu nikdo moc nevzrušoval.

„Vážení páni, tentokrát přijede někdo, koho byste tu nečekali ani náhodou. No, tipněte si, kdo by mohl přijet, klidně se s vámi vsadím o cokoliv, že to neuhádnete,“ zkoumavě se na mě podíval, jakej mám odhad.

„No, kdo by mohl přijet, Karel nebo někdo z těch dramatiků?“ dodal jsem, abych mu vzal vítr z plachet. „Aspoň by byla nějaká komedie v pivovaru.“

„Jo, kdyby přijel jen Karel, takovej pícník a nabíječ, to by bylo v pohodě, je to těžší kalibr.“ Podíval se na Koliandra a ten povídá.

„Jeho jasnost Dalajláma, Tibet je úplně nahoře!“ smál se na celé kolo.

„Jo, jo, dimokraciósos,“ poznamenal kdosi.

„Vážení důstojníci, přijede inspekce z německé armády, soudruzi důstojníci z německé divize, proti kterým jsme teoreticky válčili. Tak a teď mluvte, vy chytráci, nový vítr, nová doba!“ Napil se kávy a pokračoval, aby nás dorazil. „A pánové, v sobotu bude sportovní den na ministerstvu obrany a večer společenský večer, a jak jsem mluvil se známým na ministerstvu, vážení, hlavní náplň společenského večera bude striptýz a na něj si musíme vzít slavnostní uniformy, tak si tam laskavě doplňte stužky s vyznamenáním a sundejte všechna socialistická vyznamenání, vy brzdy demokracie a převratu.“

„No, ty vole, v který době jsme žili, myslíš na Měsíci nebo kde, nakonec kdo jen tak zažije dva režimy?“ ozval se druhý přísedící.

„To teda čumím, na všechno, ti Němci, to je silný kafe, musí z nás mít srandu, když se budou producírovat po naší technice, rád bych věděl, jestli by nás taky pustili až do kuchyně, hodně těžko, holt my jsme takoví blbci, dobře nám tak, aspoň poznáme na vlastní kůži, co cítili naši lidi, když obsazovali Sudety. Nakonec, ať to rozpustí, mně osobně je to jedno, opět bude platit to, že když budeš v nějaký partaji, tak dostaneš lepší místo, a čím víc umíš tunelovat a vykrádat, tím budeš větší hrdina, za to se teď budou dostávat metály ne ve formě placky, ale přinejmenším ve formě zlatýho padáku. Takový zlatý padáček, to jsou pořádný úplaty, holenkové. Nebo vydírat na výpalném nějaký bordely, to je taky zlatej důl, spřáhnout se s poldama.“

„Vždyť oni se tomu musí chechtat, když jim takhle všechno spadne do klína, i kdyby se veškerej materiál zlikvidoval,“ rozčiloval se Mates.

„Jsem zvědavej, jestli nás k nim pustí, tak s nima dáme řeč, něco z němčiny si pamatujem, co?“ hodil jsem otázku do pléna.

„To víš, abys dělal ostudu, ty zelenej břídile, delegaci bude provázet pouze náčelník a potom mají žranici, ještě byste jim všechno

sežrali. Na to zapomeňte. Vám bude dovoleno, verbeži, abyste v lepším případě mohli čumět za oknem a maximálně na ně mohli vystrčit prdele!“ Mates se roztáhl na židli a kafe v místnosti příjemně vonělo.

„No, nakonec to pro nás bude dobrý, všechno zlikvidujem, naši nejlepší přátelé na věčné časy teď budou Němci a Amerikáni, tak akorát otočíme mapy z východu na západ a je to, místo červenejch budem modrý a pojede to dál, Jendo, ne že něco skartuješ, ty vole!“ rozohnil se Koliandr.

„Jenže, vážení, v kapitalismu se za všechno platí, takže za otočení, služby, za odloučení, za vyvedení, to bude balík, ne jak vy, blbci, jste sloužili za hovno, zato kapitalismus má i světlé stránky, peníze, striptýz a na úřadech žádná makačka, chce to tady s tím seknout a jít na kraj nebo na nějakej magistrát, školské úřady, berňák a jsme vysmátí,“ reagoval Mates.

„Když chytíte ten správnej vítr, ať černej nebo modrej nebo pročervenalej socdem, máte opět takový bydlo, o jakým se vám v armádě nesnilo. Hlavně shánějte, angažujte se, protože jak zaváháte, tak to bude za chvilku plný a budou se tam spřádat vazby a kuje, každej úředník dostane stůl a naučí se mailovat a bude mailovat a mailovat a hovno dělat, jen mailovat a bude důležitej pro kapitalistickou společnost, mailovat a hovno dělat a bejt mocnej, důležitej,“ rozumoval zase Koliandr.

„Hm, máš pravdu, bude načase zvednout kotvy, myslím si, že to chce čas,“ poznamenal jsem, „teď, když nikdo neví, co bude, bude pro nás lehčí žití, než zas obšlehnou nějakou koncepci, to bude trvat roky a stejně ji nakonec nezrealizujou, protože jak se budou rvát o nějaký nový koryta ve stranickejch funkcích a potažmo i ve vládě, tak musí každej přijít s něčím novým, aby se zviditelnil, a nikdy to nemůže nikdo realizovat, i kdyby si vysypal zatáčky pískem. Nikdo to nemyslí vážně, budou profitovat pouze a jedině z přechodu, z procesu přechodu, ať už to nazývají jakkoliv,“ konstatoval jsem.

„No, ono to máš tak, já myslím, že za dvacet let to bude opět ouplně jinak, až lidi vezmou u dršky, až jim nastavěj takovej sociální práh, přes kterej nejen nepřelezou, ale ani ho nepodlezou, tak to bude tady zase, proč myslíš, že se Evropa pořád integruje, no to je přece jasný, aby si ti majetní pojistili majetek, když se tady budou producírovat Němci a Amerikáni a budou tady všechno vlastnit, obyčejnýmu člověku tak jedině umožněj si vzít hypotéky, aby makal, nemarodil

a celej život jen splácel, a když nebude moct, tak mu i to málo vezmou, vy umělci, a když to nesplatí, zadluží další generaci.“ A Mates nad kafem pokračoval.

„Náhodou ti armádní papaláši to vymysleli pro sebe dobře, pomocí stranických knížek se dostali k veslům, vždyť už na divizi byla předepsána nomenklaturně stranická knížka, teď prohlásili, že armáda je nestranická, takže z nich jsou nestraníci a vesele vegetujou dál za stejný a vyšší prachy na stejných místech a nikdo s nima nehne. Konkrétně třeba náčelník GŠ, má vyznamenání za přátelství se Sovětským svazem a pořád jezdil na oslavy k lidovým milicím a ejhle, najednou je nestraník, najednou jede támhle na půl roku na placenou stáž do Ameriky, prosím vás, kdo by se tam z nás nabíječů mohl někdy dostat, je to hajzl, kterej v tom umí chodit, prostě kdo je hajzl, tak hajzlem zůstane, ať je to jakýkoliv režim,“ končil s projevem a já si uvědomil, že jeho řeč byla tak podobná řeči hostinskýho Kořalky, dokonce jsem měl podezření, že chodí do stejné hospody.

„Máš pravdu,“ dodal jsem, „já myslím, že nejhorší na celé věci je to, že se opět lidi bojí, systém je naoko nechá vykvákat se do novin nebo televize, kterou stejně vlastní cizinci, na druhé straně je skřípne mnohem silnějšími kleštěmi ekonomickými. Kdyby se alespoň jako v Německu dodržovaly nějaké zákony, ale v Čechách, v Čechách ne, holt českej národ musí mít nad sebou nějakej bič, protože jinak, kdo má v Čechách do prdele díru, najednou je chytrej, jak kdyby a co kdyby, teoreticky všechno sliby, práce, práce nulová, zákonitě musí prostě země padnout na dršku,“ doložil jsem k hovoru. „Což my, my už to nějak doklepem, ale co mladý, ti, pokud je rodiče nepodpoří, jsou v háji a mají šanci tak do důchodu splatit nějakej ten byt a zaplatit si v tom lepším případě nějakej úplatek do domova důchodců a kdoví jestli vůbec do toho domova půjdou, jestli nebudou muset makat až zdechnou,“ rezonoval ve mně Kořalka.

Major si zapálil cigaretu.

„Máš pravdu, Jendo, já to taky takhle vidím a myslím, že se to dotkne i nás, já myslím, a nikdo mi to nevymluví, proč bychom nemohli být neutrálním státem? Vždyť máme ideální polohu, technickou zručnost lidí a českou šikovnost, proč lézt pořád někomu do prdele?!“

Mates mu skočil do řeči: „Vždyť ti to tady pořád troubí, ty vole, že je to kvůli majetku, ty to nechápeš? Kdybys zrestituoval nějakej barák v Praze a udělal z toho bordel, tak bys taky nechtěl neutralitu

a suverénnost, ale namaloval bys ptáka namodro nebo načerno, a pokud bys byl chytrej, píchl bys do něj ještě růžičku, pro jistotu. Líp ti ten majetek pohlídají Němci a cizinci, když to za chvíli tady budou vlastnit, ty budeš pouze v lepším případě naháněč nebo opatrovník jejich majetků.

Proto chtějí armádu zrekvírovat a zlikvidovat, protože ten, kdo drží armádu, má v ruce moc, to je stará věc a podle mě u nich panují obavy, aby ji někdo někdy nepoužil ne proti jinému, ale proti sobě samému. Účelem je udělat z národa stádo přikyvujících ovcí, ostatně nic nového pod sluncem, akorát se změní vítr a otočí korouhve. *Stádní život*. Proto, vážení páni důstojníci, zapomeňte, že jste v dobré vůli chtěli bránit a chránit svoji vlast, zapomeňte na všechny, co pro ni kdy bojovali na ruské frontě, protože byli blbí, nasazovat svůj život pro nějakou svobodu, aby se jejich děti měly líp a kurva už se začněte taky chovat tržně.

Tržní hospodářství, to je naše spása, já, kdybych byl ženská, tak už dávno stojím někde na domažlický výpadovce a bylo by mi ouplně jedno, jestli dám Němci nebo Holanďanovi nebo Rusovi, hlavně že mi zaplatí v eurech a nedá si mě k večeři, a je to úplně stejné, jako když my se tady prodáme nebo s prosíkem dáme nějakejm německejm oficírům, a můžeme jen doufat, že nebudou přihřátí!“ s povzdechem ukončoval svoje extempore Mates.

„O čem by ses s nima chtěl bavit?“ otočil hlavu směrem ke mně Koriandr, „jaký mají platy nebo kolik mají dovolený? To já si odpustím, protože jim nedám příležitost, abych se styděl nebo ty jejich platy obdivoval, ba naopak, řekl bych jim, že beru třikrát tolik než oni. Na hranicích dostávají letáky, jak je tu všechno závadný, aby nepili mlíko, nejedli to a to …“

„To je čistě propaganda, přijedou sem, žerou jak neuvázaný a chovají se jako prasata a ještě za našima hranicema vyhazují odpadky nebo je sem ještě úmyslně vozí, svině jedny,“ rozhořčeně pronesl Mates. „Ale dobře nám tak, českej národ je tak posranej, že ty odpadky uklidí a ještě jim pošle poděkování, že nám laskavě dovolili je uklidit. Marnost nad marnost, je jenom marnost.“

Nastalo ticho.

„Jo, jo, dimokraciózos,“ poznamenal kdosi.

„Měli bysme udělat nějaký mapy,“ dodal jsem lehce, abych naplnil alespoň zdánlivě opodstatněnost svojí funkce, ale jak jsem je koutkem oka zahlídl, zmlkl jsem.

„Jendo, vyser se na to, stejně to za chvilku skartujem a spálíme, chovej se tržně," a já věděl, že mají pravdu.

„No jo, máš pravdu," vypláchl jsem hrnky, „co takhle si v rámci tělocviku zahrát nohec?"

Souhlas byl na všech stranách a bylo to to nejlepší, jak v této době strávit pracovní dobu. Tušil jsem správně, že nikdo neví, co bude, a v tomhle směru měli kluci pravdu. Začala ve mně zrát myšlenka, že bychom těm německejm blbečkům měli připravit nějaké překvapení a svoji kůži neprodat zadarmo, ale s těma vystrčenýma prdelema se mi to zdálo přece jenom trochu přehnaný.

Nakonec to skončilo tak, že jsme polovinu zbraňových systémů natočili směrem na východ a druhou na západ. Kdoví jestli to pochopili. V den návštěvy jsme koukali na delegaci producírujících se německých důstojníků z několikrát zamřížovaných oken mobárny.

Pištu poslali někam na služební cestu, aby se náhodou někde neozval z budovy štábu jeho německý pozdrav. Na oslavu staronového armádního sametového větru jsme se zúčastnili sportovního dne zakončeného večerem na ministerstvu s avizovaným striptýzem, což bylo dosud něco nevídaného. Nakonec jsme se po dlouhých diskuzích, s čím tam vlastně pojedeme, rozhodli pro starý terénní štábák ještě s maskovacím nátěrem a bahnem ze cvičení, že jako recesi ho postavíme před ministerstvo.

V slavnostních uniformách, s vyznamenáními, v bílých košilích a zlatem na ramenou jsme naskakovali do štábáku. Kodrcavým způsobem a za počítání všech zubů v převodovce se hnul vpřed. Pohlédl jsem na spolubojovníky. Byli zticha, prohlíželi si interiér, zdálo se, že ho nikdy neviděli, že v něm nestrávili roky zbytečného času. Stejný štábák, na čele se třemi štelážemi na odpočinek, s potrhanou koženkou, s minimálním prostorem na otočení, klimbající zavěšená deska na kreslení map, kabely na rozvod skomírajícího osvětlení, nainstalovaná polní kamínka s plandajícími dvířky, bednění, na kterém se dalo sedět, skoro slídová okna s matnou viditelností a klasicky zacákanou khaki barvou. Vzpomínky na první cestu k pluku, na kapitánku, na Adolfa, na Pekose, Číka, Dziga, Čubra, Cipa a další, doktora, Šimpa …, nezapomenutelné přátele i ty ostatní mne rozesmutněly.

Zaregistroval jsem Koliandra, jak zalezl v nažehlené uniformě na prostřední lehátko plné prachu a bahna opadaného z kanad.

„Jo, pánové, to je žrádlo, takhle se vézt do Prahy a potom do prdele," poznamenal s hořícím tabákem v hubě. Jeho obličej se srostlým obočím tvořil brežněvovský výraz. „Jo, dneska je všechno obráceně," řval skoro jako Pepin, aby ho bylo slyšet. „Počasí je obráceně, lidi jsou obráceně, málem mi ten hurikán v noci vylámal okna," meditoval sám pro sebe. „Jo, kde jsou ty časy, když jsem jel do posádky ze cvičení a čekalo na mě nějaké to řezivo," odfoukl kouř.

„Co tě žere, Koli? Válíš se tam jako hovnivál, zatím za prachy, a jedeš si užívat striptejz do matičky, tak vo co gou?" přerušil jeho rozjímání Mates a s kocouřím pohledem čekal na reakci.

„Žádný hovnivál, ale hrdobec, ty gumo počmáraná, kdes maturoval, určitě na vojenským gymplu!" setřel ho Koriandr. „Ty máš tu hrdobcovou kouli i ve své kouli, za nehtama, v břiše, jenže je zetlelá a prochází ti i kůží, ty brčálníkovej hovnivále, to je tvá klasika, smrdíš sebestředností jak pečené kaštany u cikánčiny prdele, prostě smrdíš kaštanama."

„Hanzi, ty jsi takovej jemnej, vysvětli mu, co to je zelenej hrdobec, vysvětli mu, co je váha lidství a tak, však víš!"

„No, pánové, soudruzi důstojníci, hrdobcova koule je teďka náš kapitalistickej svět. A když si budeš chtít do něj kousnout, nepomůže ti žádný cinkání klíčků, jen nasypané zlaťáčky, vy exoti, nechodili jste na MLP?"

„Hele, čekal jsem, že mu to vysvětlíš vznešeně, co ten tvůj konvalinkový nebo kopretinkový měsíc na to?"

„Nic."

„Jak to, že nic, vole?"

„Prostě nic."

„Je taky v prdeli, co?"

„Tam je jen klobouk, co si nasazuje bába, když jde na hřbitov," odsekl jsem, nechtěje urazit muškátového Boha.

„Jo, jo, Pojere, je z tebe prorocká lidská zrůda, jak se tomu může ještě někdo na tomhle světě smát? Nebo čekáš, že se zasměju až po další revoluci? Tak já ti teda něco řeknu a zapiš si to za uši, ty čmárale. ***Jako hrdobec tlačí hovno, tak člověk jako ty svůj život.*** A výsledek je stejnej, seš vyhořelý kalíšek, co ta bába dává na hřbitov."

Pišta vytáhl placatici a podal mi ji. Mlčky jsem dal hlta a pokynul hlavou na znamení díků.

„Však my ho tlačíme tady všichni, do jednoho, tak ho alespoň spláchnem.“

„Jak bylo na služebce?“ snažil se optimisticky přehodit kolej Mates.

„Pánové, já jsem se asi zamiloval,“ pronesl Pišta. Všichni se začali smát, pokolikáté už jsme to od něj slyšeli.

„No povídej a přeháněj!“

„Potkal jsem nejkrásnější ženu s vlajícími vlasy. Žena je stejně nejkrásnější, když má vlající vlasy, když je hladí vítr nebo já. Dívka s úsměvem večernice, prostě moje hvězdička.“

„Kdes k ní přišel?“

„Na nádraží u pisoárů v … Říkala, že musí vydělávat na starýho, protože si zkurvil zdraví ježděním na bagru. Dokonce mi řekla, že se cítí taková otevřená, že potřebuje opilovat.“

„A co ty?“

„Piloval jsem, piloval a ještě zaplatil za to, že jsem se mohl vyprášit od pilin.“

Koliandr málem vypadl smíchy ze šteláže.

„Vidíš, Pojere, to je taky zrůda, ale na rozdíl od tebe se tomuhle světu můžu zasmát, až mi hrdobec troubí do zatáčky.“ Na důkaz zazněl rachot, až jsem myslel, že se mu rozpáraly kalhoty.

„Víš, co mi potom řekla? Ráda jsem vás viděla, přiďte zas.“

Flaška kolovala a hovor utichal. Všímal jsem si naproti za matným stahovacím oknem grafiky ubíhajících siluet činžáků s tušeným výhledem na les antén. Praha, pořád stejná, převrat nepřevrat, je úlisná a vypočítavá jako celej tenhleten hrdobcovej národ, hlavně že tlačí. Jen se to o ní bojí někdo napsat. Minuli jsme roh ulice s elektrickými otáčejícími se hodinami na sloupu. Z každé strany byl jiný čas.

Večer na ministerstvu probíhal přesně podle nám dodaných informací. Jak jsem seděli onehdy na mobárně, tak jsme seděli u jednoho z předních stolů. Před námi opravdu probíhalo velké striptýzové show, pití bylo všechno strašně drahý.

Ani jsme se neopili, jen jsme zírali na striptýzové tanečnice a skorem jsme klopili zrak a vůbec jsme nevěděli, jak se máme chovat. Nebylo pro nás samozřejmostí takovéhle vystoupení, byli jsme spíš rozčarovaní, původně někdo zahlásil, že po striptýzu půjdeme někam do bordelu, ale nikdo na to neměl chuť ani náladu. Nakonec jsme zakotvili v nějakém nočním bufetu na náměstí s kruhovým objezdem, kde nám nakonec bylo lépe.

Holt jsme na ten náhlý příchod demokracie nebyli dostatečně připraveni a povídání u drškové a piva s čerstvými rohlíky s plným břichem bylo pro nás lepší než po tři hodiny pozorovat krásná těla se stejnými přirozeními, neb by se od těch sličných slečen nikdo z nás dlouho přemlouvat nemusel, zdály se nám jaksi příliš umělé a nepřirozené, gumové. Jak poznamenal Koliandr:

„Jo, láska je láska, striptýz je striptýz, bufet je bufet a roztoužená manželka s natáčkama, dlouhou flanelovou košilí, teplejma ponožkama natřená pamelou, která vzrušená čeká na sametovou revoluci v posteli už kolem sedmé před zprávama, má taky něco do sebe.“ A tak nám brzy nad ránem v nočním bufetu bylo jasné, že do nového systému se moc nehodíme.

Najednou jeden z mých kolegů povídá:

„Jo, přátelé, je jasný, že se sem nehodíme, respektive jim se nehodíme do krámu, a bude jen otázkou času, kdy se rozejdeme.“

Nikdo na to nic neřekl, protože bylo v podstatě řečeno, co každý cítil. Nebyla to už pevná organizace s vymezenými mantinely práv a povinností, začal to být jakýsi demokratický spolek, jehož podstatou bylo u těch starších doklepat to do důchodu a u těch mladších pohybovat se ve vzduchoprázdnu a vyhodnocovat informace a žít spíš ze dne na den, využívat chaos.

„Jo, co budem dělat? Každej z nás má vysokou ve specializované oblasti, jsme kolem čtyřicítky, dvacet let služby máme za sebou,“ povídá smutně Koliandr. „Hlavně se z toho neposerem, viď, Hanzi!“ Pokýval jsem hlavou. „Nic není tak horký, jak se na první pohled zdá, je jasný, že nebudou mít na armádu prachy, a proto ji budou zeštíhlovat a zeštíhlovat, až ji nakonec zruší úplně. To přeháním, ten trend je jasnej, budem chodit na striptýzy, a až na ně nebudou mít, tak nás zrušej, aby na ně měli, a potom zrušej sami sebe jako dělnickou třídu, prostě dolce vita.“

Vmísil jsem se trochu do hovoru, dršťková polívka byla výborná, což mně zvedlo i politicko-morální stav:

„Má pravdu, nelze strkat hlavu do písku, je to tak, jak říká, a měli bychom se podle toho zařídit a využít toho, v čem jsme nejlepší.“

„Jo, to je ten problém, každej má svou odbornost, naše síla je v celku, jakmile se rozejdeme, tak to bude jako s Krokovými bratry,“ dodal Koliandr.

Padlo to slovo *bratr* tak nečekaně, až se toho snad každej lekl, a potom už stačilo jen málo – bratr, bratrstvo a podivnej nápad byl na světě. Tam v nočním bufetu jsme vlastně založili jakési bratrstvo.

„Hele, překlopíme organizaci, která nás sdruží napříč systémy a bude ctít prvky zvláštního režimu, organizaci, kde si její vybrané osazenstvo bude navzájem pomáhat," špekuloval Koliandr.

„To je mafie, ty vole!" dodal jsem. V situaci, ve které jsme se nacházeli, se mi nezdála myšlenka marná. „Nápad to je dobrej, nechce to uspěchat, promyslíme to a po neděli se sejdem na mobárně."

Tak se taky stalo. Opět u kafe, který Koliandr opět nedonesl, jsme místo zpracovávání dokumentace založili pseudoorganizaci a během měsíce vypracovali zákony. Bylo rozhodnuto o kmenové struktuře, člen bude znát pouze jedno spojení nad sebou a dvě pod sebou, členové budou mít pouze jediný úkol, musí fungovat jako pojišťovna, bez násilí a páteřní systém dovolí filtrovat žádosti o pomoc.

Členem mohl být každý, pouze muž, který důvěrně znal zbývající členy více jak jeden rok, stanovilo se spojení a cílem byla hlavně pomoc bez násilí. Tato stromová struktura měla přerůst v páteřní systém bez ovlivňování centra. Stanovili jsme životní cyklus. Bylo nás deset, do půl roku dvacet dva a do roka čtyřicet šest. Fungovalo to velice přesně. Přijali jsme stanovisko o větvení, organizace nemůže přesáhnout sedm generací větví coby maximální počet, jediným měřítkem funkčnosti byl tok informací bez spojovacích prostředků. Tím byl přehled o odumírajících větvích. Používali jsme osvědčenou metodu ověření informací platných při vyhlášení pohotovosti v armádě, rozdělili jsme si sféry. Já jsem si přivlastnil klér a jižní Evropu. Striptýzové tanečnice začaly tancovat i v heuristické analýze a moc její přitažlivosti začala fungovat, žádná infekce ji neporazila. Nebylo to nic nezákonného, viděli jsme, že to bezvadně všechno funguje, a sami jsme se pochválili. Šlo to až moc hladce, a tak jsme se rozhodli, že zahájíme hybernaci a konzervování. Tanečnice se odebrala do hybernace a probouzí se pouze v naléhavých případech. Každý z nás ví, že je na ni spolehnutí. Jen ve stanovený čas proběhne signál, že existuje, nebo žádost o pomoc. Je to jeden z primitivních závazků, jehož plnění se nevyžaduje.

Stalo se mi však, že jsem byl osloven, zda nechci být jedním z členů. Tiše jsem se musel pousmát a zdvořile odmítnout. Instrukce byly plněny se stoprocetní přesností. Mohl jsem Tanečnici zničit, když bych byl jako Rodos. Neudělal jsem to, nevím, kdy si s ní za-

tančím a kdy budu potřebovat nebo nepotřebovat její služby. Málokdo však věděl, kdy a kde Tanečnice vznikla, je stále mladá a inspirující.

Když jsem odcházel z armády, věděl jsem, že mě mafie podrží. Často jsem si kladl otázku, proč nevznikla dřív před *sametem* a co vlastně bylo příčinou jejího vzniku. Odpověď se zdála být v nedohlednu, nejspíš byla v nejisté budoucnosti nebo snad měla být jakousi spojkou přátelství v nepřehledných a mezních situacích, jakási obrana před jiným systémem. Vím, že pro mne udělá cokoliv stejně jako já pro ni, základem bylo to zrcadlení roků společného života.

A opět začal běžný život, jak říká jedno přísloví – na louce naděje se pase mnoho hlupáků. Takový ten všední, civilní, překvapivě jednoduchý život s pohledem do stále stejného okna s lesem antén, který se mi jako by grafický objekt spojoval vždy s určitým místem, ve kterém jsem delší dobu žil. Zpravidla byl ten pohled, a nevím proč, svázán spíš s depresí nebo vidinou odpočinku, grafika byla tak neosobní a vždy jsem přemýšlel o tom, zda bych si ty přísné rysy okna neměl zachytit na skicák, potom jsem usoudil, že ne, že by to bylo pro mne spíš traumatizující. Opět šlo o běžné konzumní utrácení času za účelem vydělání nějakých těch peněz, utrácení životní energie a odpočítávání času.

Připadalo mi a nabyl jsem přesvědčení, že žijeme v údajné porevoluční době stejně jako před ní. Měl jsem pocit jakési aberace, která se nese celou společností. Dokonce jsem si na papír nakreslil strom, který měl stejně dlouhé větve jako kořeny, a potom jsem papír přeložil v polovině a podíval jsem se přes ten tenký papír směrem k oknu s lesem antén jako kdysi, když jsem byl ještě malý kluk. Při troše představivosti jsem si všiml, že je to pouze jeden jediný a týž strom, jehož kmen činí v nekonečnu jako pevný bod v komíně pyramidy.

Pouze větev nebo část větve v pocitu takzvaně proklamované svobody se mohla větvit, ale pokud jsem opět složil papír v rámci větvení, tedy ve vertikální rovině, dostal jsem výsledek stejný nebo totožný. Fraktát. Opět tu bylo jakési psychiatricky či psychologicky nedefinované otroctví strachu, kde i u zdravých a ambiciozních postrevolucionářů přibyl strach o co největší peníze, a na povrch se kdesi ze zákulisí dostávala zahnízděná pýcha, ve které si ti majetní začali i libovat a bezostyšně snižovat práh sociální únosnosti těch chudých, jak to předpovídal hospodskej Kořalka. Dobrovolné otroctví stádního

života se začalo tržně dostávat k dokonalosti. Techničtí a ekonomičtí roboti přikovaní k televizním nebo počítačovým obrazovkám s vidinou bohatství, peněz, udolaní tržní ekonomikou - ej, to bylo to pravé ořechové.

Až moc mi najednou začalo vadit, že za každý malicherný úkoleček, spíše řečeno práci, si každý nechal platit. Kruh byl uzavřený a existenční deprese znovu výrazněji formulovala vztahy mezi lidmi. Srdce společnosti se stala bohatstvím a poživačností otupělá, skleněné srdce začalo být zbytněné a těžko i zaznamenalo vryp nabízené svobody, spíš se střídal vryp sobectví, sobectví pro mnohé vysněné kapitalistické společnosti, sobectví nedemokracie.

Opět přestávaly být hodnoty dvou nebo více pohledů na postrevolucionáře synchronizovány s uvědoměním si jednoho celku a vznikaly zde nové neexistující diferenciály, na jejichž rozpitvávání jejich vzájemné komunikace byly převedeny touhy a přání s podtržením materiální konzumace spasitelného tržního hospodářství. Zapomínalo se na lidství.

Moje lepší přítelkyně smrt mne v tomto filosofování neopustila, ani ona není a nebyla svobodná a musí být stále se mnou. Je však spravedlivá pro všechny. Moje čarující cikánka v mém srdci nový rádoby systém nevnímala. Četl jsem její tvář, byla stejná a jakékoliv revoluční časy měla na háku.

A slyšel jsem v podvědomí hodnotící revoluční vizi:

„Hojsa, hojsa, hoj, proto třeste se, bohatí a slavní, protože své bohatství ponecháte na pospas vlkům a démonům, když ne hned, tak v příštím okamžiku, a prázdnota vašich posledních okamžiků bude hraničit ze šíleností.

Má přítelkyně smrt je spravedlivá a vy, napomádovaní vrchní, budete před ní nazí a nebude vám chutnat pomoc a tím méně za peníze.

Věřte, nebude ten, kdo nebude čekat, až zdechnete, ať se bude tvářit všelijak, v úkrytu chamtivosti nepřijde sounáležitost, budou se vám smát, budou vám přát trápení v posledních okamžicích. Bojte se mé přítelkyně nebo rozdejte majetek potřebným a nemocným, neboť světská sláva je úlitná a nevejde se pod pláštěnku čistého srdce.

I vás budou žrát červi i vy se budete rozkládat. Možná že budete mít tu výhodu, že vám přidají na teplotě, aby mohli pořádně prohrabat vaše zbytky, jestli v dršce nemáte nějaký to zlato, nebo pečlivěji prohrabou váš popel, do kterého se dělní spalovači i vymočí.

Je to správné a spravedlivé. Neboť není nic, co by udrželo síly touhy po bohatství a mamonu a moci. Ta chvíle přijde a ve stejném okamžiku, jako je vteřina či sto let, neboť čas nevlastní lidé.

Vše pomine a vrátí se zpátky k rovnováze a jednotě a pro vědomí vašeho bytí bude těžké zařadit se mezi všeobecné s jediným přívlastkem, mrtvé. Neboť věci pominou a větev lidí bude uříznuta …“

Striptýzová tanečnice, proč tedy ještě hybernuješ??

Neušlo mi však, že mi kdosi nabízel tahat a oblíknout jí ekonomickou sukni, což jsem odmítl. Jen na pár střípků okamžiků si vzpomínám při definitivním loučení s armádou …

„Jendo, čím jsem dýl v týhle posraný armádě, tím víc cítím jakousi sounáležitost k ní,“ poznamenal Mates, jehož přezdívka byla kopií jména jeho kocoura, když jsme chystali jednu z rozlučkových akcí na klasické ožíračkosezení sice za plotem, mimo objekt oficiálně užívaný k vstřícným a družným oslavám, k jakési sounáležitosti a zdravému opíjení se dá se říci zralých vojenských knechtů a občanských zaměstnankyň vojenské správy, které si chtěly taky jednou za čas socialisticky vyrazit z kopýtka.

Kupodivu mi nebylo proti mysli jakési nasáklé lehké komunistické přesvědčení některých soukmenovců, jednalo se spíš o pití a dobré jídlo, zahození všedních starostí, vedení jen takových lehkých řečí okořeněných dvojsmyslností se špetkou černého vojenského humoru, prostě popracovní nenásilná pohoda.

S trochou nadsázky s vědomím parazitů společnosti, současných i budoucích, utužovali jsme kolektiv, seděli jsme vedle sebe, nic si nezáviděli, hovořili jsme o uzeném, o svých historkách z praxe ve formě mashovských příběhů.

Žádné velké filosofování, konzumace strohého jadrného života s hvězdičkama v rámečku na ramenech. Nehovořilo se o penězích ani o dlouhodobých cílech, nehovořilo se o rodinných problémech, o práci, o obživě. Dým z cigaret byl tak hustý, že musel dezinfikovat jakékoliv nižší tvorstvo. Cílem okamžiku bylo jen mít se dobře.

„Jo, Mate, je to tak, nějak nám ty řády vlezly pod kůži a uvažujeme či myslíme snad i v khaki barvách. Myslím, že je to stejný případ, jako když někdo dlouhodobě žije v cizině, pak prej myslí i v cizím jazyce,“ poznamenal jsem a zajedl pivo nějakým chlebíčkem nebo jednohubkou, co připravily ženský.

„Blbost, to mě taky sere, když někdo je dva měsíce třeba v *Englii*, tak začne mlet s knedlíkem v dršce, to mi neříkej, že za ty dva měsíce myslí v tý posraný v engličtině," kontroval Mates.

„To s tebou souhlasím, to je píčovina, to se chcou odlišit, jako že jsou něco extra, a dát ti najevo, že jsi úplně blbej, protože sis tady čtyřicet let válel koule, ale oni mluví anglicky, jo, chlapče, máš smůlu."

„Jo, teď je moderní bejt disidentem, brouku, na kostaru nacyklostyluj pár papírů a potom je pokrop vodou, postříkej krví z prasete a jen pár řádků nech a máš důkaz, jak jsi bojoval proti komunismu, a máš kádrovej profil do budoucna jak fik, uvidíš, my jsme vždycky papežštější než papež, a tak takovej kus dřevitýho papíru tě vynese ve funkcích do oblak!"

„Běžte už s politikou do prdele," krátce a jednoduše zavrčel už trochu napraný velicí.

„To by tě mělo zajímat, ty vole bez profilu, vždyť to bude pořád stejný, akorát se bude jinak přerozdělovat, jinak jsi jak mrtvej vytrženej zub, prostě komunální odpad, co nevědí co s ním, seš potenciálně karcinogenní a patogenní součástka společnosti."

Míla zvaná Milenka, která byla ode mne trochu starší, taková žena do nepohody, kterou jsem vždycky rád doprovázel, chtěla taky utípnout politické dohady a dát najevo, že jsou tam i ženy:

„Nechte si to na nějakou schůzi, to je snad po dlouhém čase, co se nebavíte jen o pivu a ženskejch, já vám řeknu, vy chlapi jste takový drbny udrbaný, horší než ženský. Co se s váma děje?"

„Vidíš, jak se o vás chvilku nebavíme, už vám to chybí!" ozval se vítězoslavně Koriandr.

Já jsem měl už tenkrát jakési vypravěčské předpoklady a každý ode mne očekával nějakou pravdivě nepravdivou historku, kde pointa byla v přesvědčivosti vyprávění a váhavosti posluchačů, zda je to pravda, nebo ne, protože to někdy skutečně pravda byla, jindy se potvrdil opak, takové placebo. Všichni, co mne znali, to věděli, ale rádi poslouchali s napětím, co zase vymyslím.

„No, když nemůžeme při tom kecat, tak kecáme alespoň tady, tak vám něco povím. Měl jsem kamaráda, kterej, když šoustal, nemohl vydržet, že mu ženská furt do toho kecá, co má, co nemá, kdy jo a kdy ne, a podej mi tohle a potom tohle, takže se natočil jak vrtule, jednou rozsvítit, za chvíli zhasl a nakonec ho tahala i za ocas, když šla vypnout digestoř nad plynovýma kamnama, kde v papiňáku vařila

nějaký kosti pro psa, pořád ho za něj držela, a až přišla do postele zpátky, schovala ho do tabatěrky a řekla mu, ať jí podá knížku a otevře ji na konkrétní straně.“

„A co on udělal?“

„Otevřel knížku na straně 256, utřel si ho do záclony u okna a odešel.“

Osazenstvo řvalo smíchy.

„Kecáš!“

„Nekecám! Ono to má ještě pokračování, bouchl papiňák!“

„Kecáš!“

„Když tam přišel podruhý, tak tam žádný záclony nebyly, a tak se ptal, kam zmizely, a ona mu řekla, že tam má díry jako od kyseliny.“ Vrásčitý Mates naproti se smál a jen kýval hlavou ze strany na stranu. „No a představte si, co mu ještě řekla, že konečně ví, proč má tak poleptanej jazyk.“

„A co ta knížka, to při tom četla?“

„Houby četla, ona z toho Švejka vždycky vytrhla list papíru a žvejkala ho jako tabák, příteli, aby ho neutralizovala, tu kyselinu, a potom ho vyplivla, však taky měla vedlejší příjem z toho, jak nosila ty kila rozžvejkanýho papíru do sběru.“

„Tak teď ses chytil, panáčku,“ namítla Milenka. „Proč by chtěla otvírat knížku na konkrétní stránce?“ opravdu mne zaskočila, „když jí bylo jedno, kterou stránku bude žmoulat? Tak a teď jsi v prdeli, protože pořád jen kecáš, žvanile, ty žvejkale dvě stě padesát šestko.“

Nemohl jsem na nic přijít, jak bych jim odpověděl. „Jo, ona totiž ze sebe chtěla udělat inteligentku, protože byla negramotná, ale do armády ji přece jenom vzali, myslím, že se dostala k chemikům, kde navlíkala šprcky na sondu radiačního průzkumníka, vy volové, to jí k číslu vojenské odbornosti stačilo. Fakt, tomu se dá věřit, jo, představte si, že od tý kyseliny má ještě jednu díru v prdeli, jak ji to celou prožralo.“

„Hele, přestaň už, ty ž v e j k a l e, taková blbost, kdybych tě neznal …“

„Jo, vám se to kecá,“ přihodil smutně do diskuze starý prápora před penzí a všichni se začali smát, jak ironicky to od něj vyznělo, jako by měl všechno za sebou.

„My víme, že ti to ještě dobře slouží,“ zažertovala Milenka.

„Jak to víš, jak to můžeš vědět?“ píchl si Koliandr.

„Tak, prostě to vím, viď, práporo,“ oči šibalsky mrkly a objala ho.

„Jo, my to víme," podpořil teorii prápora, „ty už si myslíš, že jsem jen šedivý mor nebo co, že se na nic nezmůžu?"

„To jsem neřekl!"

„Jo, pěkně mě budete v penzi živit, vy darmožrouti, jen se netěšte, až přijde šedivá revoluce, tak si šáhnete trochu hlóběji do korýtka."

„Jaká šedivá revoluce, co to meleš, nebylo jich už dost?"

„Jo, hoši, až vy zestárnete, tak žádná penze nebude, protože bude tolik šedivejch nebo holohlavejch, starejch uslintanejch dědků a bab, že vás nikdo neuživí, když se nerodí mladý, jedině když sem napumpujou nějaký ty emigranty, holoubkové. Jo, vzpomenete si na mě, na starýho práporu," končil projev a posilnil se.

Bylo tak nějak ticho, ač trochu unaveni, vědomi si jakési sounáležitosti, bylo nám dobře včetně těch b l b e j ch keců, vědomi si toho, že zítra bude opět den, jen plastikové lahve naplněné dovezeným moravským vínem zaznamenávaly revoluční časy svým charakterem, ať byly šedivé nebo sametové nebo po vystřízlivění sametově šedivé, na hony vzdálené sklu lidových moravských písniček.

Druhý den už visela moje uniforma ve skříni. Ještě po noční tečce v hospodě jsem se domluvil s myslivcem, že mu ji dám, a až skolí nějakýho kance, že mi přinese v konvičce gulášek.

… tak já, vysoký armádní důstojník jsem odcházel do zálohy. Bez pocitu hořkosti, bez komplexu mocichtivosti, bez osobní rozladěnosti vracel jsem se po dvaceti letech na startovní čáru, do dvaceti

let bývalé existence, před čas strávený na kadetské rotě, do doby pomaturitní. Vystřídání sytému jsem začal vnímat pouze okrajově a dění ve společnosti přestal sledovat.

Toužil jsem chvíli po samotě, cítil jsem, přitažlivost čarodějného dětství. Rozhodl jsem se po zelených letech zajít na místa a zastavit se v čase, nehodnotit, neporovnávat, nevážit, nerozhodovat, nerekapitulovat, pohladit štěpiny dřeva na uzení a odloupnou z nich kůru, odtnout se artefaktu, třeba stromu, náspu kolejí, jít po cestě do mateřské školky a cítit vůni chlebníku, hodit kámen do vody u splavu, vylézt na kopec a zastavit se, hlavně se zastavit, podivit se nad malicherností svého úsilí, utrmáceného času nesmyslných žvástů o svobodě, odpočinou si od debilních nicneříkajících akčních filmů konzumní americké provenience, provenience s černobílým svalnatým obsazením, honby za penězi a bohatstvím. Věděl jsem, že se život to bude zase o lidech a mezi lidmi, o hledání a nacházení, o měsíci, o lásce, o snech, o svědectví, o citech….

Jo, uvidět tak ve spirále naproti svůj obraz přiklincovaný do nenáhody, daný s tolerancí svobodné vůle, ještě nezapečetěný, omalovánku, ještě plně nevybarvenou s bílými místy, vsoukat se do harmonie a rozložit oblouky slunovratů do obojetných trojitých vidlí run, spojit je v jediný a já, věčně věků přicházející a odcházející, být jejich středem, spíš spojnicí. Pokorně sklonit hlavu před soukromým Bohem, kterého jsem neuměl pojmenovat. Vkradl jsem se do kostelíka, kde jsem *as* malý kluk šlapal varhany. Stačilo trochu síly a zchátralé dveře poskytly těsnou škvíru.

Břicho stavení mi připadalo na první pohled malé, než jsem je vnímával v dětství. Výstelkou byla opadaná malta neznalá cementu, která obnažovala vlhké kamenné zdi do výše člověka, nad ní vytesávané žulové poličky na pokradené sochy s viditelnými vrypy dlát kameníka. Místo oltáře velký obraz pověšený na východní zdi dokumentoval občasnou sváteční, možná jen vánoční či velikonoční bohoslužbu. Představoval ženu v červeném sárí nesoucí dítě a klikatou Moorovu cestu, která vedla k horizontu krajiny, ukončená v zámku či hradu, zdálky připomínající raketu. *Žebrovíz* růžice kamenů, totožných s podlahou podpírala oltářní klenbu stropu opatřenou ozdobným měděným, kulatým roštem s otvorem na uchycení lanka světla, po okrajích zarostlým zelenkavým povlakem zoxidovaného kovu, ošetřovaného kdysi leštidlem značky Sidol. Po levé straně drobounký, ale hluboký výklenek s nezamčenými dvířky na bibli,

kalich, dvě skleničky s uchami a drobné, ploché nástroje k obřadu, čistý hadr, který mi připadal jako dětská plínka a konečně bakelitová miska pod květináč na mince. Ponořil jsem do výklenku ruku a opravdu jsem nahmatal knihu s bílou tužkou, sloužící pravděpodobně místo záložky.

V podvědomí jsem slyšel hlas, který mi říkal: „Hle otevři knihu třikrát náhodně a přečti nahlas jeden odstavec. Budou ukazovat na směr tvojí *halvo cety*, budou tvou magnetickou střelkou, tetováním!“ Bál jsem se to udělat, najednou jsem se bál pravdy, pravdy o budoucnosti. Co když bude pro mne nepříznivá, krutá, bál jsem se o život o definitivní stanovení délky, bál jsem se svého Boha, neznáma, dokonání jáství. A tma se přece jenom začala rozpadat. Počalo vycházet slunce uvnitř mne, zevnitř velkého břicha, tvořilo ftaktáty paprsků a množiny geometrických tvarů, rozmnožovalo se a houstlo, vytvářelo protuberance. Aura co neznala hranic promítala děje zvuky vůně a mnoho dosud nepojmenovaného. Nemohl jsem se vynadívat, prostor *žebrovízu* růžice kamenů se stabilizoval, nastalo ticho a stín jako při zatmění slunce.

Zašmátral jsem k vypínači, od elektrikářů, určitě z fabriky, protože byl, pokud jsem si dobře pamatoval, stejný jako u strojů v továrně. Byl z tmavohnědého, popraskaného bakelitu a na něm napsáno kulatou řečí „Tahem zapni a stiskem vypni!“ Trochu jsem se pousmál. Nad hlavou mi přelítl netopých, slyšel jsem charakteristické zaplácání pláštěnky.

Nevím proč, zkusil jsem si černou, navlhlou, obyčejnou širokou sutanu s malinkatými knoflíčky a přes strach, který jsem cítil z neoprávněného oblečení, že jsem si oblekl uniformu s vyšší hodností neoprávněně, přes hologram kněze z pohraničí…, zatáhnul spínač.

V mžiku se do chladu tlustých kamenných zdí rozlilo světlo. Ze znaků a artefaktů vyrostl tu obrovský chrám, čistý a upravený. Stěny a podlahy lesklé z nezemského mramoru a uprostřed další světlo, světlo s obrovskou živou sílou, *svjat*, které pronikalo do materiálu, bez hranic, světlo z kumulovaného *září jmen*, světlo teplé i studené nebarvené, světlo mocné a svaté, živé a živorodé…, a chrám veliký, poloprůhledný.

Obraz madony v červeném sátí s plachetkou byl živý, umístěný na sloupcovém oltáři, jehož výška splývala v nekonečnu. Byl jsem jeho součástí, součástí událostí tvořících dvě úzké jednosvětelné

paralelní duhy po nebeské klenbě, dělený meziprostor, který bylo možno spatřit poblíž zpovědnice. Bylo jedno, jestli jsem měl zavřené oči nebo ne, jestli jsem byl sytý nebo hladový, světlo, které nepotřebovalo míry ani váhy, rozdělující pravdu, neboť tím vším bylo. Byly v něm obrazy, doteky, city, i bolest soužení, láska, artefakty, byla v něm i smrt jako jedna nepatrnost z nekonečných paprsků. Nebylo nic, co by stálo vedle něho, nic co by ho převyšovalo, majestátnost, moudrost blahoslavenost i ticho a něžný dotyk.

Já, v té průsvitnosti jsem přicházel a odcházel, abych se vždy alespoň nekonečně jedinkrát, ve vypůjčené sutaně s malinkými černými knoflíčky a kulatým límečkem, s nejupřímnější pokorou sklonil a předložil svoje já, své srdce a hlavu, uprostřed chrámu, pod růžicí oblouku z kamenů.

Moje já vzdávalo díky a poděkování za milost, sklánělo se před *facelitem* a modlilo se k němu, prosilo, aby ve mě našilo zalíbení, v něčem tak nepatrném, jako je moje volání k němu: „Bože smiluj se nad svou láskou.“ Vzal jsem knihu oběma rukama a mezi palci jsem otevřel náhodnou první ze stránek na obyčejném, tenkém pauzáku. Písmenka byla malinká, ale *čtetitená*, Měl jsem před sebou odstavec z druhé strany spirály, položil si knihu na pultík, pultík hrubě, až bych řekl vojensky natřený, na kterém bylo vidět tahy štětce i stékající zaschlá barva. Otočil jsem se směrem k červené madoně se sárí a začal číst:

Slova kazatele, syna Davidova, Krále v Jeruzalémě.

….Marnost nad marnostmi, řekl kazatel, marnost nad marnostmi a všechno marnost.

Jaký užitek má člověk ze všelijaké práce své, kterouž vede pod sluncem?

Věk pomíjí a *jiný* věk nastává, ačkoliv země na věky trvá.

Vychází slunce, i zapadá slunce, a k místu svému chvátá, když vychází.

Jde ku poledni, a obrací se na půlnoci, sem i tam se točе, chodí vítr a okolky svými navracuje se vítr.

Všechny řeky jdou do moře, a však moře se nepřeplňuje, do místa, do něhož tekou řeky navracují se, aby zase *odtud* vycházely.

Což bylo, jest to, což býti má, a což nyní se děje, jest to co se díti bude, anichž jest co nového pod sluncem.

Jestliž jaká věc, o níž by říci mohl: Pohleď, toť jest cosi nového? *Ano* již to bylo před věky kteříž byli před námi.

Neníž pamětí prvních věcí , aniž také potomních, kteréž budou, památka zůstane u těch, jenž potom nastanou….

Opět jsem náhodně otevřel druhý odstavec:

Na počátku bylo Slovo, a to slovo bylo u Boha, a to slovo byl Bůh.

To bylo na počátku u Boha.

Všecky věci skrze ně učiněny jsou, a bez něho nic není učiněno, což učiněno jest.

V něm život byl, a život byl světlo lidí.

A to světlo v temnostech svítí, ale tmy ho neobsáhly.

Byl člověk poslaný od Boha, jemuž jméno bylo Jan.

Ten přišel na svědectví, aby svědčil o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho.

Nebyl on to světlo, ale *přišel*, aby svědectví vydával o tom světle.

Tentoť byl to pravé světlo, kteréž osvěcuje každého člověka přicházejícího na svět.

Do svého vlastního přišel, ale vlastní jeho nepřijali ho…

A naposledy dal jsem prst mezi stránky:

Kdo chce slyšet, uslyší, kdo chce vidět uvidí, jest jáství položeno do mého náručí.

Neboť jest jen jeden Člověk a Jeden Bůh na křižovatkách cest mnohých.

Jest mnoho cest u Boha a mnoho poutníků.

Hle, otevře se nebe i země a spatříš Boha a vše co miluješ, neboť památka bude o dění co bylo, i co se stane.

Jest jen jeden Bůh a láska podobá se člověku.

Jest čas, kdy se dotkneš Boha a on tě neopustí…

Čtení skončilo, žena v červeném sárí se na mne stále dívala, plachetka na její hlavě se pohnula, jako by se jí pohladil proud slov.

Nechtěl jsem v zastavení nad slovy přemýšlet a dávat písmena, slova, myšlenky do souvislostí. Věřil jsem, že se nativně vypálily na moje otevřené *já* jako zdroj hologramů, zvlášť písmena jako skály a zvlášť pojivo kombinací se zpětnou počítatelnou vazbou.

Bylo ticho, stín a mlha se vtěsnala do průhlednosti, až míchanice z nich zkameněla docela. Sedl jsem si do poslední lavice. Byla pro mne na šířku dost krátká, kolena jsem měl vecpána do opěradla zadního tělesa lavice přede mnou. Každý můj sebemenší pohyb násobilo zapraskání a jeho ozvěnu v prázdném interiéru kostelíka.

Sám nevím, proč bez souvislostí jsem si vzpomněl na kotelníka Zachara. Viděl jsem se na hřbitovní zdi, jak tam sedím, pohazuji si s vojenským knoflíkem a poslouchám poslední rozloučení a řeč štípače polen. Musel jsem se pousmát a tak nějak jsem až teď, po letech pochopil, proč si tak rozuměli. Topič a převozník dubových polen. Jakoby právě oheň, jeho nenasytnost a čistota definitivního řešení jako podivná vlastnost nebo síla je kovala k sobě, žár a blikotání plamenů je tavil dohromady ve modrofialovou slitinu, kterou formoval do zvláštní koexistence.

Byl to štípač polen na kterého jsem si vzpomenul, artefakt vetkaný do kruhu, který patřil do horizontu místní krajiny. Jeho jádro bylo stále zde na blízkém okolí. Nevěděl jsem, jestli ještě žije nebo ne, protože jsem byl celou tu dobu pryč, daleko od „domova“ daleko od továrny, muselo by mu být hodně let.

Ucítil jsem vůni mokrých pilin z tvrdého dřeva a nechal vzpomínkám volný průběh, věděl jsem, že pokud jsou etapy, tak kupodivu jsou odděleny předchozím cyklem fraktátu vzpomínek. Asi se to sem nehodilo. Podíval jsem se na Moorovu cestu a šel po ní dál do obrazu jednoho tvora a jeho biotop, zdánlivě nesouvisející, lehce se dotýkající směru mé cesty. Obrazy vzpomínek, hm, hologramy z cyklického samodataprojektoru mi….

Jo, Holčí…, byl věru divný to tvor, Štípač polen, Holčí. Co dělal, bylo jinačí, originální a své, asi proto jsem si jej tak dobře pamatoval. Do místního Konzumu si jezdil pro mlíko s hromotluckým železným kotoučem, bez vrchní šalupy, s kovaným kolečkem bez ložisek, s vůlí na pevné hřídeli. Vozil na něm těžká dubová polena, ještě hodně vlhká, vonící houbou a zbytky kůroví.

Kotouč nebyl rezatý, jen častým používáním ohmataný a rukama vybroušený. Trubky vypadaly pěkně vyšmirglované až na kov, dotekem se zdálo, že madla jsou potažena jemnou ocelovou kůží. Ovšem pokud jel s nákladem po nádvoří továrny vydlážděné kočičími hlavami, konstrukce zpívala pod námahou monotónně ono ruské „Ej úchněm“, pěkně po řeznicku.

Pokud se vydával na cestu do vesnice do dřevnického Konzumu s přivázanou dřevěnou bednou od třísek zpod udíren se zbytky dubových kůr a pilin, kotouč radostně nadskakoval a cinkal jako předvěst přicházejícího Ježíška o vánocích nebo pes, který jde po dlouhé době na procházku. Štípač polen jezdil s přesností jedné minuty. Na hrázi rybníka se zastavil a protože neměl k dispozici sádlo na namazání kolečka postrádající gumový plášť, nezávisle na kolemjdoucích ho pochcal.

Nikomu nic nekoupil, nikoho nepozdravil. Do bedny si naložil tři pětilitrové sklenice od okurek, které obložil pilinami nebo jutovinou, aby se nerozbily. Byly to ty samé sklenice ve kterých si nosil omáčky bez masa či guláš z místní závodní kuchyně, nic jiného ze závodky nejedl. A potom, nesnášel vodu, byl zuřivý, když někdo na něj křikl „Holčí – voda“ byl schopen i zabít. Proto kolem rybníka zrychleně zakmital se staženým zadkem a dále zvolnil a při chůzi jako velbloud kýval hlavou.

Pravda, říkalo se, že se jednou za měsíc *meje*, ale hned nato běžel v podvlíkačkách do konzervárny a namazal se vazelínou ze sádla z okrajů autoklávů. To v kombinaci z prašným prostředím pilin a potu z něj udělalo živočicha, odporně páchnoucího. Já podle zvuku spřežení jsem ho bezpečně poznal, aniž jsem se podíval do mezery v bunkru ve stohách kartónů z plechovkami nebo z ubikací vonícími pohodovým odpočinkem. Zejména v sobotu jsem přesně věděl, zda vyrazil do vesnice, nebo pro náklad kulatiny či s nákladem na štípárnu. Abonent na lince konzum a zpět, abonent na vožení těžkých bukových dřev na konečnou a zpátky. Převozník. Pravda, dneska je taky sobota a já nic neslyšel.

V konzumu si do jedné sklenice nechal nalít z tlusté zoxydované hliníkové konve odměrkou mlíko, dobré čtyři, možná až pět litrů, do druhé až čtyři litry smetany a do třetí nacpal rohlíky, případně pecen chleba pokrájený na čtvrtky, jedno eskymo či mejdlíčko a jel *curyk*. V konzumu mu to odmítali dát do špinavých sklenic od gulášů. Tak jsem se konečně dozvěděl, jak mu říkají nebo možnou přezdívku. Jmenoval Matěj a říkali mu Matuš.

„Matušu, to chceš nalít do *takovejch* zasviněnejch sklenic?“ ptaly se ho hodně, hodně nahlas vesnické ženské, prodavačky, které věděly co dělá v domnění, že musí být napůl hluchý. Souhlasně zakýval hlavou, trochu zavrčel v to smyslu, že jo. Oni mu sklenice umyly,

nalily toliko mlíka a smetany, aniž se už dotazovaly dál, co s tím bude dělat.

Pak následoval rituál. Přikryl vršek sklenic igelitem včetně té s chlebem nebo s rohlíkami, pečlivě omotal a zavázal svázanými šňůrkami, které zbyly z udíren po popadaných nebo prasklých salámech. Do každého potom udělal otvor na trubičku asi půl metru dlouhou, poměrně velkou, řekl bych na první zdání vyrobenou z bambusové hůlky od lyží. Železná hudba se zastavovala zhruba každých dvě stě metrů. Ponořil brčko, tedy spíš veliké brko do sklenice s mlíkem a mohutně nasál, zakousl chleba nebo rohlík, který před tím lámal a dorazil se smetanou. Rozhlídl se kolem, jakoby chtěl instinktivně chránit svoji kořist, otřel brčko o jankl, zavázal sklenici s chlebem nebo pečivem a pokračoval s nesmírnou pozorností tak, aby si sklenice nerozbil.

Nepamatuji se, že by se stalo, že by je prasknul, i když úsek před fabrikou po hrázi rybníka opět překmital. Sklenice ve svém království z prachu pilin, dubových polen a třísek stály a nadskakovaly v dřevěné bedně den co den, zaprášené s viditelnými otisky prstů. Musely poslouchat rachot obrovského železného monstra a starého vysloužilce, třebaže jim občas k taktu zahrál na harmoniku. Tolikrát jsem ho pozoroval.

Myslím, že vnímal moji přítomnost jako kategorii zdivočených koček, ale nikdy mi z mlíka nebo smetany nedal ochutnat, třebaže jsem na něj měl kolikrát obrovskou chuť. Možná, možná…, kdybych mu řekl, kdybych ho požádal, možná, že by mně dal ochutnat, možná. Neodvážil jsem se ho oslovit, a ještě mu říct slůvko prosím, to se sem nějak nevešlo, nějak nezapadalo, vyznělo by to divně, možná až urážlivě, možná…. Kdo ví, možná tomu bránila i ta hudba, co železný kotouč vydával, divné cvrlikání, předchůdce obrovských ran.

Osazenstvo fabrického plebsu škodolibě volalo na štípače polen „Voda, Holčí, voda!“ Holčího reakce byla z části nepředvídatelná, já jsem však viděl, jak ho to vnitřně zasahuje, jak ho to bolí, jakou má zlost a nenávist k lidem, kteří ho chtějí za každou cenu vytočit…, vyl jako pes. Povídalo se, že byl zavřený a topil se, v podzemí či co, podle mne byly to samé vyprávěčky. Byl jsem přesvědčen, že se nesvěřil, alespoň jsem neviděl, že by s někým kdy komunikoval.

Štípač dubových polen se mazal sádlem, lepil na sebe zaprášenou kostkovanou flanelovou košili a možná řeznický pepito kalhoty, čistil kotle a nevšímal si okolí. Na sebe nekoupil nic, nikdy jsem ho

neviděl „v civilu“. Jednou mu sklepák mistr chtěl pomoci, protože jeho komisňáky měli žraloka a nasávaly mastný fabrický humus, tak mu nechal ve městě udělat za 100 československých korun černý kožený boty až skoro pod kolena, s kaničkami na háčky podobnými jako u mých lyžařských pogumovaných bot s obrovskou hranatou špičkou, které jsem používal na oplechované lyže s pružinovým vázáním s cizokrajným názvem Kandahár. Nemohl jsem název pochopit, na starém rádiu byly všechny města světa, Kandahár tam nebyl. Africké zelené magické oko pořád mlčelo, posléze jsem se dozvěděl, že je to v Africe a v Africe je přece…, přece teplo nebo ne?

Nicméně Holčí za nové boty neprojevil žádnou radost ani vděčnost, nosil je i v parném létě, nohy uvnitř omotanými do Rudého práva. Bohužel měly koženou podrážku, která hlavně v zimě nebo i za jiného nevlídného času strašně klouzala, zejména po mastných polokrytých dlážděných nádvořích z kočičích hlav.

Vyřešil to dřevoštípačským argotem. Ze stáje uzmul řetězy na vedení dobytka s otáčecí smyčkou a namotal si je kolem bot a každý zamkl na malinký zámek s hliníkovým klíčkem. Robustní protiskluzové boty musely být hrozně těžké. Mnohokrát jsem se díval, jestli nejsou oba dva řetězy propojené, tedy není-li to jeden kus, jak ve filmu o vězních v lomu co promítali v sobotu za korunu v hospodě U Pleskače. V běžném pracovním dnu zanikal jejich zvuk v rachotu, ale v sobotu odpoledne a ve sváteční neděli bylo slyšet otroka, jak obtěžkán poleny na ramenou těžce belhá po nádvoří, černý a zaprášený sazemi od vymetání kotlů, s nalepenou košilí. Zdálo se, že byl přikován řetězy i ke zdem šílené arény sloužící k zabíjení živočichů, zadýmení a sežrání, uvázán a občas puštěn z řetězu do vesnice, do Konzumu na nákup. Bylo fakt, že s řetězy u arény kočičích hlav nepodklouzl.

Ve špinavé sklenici měl tibetskou houbu, kterou pěstoval jak malé dítě, na zkysaným mlíku si notně pomlaskával. Zdálo se mi že to schválně míchal s pilinami….

Nastalo ticho, otlačená kolena a studeno, *žebrovíz* se přestalo otáčet, čas se malenko zastavil. Cítil jsem to, mezihru po dešti, dech k vyvlajkování možného. A pomalenku kdesi v dálce jsem uslyšel, jak železný trakař cvrliká po kamenných kočkách doprovázený zacinkáním řetězů. Stroj podobný výtahu Páter noster se dal do pohybu. Bylo načase odtrhnou oči od překrásné Nomy

v mystickém sárí s dítětem na srdci a vrátit se zpátky pod *žebrovíz* růžice. Byl čas odcházení, byl čas překročení dalších neviditelných dveří. Čas fofrník se rozpohyboval jak dech parní lokomotivy. Odcházel jsem, spíš jsem se loučil. Cosi mi říkalo, že se sem už nikdy nevrátím. Slyšel jsem zapadnout dveře. Jako bych to nebyl ani já, kdo je zavíral. Předtím jsem se letmo dotkl zpovědnice a kamenné kropenky. Kočičí měsíc se chystal na ranní mytí, jakoby se nad sestupující nedělí smál. Bylo mi nově, ale divně, zavěšeně…

Čestmír Oraný
MALÝ JAN – ŽVEJKA ZELENEC

Ilustroval Čestmír Oraný

Vydal a vytiskl Tribun EU s.r.o.,
Gorkého 41, 602 00 Brno
v edici Knihovnicka.cz
www.knihovnicka.cz

ISBN 978-80-7399-502-7

V Tribunu EU vydání první
Brno 2008